UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 10 04 03 009 5

DR
476
I44

İleri, Celâl Nuri
İttiḥād-ı İslām ve Almānyā

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

İleri, Celâl Nuri

جلال نوری

اتحاد اسلام

İttihād-ı İslām

اسلامك ماضیسی ، حالی ، استقبالی

بالجمله ترجمه وتکرار طبع حقوقی محفوظدر

استانبول

باب عالی جاده‌سنده «یکی عثمانلی» مطبعه‌سی

هجری سنه ۱۳۳۱

DR
476
I44

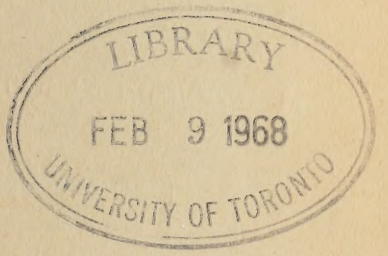

مقدمه

ایرانك مقاسمهٔ صلح پرورانه‌سی ، فاسك وفاسده مدعیٔ خلافت بولنان سادات ادریسیه خاندانلك فرانسه محمیتنه دخولی ، ایتالیانك طرابلس غربه استیلاسی ، بالقان دولتلری طرفندن عثمانلیلرك أوروپادن چیقارلمسی وبتون دول معظمه‌نك صورت رسمیه‌ده متفقاره مظاهرتی ، انکلتره وروسیه ائتلافی ، فرانسه‌نك بوایکی دولته مماشاتی ، پان جرمانیزم وپان سلاویزمك بوکون یارین برمصادمه‌ده بولونمامری احتمالی ، انکلتره‌نك محافظهٔ موجودیت ایچون آلمانیا خلافکیرلکنه توسلی ، اقصای شرقك انتباهی وخصوصیله چین جمهوریتنك اعلانی غایت اهمیتلی برأس تاریخ تشکیل ایدر . بو وقعه‌لر ایله ماضینك برفصلی دها قاپانیور دیمکدر . کذلك بووقایع مهمه‌نك حدوثی استقباله پك زیاده جالب دقت بعض تحولاتك حصول بوله‌جغنه ، خریطهٔ عالمك برآز دها دکیشه‌جکنه دلالت ایتمکده‌در . بوانقلابات سیاسیه ایله متوازیاً افکار ونظریاتك ، حتی احتساساتك‌ده انقلابی ، دها طوغریسی تکاملی ، اصلا

نظر ابتصاردن اوزاق طوتلميه‌جق معضلات مسائلدن‌در.

شونی دیمك ایستیورز که هنوز بدایتنده بولوندیغمز یکرمنجی عصر میلادینك اواسطی، هیچ برصورتده قرن سابق ایله مشابهت ارائه ایده‌میه‌جك مرتبه‌ده دکیشه‌جکدر. شمدیه قدر حل اولونه‌میان ویاحلنه امکان بولونه‌میان مسئله‌لر برصورت حلیه‌یه اقتران ایده‌جك ، اسکیسنك یرینه دیکر برستاتوقو قائم اوله‌جقدر .

بتون دنیا حربه حاضرلانیور . بتون دنیا حربدن احتراز ایدییور . حاصل اولان انتباه وتیقظ نتیجه‌سی ملل محکومه استرداد حقوقه ساعی بولنیور. أمپه ریالیزمك آرتق ماهیتی دکیشیور . بو وله‌زا های وهو آره‌سنده بعض ملتلر اختیارلایور : فرانسه وانکلتره کبی . بعض ملتلر یکیدن طوغیور : ژاپونیا کبی. بعض ملتلرك تکرار طلوعندن قورقولیور : مسلمانلر وحبشلیلر کبی . اسکی زمانك سوائق سیاسیه‌سی بعض یکی مؤثراته یرلرینی تودیع ایدییور: سوائق مالیه واقتصادیه الیوم عالمه فرمان فرمادر.

غرب شرقی تضییق ایدییور . بونك نتیجهٔ طبیعیه‌سی اولمق اوزره برارتجاع میدان آلیورکه بوندن آسیانك بلکه اك اساسلی انقلاب واختلالی چیقه‌جقدر. ذاتاً قانون اضطرار بونی استلزام ایدر .

شرق نه‌در ؟ غرب نه‌در ؟ بوایکی عالم آره‌سنده‌کی اختلافات سیاسیه ، ملیه ، عرقیه ، اخلاقیه، روحیه، حسیه نه‌در؟ ائتلاف ممکنمیدر؛ دکلیدر؟ اسلامیت قرن حاضرده نصل تعریف اولونه بیلیر؛ اسلامك ماضیسی ایله علاقه‌سی نه‌مرتبه‌ده‌در؛ کذلك آنك استقبالده نه کبی رولی اوله‌بیلیر؟ مسلمانلر کیملردر؟ نصل برقوت تشکیل ایدیورلر؟ بونلر برکمیت اجتماعیه وسیاسیه تشکیل ایدیورلرمی ؟ نوع بشرك سدسنی تشکیل ایدن والحق بوکون برعنصر متدنی حالنده بولنان مسلمانلرنه‌کبی برغیرت کوستریلیدرلرکه ابتدا قید اسارتدن قورتولسونلر، آندن صکره‌ده عالم مدنیتده‌کی وظیفه‌لرینی ایفا ایده‌بیلسونلر ؟

بومسائل ، عمومیتی اعتباریله ، نه‌شرقده ، نه‌غربده هنوز مظهر تدقیق وتعمیق اولمامشدر . أورپاده واقعا بر چوق ارباب قلم اتحاد اسلامی موضوع بحث ایتمشلر ایسه‌ده یوقاریده سویلدیکمز وجه اوزره بومادهٔ مهمه عمومیتی اعتباریله تتبع ایدیله‌مامشدر . شوراسنی‌ده سویلیه‌لم که پان اسلامیزم غربده هنوز برمجادله مسئله‌سی ماهیتنده بولوندیغندن احتراصات سیاسیه وملیه‌دن قورتولمش ارباب دانش وفکرت بونی فنی برصوغوق قانلیلقله موضوع مباحثه ایتمکه باشلامامشلردر . شرقه کلنجه ، بز هنوز أوروپا

اصول وقواعدی ایله مسئله‌لری تدقیق وتفحصه آلیشمامیز مع التأسف بوبابده‌کی تدابیرمز غیر مثمر قالمشدر.

ایشته تاریخك کچمکده اولدیغی بوعقباتده بز بوفوق العاده مهم واستفاده بخش مسئله‌یی وسع واقتدارمزك یتدیکی مرتبه شرح وتفسیر ایده‌جکز. ایشك اهمیتی وقوع بوله‌جق خطایامزك مظهر عفو اوله‌جغنه برسبب کافیدر ظننده‌یز.

اتحاد اسلامك تدقیقنده مهما امکن احتراصات متنوعه‌دن وحتی زمین وزمانك ایجاباتندن تجرد ایتمك لازمدر. بوکونك مغلوب احتراصاتی ویاافکار وحسیات حاضره‌نك زبون تأثیراتی اوله‌رق تاریخ یازمق، وقایع سالفه‌یی محاکمه ایتمك نه قدر کوج ایسه بعض افکار واحتراصات جاریه‌یه قاپیله‌رق اسلام مسئله‌سنی تدقیقه قویولمق‌ده اوقدر مشکلدر. حتی، اتحاد اسلام قضیه‌سی استقباله‌ده تعلق ایتدیکندن بلکه آندن دها زیاده صعب التبعدر.

جریان احوال چوق دفعه بطلان حسه سبب اولیور. عادتا شئوناتك ایچنده بوغولوب قالدیغمزدن بز کچیرمکده اولدیغمز زمانی بی طرفئ تام ایله محاکمه ایده‌میورز. ودریا ایچنده بولونان ماهیلرك، برفحوای مصراع مشهور، دریایی بیله‌مدکلری کبی برچوقلرمزك‌ده بیك درلو اسباب

وسوائق اعتباریله حال حاضری بیله‌مه‌مکلکمز قابلدر ، وقایع بزدن اوزاقلاشوب وحتی برچوق‌علائقدن آیریلوب برشکل تاریخی وقطعی آلمدقجه ، تعبیر غیر مأنوسینه تبلر ایتمدکجه کوچجه آکلاشیله بیلیر . حقیقت ظن اولنان شیلرك فوقنده حقیقتلر واردر ؛ ریاضیاتك بیله ماوراسنده بشقه براسلوبده ، بتون بتون بشقه حقائق مثبته اولدیغنی ادعا ایدن علامه‌لر یوق دکلدر. آنك ایچون بعض حقائق مصنوعه، بعض مسالك رسمیه، برطاقم عقودات(قونوانسیون) بزم باصره‌مزی باغلامسون. طبع واقتدار بشرك مساعد اولدیغی درجه‌ده شئوناتك ، مسائل روزمره‌نك ، حتی احتراصات ملیه‌واجتماعیه‌نك، مقتضیات اقتصادیه‌نك اوستنه چیقه‌لم واویله برنظرله الکمهم مسائل حاضره ایله، تاریخك اشتغال ایتدیکی اك زیاده عمیم‌النتائج موادن بری اولان اسلام مسئله‌سیله اوغراشه‌لم .

بومسئله‌نك تاریخ ایله علاقهٔ قطعیه‌سی اولدیغی، اسلام فیض ورفعتنی ماضیدن آلدیغی جهتله حال حاضر ایله‌ده ارتباط تامی واردر . أمپه‌ریالیزم پولتیقه‌سی همان همان بر اسلام مسئله‌سی اولدیغی کبی بوپولتیقه‌ده أوروپا وحتی بتون دنیانك سیاست حاضره‌سنه اساسدر. بناءً علیه اتحاد اسلامك تعمیقنده بهمه‌حال مختلف انکلتره ، فرانسه ،

روسیه ، فلمنك ، آلمانیا ، ایتالیا ، ژاپونیا ، آمریقا أمپه‌ریالیزم‌لرینی و آنلره بالاضافه أوروپا سیاستلرینی ایجه محاکمه ایتمکلکمز اقتضا ایدر . اول باول اسلامك ماضی ایله علاقه‌سی ، اسلامك عالم ماضیده بولونان کوکی آکلاشلدقدن صکره بوکونکی مسائل ایجه تدقیق اولنورسه اوزمان استقبال حقنده بر آز کهانتده بولونمق حقنی احراز ایدرز .

اثرمزی بر آز بیوکجه طوتمق ، حال حاضرده کی مسلمانلرك طرز حیاتندن تفصیلاً بحث ایتمك نیتنده‌ایدك. مسلمینك تعارفی ایچون بوکبی معلوماتك نشرینه ایسه پك زیاده احتیاج واردر . خصوصی اوله‌رق بوکبی تدقیقاتده بولوندق ایسه‌ده کتابمزده بوبابده فضله‌معلومات ویره‌میه‌جکز. سببنی سویلیه‌لم : بویله معلوماتك قارئینه عرضی ایچون بعض نقاطك قطعیتله بیلنمسنه احتیاج واردر . مسلمانلر پك طاغنیق برصورتده ، اقالیم متنوعه‌ده، مختلف تابعیتلر آلتنده یاشادقلرندن آنلره تعلق ایدن مسائل‌ده بالنسبه پك چوقدر . واقعا مصر ، تونس ، جزائر ، هند ، مالزیا ، زوسیه ، الخ ، اهل اسلامی ایله دائمی کبی مناسباتمز وار ایسه‌ده کندیلرندن طلب اولونان معلومات قطعیه‌یی آلمق کوچ اولیور. شرق أوروپا طرزنده‌انتظامه،

مطرد صورتده دوشونمکه . چالشمغه، تحریاته . نفحصاته آلشمدیغندن ایسته‌نیلن ایشی اوروپانی برقطعیته کوره‌میور. ایشته‌شرقك بوپریشانئ اطواری، آنارشی‌سی بواثرمزی بعض معلومات عملیه‌نك استحصالی ایچون برمراجعتگاه تشکیل ایتمکدن اوزاق بولندیریور. بناءً علیه اسلامه دائر برچوق معلومات ویرمکله برابر بوکتابمز اصل افکار ، آرا ، نظریات . حسیات اسلامیه‌دن واوروپانك پولتیقه‌سندن ، أمپه‌ریالیزمدن، مسائل شرقیه‌دن باحث اولهجقدر. دیکر قسم معلوماتی طوپلامق میسر اولور ایسه آیریجه برجلد اولمق اوزره نشر ایتمکده تردد ایتمیه‌جکز .

نه صفت و صلاحیتله بوکتابی قلمه آلیورز؟

ظن ایده‌رم که قارئلرمزدن برچوقلرینك عقلنه تبادر ایده‌جك بوسؤاله‌همان‌شوراده جواب ویرمك ایجاب‌ایدر.

خصوصی وعملی بر صورتده بش سنه‌دن بری اتحاد اسلام ایله مشغولز. مصرلی، تونسلی ، جزائرلی ، فاسلی، عثمانلی ، هندلی ، روسیه‌لی ، چینلی طرفداران اتحاد ایله مناسباتده بولوندق، کندیلریله کوروشدك، مخابره ایتدك. مناقشات قلمیه وسیاسیه‌یه قارشدق . مختلف مملکتلرده آچیلان منازعات سیاسیه‌یه مداخله ایتدك . بونلرله برابر اوروپانك اسلام سیاستنی برخیلی وقتدن بری صورت

دائمده تعقیب ایتدیکمز کبی أوروپا ارباب فکرتندن بو ایشلره دائر یازی یازانلرك آثارینی اوقودق ، تنقید ایتدك. ایشته بتون بومساعی بزه بردرجه یه قدر صلاحیت ویره رك بوکتابی یازیبورز. هرحالده فرط عجزمزی اعتراف ایدرز. بزه نشر یاتده جرأت ویرن بزدن دها مقتدر اصحاب قلمك شمدی یه قدر بو وادیده همت کوسترمدکاریدر .

بردیکر مسئله یی ده نظرکاه تدقیقه قویه لم :

مملکتمزده برچوق خلق وخصوصیله رجالدن بعضیلری اتحاد اسلام دینیردیمز بررعشه حس ایدییورلر. اورکیورلر. کندیسی محتاج همت بردده نرده قالدی غیری یه همت ایده! نقراتی تکرار ایدرك بو پولتیقه نك بزم باشمزه برچوق فلا کتلر کتیره بیله جکندن، دولتمز حقنده غضب عمومی یی جلب ایده جکندن قورقیورلر. ابتدا بزکندی ایشمزه باقه لم آندن صکره جاوادهکی مسلمانلرك حالنی دوشونورز. یاخود هندستانی ضبط ایده لم دیرکن روم ایلی یی غائب ایدیورز. و یاخود بوخیالات ایله ایتالیایی علیهمزده بولونمغه تحریك ایتدك! کبی سوزلری چوق طوییورز. بتون بواعتراضاته تأسفلر ایدرز. بوکبی مؤخذاتی سرد ایدنلر ظن ایدرزکه اصلا اتحاد اسلامك سطحیجه بر تعریفنه بیله مطلع اولمامشلردر. اوروپالیلرکرهٔ قمر اوزرنده کی جبال وتلاله

وارنجه‌یه قدر اولجوب طوروراکن بزم ایچنده بولندیغمز عالم اسلامی بیلمامکلکمز، نه کبی برمحیط دینی، اجتماعی، سیاسی، اخلاقی داخلنده یاشادیغمزی تدقیق ایتمامکلکمز طوغریسی عفو اولنور رخاو تلردن دکلدر. اتحاد اسلام تعاقب ایده‌جك فصللردن آ کلاشیله‌جغی اوزره بیوك بر مضرتی داعی اوله‌بیله‌جکی کبی عظیم بر فائده‌یی ده استجلاب ایده‌بیلیر. هرحالده عالم اسلامی و آنی اشغال ایدن وبالطبع بتون أوروپایی وحتی عموم عالمی اوغراشدیران مسائلی بیلمامك، بیلمك ایسته‌مه‌مك، تعبیرم مظهر مسامحه اولسون، برجنایت تشکیل ایدر. دارالخلافه‌نك کوبکنده اسلاملرك احوالنه بودرجه‌ده لاقید اولمق ظن ایتمم که أوروپالیلرجه رواجده بولنان طرز وشیمهٔ تدقیقه‌ده موافق بولونسون! ابتدا عالم اسلامی، آ کا ارتباطی اولان ایشلری بیلهلم. آندن صکره خط حرکتمزی تعیین ایده‌رز.

بوکبی نشریات أوروپایی اغضاب ایدرمش. دیمك اولیورکه أوروپا بودرجه‌ده سهولتله مستعد غضبدر! اویله ایسه او پلنك عقور بوندن بشقه شیلر له‌ده کوپورور. بناءً علیه بوکتابك و یا مماثللرینك نه اهمیتی اوله‌بیلیر؟

مقدمه‌مزك خاتمه‌سنده شو نقطه‌یی ده توضیح ایجاب ایدر. حریت فکریه اربابی آره‌سنده برطاقملری ـ که بزده

حریت فکریه طرفداری بولونمقله من القدیم مباهی یز — اتحاد اسلامی برمسئلهٔ دینیه تلقی ایتمکده درلر. وبویولده کی نشریات وفعلیاتی برضربهٔ ارتجاع اولمق اوزره کوریورلر، اول و آخر سویلدك که اسلامیت ایکی ماهیتی حائزدر: دینی، سیاسی. بز بو ماهیت دینیه یی بوراده موضوع محاضره ایتمیورز. دین، وجدانه تعلق ایدر. بزم اصل اشتغال ایتدیکمز جهت اسلامیتك ماهیت سیاسیه واجتماعیه سیدر. اهل اسلام ملت واحده تشکیل ایدر. کراراً بیان ایتدیکمز وجه اوزره اسلامیت مختلف ملیتلری توحید ایدن سیمیاوی براکسیردر. بناءً علیه تقریباً اوچیوز ملیون محمدی بوکون برملت واحده و برکتلهٔ متحده تشکیل ایدر. آنلرك تکاملی تسهیل، ترقیلرینی ترغیب، اسباب تعالیلرینی تحصیل ظن ایدرم که أوروپا أمپه ریالیستلرینك تقرب ایده میه جکلری مدنیتکار، انسانیتکار برغایهٔ املدر. بو اعتبار ایله اتحاد اسلام طرفدارانی ارتجاع ایله ؛ حریت فکریه یه ضربه اینه بیرمکله متهم ظن ایدن ارباب صفوته قارشی اك کور سسمزله پروتستو ایده رز. هیچ شبهه ایدلمسون که سدس بشرك انتخلاص واستعلاسنی طلب ویالکز بونکله قالیوب حقوق غیره، سائرك سربستی سنه تجاوز ایدلامسی قاعده سنه تبعاً بتون انسانلرك راحت یاشامه سی مسلکنی ترویج ایتمك

مختلف مستعمراتده انسانلری برمال متقوم تلقی وقاپیتالیزم نظریاتنك ایلریسی ایچون غیرت ایدن اوروپالیلرك ایده آلندن هرجهتله دها نجیب برغایه‌در.

ایشته منحصراً اسلامك تاریخده، حالده، استقبالده موقعنی کوسترمکه واتحاد اسلامی بردستورایله افاده‌یه غیرت وبونکله برابر عصرمزده ومملکتمزده رواج بولان بعض افکار فاسده ومتردیه‌یه قارشی اعلان مجادله ایتمك مقصدیله وهردرلو نفوذدن اوزاق بولونه‌رق بوجادی قارئلرمزك حضور محاکمه‌لرینه عرض ایدیورز.

یکی کوی ۳۰ کانون اول ۱۳۲۸

جلال نوری

اسلامیت حقنده مطالعات عمومیه

هر مؤسسه ، هر دین ، خلاصه پایدار اولان هر شیٔ براحتیاجك، برضرورتك اثریدر؛ اوضرورتك تمادیسی ویا تزایدی آنك نتیجه‌سی اولان دین ویا مؤسسه‌نك دوام وتعالیسنی استلزام ایدر. سطحی اولان ،برضرورته توافق ایتمیان اشکال حکومت ، مؤسسات مذهبیه ، آمال سیاسیه اصلا پایدار اولماز. بشر کتله‌لرینك حوائج روحیه ومادیه‌لرینی تطمین ایدن صور حلیه ، ایسته‌ر دین و مذهب شکلنده ، ایسته‌ر حکومات جسمانیه طرزنده تجلی ایتسون همان هر وقت باقی اولمشلردر.

بناءً علیه اسلامیتك تاریخی برصورتده تدقیق وتعمیقنده بواساساته اتباع ایتمه‌مز لازمدر. اکر بو دین منحصراً بر ذاتك ، بر فرقه‌نك محصلهٔ افکار وآمالی اولسه ایدی بویله اون اوچ عصردن بری عالمه فر وحشمت صالماز ، سقوط ایتمش برجنین کبی قوهٔ نامیه‌دن محروم اوله‌رق یا اولور کیدر، یاخود صحنهٔ عالمده بر اعجوبه اولمق اوزره

اثبات وجود ايدردى . اسلاميتك ايلك قرون مجربه‌ده عالمه استيلا واستعلاسى و بوكون حكومت اسلاميه‌نك انقراض و انحطاطى اوزرينه. حالا دين اولمق اوزره آسيا وآفريقاده ايلرولمسى ، آنك ، لاشك ، بر قسم بشرك احتياجاتنى تطمين ايديجى بر ماهيتى حائز بولنديغنه دلالت ايدر . نتيجهٔ كلام اسلاميت بر ديانت طبيعيه ومنطقيه‌در. بتون اوهام و اباطيلدن ، بتون ظنون و خرافاتدن تنزه وتجرد ايدوب‌ده برمورخ كبى اسلاميتى مطالعه ايده‌جك اولورسه‌ق بوحقيقت قاطعه‌يه واررز .

عصر پيغمبرينك حلولندن اول اسرائيليت ونصرانيت عالمه‌كانى كليوردى. شمديكى اساسات سياسيهٔ محافظه‌كارانه‌دنيايه آرتق كانى كليوب عالم سياست قواعد حريتپرورانه‌يه عرض افتقار ايتديكى كبى ، زمان سعادتده نه خنيفلرك معتقدات سالمه‌سى ، نه اسرائيلى « ربى » لرك دسائيرعنيقه‌سى ، نه‌ده بالنسبه يكى اولان نصرانى رهبانك تلقينات دينيه‌لرى بشرك حوائج وجدانيه‌سنى تطمين ايده‌ميوردى .

اوزمانكى حال ايله آسيا وآفريقانك شمديكى حالى آره‌سنده ده بيوك برفرق بولونمديغنه اك جدى دليل ، اليوم ، بوايكى بشر يوواسنده عبدهٔ اصنامك اسلاميتى

قبول ايله رتبهٔ اجتماعيه وانسانيه‌لرينك ترفع ايتدكلرينه بنه كندیلرینك قانع اولمليدر .

آكر عصر محمديده خرستيانلق ويهوديلك و اوزمان رواجياب‌اولان مجوسيلك بشرك سعادت معنويه ومادیه‌سی ايچون كافی كلسه ايدی ، هيچ شبهه‌سز حضرت پيغمبر غير قابل انكار اولان دها وفراستندن صرف نظر ديانت جديده‌يی نشر وتعميم ايده‌مزدی . حالبوكه ، اوزمان ، انسانلر شدتله « ره‌فورم » ه ، اصلاحات اساسيه‌يه ، دها معقول ، دها منطقی ، دها جدی معتقدات واصول حكومته شدتله مفتقر وبويله برحال جديده لايق اولهجق درجه‌ده رشدلرینی اثبات ايتمش اولدقلرندن ديانت محمديه يك آز زمان ايچنده برطرفدن فرانسه‌نك منتهای حدود وسطيه‌سی اولان «ليون» ه ، ديكر طرفدن هندوستنده ، چينه ، جزائر ماورای هنده ، آفريقانك اقاليم مظلمه‌سنه قدر يايلدی .

پروتستانلق قاتوليكلكك اصلاحی اولديغی كبی اسرائيليت ونصرانيتك اصلاح ايدلمش ، بيوتلمش ، واصل رتبهٔ نجابت‌اولمش برشكليدر .

اساس اعتباريله ، « قلاسيق » كلمه‌سيله افاده ايده‌بيله‌جكمز يهوديلك ، خرستيانلق ومسلمانلق بينندە بيوك

برفرق يوقدر . ماهيتلرى بردر . شوقدر وارکه بواوچ دين سماوى وربانينك الك اسكيسى بالطبع ديكر ايكيسندن دها بسيط ، دها ابتدائى ، دها مختصردر . عينى دين ، قاعدهٔ تكامليه تبعاً . اسلاميت شكلنه كيرمسيله دها زياده بيومش ، باجمله احكام دنيويه واخرويه‌يى احتوا ايده‌جك مرتبه توسع ايتمش وديكرلردن زياده عمومى برماهيت كسب ايتمشدر .

يهوديلك كوچك ومحدود برقومك دينى ايدى . بو دينك عمومى برماهيتى اولدمازدى . برچوق اقوام وقبائل بومذهبه اتباع ايتمكارندن اساس شريعتده دائما يهوديلك رنكى وقوقوسى حس ايديلر . حالبوكه خرستيانلق ، دها ايلك عصر انتشارنده ، يالكز فلسطين يهوديلرينك دكل ، بتون نوع بشرك مقدراتنه نكبهان اولمق موقعنده بولونمق ايسته‌ديكندن ماهيتى دها عمومى ، دها شموللى ، دها واسع اولمشدر .

اسلاميته كلنجه . بومذهب ، يهوديلك ، نصرانيلك وبت پرستلك مسالك مختلفه سنه خلف اولوب دها بشقه تجارب اعتقاديه ، سياسيه واجتماعيه‌نك ، دها بيوك معادلات روحيه‌نك محصله‌سى اولديغندن ، لاشك ، آنلرك

فوقنده بولونمشدر . اسلامیت شرایع سالفه‌یی بحق فسخ و نسخ ایلمك قابلیتنی احراز ایلمشدر .

اسلام شرقده ، بویله‌جه مظهر فیض تعالی اولورکن اقوام غربیه خرستیانلق عالمنده ترقی ایتمشلر وبونك نتیجه‌سی اولمق اوزره اون اوچ عصردن بری اختلافات شدیدهٔ دینیه، اهل صلیبلر، أنکیزیسیونلر ، شرق مسئله‌لری نوع بشری بغیر حق مشغول وفلاکت‌زده ایتمشدر .

شمدی‌یه قدر دنیایه کلن پسیقولوغارك اك بیوکی ، اك اولوالعزمی ، هیچ شبهه‌سز حضرت محمددر. بوکون عددی اوچیوز ملیون‌راده‌سنده بولونان برقسم مهم بشرك بیکلرجه سنه‌لك احتیاجاتنی بیلن وآکا کوره تدوین شریعت ایدن اوذات مبجلدر .

تاریخ عالم بوقدر مهم بر موفقیتی الآن ضبط ایده‌مامشدر . سائر انبیا مونی بودانك بیله هالهٔ شان وشرفی شعاعات محمدیه‌نك اطرافنده سونمش کیتمشدر . بشر سوریلرینی، ملتلری، قوملری، عرقلری بویله خارق‌العاده سیمیاوی بر واسطه ایله تمثل ایتدیرن (اسمیله) یالکز اسلامیت اولمشدر . دنیانك، سابقده ، جهانکیری اولان روما، لاحقده، اك بیوك قسمنه متصرف بولنان بیوك بریتانیا بیله« که تبعه‌سی یتون مسلمانلرك عددندن زیاده‌در.»

بويله برقابليت تمثلكارانه ارائه ايدهمه‌مشدى .

مسلمانلق روما وبيوك بريتانيا كبى، فرانسه وروسيه كبى ضرب وشدت ايله تمثيله رغبتكار اولمامشدر . بوكون هركس ، هدليلر ، مصرليلر ، جزائرليلر ، فرانسز ويا انكليز اولمقدن قاچار ايكن ، ادوار متقدمه‌ده ، رومالى اولمقدن قورتولمق ايچون سلاح بدست اولهرق مدافعهٔ مليه‌ده بولنور ايكن، وقتيله مسلمانلغه داخل اولانلرك اكثريت قطعيه‌سى ، اللرنده استدعاى اهتدا ، شرف اسلام ايله مشرف اولمغى نياز ايدرلردى . اوشرط ايله كه علائق قديمه‌يى ترك ايدر ايتمز ، بويكى اهل ايمان كندى عنعنات سابقه‌لرينك ، مليتلرينك وحتى لسانلرينك بيله فداسى درجه‌سنه وارلردى . چونكه اسلاميت نفس الامرده ملتلرك ، قوميتلرك ، مختلف ومتنوع اجناس انسانيه‌نك فوقنده وبلند بر موقعده بررابطهٔ اخوت اولمق اوزره وضع ايدلمشدر. مليت خصوصيه اسلاميت موضوع اولور اولماز اهميتنى بتون بتون ضايع ايدر .

ايشته ، اسلامك دور استيلاسنده ، بوكونكى كبى ، زوالى نوع بشر اختلافات مليه‌دن بيزار اولمش ، احتراصات قوميه‌دن بيقمش اولديغندن اسلاميتك بوماهيت اخوتكارانه‌سنى بك طبيعى بولمش وانما المؤمنين اخوة

ولاجنسية فى الاسلام احكامنى حرز جان ايتمشدى . . .

بوكون سوسياليزم ، قاپيتاليزم و آريستوقراسى مسلكارى بربرينه ضد كامل اولمقله برابر رد مليتده متحد ومتفق بولنيورلر. عملەنك، صرافك، اصيلك ، الخالەهذه مليتى يوقدر واولەماز . بربرينه بودرجه متباين اولان بو اوچ مذهب جديدك پرستشكارى اولديغى برعقده بى بوندن اون اوچ يحق عصر اول حضرت محمد عالمه تعميم ايله بتون انسانلرى لواى اسلاميت آلتنه جمع ايچون ارشاداتده بولونمش ايدى .

بويالكز قوليايده قالمامشدر. اوچيوز مليون تخمين اولونان مختلف الجنس واللون، متباين اللسان والطبايع خلق هپ دائرۀ اسلامه دخول ايله آنك عنعنەسنى، اخلاق وعاداتى، حقوق و طرز اداره‌سنى آلمشلردر. اسلاميت سيلنمز بر بويادر. اسلاميت فتح ايتديكنى تكرار اعاده‌ايتمز. اسلاميت اساسنده بر ديانت و برده حكومتى ، يعنى معنوى وجسمانى ايكى جهتى احتوا ايديوردى . تعاقب ازمان ايله جهت جسمانيه انحطاطه يوز طوتديغى حالده ، جهت روحانيه اصلا اهميتنى غائب ايتمدى. آلديغى كرى ويرمدى. بالعكس او شدتلى تابعيت نصرانيه آلتنده بيله افرادينى تزييد ايتدى . . .

بی‌طرفانه دوشونیله‌جك اولورسه، بوكون. اسلامیت پك مهم برقوت تشكیل ایدر. بو قوت، استقباله، پك دهشتلی بر رول اوینایه‌جق قابلیتده‌در. اتحاد اسلام، اسلامارك اسارت سیاسیه‌سندن قطع النظر. الیوم موجوددر. طوغریسی اتحاداسلام، یان اسلامیزم. ترکیبی بیله زائددر. چونكه اسلامیت ذاتاً بو اتحادی تضمن واحتوا ایدر. اسلامیت، هرشیدن اول، برابطهٔ معنویه‌در. زوال‌ناپذیر قروپ وشنایدرطوپلرینك ایشلیه‌میه‌جكی، برشتهٔ‌غیرمادیه‌در. آنك برشكل مادی اكتساب ایتمسی عسیرالحل برمسئله دكلدر. بو روابط ـ صوغوق قانلیلق ایله مطالعه‌مزی یوروتیورز ـ هیچ برمادی‌قوتك تأثیری‌ایله چوزولەمز.

اوروپا وخرستیان عالمی طرفندن ارتكاب اولونان هرظلم، هراعتساف اوچلیكك برقات دها قوتلشمسنه بادی اولیور. اسلامیتك قابلیت تمثیلكاریسی وار در. تمثلكاریسی یوقدر؛ اسلامیته كیریلیر، آندن چیقلماز. وافتیس صودن برشیئ اولوب سوز ایله زائل اولور. اسلامیته دخول ایچون ایسه ختان سنتدر. ختان مراسمی اجرا اولونان كیمسه‌نك حال سابقنه اعادەسی خارج از امكاندر.

اسلامیت شو بولندیغمز دورده واقعا سیاسةً مقهوردر. نصرانیته، حكومات نصرانیه‌یه تابعدر.

فقط حرّیتنی ویرمکله اسلامیت کوکلی ، عقیده‌سنی ، غایهٔ املنی ، احتراصاتنی ، حتی لساننی ویرمامشدر . اکثریت مسلمان بولونان یرلرده خرستیانلق برمهماندر . هند ، اسکندر رومیدن بری برچوق فاتحلر کوردی . اوخطهٔ فسیحه ، کندیسنه معتاد اولان صبر وتوکل ایله ، انکلترەنك زوالنی بکلیور . کذلك مصر ، عینی اسکندر کبیردن بری نیجه مستولیلرك زبون تغلبی اولدی . آنکده روح صبوری ، اهرامك تپه‌سندن ، انکلیز اردوسنك‌ده دیکر اردولر کبی کلدیکی یره کیتمسنه منتظر اولیور . بونك کبی ، شمالی آفریقا، قدیماً بیله موقت اولان لاتین استیلاسنك زوالنی مترقبدر .

اسلام ، غرب و اوروپا کبی ، صناعی مدنیتك بخش ایتدیکی تعب ایله یورغون وبناءً علیه متردی دکلدر . قانی دیکلنمشدر . کذلك دماغی‌ده متاعب مختلفه‌نك آلتنده قالمامشدر . واوروپانك مثالی ، آنك کوستردیکی اصول وعادات ، الات وادوات ایله کندیسنده بیوك بر امید ، بیوك برنشئه حاصل اولمشدر . هنده بنکالیلرك ، مصرده وردانینك جنایات سیاسیه‌سی پك معنیداردر .

هیچ شبهه‌سز شو ۱۹۱۳ سنهٔ میلادیه‌سنده اهل اسلامك کوزی کچن عصرلره نسبتله دها زیاده آچیلمشدر . بناءً

علیه اوروپانك احترازی . قورقوسی ، اندیشه‌سی پك طبیعیدر .

سابقا فرانسه‌نك طهران سفارتنده بولنان و اوزون اوبهن نام مستعاریله مصر وهندستانه دائر براثر نشر ایدن ذات سویشك اوته طرفنده انکلیزلری اندیشه ایچنده کوستریبور . بواندیشه پك طبیعیدر وسبی قولای آکلاشیلیر . اوروپانك مستعمراتده کی مسلکاری شودر: ممکن اولدیغی درجه‌ده . خرستیان حکومتی تمادی ایتدیرمك، آنك ایچون اوروپالیلر مستعمراتی بنمسه‌یه‌مامشلردر .

هنددن انکلتره ، شمالی آفریقادن لاتینلر کیتدکدن صکره قنالر، تیمور یولر ، لیمانلر وسائر اعمارات نافعه‌دن صرف نظر هیچ برشئ براقمیه‌جقلردر . اهل اسلام قبل‌الاستیلا نه کبی سجایایی حائز ایسه بنه اوطبایعده قاله‌جق واسلامیت اصلا سقوط ایتمش ، کوچولمش بولونمیه‌جقدر. اوروپا، وقتیله اسلامك اقوام مختلفه‌یی تمثیل ایتدیکی کبی، ممالك‌مستولیه‌ده‌کی اسلامارك تمثیل ایده‌مامشدر. اوروپانك استیلاسی ، کار قدیم کاروانلرك قونوب، بریرده ، برقاچ کون تجارت ایدرك کیتمسنه بکزه‌ر .

أوروپا ، حکومتی ، ظلمنی. قوتی تقویه ایتدکجه

عالم اسلام قوهٔ باطنیه‌سنی ، صفوت روحیه‌سنی ، عقیدهٔ اصلیه‌سنی تزیید ایتمشدر .

کافهٔ تاریخ شناسانك تصدیق ایتدیکی اوزره اصل بشری سوق واداره ایدن پسیقولوژی قوتلریدر . آمال ملیه ، حسیات مذهبیه هیچ بروقت طوپله ، تفنکله ، طورپیله مغلوب اولماز . بونلر ، مادی اولدقلرندن ، هدفلری‌ده مادی اولمق لازمدر . حالبوکه مقدرات بشریه‌یی سائق قوتلر ، هرشیدن اول، قوای روحیه‌در. بوناره قورشون کچمز .

ایشته ، برقاچ سوز ایله اسلامك ماضیسی ، حالی ، استقبالی .

ایکی نوع مدنیت

— صناعی و حقیقی مدنیت —

مدنیتی ایکیه آیرمق موجب استفاده‌در : صناعی مدنیت ، حقیقی مدنیت .

چین ارکان و رجالی متلرینی دنیانك اك زیاده تمدن ایتمشی عد ایدرلر. ماندارینلردن بری برأوروپالی‌ایله مکالمه ایده‌جك اولورسه ، اول باول، سویلیه‌جکی شیٔ بو در . کذلك أوروپایی ، آمریقانی کوزلجه کزن، تدقیق ایدن ، غربده، غربلیلرایله سنه‌لرجه اقامت ایدن وحتی أوروپالی قادینلرایله أولنه‌ن چینلیلر بیله مملکتلرینـك غربدن دها آز مدنی اولدیغنی تصدیق ایتامکده‌درلر .

ممالك عثمانیه خارجنده بولونان اهل اسلام‌ده بونقطهٔ نظره اشتراك‌ایدر. هله ژاپونیا أوروپایه اصلایی برکوزایله باقماز .

هندستانده ، صنادید براهمه ، أوروپا مدنیتنه عادتا برنظر استخفاف ایله باقار.

بونظریات طوغریمیدر،یاکلشمیدر؟ کذلك اوروپانك

مدنیتی جدیمیدر، دکلیدر؟ أوروپا و آمریقا خارجنده‌کی اقوام فی‌الحقیقه مدنی دکلیدر، أوروپالیلرك تلقیسی موجبنجه وحشی و یا باربارمیدر؟

اکر مدنیتی بالاده سویلدیکمز کبی ایکی یه آیره‌جق اولورسه‌ق بو سؤاللره قولایلقله جواب ویره‌بیلرز. یوق اکر بو تفریقی اجرایه قدرتیاب اوله‌ماز ایسه‌ك هم مقدر اولان سؤاله جواب اعطاسندن عاجز قالیرز، هم‌ده ایشی تشویش ایتمکلکمز غلط رؤیته، نظری، عملی ضررلره بادی اولور.

اوت! طرز تلقیمزجه مدنیت ایکیدر: صناعی (ته‌قنیق) مدنیت، حقیقی مدنیت.

بواعتبار ایله أوروپا و آمریقا مدنیت صناعیه‌نك مرتبهٔ قصواسنده‌در. شرق و آسیا باربادر. حالبوکه مدنیت حقیقیه اعتباریله ـ کمال جسارت ایله سویلیورم ـ ظن ایتمکه أوروپا وخرستیان عالمی حقیقی برمدنیته مالك بولنسون!..

مسئله‌یی تحلیل ایده‌لم:

ته‌قنیق = معرفت غریزه‌یه پك زیاده ایلریلمش‌در. علوم و فنونك نتائج عملیه‌سندن أوروپا صوك درجه‌ده استفاده ایتمشدر. الیوم أوروپا حیاتی تنسیق و تنظیم ایدن ته‌قنیق‌در. فلسفه‌یه بیله اساس اولان ته‌قنیق‌در. حسیات و معنویات

ممالك غربیه‌ده حساب و مساحه‌یه ترك موقع ایتمشلردر. توالی ایدن مختلف انقلابات اوزرینه سعی، اقتصاد، حتی ادبیات ممالك غربیه‌ده برماهیت مادیه اکتساب ایله بشقه یکی، صناعی برعالمك میدانه کلمسنه سبب اولمشلردر. بونقطهٔ نظردن أوروپا مدنیدر. مدنیتی الك زیاده ایلری یه کتورن أوروپادر. الحق، کچن عصرلرده‌کی عالم ایله بو عصرده‌کی عالم آره‌سنده عظیم برفرق کوریلور. آسیا و آفریقا ماضیدر، أوروپا و آمریقا استقبالدر. تکنولوژی اسکی دنیایی ازسرنو تجدید ایتمشدر. تکنولوژی کلمه‌سیله افاده ایتدیکمز بونوع مدنیت فنه، قطعیت ریاضیه‌یه استناد ایتدیکندن آندن بشقه بر مدنیت تصور اولونه‌ماز. آنی اخذ و اقتباس ایتمه‌دن ترقی امکان خارجنده‌در. دیکر برشکلده تعالی وتکامل ایسه عقل ایرمز. بوطرز تمدنك هیچ برمحذوری ده یوقدر. روحه، حسه، معنویاته تعلق ایتمز.

ترقی ایتمامش برملت عادات قدیمه‌سنه وداع ایتمك ایسته‌ر ایسه بو مدنیته تمثل ایتمکدن بشقه چاره‌سی یوقدر. بوتعریف ایتدیکمز مدنیت قسماً آلینه‌ماز، غیرقابل تجزیدر.

ایکی درلو ریاضیات، انواع مختلفه‌ده فن کیمیا، برشرق حکمت طبعیه‌سی برده غرب موالید ثلثه‌سی، بر أوروپا منطقی برده آسیا منطقی اولمدیغندن، اوله‌میه‌جغندن

علی حاله تەقنولوژینك قبولندن بشقه چاره یوقدر.

ژاپونیا هیئت معظمەسی، بوندن یارم عصر اول ، اسکی تەقنولوژی ایله مبارزهٔ حیاتە دوام ایدەمیەجکنی ایچه دوشوندیکندن، اولدینی کبی أوروپا مدنیت صناعیەسنی قبول ایتدی . ژاپونلر بتمامها أوروپا معرفتنی مملکتلرینه ادخال جسارتنده بولندیلر. بومدنیت صناعیه زمین، زمان، اقلیم ، ملت ایله تبدل و تحول ایدەمیەجکندن ژاپونیا سر آمدانی آنی تعدیل و تصحیح املنی ابراز ایتمدیلر . أوروپایه آدم کوندردیلر وأوروپادن آدم کتیرتوب بومدنیت صناعیەنك نەدن عبارت اولدیغنی ، مملکته نەکبی شرائط تحتنده ادخال ایدیلەبیلەجکنی جداً تحقیق ایتدیلر . شیمهٔ تعقیب ایله چالیشوب بوکون همان همان أوروپانك سویهٔ مادیەسنه یاقلاشدیلر . حتی ژاپونیا صنایعی دکل یالکز اقصای شرقده و بحر محیط معتدلده ، أورپا پازارلرنده بیله غربه رقابت ایدیور . نیپپون ترسانەلری درەدنوط اعمال ایدەجك قدر غربدن مستغنی بولنیور .

حرب ایچون ادوات حربیه لازمدر ، مخاصمادن برینك النده شیشخانه، دیکرینك ماوزر بولنەجق اولورسه غلبەنك هانکی طرفه نصیب اولەجغنی تخمین کوچ اولماز. آنك کبی مجادلهٔ حیاتده طرفیندن بری الك مکمل تەقنو-

لوژی ایله، دیکری کارقدیم اصول وعادات ایله، منقولات عتیقه ایله مجهز اولهجق اولورسه عینی نتیجه حاصل اولور.

ژاپونیا ، أوروپا کندی ممالکنه حلول ایتمدن بو دقیقه یه واقف اولدی ودرحال أوروپانك مدنیت صناعیه سنی اخذ واستنباطده قصور ایتمدی . بونك ایچوندرکه اقصای شرق عالمنده موقعنی احکام وترصین ایتدی .

مع التأسف زمامداران اسلام بوحقیقتی آکلایه مدیلر . مدنیت حقیقیه ایله مدنیت صناعیه یی برطن ایتدیلر وبالنتیجه معرکهٔ معیشتده غلبه أوروپاده قالدی . خرستیان ملتلر یواش یواش ملك اسلامه حلول ایتدیلر . ایشته أوروپا تهقنولوژیسنك عدم قبولی اسلامیتی بودرکهٔ پستی یه تنزیل ایتمشدر .

حکومت عثمانیه مدنیت صناعیهٔ غربیه یی آلمق تجربه سنده تام جسارته مالك دکل ایدی. دها طوغریسی آنك درجهٔ اهمیتنی تقدیر ایده مدی . سلیم ثالث ، محمود ثانی، عبدالمجید، مصطفی رشید پاشا واوعصرك رجال واعیانی، مع التأسف ، عمومیتی اعتباریله بوایشی حوصله لرینه صیغدیره مدیلر .

ایران بوتجربه یی اصلا خاطرینه کتیره مدی .

افغانستان بویله بر مدنیتك اخذ واقتباسنی بوکون

دوشونیور وظن ایدرم که موفقده اولیور . اندلس ، شمالی آفریقا ، مصر ، مع التأسف بونلری دوشونه‌مه‌دن افول ایتدیلر .

عرب حکومتی ایسه أوروپاده مدنیت صناعیه‌نك حادث اولمه‌سندن دها اول مختلف اسباب وسوائق تاریخیه نتیجه‌سی اوله‌رق انحطاطزده اولمش ایدی .

عثمانلیلر درجهٔ کافیه‌ده متانت وجسارت ایله مدنیت صناعیه‌یی آلمقده قصور ایدیورلر . مختلف فرقه‌لرك پروغرامی بوخصوصده برشئ سویلمیور . صرف نظریات اعتباریله اولسون بو وبوکا بکزه‌ر مسائل هنوز مظهر نعمت محاضره اوله‌مامشدر .

ایکنجی نوع مدنیته ، مدنیت حقیقیه‌یه کله‌لم .

بوندن مقصدمز انسانیتك تصفیهٔ اخلاقی ، خصائلنك کسب نجابت ایتمسی ، اعتلای افکاریدر . مع التأسف بو اعتبار ایله أوروپایه پك اوقدر مدنی دیه‌مه‌یز . أوروپاده بوکون، حق وعدالت حقوق خصوصیه مالنده رواجیاب اوله‌بیلمش ایسه‌ده حقوق عامه خصوصنده بویله دکلدر. حقوق عامه Droit public الحکم لمن غلب اوزرینه مستنددر. حرب، یغما، تخریب هر یردن زیاده حال حاضرده أوروپاده رواجده‌در . أوروپا ، صوك درجه‌ده عنف وشدت ایله

تەقنولوژی اعتباریله کندیسندن آشاغی اولان ملتلری اسیر ایدیور ، آنلری سفالت ایچنده، حقوقدن محروم ، قابلیت واستعدادلرینی انکشاف ایتدیرمکدن ممنوع برحالده براقیور، مدنیت صناعیهٔ حاضره‌نك تعممنه مانع اولان أوروپامدنیتیدر. غرب اسرار فنیه‌سنی حریصانه ، حاسدانه ، قیصقانجه‌سنه صاقلیور . نوع بشرك برقسم مهمنی تحت رقیتده بولندیریور ، آکا عادتا متـاع ، حیوان معامله‌سی ایدیور . کندی آره‌لرنده‌ده نفاق وشقاق صوك درجه‌ده‌در. أوروپالیلرك طبایعی، امزجه‌سی درشت، سرت، خشیندر. حس مرحمت، مبارزهٔ صناعیهٔ حیات آره‌سنده ، غائب اولوب کیتمشدر. بین الجنسین مناسـبات بیله مرائیلك اوزرینه مستنددر . قاپیتالیزم دنیانی حکومت سرمایه‌داران عالمه فرمان فرمادر. مثلا فرانسه‌ده مطبوعاتده ، حکومتده حتی ادبیاتده صرافانك مال مشروعیدر . اعالی‌یی حربه سوق، حیاتی تحریك ایدن، قویون سوریلری کبی فاسه کوندرن بانکرلردر. فلمنك حکومتنه حاکم اولانلر جاوه مستعمرلریدر .

انکلتره‌نك مقـدراتنه نکهبان اولانلر بیرمنفعهام اصنافیدر . ترانسوال واورانژ جمهوریتلرینه اعلان حرب ایتدیرن، وطن نامنه جنوبی آفریقایه اردولر کوندروب بغیر حق یرتمش بش بیك کشینك قانینه کیره‌ن وتام ایکیوز

یکرمی ایکی ملیون انکلیز لیراسی صرف ایدن هب او بیرمنفعاملی اصناف و آنارك علمداری چه‌یمبه‌رله‌ین‌در .

آلمانیا وانکلتره‌یی آلت اوست ایدن ، آره‌لرینی بوزان امپه‌ریالیستلردر .

روسیه‌یی اقصای شرقه ، وسطی آسیایه کوندرن سپه‌کولاتورلردر .

خلاصهٔ کلام هرهانکی جهتنی تدقیق ایده‌جك اولور ایسه‌ك أوروپا مدنیت حقیقه‌سنی بونامه پك لایق بوله‌مایز. أوروپالینك دریسی برآز قازیله‌جق اولورسه آلتنده‌اسکی زمانلرك اهل صلیبی چیقارمش . بوقاعده‌یی برآز توسیع ایده‌لم : محاربه‌لرده، مستملکاتده، مستعمرات عربده‌لرنده مجادلات سیاسیه‌ده ، مبارزات اقتصادیه‌ده ، هرکون کوریبورز ، او مدنی أوروپالینك خمیرنده ینه وحشت اولانجه قدرتیله حکمفرمادر . طبع اعتباریله أوروپالی تمدن ایتمامشدر . اخلاق ـ که مدنیتك مدار قوامیدر ـ ظن اولندینی قدر ایلریله‌یه‌مامشدر . جمعیت حاضره اکا ذیب عقدیه اوزرینه مؤسسدر. خودکامی درجهٔ‌قصواسنه واصل اولمشدر .

دیکرکاملق أوروپالینك قانده یوقدر، أوروپالی بنی بشری سومز. مسلمان ، مجوسی کوزنده انسان دکلدر . اهل

اسلام و مجوسك ادوار جاهليتده خرستيانلره يپدقلرى ايله خرستيان و أوروپاليلرك شو ادوار معرفتده بشقه‌لرينه قارشى ارتكاب ايتدكلرى نظر انصاف ايله تدقيق اولنورسه هرايكى مدنيت آره‌سنده اساسلى برمقايسه و محاكمه اجرا ايدلمش اولور .

بونقطهٔ نظردن شرق ، عالم اسلام ، چين و ژاپونيا هيچ شبهه‌سز أوروپانك فوقنده‌در . اقصاى شرق علماسى بوبابده هرنه دوشونيورلرايسه طوغريدر . شرقك ملايمت طبعى ، حس رأفت و انسانيتى ، توكلى ، تواضعى جداً شايان تقديردر .

بناءً عليه مدنيت حقيقيه‌مزى ترك ايتمك ، أوروپا مدنيت غيرصناعيه‌سنه تمثل ايتمك شويله طورسون اخلاق و طبايعمزى على حاله محافظه ايتملى‌يز ، آنلرك ينه كندى دائره‌لرنده مظهر فيض تكامل اولمسنه باقملى‌يز .

بر مثال ايله شو نقطهٔ نظرى تنوير ايده‌لم ،

يوقاريده ترقيات صناعيه‌سندن بحث ايتديكمز ژاپونيا معارف غربيه‌يى تماماً اخذ و استنباط ايلمك ايله برابر أوروپانك مدنيت غيرصناعيه‌سنه اصلا رغبت ايتمامشدر . اخلاق و عادات مليه (شمس شارق) مملكتنده كمال اهتمام ايله محافظه ايدلمشدر . حتى شوراسى غريبدركه ته‌قنه‌لوژى

اقتباس اولنورکن أوروپا مدنیتنك دیکر قسمنك آلتمامسنه صوك درجه‌ده غیرت ایدلمش ؛ اهالی بو غیر صناعی أوروپا مدنیتنه بیوك بر بغض و عداوت کوسترمشدر . أوروپا مدنیت غیر صناعیه‌سنی استحسان ایدنلر نیپیون مملکتنده فنا کوزله کورمیور . اوراده ملت ته‌قنولوژی‌نی نصل مسارعتله تلقی ایدیورسه اخلاق ملیه‌یی‌ده اویله‌جه مسارعتله محافظه ایدیور .

شوراسنی ذکر ایتمه‌دن کچمیه‌لم که صناعی مدنیت، یعنی اخلاق و عادات ، عدیم‌الاقتباسدر . افراد بو اخلاقی تقریباً اقتباس ایده‌بیلیر فقط بر ملت ، طوپدن و بتون افرادی ایچون سائر برملتك اخلاق و عاداتنی آله‌ماز .

بومدنیت برروح ملینك تجلیات‌ظاهریه‌سیدر . روح، خصوصیله روح الملل ایسته‌نلدیکی کبی ، آز برزمانده ، تبدل ایتمز . بربطنك تبدیل روحی بیله برملتك تبدیل ماهیتنه کافی کلمز . بطونك انسالك تبدیل امزجه‌وافئده‌سی لازمدر . بحث اولدیغی مدنیت‌حقیقیه عنعناتك، تاریخك، عصرلرجه سورمش اعتیاداتك ، اقلیمك ودها سائر یوزبیکلرجه مؤثراتك محصوله‌سیدر . بناءً علیه آنك ترکیله دیکرینك همان استعاره‌سی مستحیلدر .

شرق ایله غرب ، خرستیانلق عالمی ایله مسلمانلق

عالمی شویله طوسون. أوروپا ده، خطوط عمومیه سندن صرف نظر انکلتره مدنیتی ایله فرانسه مدنیتی بیله عظیم برتضاد تشکیل ایدر. فرانسه قوانینی، اصولی، عاداتی، طرز حکومتی بیوك - بریتانیایه نقل ایدیله جك اولورسه اورادہ حیات عمومیه نك بردن بره طموره جغی کبی. فرض محال اولهرق، انکلتره مؤسساتی فرانسه یه کوندیله جك اولورسه اورانك ده یاغی کسیلور.

خلاصه برملت ترقی ایتمك ایسته رایسه مدنیت صناعیه یی آلیر، مدنیت اصلیه سنی کمال تعصبله محافظه ایدر و آنك تعالیسی چاره سزینه باقار. (لسانی کبی.)

هندده، آفریقانك مختلف اقالیمنده، اقصای شرقده برلی اولوب ده انکلیز ویا فرانسز تربیه سی کورنلر بو مترقی ملتلرك مزایاسنی آله مامشلر، اصول وعاداتنی هضم ایده مامشلر یالکز دمائمنه توارث ایتمشلردر. بوکبیلر نه أوروپالیلره، نه ده کندنلرینه یاریپور. مفکره لری أوروپالیلغی هضم ایده میور. أوروپانك لعبیاتی، صوری و سطحی اذواقی بونلره پك خوش کورنیور. نتیجه ده سجیه قالمیور. چونکه سجیه اوزون مدتده پیدا اولور، فقط درحال زائل اولمق قابلیتی حائزدر. بومخلوقات ایکی ضدمدنیتك آره سنده قالدقلرندن کندیلری ده، فرد

اولمق اعتباريله ، نائل سعادت اولهميور .

انكلتره‌نك، فرانسه‌نك اساسلى واسطهٔ استخباريه‌لرى ، اك مهم آجنته‌لرى بونلردر. بناءً عليه كرى قالمش ملتلرك بويله چابوق تمدن ايتمش افرادندن استكراه ايتمارى غير معقول وغير محق دكلدر .

خرستيان ميسيونرلرى بواعتبار ايله دنيـايى اخلاق حميده‌دن اوزاقلاشديرمورلر. سوريه‌ده‌قاتوليك وپروتستان اجنبى رهبانلرى بو ولايتلرمزده مع التأسف اهاليمزك‌مهم برقسمنى وخصوصيله غيرمسلم عربلرى يولدن چيقارمشلردر. ميسيونر وخصوصيله جزويت تربيـه‌سى بيروتى . لبنانى وجوارينى بركانون فساد حالنه افراغ ايتمشدر. اكر غيرت اسلاميه ، صلابت محمديه اولمسـه ايدى سـوريه بوكون آتش ايچنده قالمش اولهجق ايدى .

منصفانه تدقيق ايديلهجك اولورسه آرتق او مختلف عرب كليسـالرندن خير بكلنميه‌جك برحالده بولنديغمز تظاهر ايدر .

أوروپالى ميسـيونرلرك چينده وظيفه‌لرى اهالىيى تفرقه‌يه دوشوروب وحدت مليه‌يه مانع اولمقدر .

كذلك متنوع ميسيونلر خطهٔ مصريه‌ده قبطى عرقنى دنيانك اك اخلاقسز بر ملتى درجه‌سنه ايندريور .

پروتستان پاپاسلری هندستانده. چینده‌ده بوقبطیره بکزه‌ر عناصره دسترس اولمشاردر.

پول آدان ایله دوقتور کوستاو لوبونك مجلداتنده‌کی بوکبی غریب مدنیتلرك ، آمریقاده رنك اجتماعیلرینی تبدیل ایدن زنجیلرك مناقبی شایان عبرتدر .

بزم مملکتمزده‌ده — دها کوچك بر مقیاسده — بوکبی غرائبه تصادف ایدلمکده‌در .

نتیجه : مدنیت اصلیه‌سنی ترك ایتمك شرطیله دیکر بر مدنیته تمثل ایتمش ومظهر فیض ورفعت اولمش بر ملت مثالی تاریخده یوقدر .

مدنیت صناعیه‌یی آلمدن ، دیکرلرندن دها بشقه ، دها ناقص بر تهقنولوژی ایله مبارزهٔ حیاته آتیلان ، غلبه ایدن برملتی‌ده شمدیه قدر تاریخ قید وتثبیت ایتمامشدر . اسلامك سبب اصلیٔ انحطاطی بوایکی نوع مدنیتی تفریق ایده‌مامسی ، اسکی تهقنولوژی ایله ایش کوریله‌بیله‌جکنه اعتقادی ودهاطوغریسی تهقنیق اعتباریله تعالی ایتمش اقسام جهانی بیلمامسی ، اسرار موفقیتی آراشدیرمامسیدر .

حکممز: اسلام تعالی ایده‌بیلمك ایچون درحال أوروپانك مدنیت صناعیه‌سنی آلمق مجبوریتنده‌در. والافلا.

اجتهاد مسائلی

علما و ارکان اسلامیه صناعی مدنیتله حقیقی مدنیتی تفریق وتمیز ایده‌مدکاری کبی احوال دنیویه و اخرویه‌یی ده بری برندن آیرمامشلردر . ایشته حکومت اسلامیه‌نك سوائق انحطاطندن الك اساسلیسی بودر .

مع‌التأسف سر آمدان اسلام اسلامیتك کنه‌وماهیتنی ، حقیقتنی اونومشلردر .

اسلامیتك حکمت تدوینی بر آز دوشونه‌لم . بعثت نبویه‌دن اول . هرکسك معلومی اولدیغی اوزره جزیرة العرب بر آنارشی ، شقاق‌ونفاق. جهالت یواسی ایدی. ادیان اسرائیلیه آرتق اولاد عربك سعادتنی تأمین ایده‌میه‌جك برمرتبه‌ده اسکیمش بولنیوردی . اصلاحات اساسیه‌یه . تنظیمات جدیه‌یه مبرم لزوم واردی . ایشته‌بو احتیاجات اوزرینه اسلامیت ظهور ورصانتکیر استقرار اولدی . حضرت محمد شرایع یهودیه ونصرانیه‌یی اله آلدی و آنلری کتابه مستنداً اصلاح ایتدی بو اصلاح ایدلمش دیانت سماویه‌نك اسمی اسلامیتدر .بناءً علیه‌اسلامیت کتابه استناد ایدن بوایکی دینك وجه معدلی ، اصلاح

كورمش شكليدر . حضرت محمد مارتهن لوتهرك اون آلتنجى عصرده اجراسنه موفق اولديغى اصلاحاتك دها پك بيوكنى ، پك شمولى ومكملنى يدنجى عصرده يابمشدر .

از سوز ايله افاده ايدنك لازم كليرسه شونى ده سويليهلم كه قبل الاسلام عاله فرمان فرما اولان شرايع و قوانين ، حقوق وعادات آرتق حياجه كافى كلميوردى . بونلرك دكشديرلمسى ، قاعدهٔ تكاملهٔ تعاتوسيى لازم ايدى . ايشته شارع آنجق بوحكمته بناءً اسلاميتى شرايع سالفهنك اكمل واتمى اولمق اوزره تدوينه تشبث ايتدى . بناءً عليه اسلاميتك سبب و حكمت وضعى بودر .

ديمك اوليوركه ماهيتى اعتباريله اسلاميت بر ثرتر قيدر . اسلامدن اول وآندن صكره عينى افراد انسانيهنك ايجنده ياشادقلرى شرائط مادیه ومعنويه يى ، اجتماعيه و واقتصاديه يى تدقيق كافتنده بولونكز . قولايلقله آكلارسكزكه اسلاميت أوروپا ارباب فكرينك آكلادقلرى كبى توقف وتدنى ايچون دكل . بالعكس ، تعالى وترقى ايچون ياپيلمشدر . مقصد شارع عيندر . اسلاميت زمانهنك او محافظه كار افكارينه ، وقتك تعصب وجهالتنه قارشى برقيامدر . هيچ شبهه سز تاريخك مضبوطى اولان

انقلابانك تأثير و نتيجه اعتباريله الك بيوكلرندندر .

بوحقيقت آ كلاشلنجه بودياتى قويو برمحافظه‌كارلقله، اولديغى پرده‌قالمقله ،اجتهاداتك‌سدى‌ايله ، حريت فكريه‌نك نفي ايله توصيف ايتمك حقاكه آنك ماهيتنه الك مناقى بر صفتى ويرمك ، آنى آصلا آكلامامقدر .

نقطهٔ نظرمزى برآز دها توضيح ايدهلم :

عالمك الك مهم ومترقى اقسامى، اليوم، برى ديكرندن چيقمش وبناءً عليه برى ديكرينه اساس‌اعتباريله بكزه‌ين اوچ دينه تابعدر : يهوديلك ، خرستيانلق ، مسلمانلق . شو صوكنجيسى ره‌فورم ، اصلاحات اساسيه مقصدى اوزرينه مؤسسدر . يعنى آندن اول كلن ايكى ديانتلك برشكل متكاملدر .

يهوديلك — ساده‌جه — بنى اسرائيلك جملهٔ معتقدات وقوانينندن عبارتدر . خرستيانلق حضرت عيسانك مسلك صوفيانه‌سى ، فنافى الله‌نظريه‌سى اوزرينه نه‌دن صكره‌پاولوس طرفندن تأسيس‌ايدلمشدر .جناب‌عيسى بن‌مريم‌جه دنيانك صوكى پك يقين اولوب « حكومت سما » هرزه‌ده ايسه ظهور ايده‌جكندن ذاتاً شرعاً تدوينه حاجت يوقدى. [ارنه‌ست‌ره‌نانك تاريخ نصرانيتنه مراجعت] طوغريسى خرستيانلق —سويلديكمز كبى—

آمال وافكار عيسادن بتون بتون بعيد بعض اسباب سياسيه ومؤثرات متنوعه نتيجه‌سى اولەرق ميدانه كلمشدر .

اسلاميته كلنجه ، بو، كرك يهوديلك، كرك نصرانيتك تقرر ايدن اساسات محافظه كارانه‌سنه، آرتق نسخى واجب اولان احكامنه‌مقابل تدوين ايدلمشدر. آنك ايچوندركه برتكامل وترقى اثريدر .

فقط بعض جهلەنك اثر صنعى اولەرق مع‌التأسف يوكون اسلاميت محافظه‌كارلق ، تدنى ، اسارت فكريه ، تجدده خصومت ايله مرادف ظن اولنيور.

بوزعمك شريعت اساسيهٔ اسلاميه ايله ، حكمت محمديه ايله نه‌درجه‌لرده غير قابل توفيق اولديغندن بحثه تنزل ايدلز . دهاة و خوارق ايچنده فكر محافظه‌يه قارشى بوقدر مجاهده‌ده بولونمش ، تدنى ايدن،باطمقده اولان بر عالمى‌قورتارمق خصوصده بودرجه بذل مجهود ومقدور ايدن،حريت فكريه‌يى اساسكير ايدرك اسكى اجتهاداتى آلت اوست ايدن ، علمى ، معارفى بوقدر ايلرولره كتورن ، فرضيتنى اعلان ايدن برنمونهٔ اكمل بشرى ويا آنك شريعتنى محافظه كارلقله توصيف كفرك اشنعى ، بهتانك اك بيوكى دكلدرده‌نه‌در ؟

مسلمانلق هیچ بروقت محافظه‌کارلقله اتهام اولونه‌ماز؛ اکر اویله اولسه ایدی سائر ادیان سماویه ابقا اولونه‌بیلردی؛ محافظه‌لرینه غیرت اولنوردی .

مسلمانلق تدنی‌یی ایجاب ایتدیرمز ، چونکه اویله اولمق لازم کلسه ایدی حضرت محمدك حصولنه قدرتیاب اولدیغی ترقیات آکا منافی اوله‌جقدی . . .

مسلمانلق باب اجتهادك سدی دکلدر . اسلامیت حریت فکریه‌یه اصلا بر مانع تشکیل ایتمز . چونکه بو دین یکی اجتهادات ایله . یکی مجتهدلر ، افکارنده ، مسالکنده ، مشوارنده حر ابو خنیفه‌لر ، شافعیلر ، حنبلیلر ، مالکلر ، ابن سینالر ، ابن رشدلر یتشدیرمکله کندینی کوستردی .

مسلمانلق افکار جدیده‌نك ، آلات وادوات عصریه‌نك اخذ وتلقیسنه مانع دکلدر . بوجهتك مؤاخذه وتطویلی بیله زائددر . بالعکس اسلامیت افکار جدیده‌نك، اصول عصریه‌نك استنباطی آمردر.

دیمك که اسلامك سقوط وانحطاطی هپ اسلامك اسلامیتدن انحرافی ، جهل ونادانی‌یه سوقی ، خرافات وترهاته قاپیلمسی ، مسلك استبدادك تقرری خلاصه احکام دنیویه ایله احکام اخرویه‌نك یکدیکرینه مزجی

نتیجهٔ مؤسفه‌سیدر . بوصایدیغمز عناصر وسوائق تدنی اسلامیتی ، اساسی بوقدر عالی ایکن ، برچوق یرلرده صنم پرستلکه یاقلاشدیرمشدر . مختلف یرلرده بر طاقم آثار قدیمه ومتروکه ایله تبرك وتفأل باخیر ایدیلیر ، صندوقه‌لر ، پارمقلقلر اوزرینه چاپوت باغلانور ، زندقلردن استنابه عادت اولمشدر ، خیر دعاری تمنی اولنور . سحر ، نظر ، عجیب وغریب بدعتلر اسلامیتی چیندهوخصوصیله آفریقانك اقسام مظلمه‌سنده چیغرندن چیقارمشدر . عقل وخیاله کلیان آیدنلر ، رقصلر ، صرف خرافات جاهلانه اوزرینه احداث ایدلمش عادتلر بودینی طاتماز بر حاله کتیرمشدر . جهت ظاهریه‌سی بویله ، جهت باطنیه یعنی اجتهادیه‌سنه کلنجه : آرتق فکرینی یورمق ایسته‌میان علما ، مرضیلرینه موافق بر زمین حاضرلمق ایچون غیرت ایدن ارکان استبداد حریت فکریه‌یی اورته‌دن قالدیرمشلر ، افکاری و آنك ضمننده اسلامیتی حصر وتضییق ایتمشلردر . ایشته بذاته مترقی اولان احکام حقوقیه ومعاملات دنیویه بیله بوندن طولایی اون ایکی . اون اوچ عصر اولکی عرف وقوانینه تابع اولمشدر . اساس اسلامیته نه قدر ضد برتجلی ابوکون اسلام متدنیدر وبوکیفیتده‌یك طبیعیدر . چونکه اسلامیتك خاصیت مترقیانه‌سندن صرفنظر الیوم

عالم اسلام بيك كسورسنه‌لك ، تعديل واصلاح ايدلمامش قواعدايله اداره‌اولنيور . حالبوكه، آنك مواجهه‌سنده، غير مسلم عالم ، مدنى حوائجه ، ترقى‌يه بتـون بتـون مسـاعد قواعدله مرحله‌لرنى قطـع ايديور . بناءً عليه اسلامك توقفى ، تدنيسى ، انحطاطى نه‌درجه طبيعى ايسه غير مسلم عالمك تعاليسى ، تكاملى ، ترقيسى او مرتبـه ضروريدر .

هجبا بويله ترقى واصلاحات اوزرينه مستند، برلزوم تعالى‌يه مبنى وضع ايدلمش اسلاميتله بوكونكى حال قابل تأليفميدر ؟ حضرت محمد اسـلاميتك الآن كچيرمكـده اولدينى عظيم واليم بحرانه قائل اولورمى ايدى؟ اسلامك همان عمومى الحالة هذه تابعيت نصرانيه‌دەدر . بوحال ـ كه آنك مولدى جمعيت اسلاميه‌نك انحطاطيدر ـ اسلا ـ ميتله ، آرزوى محمدى ، مرضئ نبـوى ايله ائتلاف قبول ايدرمى ؟

اسلامك نصرانيته تابع اولمسـنك اسـبابى نه‌در ؟ نيچون خرستيانلق عالمى اليوم اسلامك قابليتنى،استعدادينى سوندىرمك ايسـتيور و نصـل بوكا قدرتياب اوليور ؟ اسلاميتك نصرانيته تابع اولمسنك سببى ، قابليتنك نصارا طرفنـدن اطفـا ايدلمسى هب جهالتمز ، اقتدارسزلغمز

واحكام دنيويه‌دن احكام اخرويه‌يى تفريق ايتمامكلكمزدر .

حكم : ديمك كه جهل ، احكام دنيويه‌دن احكام وجدانيه‌نك عدم تفريقى ، باب اجتهادك انسدادى اسلاميتى تباه‌ايدييور . آنى محوايدن نه‌كى موثرات وارسه‌جملهٔ اسلاميته منافيدر . بناءً عليه محافظه‌كارلق ، جهل ، مدنيت صناعيه‌يى عدم قبول ، اجتهاداته مخالفت ودهاطوغريسى جواز ويرمامك منافئ اسلاميتدر .

شوراسى جمله‌نك معلومى اولمليدركه (عقيده) ماهيتى اقتضاسى اوله‌رق ترقى وتدنيه تابع دكلدر . غايه ، امل ، آرزو ، معالى‌يه مربوطيت ، مسائل مغلقه ومعضلهٔ كائناتك ، ازلك ، ابدك طرز تلقى وتفهمى وجدانه عائد مسائلدر . بووديده ايلريلمك ، تزيد اجتهاد ايتمك ، احتراعائده بولونمق محالدر .

چين علماسى أوروپانك بوخصوصده فرط غيرتى ايله استهزا ايدييورلر — بز ، بش بيك سنه اول بوفرضيه‌لرى دوكدك ، توكتدك ، سزك قانتلركز ، سيينوزالركز ، باقونلركز ، سپه‌نسه‌رلركز حالا بواحتمالات ايله اوغراشيورلر ، ديورلركه بونلرك بوادعالرنده بر آز شمهٔ حقيقت اولسه كركدر !

دنيوى احكامه كلنجه : آنلر برعكس اوله‌رق ، احتياجاته تبعاً مستعد ترقيدرلر . ترقى قابليتى اولان هرشئ

ایسه تدنی ده ایده بیلر . سا کیامونی — بودا . لائو — تسه ، حضرت موسی ، حضرت عیسی حضرت محمد عصرلرندن بری غایهٔ وجدان اولدیغی حالده قالمشدر . کائناتك عوالمك ارائه ایتدیکی دهشت وهیبت ، دنیا و مافیهانك اساسنده مندمج سر و حکمت علی حاله قالمش ، حل ایدیلهمامش . بونی یادین شرح ایتمش ، یاخود ریب وکمان (سه پتی سیزم) دائرهٔ مشکوکیتنده ابقا ایتمشدر .

آنك ایچوندرکه مصالح دنیویه و اعتقادیه‌نك بری برندن حقیقةً تفریقی لزومی درجهٔ وجوبده‌در.

مصالح جاریه ، معاملات بشریه اسکیدن بری پك چوق تبدلات وتحولاته معروض اولمشدر . بونلرك اسکی شکلرینی محافظه عدیم الامکاندر .

اسلامیت اساس اعتباریله یالکز بردیندن عبارت دکلدر . عینی زمانده باطنه عائد بردین ، برمذهب ، برستور اخلاق ، بر اصول حکومت ، بر مجلهٔ قوانین، برده فلسفه‌در .

اسلامیتك بر فضیلت عالم شمولی واردر : اساسات واصول ابتدائیه‌سی اوقدر عمومیدرکه آنلره تبعاً هرزمانك احتیاجنه کافی احکام چیقارمق قابل اولیور . نصوص قاطعهٔ شرعیه‌دائره‌سنده، بوکون ، اعتقادیات ایله معاملاتی

بری برندن وبتون بتون آیره بیلرز . بوانقلاب عظیم اصلا اسلامیته مغایراولمامق اوزره میدانه کله بیلر. بالعکس بوتفریق مسائل، اسلامیتك الك مهم مقتضیاتندندر .

اسلامیتك سبب حقیقی تدنیسی، سر اساسی توقفی بوتفریقی اجرا ایتمامك خصوصنده حکمداران ورجال استبدادك وآنلره تبعاً علمانك کوستردکلری عنف وشدتدر . بك احرارانه اولان اسلامیتی بونلر استبدادکارانه اداره ایتمشلر وبوکون خارجی وسطحی بر نظرله کورنلر بودینی براثر مطلقیت تلقی ایتمکده مضطر قالمشلردر .

نصوص شرعیه‌نك وجدانیاته متفرع اولان اقسامی قابل تغیر دکلدر واوله‌ماز . نصوصك اعتقادیاته عائد اولان اقسامندن ماعداسی ـ که بونلر احکام دنیویه وجسمانیه‌در ـ عصر پیغمبریده‌کی معاملات مدنیه‌یی عدل وحقانیت طریقنه ارجاع ایچون وضع ایدلدکلرندن بونلرك بوزمانه قسماً عائدیتلری یوقدر .

ترقی ایچون ، اساسات اسلامیه‌یه تقرب ایچون احکامی بوصورتله ایکی‌یه آیرمغه مجبوریتمز ، مکلفیتمز واردر . مرضیٔ نبوی، هرحالده، امت محمدك عینی سویهٔ مدنیه‌ده، عینی طبقهٔ رفاهیتده قالماسی دکلدر ، تعالسیدر ، دیکر امتلره قارشی یالکز محافظهٔ موجودیتی دکل بلکه غلبه

وتفوقيدر . بشقه برفكره ذاهب اولمق حضرت محمد كبى احسن المجددينه افترادر . بواصلاح وتجدده مساغ قطعيٌ شرعى واردر . بوده نصوص واحكام دينيه وقانونيتى امر اولوالامره اقتران ايتمش اولان مجلهٔ احكام عدليه موادينه استناداً بروجه آتى اثبات اولنور :

« مشقت تيسيرى جلب ايدر . » [مجله ١٧]

« المشقة تجلب التيسر . » [اشباه]

« برايش ضيق اولدقده متسع اولور . » [مجله ١٨]

« ذكر بعضهم ان الامر اذا ضاق اتسع و اذا اتسع ضاق » [امام شافعى]

« حاجت عمومى اولسون خصوصى اولسون ضرورت منزله سنه تنزيل ايديلور . » [مجله ٣١]

« الضرر مدفوع بقدر الامكان . » [قاعدهٔ كليهٔ شرعيه]

« ناسك استعمالى بر حجتدركه آنكله عمل واجب اولور . » [مجله ٣٧]

« استعمال الناس حجة يجب العمل بها . » [مجامع]

« ازمانك تغيريله احكامك تغيرى انكاراولونه ماز . » [مجله ٣٩]

« لاينكر بتغير الاحكام تبغير الازمان . » [مجامع]

« رعيه اوزرينه تصرف مصلحته منوطدر . »
[مجله ٥٨]

« تصرف القاضى فيمالە فعله فى اموال اليتامى والاوقاف مقيدبالمصلحة يكن فيها عليه لم يصح . » [اشباه]

« تصرف القاضى انمايتنفذ فيما ثبت العامة المسلمين اذا كان منفعة لهم امافيه مضرة فلامضار وجوده وعدمه بمنزله . » [شرح جامع الكبير]

« ضرر ومقابله بالضرر يوقدر . » [مجله ١٩]

« لاضر ولاضرار فى الاسلام . » [حديث شريف]

« ضرروزرتلر ممنوع اولان شيلرى مباح قيلار . »
[مجله ٢١]

« الضرورات تبيح المحظورات . » [الدرر المختار واشباه]

« ايكى فساد تعارض ايتدكده اخفى ارتكاب ايله اعظمنك چاره‌سنه باقيلور . » [مجله ٢٨]

« اهون شرين اختيار اولنور . » [مجله ٢٩]

بوبابده اشبا هده مندرج قواعد مطوله‌يه مراجعت بيوريله .

« الضرر مدفوع بقدر الامكان » [مجامع]

« عادتك دلالتيله معنای حقيقی ترك اولنور . »
[مجله ٤٠]

«الحقيقةتتركبدلالة العادة . » [مجامع ومنار]

« عرفاً معروف اولان شيء شرط قلنمش كبيدر . »

[مجله ٤٣]

« العادة المطردة هل تنزل منزلة الشرط . »

[اشباه]

« والاصل فيه ان المعروف عرفاً كالمشروط شرعا. »

[رد المختار]

« المعروف بالعرف كالمشروط باللفظ » [پیری زاده]

« قال من المشرع بالعرف ثابت بدليل شرعى وفى المسبوط الثابت بالعرف كالثابت بالنص . » [محمد عابدين]

« عادت محكمدر . » [مجله ٣٦]

« العادة محكمة. » [اشباه ومجامع]

« واعلم ان اعتبار العرف والعاده مرجوع اليه فى كثير من المسائل حتى جعلوا ذلك اصلا وقالوافى الاصول تترك الحقيقة بدلالةالاستعمال والعادة . » [منافع الدقائق]

« الاحكام تبنى على المعروف فيعتبر فى كل اقليم وفى كل عصر عرف اهله . » [بحر]

« ماراٰه المسلمون حسناً فهو عندالله حسن . »

[حديث شريف]

شو قواعد كليه ايله ـ كه شرعدن مأخوذ وامر

اولوالامره مستنددر ـ دیانت اسلامیه‌نك وجدانیات ومعتقداتله معاملات دینویه‌یی بتون بتون آیردیغی ادنی ملاحظه ایله آ کلاشیلیر .

اعتقادیات ـ تکرارایده‌لم ـ ثابتدر، غیر قابل ترقیدر. معاملات ایسه احوال زمانیه تابع اولهرق قابل تغیردر، غیر ثابتدر . مترقیدر .

فکرمزجه بوکون اسلامیتده اجراسی واجب اولان اهم اصلاحات ، الك عمیق « ره‌فورم » وجدانیات ایله معاملاتی بربرندن آیرمقدر . اسلام آنجق بو صورتله دیانتك ماهیت حقیقیه‌سنه یاقلاشه‌رق مبارزهٔ عالمده برموقع اخذ ایده‌بیلر . بوندن بشقه برچارهٔ فوز ونجات یوقدر .

زمانك احتیاجاتی قارشیسنده نص واولجه وقوعبولان اجتهاد واجماع مهمل براقیله‌رق یوقاریده سرد ایتدیکمز قوانین رصینهٔ فقهیه مقتضاسنجه بشقه اجتهاده ، بشقه اجماعه مراجعت ایتملیز .

ایی دوشونه‌لم . سلامك اساسنه رجوع ایده‌لم . بوکونکی عرف وتعامل بزی مسحور ایتمسون . ذاتاً اجماع امنك وخصوصیله خلافتك وجوبی، لزومی منحصراً بوکا مستنددر .

اکر معاملاته تفرع ایدن ودکشمسی لازم کلن احکامه

قطعیت ومعمول‌به اولمق ایچون رسمیت ویرمك مقتضی اولمسه ایدی رحلت رسالتپناهیدن صکره آرزوی نبوی‌یه اقتفاءً احداث ایدیلن خلافتك‌ده لزومی قالمازدی .

مبنای خلافت نه ایچون تأسیس ایدلمشدر ؟ چونکه احکام ومعاملات ناس زمان کچدکجه تبدل ایدیور ، عالم دائما تحولده‌در . بویکی احکامی ، یکی معاملاتی تنظیم وتنسیق لازمدر . بوایسه برقوتك تأییدینه وابسته‌در .

جمهور مسلمین آرای عمومیه ایله خلیفه‌یی سربستجه انتخاب و آکا بیعت ایدرلر و قوهٔ تشریعه‌نك یعنی اجماعك تصویب ایتدیکی قوانینك امر اجراسنی آکا تفویض ایدرلر . حالبوکه جهلای علمانك ادعای سخیف وغریبی وجهله اجتهاد قپولری قاپانمق لازم کلسه ایدی اجماعه‌ده ، خلافته‌ده احتیاج قالمازدی .

مادامکه احکام ومعاملات هردقیقه تبدل ایدیور ، بردرجه‌ده طوره‌میور دیمك که آنلری تنظیم ایدن قوانینك ، نظاماتك ده تبدلی طبیعیدر . ایشته بوحکمت بالغه‌یه مبنی اسلامیت اجماع امت وامامت اصوللرینی ابداع ایله مشروطیت و مشورت وادیسنده مؤسس مشروطیت اوله‌رق طانیلان انکلتره و فرانسه‌یه تقدم ایتمشدر .

احكام شرعيه‌نك قابل تبدل ومستعد تغير اولديغنه تردد اولونمسون .

بوكبي تعديلات عصر رسالتپناهيده ، قرآنك متنده بيله وقوع بولمشدر .

اصول فقه اصطلاحنجه تبديل ، نسخ ديمكدر .

نسخ ، برحكم شرعينك خلافنه آنك متراخى بر دليل قائم اولمسى ديمكدر .

نسخ ، كتب اصوليه كورلديكى اوزره ، هم عقلاً جائزدر ، زيرا اختلاف اوقات ايله مصالح عبادك تبدل ايده‌جكى وارستهٔ اشتباهدر . (يهوديلرك عيسويه طائفه‌سندن ماعداسنه كوره جائزدكلدر .) هم نقلاً جائزدر ، نته‌كيم اخوانك نكاحى حضرت آدم‌شريعتنده جائزايكن مؤخراً سائر شرايع ايله نسخ ايدلمشدر .

كتاب ايله سنت بينده متوافقاً ومتخالفاً نسخ جائزدر .

مثلا « كتب عليكم اذا حضر احدكم الموت ان ترك خيراً الوجه للدين والاقربين » آيت كريمه‌سى « واجب تعالى هرحق صاحبنه‌حقنى ويردى ، وارثه وصيت يوفدر » مألنده‌كى حديث ايله‌نسخ اولونمشدر . بوحديث خبرواحد

اولدیغی حالده امتانی تلقی بالقبول ایتمسیله متواتره الحاق ایدلمشدر .

خلاصه ونتیجهٔ کلام یوقاریده تفصیل اولنان قواعد شرعیه‌یه توفیقاً احکام دنیویه‌یه دائر هرنه‌وارسه‌جمله‌سنك قائم مقام پیغمبری اولان خلیفه‌نك اجماعه ، یعنی شورای امتك قرارینه مستند امروتصدیقیله نسخاری قابل وحتی مأمور بهدر .

معاملات ناس خصوصنده وسعت وسهولت کوسترمك اوامرشرعیه ایجابانتدندر . بالعکس ایشاری تضییق اهل اسلامی اسلام اولمیانلرك قارشیسنده مغلوب وپریشان ایتمك ، عاجز براقق دیمکدر . اکر بوسهولتلر ، بومساعدات شرعیه دریغ ایدیلمجك اولورسه ، شبهه‌سز ، قانونلرمز وعرف وعاداتمز اون اوچ عصر اونکیلرندن عبارت اولمجغندن رقابت عمومیه ایچنده قالرمز ، آیاقلرمز باغلی قالیر ، هیچ برشیئ یاپه‌مایز . أوروپادن ، آمریقادن عصرلرجه کری‌یز ودائما کری قالیورز .

حیاتده ایسه توقف جائز دکلدر ؛ طورانلر مغلوب اولمجغندن اسلام محوو مضمحل اولور ـ ذاتاًده‌اولیور .

الیوم اسلامك اکثریت قطعیه‌سی خرستیان دولتلرك رعایاسیدر . شوکا ذره‌جه تردد ایتم که بوکون حضرت

محمد مقصد عالیسنی اظهار ایتمه اسلامك بودخراش سقوطنی اصلاتصویب ایتمزو مسببلرینی عقوبتك اشدتلیسنه کرفتار ایدردی .

تأسف اولنورکه شو صوك زمانلرده بیله بك مهم علمامز بوحقیقتی درك ایده‌مدیلر .

بونلر احکام دنیویه‌یی اجماع امته ، آندن صکره خلیفه‌نك تصدیقنه‌اقتران ابتدایره‌جکلرینه اجتهادات سالفه‌یی طوپلایوب، عادتا مزاردن چیقاروب ، قانون حالنه وضع ایتدیلر . بوبیوك بر اثرارتجاعدر. بونك نتیجه‌سی اولهرق دولتمز برمرحله دها کریلمشدر .

جودت پاشا، شوزمانده برقسم مهمی اجرا ایدیله‌مز بر حاله کان اسکی اجتهاداتی (مجلهٔ احکام عدلیه) شکلنه وضع ایله قانونیتنی استحصال ایده‌جکنه . بر چوق سنه‌لر اول . جدی بر فکر ترقی پروانه ایله‌حقوق غربیه‌دن استنباط ایدیله‌رك قلمه آلنان جزاقانوننامه‌سی، بحری، بری تجارت قانوننامه‌لری ، اصول محاکمات جزائیه ، اصول محاکمهٔ حقوقیه‌کبی ینه حقوق غربیه‌دن مأخوذ بر قانون مدنی پادیرسه ایدی بوکون بزه بیوك برخدمت ایتمش اولوردی . حالبوکه قدیم اجتهاداتی تنظیم واحیا وبرمجله‌یه تلفیق ایله معاملات مدنیه واموردنیویه‌ده بزلری

فنا حالده صیقدی . أوروپالیلر (قود ناپولهئون ویا آندن دها ایی قانونلر موجبنجه کمال حریتله عقود اتده بولونه. بیلیورلر . بز زوالیلر ایسه او مجلهٔ ارتجاع کارانهنك قیود احترازیهسی ، اساسات استبداد کارانهسی ، شرائط حصر وتضییق آلتنده قیورانیورز . بزم قانونمز بیك سنهلکدر ، بیك سنه اولکی احتیاجات اوزرینه تدوین ایدلمشدر .

الحالهذه فرانسه و آندن قوانین موضوعهسنی آلان ملتلر وخصوصیله آمریقا جمهوریتلری ناپولهئونك دساتیرینی بیله پك کهنهمش بولهرق حقوق مدنیهلرینك تجدیدینی دوشونیورلر . اوحالده بز بیچارهلر عجبا اون کسور عصرلق احکام دنیویهمز ایله ، بشقه زمان ، بتون بتون بشقه زمین ، شمدیکیلرینه طبان طبانه ضد احتیاجات اساسلری اوزرینه استخراج اولنمش قواعد حقوقیه ایله نصل معرکهٔ مدنیهده غلبه امیدلری بسلیه بیلرز ؟ مجلهٔ احکام عدلیه ایله « قودناپولهئون » ك قارشی قارشیه کلمك احتمالی وارمیدر ؟

حضرت پیغمبرك عصرنده اوقلر ، قالقانلر ایله حرب ایدیلوردی . قوماندانلرك منحصراً ذاتی اقتدارلری ظفری کافل اولهبیلردی . خریطه ، فن تعبیه ، فن سوق الجیش

جزین حالنده ، بالیستیق یوق ، طیاره یوق، طورپیل یوق، تلفن، تلسز تلغرافلر یوق، اویله حرب ایدیلیوردی و (بدر) کبی فتوحات عظیمه میسر اولوردی .

بوکون عینی اوقلر ایله ، عینی قلنج وقالقانلر ایله ، تام اوزمانده رواجیاب اولان علم ووقوف ایله روسیه نك، آوستریانك دکل، قره طاغك بیله قارشیسنه چیقه بیلیورمی یز؟

یك اعلا ادیمك اولیورکه کهنه مالزمهٔ حربیه ایله ، « چاد » سواحلنده کی جنکاوارنه خاص اصول ایله حرب ممکن دکل . اوحالده نصل اولیورده اهل اسلامی مکمل قوانین واصوله، مکمل حکومت وجمعیتاره مالك ومظهر أوروپالیلرك مواجهه سنه کتیه . توزلی ، غیر قابل تطبیق قوانین واصول ایله چیقارمغی رواکوریورز ؟ بونك نتیجه سی ، بوجنایت عظیمه نك ثمره سی بوکون اهل اسلامك أوروپا تابعیتنه کیرمسی ، عادتا حجر ایدلمسی ، ألینك اياغنك باغلانمسی اولمشدر .

حكومت اسلاميه

اسلاميت يالكز وجدانه عائد بردينك عبارت دكلدر. عينى زمانده ، اسلاميت بردين وبرطرز حكومتدر . برجمعيتى اداره ايده بيلمك ايچون لازم كلن اصول وقواعدك اساسارى ، سطر باشلرى ، كتاب وسنده ، اجماع وقياسده مندرجدر. خلاصه اسلاميت دنيلديكى كبى عقله يالكز برطاقم معتقدات دكل، جمعيتلرى وافرادى اداره ايدن برمجموعهٔ دساتير كلليدر. جمهوريت اسلاميه‌نك قوانين مدنيه و جزائيه‌سى هپ شريعتده مندرجدر .

بناءً عليه شريعت اسلاميه ، بواعتبار ايله شرايع سائره‌دن فرقليدر. خرستيانلق ويهوديلك بالنسبه محدوددر. الحالةهذه حكومت اسلاميه همان همان انقراض ايتديكى ومسلمانلر تابعيت اجنبيه‌يه داخل اولدقلرى حالده يڭه مسلمانلر خصوصات ذاتيه‌ده (ستاتو پەرسونەل) كندى حقوقلرينه تابع بولونمشلردر .

اسلاميتك نظريات جسمانيه‌سى پك مهم ، پك رصين اساسات اوزرينه مستنددر . اكر بواساسلر بوكونه‌قدر محافظه ايدلسه ، اونظريات موجبنجه حكومت اسلاميه

اداره ایدلسه دول اسلامیه اصلا منقرض اولمازدی .
اسلامیتك اسباب زوالندن بری . هیچ شبهه ایدلمسون.
بوقواعد جسمانیه‌نك متروك ومنسی براقلمسیدر . بناءً علیه
اسلام آتیده تکرار تعالی ایتمك ایچون اسکی اساساره .
اسکی حکومت قواعدینه رجوع ایتملیدر . بو ارتجاع
دکل ، برتکامل تشکیل ایدر .

مصرانه تکرار ایدرز : اسلامك سبب نکبتی کندی
قواعد کلیهٔ سیاسیه‌سنك ترکیدر .

اسلامیت ، کندیسنه اجنبی . مغایر ،ضد ، مخالف
هیآت مستبده‌نك اصول سیاسیه‌سنی آلدیغندن حکومت
اولمق اوزره انقراض ابتدی . حالبوکه ، شو سوك
زمانلرده ، غیر مسلم ملتلر اساسات اسلامیه‌یه یقین تشکیلات
سیاسیه‌یه مظهر اولدقلرندن تعالی ایتمشلردر .

حکومت اسلامیه‌نك مشورت ومشروطیت اساسی
اوزرینه مستند حکومتلدن اصلا فرقی یوقدر. بوجمهور-
یتده استبداد. ادارهٔ کیفیه ، رأی خود اوله‌ماز .

تفرقه زمانلرندن بری میدانه کلن وتشتته سبب اولان
اسلام حکومتلری محافظهٔ تفوق ایچون اسلامیتك اصول
حرمتی برطرفه براقدقلرندن اسلامیت هیئت جسمانیه
اولمق اوزره قرین زوال اولمشدر . مستبد حکمدارلر .

ظالم رجال، متنقد عسکرلر اجرای استبداد ایچون اهالیی ایشه قاریشدیرمازلر، آنلری سر بست براقه مازلر، خلاصه. اسلامیتك حکومتهدائر اولان احکامنی اجرا ایتدیرهمزلر ایدی. بونك نتیجهسی اوله رق بر دولتك سعادت مالیه و آتیهسنی کافل اولان احکام سیاسیهٔ اسلامیه اونوتلدی ودولتلر انقراض ایتدی. اهالی ایسه کرفتار اسارت اولدیغندن عالم اسلام سقوط علائمی کورو ندی. حیات فکریه قالمدی. لغرض باب اجتهاد سد ایتدیرلدی وبوکونکی جهل حادث اولدی.

حکومت اسلامیه اساساتی جلوس محمد خانیدن صکره مقام مشیختی احراز ایدن پیری زاده صاحب بك مرحومك امضاسنی حاوی رسماً نشر ایدیلن بروشیقهده مندرجدر.

اسلام نقطهٔ نظرندن حقوق عامه Droit public بومهم رساله ده کمال وضوح ایله شرح ایدلمشدر. پیری زاده نك افادهٔ رسمیه سندن آکلاشیلهجغی اوزره اسلامیت مطلقیت اداره نك، تهاوقراسی دنیانن سلطنت روحانیه ویا روحانیونك صوك برملجائی دکلدر. دشمنلرك دیدکلری کبی برحکومت تعصبکاران تشکیل ایتمز. « تیبت » دهکی « لامائیزم » کبی بودین معنویات ایله مادیاتی بزبرینه قارشدیرمامشدر.

اسلامیتی آز تدقیق ایدن برطاقم اوروپالیلر مع التأسف شریعت محمدیه یی وحکومت اسلامیه اساساتی انسانیتك

تكامل مادی وفكريسنه مانع تاقی ايديورلر . شرعه صوك درجه مطابق اولان بو وثيقهٔ رسميه وجديده يه استناداً ادعا ايدرزكه ترقيه مانع اولان اسلاميت دكل . اسلاميتك منسی قالماسيدر . مانع تعالی اولان اسلاميت دكل ، بلكه اسلاميتك بيله انكشافنه حائل اولان سلاطين واركان مستبدهنك ظلماريدر .

اسلامك تاريخی ايجه تدقيق اولنهجق اولورسه اسلاميتك اسباب نكبتی هپ آنك اساسات سياسيهسنك تطبيق اولونمديغی ايدوكی تظاهر ايدر . بناءً عليه مسئله يی توضيح وتفريق ايدهلم : قباحت اسلاميتده دكل ، رجال اسلاميهدهدر .

شو اساسات سياسيه يی برقاچ جمله ايله اجمال ايتملی يز : حكومات مشروطهٔ جديدهده اولديغی كبی — عينی وثيقه يه استناداً ادارهٔ كلام ايديورز — حكومت اسلاميهده ده قوای عموميه اوچدر : خليفه وزراو امرايی « تنفيذ » و « اجرا » يه مأمور ايدر : قوهٔ اجرائيه . قاضی ونائبلری اجرای عدالته توكيل ايدركه بوكا حكم وقضا دينور : قوهٔ عدليه . فقها وعلما « فتوی » يه مأموردرلر بونلرك وظيفهسنه تشريع ومراقبه دير لر : قوهٔ تشريعيه ويا قانونيه .

فتاوای تشریعیه آنجق اولوالامرك تصدیقیله معمول‌به قوانین شکلنه کیرر. بواصول بالجمله حکومات مشروطه‌ده واردر.

فرانسه وانکلتره بواصوللری اختیاروقبول ایده‌بیلمك ایچون برچوق قانلی اختلالار، انقلابلر کچیرمکه مجبور اولمشدر. حالبوکه اسلامیت تدوینی ایله برابر درحال بواصوللری وضع ایتمشدر.

وقتیله، بلونچلینك اعترافی اوزره، مجالس عمومیه منحصراً دولتك مرکزی عد ایدیلن برشهرك رجالندن مرکب ایدی. حالبوکه اسلامیت خصوصات سیاسیه‌ده هر مسلمك حقوقنی مساوی عد ایتمشدر.

اسلامیت معظم بر جمهوریت تشکیل ایدر. اوچ قوت سایه‌سنده قیام بولان بوجمهوریتك ریاست وامامتنده برخلیفه بولنور.

خلفه پیغمبره خلف اولان ذات اولوب امور دنیویه‌ده آنك مقامنه قائمدر و آنك قوهٔ تشریعیه‌نك اعطا ایلدیکی فتوایه موافق هرسوزی عینیله نص کبی مطاعدر. بو خلیفه ویا امام ـ که رئیس المسلمین دیمکدر ـ فرانسه رئیس حکومتی کبی غیر مسئول دکلدر. عینیله حکومات متحدهٔ آمریقا رئیسی کبی مسئولدر. صفت قدسیتی

بوقدر . مدحت پاشا قانون اساسی‌یی تدوین ایتدیکی وقت ذهول اثری اوله‌رق بوقدسیت صفتنی فرانسزجه‌دن ترجمه وعیناً ابقا خطاسنده بولونمشدر . خلیفه مستبددکلدر . صورت مطلقه‌ده ادارهٔ امور ایده‌من . حق عظمت مادیه‌سی یوقدر . بلونچلی « حقوق عامهٔ عمومیه » سنده حکمدار حکومتك عظمت وشوکتی تشخص ایتدیرمکدن حق حشمتی حائزدر . حکومتدن ساقط بیله اولسه بوحقه مالکدر . دیور . اسلامیت بومادی طنطنه ودبدبه‌لردن عالی اولدیغندن بوحقی طانیمیور . خلفای قدیمه‌نك سائر مسلمانلردن فرقی یوق ایدی . خلفانك مسئولیت حقوقیه وجزائیه‌لری ماده‌سی کتب شرعیه‌ده مندرجدر . امامت نتیجهٔ انتخاب وبیعت اولمق اوزره بزدانه تفویض اولنور .

(خلیفه‌نك انتخابنه ، آ کا ایدیله‌جك بیعته وایلك خلفانك صورت نصبنه دائر اولان تفصیلات فرانسزجه « حقوق عامه واسلام » عنوانلی رساله‌مزده و « ماوردی » نك « الاحکام السلطانیه » سنده علی التفصیل مندرج اولمقله بوراده تکرارندن صرفنظر ایدلدی .)

خلیفه‌یی انتخاب ایتمك مسلمانلر ایچون بروظیفه‌در . بو ، تام معناسیله ، أوروپاده « انتخاب مجبوری » دنیلن اصولدن بشقه برشیء دکلدر . صاحب منلانك وثیقه‌سنده

محرر اولدیغی اوزره قرآن بلا استثنا عامهٔ مسلمیه خطاب ایدلدیکندن هرکس وظائف سیاسیه ایله مکلفدر . اسکی یونانستانده وروماده اولدیغی کبی مشغولیت خصوصیه‌سی نه اولورسه اولسون هر Citoyen حکومت ایشلرینی کورمك وظیفه‌سنی حائزدر. مسلمانلقده‌ده هرکس امر بالمعروف و نهی عن المنکر ایله مأموردر . أوروپاده هرکون برخطوه دهایاقلاشان Suffrage universel انتخابات عامه اصولی بوندن بشقه برشیٔ اولمسه‌کرکدر . اسلامیتده اهالی مختلف طبقات تشکیل ایتمز . مساوات صورت مطلقه‌ده جاریدر . هرکس شریعتك محافظه وصیانتی ایله مکلفدر . بناءً علیه بتون دنیا طرفندن تصدیق ایدلدکجه برذات خلیفه اولهماز . اهالی آنی کمال حریت ایله وهرنوع نفوذدن اوزاق بولونمق شرطیله انتخاب ایدر . انتخاب ایدیلن ذات قوانین وشریعته توفیق اموره ویالکز رأی خودیله ایش کورمامکه مجبوردر. شیخ الاسلامك افاده‌سی موجبنجه اهل ایمان حکومتك اجراآتنی مراقبه وتفتیش ایله ده مکلفدرلر .

حدیث نبوی موجبنجه هرمسلم سلطنت ملیه‌ده مشترك اولدیغندن حکومتك اجراآتنی مستبدانه ، غیر

مشروع . شرعه مغاير ويا منفع عامه يه مضر كورر سه مخالفت ايتمك وظيفه سنى حائزدر .

صاحب‌بك مرحوم وثيقه سنده خلفاى راشدينك صورت انتخابندن وبونلرك مشروعيتندن عريض وعميق بحثدن صكره بالآخره اسلامك كرفتار مصائب اولمسنى بواصولدن انحرافه ومال سائره ايله تماسلرك تزايدينه عطف ايديوركه بردن كوكه قدر حقى دركاردر . مرحوم مشار اليه بومسرودات « آفاقيه » دن Objectif چيقوب مسرودات « انفسيه » Subjectif ده بولنيوروسلطان محمد خان خامس حضرتلرينك وجه امامتى شرعه توفيق ايديور .

بناءً عليه حكومت اسلاميه ماهيتى اعتباريله بر حكومت عامه ، دهموقراسيدر . حريت ، مساوات واخوت قواعدى حكومت اسلاميه‌نك مبنى عليهيدر . اصالت فرقلرى اسلامجه مجهولدر . اسلاميته داخل اولان بالجمله اقوام اهتدالرى ايله برابر بتون بوفرقلردن واز كچمشلردر . خصوصيله اخوت اسلاميتك اساسلى قواعدندندر .

اسلاميتك نه قدر دهموقراتيق اولديغندن بحثه بوكتابده حاجت كورهمه‌يز . كندى بيلديكمز برشيئ تطويله لزوم يوقدر . قانع اولانه قارشى تكرير دلائل زائددر .

اجانبه قارشی بوجهتلرك توضیحی واسلامیتك مدافعه‌سی ایچون یازیلان ویوقاریده ذکری کچن «حقوق عامه واسلام» ده بورالری تفصیل ایدلمشدر .

بوافاداتدن صکره نه ایچون اسلامیتك حکومت اولمق اوزره زوال پذیر اولدیغنی برآز تدقیق ایده‌لم .

اکر اسلام حکومتی بواساسات سیاسیه‌یه اتباع ایتسه ایدی ، هیچ شبهه‌سز ، بتون اهل اسلام حکومته اشتراك ایده‌جکدی وحاصل اوله‌جق انتباه نتیجه‌سنده عالم اسلامی اداره ومدافعه ایده‌جك کیمسه‌لر بتیشه‌جك ایدی. اسلام اهالی‌یی حکومته تشریك ایتدیریوردی . ظلمه وصنادید استبداد ایسه اجرای حکم ایچون بتون مسلمانلرك مصالح حکومته اشتراکنی تصویب ایده‌مزلردی؛ آنك ایچون آنلرك قوردقلری حکومتلر ذاتلرینه ویا خاندانلرینه عائد کبی برشیئدی . بناءً علیه آنلرك زوالیله حکومتلرده منقرض اولدی .

حکومت اسلامیه تجزی قبول ایتمز . بردن زیاده حکومت اسلامیه اوله‌ماز . آره‌یه احتراصات ذاتیه‌نك کیرمسی تفرقه‌یی موجب اولدی. تفرقه، هریرده اولدیغی کبی ، انفلاقی استلزام ایتدی . استبداد اخوت اسلامیه‌یه امکان ویره‌مدی . امرانك تکثری فرقه‌لرك تزایدینی ،

بونلرك سربستجه نشوونماسی اختلافاتی، مختلف مذاهب ضالهنك حدوثی موجب اولدی. بالنتیجه بین المسلمین محبت قالمدی. بو نقصان محبت هرجهتی، هرحکومتی محو ایتدیکی کبی حکومت اسلامیه‌یی ده قرین زوال ایتمکده کجکمدی. تفصیلاته، مثال ایرادینه کیرشمیه‌لم. بیوك تفرقه‌دن بدأ ایله تاریخ اسلامیت تدقیق اولنه‌جق اولورسه مع الأسف هپ بووضع ایتدیکمز دستورك تطبیقاتنه تصادف اولنور.

معاویه زماندن عبدالحمیدك عهد سلطنتنه قدر شئون ووقایع نظر مؤاخذه‌دن امرار ایدیله‌جك اولورسه هپ عینی اختلافك قارشیسنده بولنورز. عینی اختلاف ایسه، هریرده، عینی فلاکتاری استلزام ایتمشدر.

تفرقه. اختلاف، تشتت قوا، امرانك احتراصاتی، حکمدارلرك بربری ایله غوغالری، سرزدهٔ ظهور اولان مذاهب مختلفه‌اندلسده بودرجه‌یاری‌یه کیدن «تهقنولوژی»یی یعنی مدنیت صناعیه ومادیه‌یی محو ایتمشدر. بوغوغالر دشمنلرك اکمکنه یاغ سورمش، اسلام صورت دائمه‌ده مدافعه ومقابله مجبوریت ووضعیتنده بولونمشدر. بیوك برآنارشی‌یه محکوم قالان اسلاملر هریردن قوغولمش، هریرده مقهوراولمش، قوتسز، درمانسز قالمش وبالضروره انحطاط، جهالت، تعصب اولانجه‌قوتیله وظیفهٔ تخریبکارانه‌لرینه دوام ایتمشلردر.

بو پریشانئ مادی اسلامك معنویاتی ، روحیاتی ده برباد ایتمشدر. عادتا اسلامك ارادتنه خلل طاری اولمشدر. متبوعلرك بغض وعداوتی ، اتخاذ ایتدکاری اصول سیاست اداره ایسه اهل اسلامی غایه‌دن محروم ، متدنی ، منکسر ، قابلیتسز بر حالده ادامه ایدیور . فقط شایان تشکر اولان برجهت وارسه بومصائبدن صرفنظر اسلام دیانتنه اولان مربوطیتنی براقمامش ، تمثل ایتمامش بناءً علیه تردیه یوز طوتمامشدر . آنك ایچون بویله معظم برعنصرك ایقاظی ظن اولندیغی قدر مشکل برایش دکلدر ؛ هله اصلا محال دکلدر . برسیالهٔ ألقتریقیه . اساسات اسلامیه‌نك تکرار ارواح مسلمینه نفخی اویله بیوك برقوت تشکیل ایدرکه بونك قارشیسنه کلمك ممکن اولهماز .

خلاصه : صناعی وحقیقی مدنیتك بربرندن تفریق ایدلمامسی ، باب اجتهادك سدی ، حکومت اسلامیه اساسات‌نك اونوتلمسی انحطاطك اسباب مولده‌سیدر . بعث بعد الانحطاط ایچون ایسه صناعی وحقیقی مدنیتلرك بربرندن آیرلمسی ، باب اجتهادك تکرار فتحی وسیاست اسلامیه اساساتنه رجوعدن بشقه چاره یوقدر .

حال حاضرده مسلمانلر

— عربلر —

حکومات عربیه‌نك انقراضندن صکره عربلر هر متبوعه تابع اولمشلردر . بونلردن هیچ بری ده ملت عربیه‌یی یکشدیرمکه باقامشدر . عربلر آره‌سنده‌ده یقین وقته قدر برانتباه حاصل اوله‌مامشدر . زوالی اولاد عرب مختلف تابعیتلر . حکومتلر آلتنده سجیه‌سنی برمقدار بوزمش ، مدنیتی ، عظمت سابقه‌سنی اونوتمش ، قالمشدر . حکومتلرك اساسات اسلامیه‌دن انحرافلری عربلری استبداده بویون اکمکه آلشدیرمشدی . مستبد برحکومتك تبعه‌سنك خصائل وسجایا اعتباریله مرذللکلرینی محافظه ایده‌ماملری طبیعی اولدیغندن ، عربلرده . تردی‌یه یوز طوتمشلر . بوزولمشلر وبرآز ده فنا خصلتلر پیدا ایتمشلردر .

مع‌مافیه عربلر هیچ بروقت دینلرینی ترك ایده‌جك بروضعیتده بولونمامشلردر . عربلقدن بوکون چیقمش افراد یوقدر . بالعکس ، عربلر حکومت تشکیل ایتمکلری حالده ، جوار اقوامی عربلشدیرمق کبی برقابلیت تمثیلکارانه

كوستريورلر . ممالك عربيه‌يه كيدن ، لسانى هرنه اولورسه اولسون ، عربجه اوكرنيور . حالبوكه ترك ممالكتلرينه كانلر آره‌مزده يكرمى اوتوز سنه قالدقلرى حالده يكرمى اوتوز تركجه كلمه اوكرنه‌ميورلر .

عرب ملتنك حشمت ماضيه‌سى حالا پسيقولوژيق برتأثير اجرا ايديور . عربلق ، مسلمانلق كبى سيلنمز برر نكدر . عربلرك فضيلت استيلاكارانه‌سى هنوز موجوددر . دنيانك هريرنده عربلر الآن نفوذلرنى اجرا ايديورلر . اسلاميتك عربلره پك بيوك فائده‌سى طوقونمشدر . بر عرب ، عالم اسلامك هرنره‌سنده اولورسه اولسون شريف وسيد فرض اولنور .

عرب لسانك اسلاميتك نوعما لسان رسميسى بولونمسى عرب ملتنك ده بادئ منافعى اولمشدر . بوصورتله عربلق تركلكده ، عجملكده ، هندليلكده ، الى اخره ، حلول ايتمشدر . هرمسلمان برآزده عربدر . فرانسزجه وفرانسزلق ، ايتاليانجه وايتاليانلق ، وقس عليه البواقى ، لاتينجه ورومماليلق ايچنده بوغولدينى كبى مختلف اقوام اسلاميه‌عربجه و عربلق ايچنه طالمشلردر .

اقوام متنوعهٔ اسلاميه‌نك تدريساتنده اساس عربجه‌در . هرنوع تدريساته ده اساس قرآندر . بوندن بشقه عربجه‌نك

غايت حلاوتلى ، فوق العاده آهنكدار . عادتا رياضى بر لسان اولمسى ، ادبيات سابقه‌سنك اهميتى آنك قدرنى بك بيوتمشدر .

تأسف اولنوركه ، بوكون ، عربجه‌يه لزومى درجه‌ده اهتمام اولنميور . خصوصيله حكومت عثمانيه‌نك اهمالى هيچ بر صورتده عفو اولونه‌ماز . تركجه عالم اسلامك لسان سياسيسى ايسه عربجه‌ده لسان دينيسى‌در . وبوحيثيتايله بولسانلر مقام خلافت وسلطنتك صورت خصوصيه‌ده مظهر حمايتى اولميدرلر .

كرك تركجه ، كرك عربجه حمايهٔ رسميه‌يه محتاجدر . شمدى ، مكتبلرمزده واقعا عربجه‌نك تحصيلى مجبورى ايسه‌ده اصوللرك فنالغى ، معلملرك اقتدارسزلغى نتيجه‌سى بودرسلردن هيچ برنتيجه استحصال اولنه‌ميور . كذلك مدرسه‌لرده يكرمى سنه زانو بزمين تحصيل اولان طلبهٔ علوم درت سطر عربجه يازه‌ميور . رنك اسلاميمزك محافظه‌سى ايچون بهمه حال عربجه‌يى عملى برصورتده اوكرنملى‌يز . عربجه هرمسلمانك لسان عموميسى اولديغندن آنك تدريسنه لازم اولديغى قدر اهميت ويرمكله مكلفز . كنديمزى عربجه‌دن ، عرب عالمندن مجردتاقى ايتمك خطاسنه دوشماملى‌يز . آنجق عربجه‌نك تعميمى ايله‌دركه مسلمانلر

بربرینه دها زیاده باقلاشه‌جقلردر. اخوت اسلامیه آنجق برلسانك بین الاخوان قونوشـلمسی ایله حصـول پذیر اولور .

کذلك حکومت ادبیات ومطبوعات عربیه‌یی صحابتنه آلمایدر . بونلر ، کندیسی ایچـون پك مهم بر آلت ماهیتنده‌در.

یهودی ملیتپرورلکنی احیا مقصدی ایله تشکل ایدن « سـیونیزم » اول باول عبرانی لسـاننـك احیـاسـنی پروغرامنه ادخال‌ایدیور. اوحالده بزم عربجه‌یی اونوتمه‌مز غیر قابل عفو برخطادر .

عربجه یالکز مسکوکات اوزرنده‌ویا ادعیه‌ده‌مستعمل برلسان رسمی اولمقله قالماملیدر . هر مسـلمان دوزبان Bilingue اولمق وترکجه ویا فارسی ایله برابر عربجه‌بیده کندی لسانی تلقی‌یه آلشمالیدر .

*

* *

عربلرك قطعی برستایستیقنی یاپمق ظن‌ایدرم که محالدر؛ هرحالده پك مشکل ومصرفایدر. خرستیان متبوعلرك احصاـ ئیاتنـه پك اوقدر اعتماد اولونه‌ماز . عربلرده أوورپائی اصوللر ایله ستاتیستیق یاپمقلرندن آنلرك افاداتندن‌ده برشیئ چیقماز . برده عرب ایله مستعربی تفریق مشـکلدر .

عربك انواعی ده مختلفدر. لهجه‌لری ده متباینـدر . بناءً علیه بو جهتلرك آیریجه واوزون اوزادی یه تدقیق کرکدر .

قاچ نوع عرب واردر ؟ بونلرك بری برندن فرقی نه در ؟ اخلاق ، عادات ، طبایع ، امزجه ، لهجه‌لر ، حسیات نه درجه‌لرده آریدر ؟ ایشته فسیح برزمین مطالعه !

قارئین محترمه‌مزه بوبابده لازم کان تفصیلاتی ویرمدیکمزدن متأسفز ؛ بونکله برابر برستاتیستق تجربه‌سی یاپه‌جغز .

عربلرك اصل مقرو منشأی ، شبه‌سز ، ارض خجازدر . جنوباً یمن ، شمالاً سوریه ، بتون جزیرة العرب ، عراق عجمی ، عراق عربی ، بتون شمالی آفریقـا ، جغرافیا اعتباریله عرب مملکتنی تشکیل ایدر . بو واسع الکاده اکثریت اهالی عربدر . واستقلال کسب ایده‌جك اولسه معظم بر ایمپراطورلق ، یکنسق ، یك وجود برحکومت تشکیل ایدر .

خجاز ولایتنك نفوسی برملیون قدر اولسه کرکدر . یمنك نفوسی حلمی پاشا حضرتلرینك قولنجه آلتی ، اوراده والیلکلرده بولنان توفیق بك افندینك فکرنجه اوچ ملیوندر . عسیر ، عدن و امام یحیایه تابع صعده و شهاره وسائره ایله انکلتره و ترکیه آرسنده منازع فیه اولان

« نواحیٔ تسعه » ده داخل اولورسه قدمانك « بختیار عربستان » دیدکلری بوقطعه‌نك نفوسی ظن ایدرم که بش ملیونی بولور. بوندن ماعدا حضرت‌موت، مسقط، عمان، بحرین، کویت، عنزه، شمر، ربع الخالی، نجد و سائره‌نك نفوسی بش ملیونی پك زیاده تجاوز ایتمز ظننده‌یم. بوراضیدن خجاز سیاستهٔ تابعیت عثمانیه‌ده ایسه‌ده امیرمکه‌نك نفوذی غیر قابل انکاردر. امارت جلیله‌نك هرنوع تأثیرك خارجنده، خاندان عثمانی‌یه صادق، انکلتره وفرانسه‌نك حاولندن اوزاق برموقع شرافتده قالمسی اخص آمالمزدر. حکومت سنیه‌بوجهتی اصلانظر ابتصاردن دور طوتمامالی وخجاز « مسئله » سنی اهم مسائل تلقی ایلیلدر. چونکه خجاز، بوکون یارین، برغائله اوله‌بیلر. خجاز خطی‌ده برمسئلهٔ اخرادر. انکلتره بونك اهمیتنی اسقاطه ساعیدر وعقبه مسئله‌سنی محضا آنك ایچون میدانه چیقارمشدر. خجاز، حسن استعمال شرطیله، دولت ایچون بیوك برقوتدر. سوء استعمال ایله، معاذالله، سلطنت وخلافت حاضره‌نك وآنك ضمننده اسلامیتك خرابنه بادی اوله‌بیلر. فاسده مدعیٔ خلافت بولنان سادات ادریسیه‌نك فرانسه تابعتنه داخل اوله‌بیلدکارینی وبونك فوق العاده فنا برسوء مثال تشکیل ایتدیکنی رجالمز اصلا اونوتمامالیدرلر.

مكه‌نك موقعی نازكدر . حیاتی دیكریرلرك حیاتنه قیاس قبول ایتمز .

اورادن برشیٔ بكلمز، اوراسی بسلنمیلدر. انكلتره عدن هینترلاندی تلقی ایتدیكی طقوز ناحیه‌نك شیخلرینه حكمدار معامله‌سی یاپیور. بز بونلره وسائرلرینه برپرنس معامله‌سی یاپماز ایسه‌ك یریمزی البته اك زیاده لطفكار اولانلر آلیر . ذاتاً انكلتره حكومتی ـ اك چوق تبعهٔ اسلامیه‌یه مالك بردولت اولمق اعتباریله ـ اورالرده پك متبصر طاورانیور. عربستان شبه جزیره‌سنی عادتا محاصره تحتنده بولندیریور . سویش وطورسینا بالفعل یدنده‌در . طورك اداره‌سی ، مصرده ، داخلیه نظارتندن آلنوب رئیسی انكلیز سرداری اولان جهادیه نظارتنه ربط ایدلمشدر . قابلولر كندیلرینكدر . شاب دكزینك مخرجی ملك یمنیلریدر. پریم اطه‌سی ـ كه باب المندبك اورته‌سنده‌در ـ احكام ایدلمشدر. عدن كوندن كونه برزیتون یاغی داملەسی كبی توسع ایدیور . اوراسی دنیانك اك مهم نقطه‌لری عدادینه كیرمشدر . اورادن انكلتره‌نك هدفی یمندر . یمن انكلتره سایه‌سنده سراپا تسلیح ایدلمشدر . حضرت موت بیوك ـ بریتانیانك تفتیشی آلتنده‌در . سواحلده‌كی قوریان موریان آطه‌لری ، اوزاقده‌كی سقطره آطه‌سی ،

قارشیده‌کی انکلیز صومالی، یعنی بربره دخی کندیسنکدر .

بحر فارسه کلنجه : اوراده انکلتره کمال سربستی ایله اجرای نفوذ ایدیور. بودکزده ضابطه وظفه‌سی، قابلو، فنارلر ، تجارت ، قلاغوزلق هپ انکلتره‌نکدر . بحرین آطه‌سی ایسه برمدت اول هرنصلسه بزدن انکلتره‌نك تابعیتنه کچمش‌در . متوازی عجم ساحلی روسیه ایله اولان ائتلاف اوزرینه انکلتره منطقهٔ نفوذینی تشکیل ایدر .

انکلتره عقبه مسئله‌سیله خجاز خطنی اهمیتدن اسقاط ایتمك ایسته‌دیکی کبی ، کویت مسئله‌سیله‌ده بغداد خطنی تخریب ایتمك ایسته‌مشدر . آنك ایچون کویت وبلکه دها اوته‌لری ، القطر وسائره انکلیز رسمی أنتریقه‌سنك ملك مشروع عد ایتدیکی منطقه‌در .

انکلتره‌نك ملکمزدن بویرلرده‌رسماً کوزی واردر. بونی ایجه بیلمکلکمز لازمدر. ظن ایدرم‌که دول سائرهٔ معظمه ایله انکلتره‌نك‌عقد ایتدیکی‌خفی مقاولات موجبنجه ـ وقتیله انکلیز وفرانسز معاهده‌لریله طرابلس ایتالیایه براقلدینی کبی ـ بورالری‌ده انکلتره‌یه براقلمشدر .

مسقطده‌ده‌فرانسز نفوذی جاریدر . بوراسی‌فرانسه قچاقجیلرینك دولتلرینك حمایه‌ایتدیکی‌رسمی بر ده‌پوسیدر.

اورادن اولانجه اسلحه وسائر مواد ممنوعه سريستجه ممالك عربيه يه كچيور . بحر احمرده قمران وفرسان آطه‌لرينك موقعلرى ده مشكلدر .

عسيرده ادريسى‌نك نفوذى جاريدر . ايتاليا محاربه‌سندن برى مع التأسف عسير براهميت پيدا ايتمشدر . خجازه يقين بولونمق اعتباريله عسير مسئله‌سى صوك درجه مهمدر . يمنك شكلى انديشه‌يى موجبدر . امام ايله عقد ايديلن ائتلاف ظن ايتمكه اوراده حضورمزى موجب اولهبيلسون . سيد يحيى ، برمقتضاى مقاوله ، مستقل بر امير تلقى ايديليور وكندىسنك يمن ولايتده نفوذى تصديق قلنيور . استقلالنه بناءً بوامام يارين او بركون انكلتره ، فرانسه ويا ايتاليا ايله برمقاوله عقد ايدرسه ، ياخود بودولتلاردن برى « مستقل » اولان بودولته تجاوز كستاخلغنده بولنورسه ايش حقوق دول نقطهٔ نظرندن نه اولهجق ؟ فليحرر .

يمنده زيدى مذهبى خلافت نقطهٔ نظرندن برمادهٔ معضله تشكيل ايدر ؛ چونكه زيدى مذهبى مقتضاسنجه عثمانليلرك خلافتى غير معتبردر .

داخلده‌كى ابن رشيد ، ابن سعود وسائر امرانك تابعيته ادخالى ويا جلبى موجوديتمز اعتباريله متحمتدر .

بوخصوصده استعمال اولونمازسه بورالری ایرکج کویت کبی انکلتره حمایه‌سنه داخل اولور و ینه ایرکج حلب ویا موصل ولایتلری حدودنده‌ده انکلتره ایله قومشو اولورز . انکلتره نك نه‌کبی اصوللرله ، نه‌دقیق وواهی سببلرله مستملکه ومستعمره‌لر پیدا ایتدیکنی پك اعلا بیلیورز . آنك ایچون دقتلی طاورانملی‌یز. تکرارایده‌لم: بیوك ـ بریتانیا کعبهٔ معظمه‌یی ، بناءً علیه خلافت اسلامیه‌یی وآنك ضمننده سلطنت عثمانیه‌یی محاصره آلتنه آلمشدر . بوکون انکلتره پولتیقه‌سی آچیقدن آچیغه علیهمزده‌در . روسیه ایله ائتلافی نتیجه‌سی اوله‌رق بوحکومت بوکون ـ کراراً سویلدیکم وجه اوزره‌لوردبیسقونسفیلدك نظریه‌سنی ترك ایتمش، موجود یمزه طرفدار اولمق موقعندن چوقدن چیقمشدر . مؤتلف روسیه بزم هستیمزه قارشی‌نه وضعیتده بولنیورسه‌انکلتره وهر ایکیسنك پیکی اولان فرانسه‌ده بو موقعده‌در .

سوریه‌یی ـ یا کلمیور ایسه‌م ـ عوض اولمق اوزره انکلتره‌فرانسه‌یه براقیورمع التأسف‌فرانسزمیسیونرلری، آناره مماشاتی.جانه‌منت‌بیلن سوریه‌خرستیانلری بو مبارك قطعه‌یی افساد ایتمشلردر . اخلاق ، سوریه‌ده ، پك زیاده سقوط‌ده‌در . صلابت اسلامیه اولمسه شام، بیروت،لبنان قدر

بوزوله‌جق ایدی . لبنان معظم برجبل فتن‌در . هله لیمان صاحبی اولمسی بو ایالتی فرانسه‌یه بتون بتون‌بند ایتمشدر. فرانسه‌کال کرمی‌ایله‌سوریه‌نی‌تونساشدیرمق آرزوسنده‌در. آشاغی یوقاری اوحوالیده زمینی‌ده مساعد بولیور . فرانسزلق سوریه‌یه پك زیاده نافذ اولمشدر . دولتمزك بومسئلهٔ عربیه ایله برآزدها اوغراشمسی‌جاندن استرحام ایدرز .

بیروت . سوریه (یعنی شام) ، قسماً حلب ولایتلری‌ایله جبل لبنان و جوارینی جغرافیا اعتباریله سوریه عد ایدیورز . بورالرده اوچ بچق ملیون قدر عرب ساکن اولسه کرکدر . خرستیان عربلرك عائلهٔ عربه دها زیاده یاقلاشدیرلمسی وبونلرك فرنك پولتیقه‌سنه پك اوقدر ترك ایدلماملری ، تصفیهٔ اخلاقلری جداً آرزو اولنور .

أوروپالیلر حلول ونفوذ پولتیقه‌سنده بونلری آرزو ایتدکلرکبی قوللانیورلر. بونلرده ، آلدقلری میسیونر وپاپاس تربیه‌سی ایله سوریه‌نك استقلالنه و یامختاریتنه طرفدار بولنیورلر . چونکه سوریه بزدن سیاسةً ویا ادارةً آیریله‌جق و مختار برایالت ویا دولت تشکیل ایده‌جك اولورسه آنلر دیکر مسلمان سوریه‌لیلره‌نسبتله کویا دها مترقی اولدقلرندن مأموریتلره سهولتله کچه‌بیله

جكلرينى زعم ايديورلر . آنك ايچـوندركه بونلر دولتمزه عدم صداقتله مسلمانلرى تحريك، استقلال فكرلرينى نشر ايديورلر . خلافت عربيه مسئله‌سنى ده چيقاران بونلردر. سوريه‌ليلر ايى بيلمليدرلركه مملكتلرى بزدن آيريليرايسه مستقل اولماز ، برايكنجى فاس ويا جزائر اولور .

سـوريه‌لى خرسـتيانلرك قولاغى دليك شرزمه‌سى قبطيلرك مصرده اويناديقلرى رولى اوينامق ايستيورلر . فى الواقع مصرده قبطيلر اهالينك بوزده بشنى تشكيل ايتدكلرى حالده مأموريتلرك اكثريتنى اشغال ايديورلر .

فلسـطين‌ده ممالك اصليهٔ عربيه‌دندر . فلسـطين بزم اعتبارمزجه قدس سنجاغيله آكا هم جوار اولان قضالر ، نابلس وسائره‌دردر . نفوسى يارم مليون اولسه كركدر. بوراسى مختلف ومتنوع احتراصات اجنبيه واسرائيليه‌نك جلوه‌كاهيدر . فلسطين خرستيانلغك دخى ارض مقدسى اولديغندن بين الملل برماهيتى حائزدر وبوبين الملل اهيتى بر درجه‌يه قدر ادارهٔ عثمانيه‌تحتنده بولونمسنه بادى‌اولبور. هرنوع فساد ، فتنه ، أنتريقه، دسيسه فسلطينده مباحدر. هرديتن ، هر مذهب ، هردولت ، هرميسـيون ، حتى هر فرقه ارض مباركده رقابته قويولمشلردر .

شو صـوك زمانلرده بنى اسرائيلده ارض فلسطينده

يرلشمك ايستيور سيونيزمك اساس ملیت پرورانه‌سی بودر . بوجهتله مهم بر زمین تتبع تشکیل ایدرسه‌ده بك اوقدر صدمه‌ده داخل اولمدیغندن شمدیلك تفصیلات اعطاسندن صرفنظر اولندی . اوچنجی عثمانلی عرب کومه‌سی بین النهرین ویاعراق دیدیکمز بصره ، بغداد ، موصل ولایتلرنده وماردین ، زورسنجاقلرنده ساکندر . بوراسکنهٔ عمومیه‌سنك مقدارینی ایکی بچق ملیون وسکنهٔ صرفهٔ عربیه‌سنی ایکی ملیون تخمین ایدرز .

بصره ، اقتصاداً ، انکلتره‌نك تحت نفوذنده‌در . بونفوذ بغداده قدر کیدیور . عراق اهالی‌سی ایچنده بر مقدار کرد ، برآزده ترك واردر . عربلرك برقسم قلیلی اسکی ویکی مختلف خرستیان کایسالره مربوطدر . بغداده برمقدار یهودیده واردر . ایرانده ساکن وتقریباً یارم ملیون نسبتنده بولنان عربستان اهالیسنی ده‌اونوتیملم.

آسیاده موجود عربلرك برجدولنی بروجه آتی عرض ایدیورز : (بتون حساباتك تقریبی اولدیغی اونوتلمسون)

خجاز ولایتی	١٠٠٠٠٠٠٠
یمن ، مستقل یمن ، عسیر ، نواحیٔ تسعه ، عدن	٥٠٠٠٠٠٠٠
	٦٠٠٠٠٠٠٠

نقل یکون	٦٬۰۰۰٬۰۰۰
عمان ، مسقط ، بحرین ، حضرت موت، نجد، کویت، ربع الخالی. عنزه ، شمر، الخ	٥٬۰۰۰٬۰۰۰
سوریه	۳٬٥۰۰٬۰۰۰
فسلطین	٥۰۰٬۰۰۰
عراق عربی	۲٬۰۰۰٬۰۰۰
عراق عجمی	٥۰۰٬۰۰۰
آسیای غربیده ساکن اولاد عرب	۱۷٬٥۰۰٬۰۰۰

بواون یدی بچق ملیونك تقریباً برملیونی غیرمسلمدر . ودیکر بر ملیونی وبلکه برآز دها زیاده‌سی زیدیدر . درزیلر و متوالیلر پك اهمیتسز بریکون تشکیل ایدر .

ایکی بچق ملیون بویکوندن چیقاریلورسه آسیاده اون بش ملیون سنّی عرب موجودر .

بونلرك لااقل اون ایکی ملیونی تابعیت عثمانیه‌دهدر .

ترقی اعتباریله بو اون بش ملیون نفوس آره‌سنده شدتلی فرقلر کوریلیور . سوریه‌ده پك مترقی عربلر اولدیغی حالده ، شام ایله عراق آره‌سنده طولاشان

عشائر افرادی بك اوقدر مدنی آدملر عد ایدیلهمز .

کذلك اخلاق وعاداتجهده بوملیونلرآره سنده مباینت کلیه واردر . لسان خصوصندهکی فرقلری ، هله تلفظ اعتباریله اولان تخالفلریده اونوتمامقلغمز ایجاب ایدر .

کچهلم آفریقایه :

آفریقا اهل اسلامك کثرتله ساکن بولندیغی قسم ارضدر . وبالنسبه نفوسی دها قطعیتله معلومدر:

مصر (اجانبحسابهداخل ایتمورز)	۱۲٬۵۰۰٬۰۰۰
سودان مصری	۵٬۰۰۰٬۰۰۰
طرابلس غرب ، بنغازی	۱٬۰۰۰٬۰۰۰
تونس (کذا اجانب خارج)	۱٬۵۰۰٬۰۰۰
جزائر (کذا)	۵٬۰۰۰٬۰۰۰
فاس (بك تقریبی)	۱۰٬۰۰۰٬۰۰۰
صحرای کبیر	۵٬۰۰۰٬۰۰۰
سودان فرانسوی	۱۵٬۰۰۰٬۰۰۰
سهنهغال وساره وسطی سودان ، وادای، باکیرمی وسائره	۵٬۰۰۰٬۰۰۰
	۶۰٬۰۰۰٬۰۰۰

نقل يكون	٦٠٠٠٠٠٠٠٠٠
ليبه‌ريا جمهوريتى	٥٠٠٠٠٠٠
سودان انكليزى، نيژه‌روسائره	٨٠٠٠٠٠٠٠٠
آلمانيانك طوغووقامه‌رون مستعمره‌لرى	٢٠٥٠٠٠٠٠٠
قونغو ، قاپ ، موزانبيق ماداغاسقار ، شرقى آفريقا المان مستعمره‌سى ، زنكبار	٣٠٠٠٠٠٠٠٠
شرقى آفريقا انكليز مستعمره‌سى ، اوغاندا وسائره	٢٠٥٠٠٠٠٠٠
حبشستان وأريتره وسائره	٢٠٥٠٠٠٠٠٠
	٧٩٠٠٠٠٠٠٠٠

بواهالىنك پك بيوك وممهم قسمى عرب‌ويا مستعربدر. بو صوكنجيلرك ايسه عربدن فرقى يوقدر . زنكلرى سياه اولانلر بيله لسان وحس اعتباريله عائلهٔعظميهٔ عربه داخل اولمشلردر . بونلر حبشستانده ، سه‌نه‌غال، غامبيا، سيه‌رالهٔونه ، ليبه‌ريا جمهوريتى ، قونغو ، جنوبى آفريقا

شرقی آلمانیا مستملکه‌سی ، انکلتره مستملکاتی ، ماداغا-
سقار ، قراکلق ، وسطی آفریقا ، وغربی آفریقا فرانسز
مستملکاتنده ، خلاصه بو مظلم قطعه‌نك هر طرفنده ساکندرلر .

بناءً علیه بروجه معروض آفریقاده ، مبالغه‌سز .
سکسان ملیون مسلمان واردر . بونلرك ـ یوقاریده
بیان ایتدك ـ اکثریتی عربدر .

بو اهالنك نه‌مقداری هانکی دولتلرك تحت تابعیتنده
اولدیغنی پك قطعیتله افاده ایده‌مه‌یز . جزائر وتونسدن ماعدا
فرانسه مستعمراتنده کذلك انکلتره . آلمانیا ، ایتالیا ،
بلچیقا مستملکاتنده نفوس تحریر ایدلمامشدر . ستاتیستیق
جداولنده مندرج رقملر هپ عندی وتقریبیدر .

بو مسلمانلر دخی ترقی اعتباریله بیوك مباینتلر ارائه
ایدر . مصرده پك ایلری عربلر اولدیغی حالده خط
استوا اوزرلرنده بلکه وحشی مسلمانلرده واردر .

مصرك وضعیت سیاسیه‌سی غریب دکل . اغربدر .
بوراسی حقوق عامه و حقوق دول نقطهٔ نظرندن ،
موسیو قوشرینك پك مهم اولان اثرنده صراحةً کوستر-
لدیکی واثبات ایدلدیکی اوزره دولت عثمانیه‌نك بر ولایتندن
بشقه برشیٔ دکلدر . مصر ممتاز بر ایالت دکل ، خدیو
ممتاز بر مأموردر . حقوق عامه اعتباریله اصلا وقطعاً بر

صفت حکمداریسی یوقدر . صلاحیت واسعه‌یه مالك ، ارثی بروالیدر .

انکلتره ـ که بالفعل مصره حاکمدر ـ اوراده برحقه مالك دکلدر . بو دولت مادةً مصره مستولی اولمش ایکن غریبدرکه هیچ بروجهله ادعای حقده بولونمیور .

خلاصه مصر سوزده پادشاه عثمانیانك بر ولایتی ، یئه سوزده خدیوك برالکاسی ، فعلاً ایسه انکلتره‌نك بر مستعمره‌سیدر . دولتلرك اك زیاده نفوذی جاری اولان یرلردن بری مصردر . مصرك اداره‌سی پدرانه اولمقدن پك اوزاقدر. مصرالکاسی ، خزینه‌سی أوروپایه مرهون اولدیغی کبی، اوراده املاك خصوصیه‌نك ده بر قسم مهمی رهن اولمق اوزره بانقه‌لرك النده‌در . حکومت ایسه انکلتره طرفندن نوعما حجز ایدلمشدر . کذلك بتون حکومات خطهٔ‌مصریه‌ده قاپیتلاسیون حقوقندن مستفیددر . مصر ، اهالیسندن بشقه هرکسکدر . انکلیز مراقبه‌سنك اك زیاده نظر دقتنده بولندیردیغی شیٔ یرلیارك انتباهنه‌بیدان ویرلمامسیدر . آنك ایچون حکومت‌مراقبه معارف عمومیه‌یی برباد ایدیور . ملته کوز آچدیرمیور، ملی فرقه‌لری أزییور . احراری اجرا آت عرفیه ایله

الده ایدیور . رجالك پاره مراقنی پك ایی بیلدیکندن انکلتره حکومتی خدیوی و آنلری قزانج خصوصنده صوك درجه‌ده سربست براقمشدر . فقط بوکا مقابل اللرندن اولانجه نفوذ واقتداری آلمشدر . برمملکتك فضولی آمری ایله قوای مشروعه‌سی اشتراك ایدرسه آرتق اورادن نه‌بکلنیر؟ آنك ایچون مصر کوندن کونه أزیلیور . ظاهرده بر آز رفاهیت کوریلیورسه‌ده یاپیلان شیلر هپ فرنکلرك نام وحسابنه‌در . مصرك طبقهٔ علیاسی ـ که عرب اولمقدن پك اوزاقدر ـ مملکتك باشنه قونمش برعقابدر . متصل قانی أمیور .

چوق شکرکه اهالینك کوزی ـ شو صوك زمانلرده ـ بوتضییق نتیجه‌سی اوله‌رق آچلمشدر . حرکت ملیه مصرده جداً باشلامشدر . یکی مصر أوروپایی ، آنك سرحکمت وتفوقی اولان اصول وقواعدینی کوریور وأوروپالی برقفا ایله چالشمه‌یه باشلیور . مصرده اك زیاده موجب اندیشه اولان شیٔ اهالینك سجیّه‌سزلکیدر .

اتحاد اسلام ومصرك استخصلاصی افکاری ـ که کوندن کونه مصرده یرلشمکده‌در ـ ظن ایدرزکه سجایانك‌ده تکرار حصولنه بادی اولور . مصرك یوکسك صنفندن هیچ برامیدمز یوقدر . بتون امللرمز اهالی‌یه معطوفدر .

بو اهالی ایسه مقام خلافت و سلطنته صوك درجه ده صادقدر. صادق اولمیان یوقدر . تك توك مخالف وارسه آنلرده انکلیزلرك وخدیوك آجنتهلریدر. انکلتره مقام خدیوینك طول امللرینده ترویج ایدیور. آنك ایچوندرکه قاهره ده برکانون فتنه وفساد دائمی برصورتده یانیور .

قبطیلر مصرك باشنه بربلادر . کذلك اجانب بوخطهٔ مبارکهیی کمیریور . بتون مصریلرایچون چالیشیور. انکلتره حکومتی مصری شعار انسانیته پك مغایر برصورتده اداره ایتمکدهدر . انکلتره‌نك مصرده‌کی بتون آجنتهلری مرتکب ،مسرف ، خودکام وسفیه آدملردر . بونلر مصری بر چفتلك تلقی ایدییورلر . اسلامیت مصرده کل یوم مغدور اولیور . طبقهٔ علیا بول معاشره ،کوزل ایشلره ، رشوتلره ، پك آلشمش اولدیغندن انکلتره‌نك آمالنه مماشات ایدییور .

تکرار ایده‌لم : مصرك طبقهٔ علیاسندن ، ارکانندن ، انکلیز مستعمرلردن خیریوقدر . مصری میدانه چیقاره حق وانکلتره‌نك استقباله بر مشغولیت ویا ضعفندن استفاده ایده‌جك اهالیسیدر . ذاتاً دیکرلری مستولی وچاپولجیدن بشقه برشیٔ دکلدر .

شمالی آفریقا ـ یاخود آفریقای صغری ـ بر کل

واحد تشكيل ايدر . بوقطعه بنغازى ، طرابلس ، تونس ، جزائر وفاسدن عبارتدر . ومع التأسف بوكون لاتينلرك تحت تصرفنده بولنيور . شويله كه : بنغازى وطرابلس - غرب ايتاليانك ليبى مستعمره سنى . تونس ، فرانسه نك تونس امارت محميه سنى ، جزائر عينى حكومتك آلتره رى مستملكه سنى ، فاس ، يينه بودولتك فاس محمى ايمپراطورلغنى تشكيل ايدر . فاسك شمالى معلوم اولديغى اوزره اسپانيا منطقهٔ نفوذيدر . بوندن بشقه اسپانيا حكومتى فاسك شمالنده مليله . سبته وبرايكى نقطه يى من القديم اشغال ايدييوردى . شمالى آفريقاده خرستيان اولمق اوزره تك توك فرانسز ، آنلردن بر آز زياده مالطه لى وايتاليان ، بر مقداردە اسپانيول واردر . اسپانيول وفرانسزلرك جزائر طرفلرنده لسانلريده بر آز بوزولمش و بوندن بشقه برلهجه حاصل اولمشدر . بوحواليده بر آز يحق ده يهودى بولنديغى اونوتميه لم .

عربلرك ايچنده اك چاليشقان ، اك غيوروذكى عنصر اسكى فاتحلرك ، رئيسلرك نسلندن كلمه تركلردر . ديمك اوليوركه شمالى آفريقاده ده اليوم تركلرك مهم موقعده درلر . بونلر ترك اولمق اعتباريله آفريقاده حائز رتبهٔ اصالتدرلر . اسمارندن ، شكللرندن تركلكلرى آكلاشيلر . مع التأسف لسانلرينى غائب ايتمشلردر . بتون شمالى آفريقاده ترك

الك نجيب برملت اولمق اوزره تلقى اولنور . بونلرك جملهسى ترك پرستدر . ذات شاهانه عامهنك قرة العينيدر . تونسده نام نامئ خلافتپناهى يه خطبه اوقنور . جزائرده مع التأسف فرانسه بوكا مساعده ايتميور . فاسده ايسه ادريسيلر ادعاى خلافت ايديورلر . مغربيلرسنى المذهب اولدقلرندن صرف نظر خلافت عثمانيه يى طانيميورلر .

اسلامك بر قسمى بربريدر . فرانسزلر بربريلر ايله عربلر آره سنه تخم نفاق صاچمق ، يكى بر بربرى لسانى ، ملیتى احداث ايتمك ايستيورلر . حالبوكه بربريلك بوندن بر چوق عصر اول عربلغه قارشمش . آنكله بركل واحد تشكيل ايتمشدر . فرانسهنك بو فسادى وخصوصيله فاس سلطانى خليفه اولمق اوزره ارائه ايتمك ايستهمسى بزم نقطهٔ نظرمزدن پك مهمدر .

جربه آطهسنده و آفريقانك بعض جهتلرنده برمقدار رافضى ده واردر . فقط بونلرله اولان اختلاف پك مهم دكلدر .

طرق عليهنك ، قادريلرك ، سنوسيلرك ، شاذليلرك ، تجانيلرك ودها يتمش قدر طريقتك آفريقا وخصوصيله شمالى آفريقاده مهم موقعلرى واردر . اهالى بوطريقتلره پك دلبستهدر . بتون صحراى كبير ، سودان ، خط استوا ، بحر محيط اطلاسى سواحلى ، مظلم آفريقا

مرابطلرك النده‌در . آفريقاليلر هر شيدن اول بونلرى طانير . بونلردن برقسمى حكومات نصرانيه‌نك حمايه‌سنه، برديكر قسمى ايسه عداوتنه معروضدر . هله غربى آفريقا فرانسز مستعمكسنده مرابطلر سرسرى نظاماتنه توفيقاً درحال حبس اولنيور . صحراده ، فزانده ، سودانده سنوسيلرك برقاچ مليون تبعه‌سى ، مركزلرى ، بتون خط بوينجه نقطه‌لرى ، مأمورلرى واردر . طريقتلرك اتحاد اسلام نقطهٔ نظرندن اهميتلرى فوق العاده اولوب كنديلرينك حسن صورتله اداره‌ايدلمسى جداً آرزو اولنور.

شمالى آفريقانك الك مترقى ، الك پاك جهتى تونسدر . تونس مصرده انكليزلرك اداره‌سنه قياس قبول ايتميه‌جك درجه‌ده فرانسزلر طرفندن اعتسافكارانه اداره ايديليور. بتون ويركوبى ويرن ، چاليشان ، چابالايان عربلردر . فرانسزلر وسائر اجانب ايسه افنديدر . تونس بكى و خاندانى اصلا حائز اهميت دكلدر . اعتسافات سياسيه و ماليه‌نك هرنوعنه بوامارتده بول بول مثاللر بولنه‌بيلير . شوراسنى سويليه‌لم‌كه فرانسز اداره‌سى انكليز اداره‌سنه وحتى روس اداره‌سنه نسبتله پك ظالمانه‌در. فرانسز نقطهٔ نظرندن اهالى تعذيبى مباح برحيواندر. فرانسزلر اصلا مستعمردكلدرلر. (بوجهتلر آتيده اوزون اوزادى يه تفصيل ايديله‌جكدر.)

فرانسه‌نك مستعمرات اسلامیه سنده ارتكاب ایتدیكی دنائتلر، وحشتلر، خوپیالقلر دیلله تعریف اولنه‌ماز . فرانسه‌ده بوقدر حریت پرور ، مساوات پرست كورینن ، ۱۷۸۹ انقلابی ایله حریت ومشروطیت اساساتی اعلا ایدن فرانسزلر ، أوروپا خارجنده ، مع التأسف، عادتا اسیرجی درلر . فرانسه‌ده ذمیمت عد ایدیلن خصائل خارجده فضیلتدر . عربلرك وطن پرورلكی برجرمدر . آنلرك حسیات دینیه و ملیه‌سی بر قیام و عصیان تشكیل ایدر . حقوق سیاسیه‌لری اولمق شویله طورسون زواللی عربلرك حقوق حیاتیه وملكیه‌لری بیله یوقدر . اراضیلری دائما استملاك ایدیلیور . كندیلری افندیلك مرتبه‌سندن اوشاقلق درجه‌سنه اینیور . مسلمانلری ، خرستیانلری محاكمه ایده‌جك هیأت وقوانین آیریدر . اهل اسلامك حقوق بلدیه‌سی بیله یوقدر. جزائر تونسدن دها مظلومدر ومظلومیتی دها اسكیدر.فرانسه مستعمراتنده مالطه‌لیلر و ایتالیانلر بالطبع مسلمانلرك فوقنده‌در . جزائرده (تونسه‌دكل) یهودیلره بیله‌فرانسزلق حقوقی ویرلدیكی حالده مسلمانلر دائما زبون بولندیریلیور .

فرانسه‌نك مسلمی كوندن كونه مسلمانلری صحرایه طوغری سورمكدر.فرانسزلر وطنلرینی مدافعه‌ایدرلرسه،

الزاسلیلر فرانسزلق حسیاتی ابراز ایدرلر ایسه آنلرك بو حرکتی عالیجنابانه ، قهرمانانه اولیور . زوالی مسلمانلر جزئی بر وطن پرورلك ابراز ایتسه‌لر همان وحشی وباربار لقبنه استحقاق کسب ایدیورلر. غریبدرکه آمریقانك استحصال حریتی ایچون قان دوکن ، روشامبو ولافایت کبی اك کزیده قوماندانلرینی کوندرن فرانسه ، رهبانلیله قطع علاقه ایدن فرانسه جمهوریتی آفریقاده طرفدار ظلم واعتساف ، متعصب، غدار برفرانسه‌در،بوفرانسه‌نك حریت پرور ، عالی جناب اسکی فرانسه ایله اصلامناسبتی یوقدر واوله‌ماز. جمهوریت ایچون مستعمرات پولتیقه‌سی بیوك برعیبدر .

تونسك اهل اسلامی ، جزائراهالیسی کبی جداًسجیه صاحبیدر . یکی یتیشنلر ایسه پك کوزل یتیشیور . یالکز جزائرده خواص آز ، تونسده نسبتله زیاده‌در . قاردینال لاویژه‌ری ایتام اسلامیه‌یی تربیه ایله نصرانیتی اورالرده تعمیم تشبثنده بولنمش ایدی . بوتشبثلر دهشتلی برعدم موفقیت ایله نتیجه‌لندی. بوودها بونك کبی تکثیری قابل مثاللر بزه کوستریبورکه آفریقای‌شمالی اهالئ اسلامیه‌سنك صلابت دینیه‌سی فوق‌العاده‌در . بوملت پك آچیق کوز ناموسلی ، متانتلی . شجیع وبهادردر . ترك وبربر قانی

عربلره قارشمش وحاصل اولان خليطه‌دن ميدانه كوزل برعرق چيقمشدر .

فرانسه‌نك نفوسى كنديسنه كافى كلديكندن آفريقايه مهاجر كوندره‌ميور . بوالكلر فرانسه‌يه تابع بولنديغندن ايتاليا مهاجرلريده اسكيسى كبى اوراله سهولتله كيره‌ميور. استقباله ظن ايدرم كه جزائر وتونس وفاسده نفوس اسلاميه بك زياده تكثر ايده‌جك وخرستيانلرك عددى ونسبتى اينه‌جكدر . اوراده‌كى اهل اسلام يواش يواش فقط اساسلى برصورتده أوروپا مدنيتنى كورييور . و اوراده اومدنيتى اقتباس فكرلرى اويانيور.

بناءً عليه آتى ده ـ قريب برآتيده ـ مصر دخى داخل اولدينى حالده بك نسق ، بك عرق ، بك لسان براسلام حكومتنك عمان سواحلنده بحر محيط اطلاسى سواحلنه قدر اوزانه‌جغنى تخمين ايدرايسه‌ك بك اوقدر آلدانمه‌ز.

فاس متدنى فقط پر استقبال برالكادر . فرانسه بو ايمپراطورلغى بالفعل ضبط ايچون خيلى اذيت چكه‌جكدر. بوندن اورانك انتباهنى موجب اوله‌جق بر طاقم حالاتك حدوث بوله‌جغنه اعتمادمز بركمال اولميدر . آنجق تابعيت اجنبيه‌ده ، اجنبى ظلمنه معروض اولمق ايله بعض ملتلر مليتلرينى دها ايى آكليورلر . لهستان قبل المقاسمه داخلى

اغتشاشاته معروض ایدی . آلمان صکره‌درکه ملیتنی آکلادی . وحدت ملیه‌سنی استحصال اسبابنه توسل ایتدی. فرانسه استیلاسندن اول عربلرده بوحاله ایدی . فرانسزلك ظلمنی یقیندن ، پك یقیندن کوردیکندن ونه‌کبی تدابیرایله، اصول وآلات ایله فرانسزلر کندیلرینه غلبه ایتدکارینی آکلادقلرندن آنلرده برانقلاب حاصل اولدی . فاسك‌ده بوقانونه تبعیت ایله آدم اولمجنی پك مجزومدر .

انکلتره‌نك جبرایله ، جبل الطارق جوارینی احکام ایتمامك ایچون أوروپا فاسك بحرسفیده موازی اولان قسمنی (که ریف اسمیله مسماد ر وبتون فاسك تقریباً اوندہ بری جسامتنده‌در) اسپانیانك حمایه‌سنه تودیع ایتمشدر.

طنجه بوندن خارجدر وبین الملل برحاله وضع اولنمجقدر . بوراده بوحکومت نه‌یاپه‌جق ؟ بوکا، هیچ! جوابنی ویرمکده اصلا تردد ایده‌میز . اسپانیا کندی محتاج همت برده‌در . فاس آلمان قورقماز و اسلامیت اوجهتدن احتراز ایتمز . ایتالیایه کلنجه : ایتالیان قورقاقدر، طرابلسده پك بیوك فنالقلره توسل ایده‌مز. یالکز نفوسی جوق اولدیغندن استقبالده خرستیانلرك بومهم ایالتده کثرتلی برعنصر تشکیل ایتملرندن جداً قورقیلور . ایتالیانك طرابلسه استیلاسنك اسبابندن بری‌ده بومبا لیمانه

تصرفدی . بولیمان مالطه ، جبل الطارق ، طولون ، بنزرت کبی احکام ایدیله جك اولورسه ایتالیا وبناءً علیه اتفاق مثلث نقطهٔ نظرندن بحر سفیدك موازنه سی تأمین ایدلمش اولور ، یعنی ایتالیا دول معظمه عدادنده قالیر .

آفریقای صغرانك جنوبنده صحرای کبیر ، سودان ، غربی ووسطی آفریقاده اسلامیت سیاهیلر آره سنده أقسپره س سرعتیله ایلریلیور . برکون کله جك که بتون آفریقا زنجیاری اسلام اوله جقلردر . نه حکومات افرنجیه نك صفت نصرانیه لری ، نه ده آنلرك اصول وعاداتی اسلامیتك آفریقاده انتشار وتعممنه مانع اوله میور . عبدهٔ اصنامدن بر وحشی زنجی مسلمان اولمق ایله کندیسنی آدم ، افندی ، چلبی اولمش تلقی ایدییور . میسیونه رسز ، پاره سز پولسز ، دین اسلام اورالرده خوارق ابراز ایدییور . قاتولیك ، پروتستان و روس میسیونه رلرینك بوقدر وقتده ، بونجه فدا کارلق ومصرف ایله یاپه مدقارینی اسلامیت کندی کندینه آفریقا و آسیاده یاپیور . مسلمانلق بواهالی یه صوك درجه ده موافقدر . بتون حوائج بشریه اسلامیت ایله استیفا اولنیور . مهتدیلر ، اهتدالری ایله ، کندیلرینی یکی طوغمش ، بیوك بر عائله یه کیرمش ، سعادت ابدیه یه نائل اولمش ظن ایدیورلرکه ذهابلریده الحق یاکلش دکلدر .

نور اسلامیت سیاه آفریقایی تنویر ایدیبور . بوملیونجه وحشیلر مسلمان اولمقله مدنیلشیور . اسلامیت سایه‌سنده، بویکرمنجی عصر میلادیده بشریت سویه‌سنی یوکسلتیور. بورالرینی هیچ برحس ملی ودینیه اتباع ایتمك اوزره کال جسارت ایله ، حریت فکریه ایله ادعا ایدرز و آسیا و آفریقا مسائلی ایله اوغراشان اوروپانك اذکیای علماسیده بزی تأیید ایدرلر اعتقادندهیز .

آفریقانك استقبالی مسلماندر . حبشستان بیله ، آتیده عمان اسلام ایچنده غریق اولهجقدر . نجاشی ، کلهجك عصرده، ویابوعصرك صوکلرنده قابلیت جهانکیرانه‌سنی (ویا آفریقا کیرانه‌سنی) بلکه اسلامیتله دست بدست وفاق اولهرق یاپهجقدر .

آفریقانك بتون سواحلی اسلام نفوذینه داخلدر . حبشده معتبران تجار واصناف مسلماندر . ایتالیانك « مستملکهٔ حمراسی » Colonia Eritrea ، باب المندبه موازی فرانسهنك جیبوتی واوبوق نواحیسی، بربره، هر اوچ صومال (فرانسز ، ایتالیان ، انکلیز) ، زنکبار ، دارالسلام مهم مراکز اسلامیهدر . ایتالیان صومالی دیدیکمز اراضینك داخلی بوکون شیخ ودادك تحت تصرفنده اولوب ایتالیانلر اصلا اورایه داخل اولهمامشلردر .

سودان انکلتره‌نك باشنه بر بلادر . کذلك داخلی آفریقاده أوروپالیلر الیم برعذاب ایچنده‌در .

انکلتره قاهره‌یی امید برونته وصل ایله هندستانك احتمال ضایعه مقابل بیوك برمستعمره حاضرلق اوزره‌در. بوایکی نقطه آره‌سنده‌کی اراضی ـ قونغونك بر قسمی مستثنا اولمق اوزره ـ فی الواقع انکلتره‌نك تحت مراقبه‌سنده‌در. فقط بویکی هندستانك طوغه‌جغندن بزیك امید وار دکلز. ظن ایدرزکه انکلیز قومی آرتق دورهٔ تعالیسندن اوزاقلاشمش بولنیور . آرتق انکلتره‌نك متانتی ، صلابتی بوکا مساعد اولمیه‌جق درجه‌ده تناقص ایتمشدر .

کذلك فرانسزلرده بحر سفیددن کینه کورفزینه قدر بیوك برهندستان یاپمق تشبثنده بولنیورلر . افسوس ! فرانسزلر بوخصوصده پك کچ قالمشلر ! کندی اراضیلری (پارس ، شامپانیا ، قوت دازور) آلمانلر طرفندن استعمار اولندیغی برزمانده فرانسه‌نك صحرای کبیری استعماری صحرای کبیر ایمپراطوری حشمتلو برنجی ژاق لوبودینك خیالات جهانکیرانه‌سنه بکزه‌مزمی؟ آلمانیانك ایسه حاولی جداً جای اندیشه‌در . چونکه بوملت هنوز دورهٔ تعالیسنده اولوب کیردیکی یرلره کوزلجه یرلشیور. بلچیقا مستعمراتی وبلکه فرانسه مستملکاتی برکون (قونغونك قامه‌رونه

ویریلن قسمی کبی) آلمانیا مستعمرات ایمپراطورلغنه کچه جکدر.

عربلر تجارت طریقیله عمان وبنکاله کوفزلری ساحلنه، سرندیب آطه‌سنه، صوند آطه‌لرینه‌ده یرلشمشلردر. کذلك چین سواحلنده عربلر واردر. هنده‌ده بویله‌در. عربلر بومواقعده برعنصر ممتاز تشکیل ایدر. فقط بو تعداد ایتدیکمز یرلرك هیچ برنده اولاد عرب مستولی بر حاله دکلدر. بونلرك تشکیل ایتدکلری جماعات قرون متقدمه‌ده کی یونان قولونیلرینه بکزه‌ر.

یوعرب قولونیلرینك اسلامیت نقطهٔ نظرندن بیوك اهمیتلری واردر. اساس اسلامیت بوواسطه ایله اورالره تعمیم ایدیلیور. عربجه، بوسایه‌ده، اورالرده‌ده تلفظ ایدلمکده‌در. بونلر اصل مهد اسلامیت ایله سائریرلر آره‌سنده برخط مواصله تشکیل ایدر. بوعربلرك اکثریت قطعیه‌سی تجاردر. کذلك مظلم آفریقانك هرنقطه‌سنده، فزانده، صحراده، سودان وسودان مصریده وشمالی وجنوبی آمریقاده عربلر واردر. زنجی اولان فقط ملیتنی براقمیان عربلره آفریقا اورتهلرنده اکثریت ایله تصادف اولنور. ایشته عربلرك بوکونکی حالی. ظن ایدرزکه بوفصلی یازمق ایله عربلر و آفریقا وغربی آسیا حقنده یازلمسی لازم کان شیلرك بیکده برینی یازمش اولمدق ارباب اقتدار نقصانمزی اکمله همت بیورسون!

حال حاضرده مسلمانلر

— تركلر —

كمية دكل ، كيفية تركلر مسلمانلرك بك مهم ، بلكه اك مهم كومه‌سنى تشكيل ايدر . اكر تركلر توراندن ملك رومه كلسه‌لر ، حرمينى صيانت ايتمه‌لر ايدى عرب انقراضى اوزرينه مسلمانلق سياسة بتون بتون انقراض ايده‌جك ايدى . بناءً عليه ، بونقطهٔ نظردن تركلرك اسلاميته اولان خدمتارى پك بيوكدر وعربلرك بو خدمتى تقدير ايتمارى جداً آرزو اولنور . اكر سليم اول خلافتى أله آلمسه ايدى بوكون لاشك خجاز برأوروپادولتنك مستعمره‌سى اولوردى . متوكل على الله زماننده خليفه‌نك شمديكى قونيه چلبيسندن فضله براهميتى يوقدى . اليوم خلافتك جهان شمول بر عظمتى بولنماسى تركلر و آل عثمان سايه‌سنده اولمشدر .

تركلرك جغرافيا اعتباريله ملكى روم ايليدن چين دكزينه قدر امتداد ايدر . بوفسيح الكا شمالاً موسقوه جوارلرينه ياقلاشير . روم ايلى ، آناطولى ، قريم ، قافقاسيه ، ايدل

يعنى وولغا حوضه‌سى ، غربى سيبريا ، ماوراء حزر ، تركستان روسى ، وسطى آسيا ، خيوه ، بخارا ، افغان ، آذربايجان ، تركستان چينى وچين جمهوريتى مضافاتندن برچوق يرلر بو اتنوغرافيا ايمپراطورلغنى تشكيل ايدر .

تركلرك همان عمومى مسلماندر . روسيه‌ده بر مقدار مجوسى ترك واردر . كذلك بوتركلرك همان عمومى سنّى المذهبدر . برقسم قليلى شيعيدر .

دنياده نه‌قدرترك واردر ؟ بوسؤاله‌قطعيت ايله‌جواب ويرمك كوجدر . فقط ظن ايدرز كه آتيده‌كى تخمينات محته بر درجه قريبدر .

روم ايلى ، آناطولى قطعه‌لرنده وبالقان تابعيتلرنده وممالك عثمانيه‌نك اكثريتى ترك اولميان ايالاتنده تقريباً اون بش مليون ترك واردر . تركلرك برشعبهٔ مهمه‌سى اولان تاتارلر داخل اولمق اوزره روسيه‌نك أوروپا ايالاتنده قافقاسياده ، آسياى‌وسطى،فرغانه مستعمره‌سنده،سبرياده، خيوه ، بخارا و سائر قطعاتده لااقل اوتوز بش مليون ترك ساكندر . چين مسلمانلرينى محته‌قريب اولمق‌اوزره اللى مليون تخمين‌ايدرايسه‌ك بونك يكرمى مليونى حوالئ شماليه وشمال غربيه‌ده ساكن تركلردر . افغانستانده مهم بر ترك يوردى تشكيل ايدر . يكون ٧٥ مليون .

شوراسنی اونوتمیه‌لم که بو ترکلر مختلف قبیله‌لره، شعبه‌لره، قسملره منقسمدر . لهجه‌لری بربرندن آزیجق فرقلیدر .

بونکله برابر ادعا ایده بیلیرز که دنیاده ـ عبدهٔ اصنامك سویلدکاری لسانلر مستثنا اولمق اوزره ـ اك زیاده تکلم اولنان لسانلرك اوچنجیسی ترکجه‌در . انکلیزجه و آلمانجه‌دن صکره همان ترکجه کلیر . فرانسزجه ، اسپانیولجه و روسجه (اصل موسقوفجه) بونلردن صکره جدوله داخل اولور .

ترکلری اوچه تفریق قابلدر : برنجی قسم مهماامکن عثمانلی ترکجه‌سنی ویا آکا یقین لهجه‌لری تکلم ایدنلردر : عثمانلی ترکلری ، قافقاسیا ، آذربایجان ، بالقان ، قریم . ایکنجی قسم تاتار دینلی ترکلر واو عائله‌یه منسوب قبائل که روسیه‌نك شمالنده اقامت ایدرلر . اوچنجی قسم آسیای وسطی و ترکستان ترکلری که بونلرك دیلاری وچغاتایجه عثمانلی ترکلرینه دها ملایم کلیر .

ترکلر عثمانلی ، روسیه ، ایران ، رومانیا ، بلغار دولتلرینك تابعیتلرنده بولنیورلر . ترکلرك برقسمی کوچه‌در .

بالاده کی تقسیمات عرقیه لسانه ده شاملدر . شمال ووسط ترکجه‌سی ادبیاتنك کیت کیده بزم بالنسبه متکامل اولان عثمانلی ادبیاتمز ایله برلشمسی محتملدر . فقط خلقك لهجه‌لرینه کلنجه بونك یقین زمانده برلشمسی ممکن دکلدر .

ادبیاتك برلشمسی ذاتاً بر اولان افکاره وحسیاتك ده ارائهٔ وحدت ایتمسنه غیرت ایده جکدر .

بوترکلرك الك حاکم قسمی بالطبع عثمانلیلردر . بلکه آنلرك بادیٔ زواليده بوخاصهٔ غالبهٔ حاکمیتلریدر . بوقسم ترکلرك انکاری غیرقابل فضائل متنوعه سی واردر . واقعا بوکون پریشان بر حالده یز ؛ مغلوبز ؛ بر هیئت متکامله ابراز ایده میورز . فقط اصلا اونوتماسون که بوملت پك کوچك بر عشیرت اولدیغی حالده . تاتوران یایلالرندن کاوب ، دنیانك برقسم اهمنی فرمانله تابع قیلمشدی .

بواعتبارایله ترکلر سابقده رومالیلر ، حاضرده انکلیزلر ایله بربیوك مشابهت ابراز ایدر . ترکلرك خواص ممیزه سندن بریده ایشته بوجهانکیرلکدر . دنیاده وتاریخده هیچ بر ملت اقصای شرقده کی آمورسواحلندن اسقاندیناویا فیوردلرینه ، چینده قان صودن ویانه قپولرینه قدر یاپیلما مشدر . بوکون انقراض ایدیورایسه‌ك بوقابلیتسزلکمزی اثبات ایتمر . بزدخی مقدرات تاریخیه‌یه رام اولمشز . بزدن اول اسپانیاده بوعاقبته کرفتار اولمشدی . یکرمنجی عصر میلادی فرانسه وانکلتره‌نك ده سقوطنه شاهد اولهجقدر . ترك تهدیدینی ، تاریخده ، مکمل صورتده ایقاع ایتمشدر .

ترکلرك قابلیتی یالکز استیلا وجنکاورلکده دکلدر . روسیه تابعیتندهکی وسط وشمال ترکلری ملت حاکمه تشکیل ایده مدکارندن ایشی کوجی سی واقتصاده ویرمشلردر. بوکون وولغا سواحلنده، بحر خزر اطرفنده وماوراسنده غیور، صاغلام، فطین وصوك درجهده صلابتلی برترك ملتی یتشبورکه عرقك استقبالی ایچون برفال خیردر .

آشاغی طبقه سی اك یوکسك ، اخلاقی اك دوزکون واستقبالی اك پارلاق ترکلر، شمال ترکلریدر. حاکم روسلرك عطالت ورخاوتنه قارشی کلن بوجید عنصر پك یقین بر استقبالده برنمونهٔ فیض وتکامل اولمق اوزره یوزمزی کولدیره جکدر . بیوك سیبریا ، وسطی آسیا ، روسیه نك اقصای شرقی بوملته برجولانکاه اقتصادیدر . اون بش یکرمی سنه دن بری بوعالمده حاصل اولان انتباه پك کوزل نتیجه لر ویرمشدر . ترقیات جملی دکل، اساسلیدر. یالکز بوعنصره بریوکسك طبقه لازمدر . بوده آهسته آهسته اولیور . آندن صکره عثمانلی اولمیان ترکلرك هیچ بر قورقوسی قالماز . یواش فقط قطعی آدیملرله بوملت ایلرولیه جکدر .

قافقاسیا اقوام سائرهٔ اسلامیه سی وحدت دینیه طولایسیله بوعرقه مربوطدر. بناءً علیه آنلردن اوزون اوزادی یه

بحث ایتمیه‌لم. عموم روس، بخارا ، خیوه اهل اسلامنك عددی قرق ملیون قدر اولسه کرکدر. ثروت، انتظام ، اخلاق اعتباریله عثمانلی ترکلرندن ایلریده اولان بوشمال ترکلرینك نقصانی یالکز ـ سویلدیکمز وجه اوزره ـ برطبقهٔ علیاده‌در . یکی یتیشه‌جك اولان بوطبقه بزم طبقهٔ عالیه‌من کبی متردی اولمیه‌جغندن البته دها فائده‌لی تشبثاتده بولنه. جقدر . عثمانلی ترکلرینك حالی اللهلقدر . عسکرلك ، محاربات موقوته ، اختلالات دائمه ، أوروپانك حاول ونفوذی بوعرقی جداً یورمشدر .

ملت اولمق اعتباریله عثمانلی ترکلری یتشدیرلمامشدر. غلبه‌وحاکمیت‌بوقسم تورانیلره‌برآز بهالی‌یه اوطورمشدر . آنك ایچون بالجمله اصلاحات ملیه پروغراملری بوعرقك ملت اولمق اوزره‌برآزنشوونماسنه باقلیدر . اکر سیاسةً، اقتصاداً، اجتماعاً یورغون اولان وبونلره برطاقم امراض مادیه‌نك انضمامیله وجوداً ده لاغر بولنان عثمانلی ترکلرینك آتیسی جدی برصورتده دوشونلمز ایسه تردّی محققدر. بتون دنیا بوزواللی ملتك دشمنیدر. عموم عالم بوجهانکیر قومك انقراض کلیسنه منتظردر . حتی اجانبك داخله صاچدقلری تفرقه تخملری عناصر داخلیه‌یی بیله ترکلره رقیب وضعیتنده بولندیریور. (ترکلرك اسباب‌وسوائق‌دنیاتی

« تاریخ تدنیات عثمانیه » و « مقدرات تاریخیه » ده عریض وعمیق شرح ایدلدیکی کبی شمال ترکلرینه دائر اولان مشهودات ومطالعاتمز « شمال خاطره‌لری » نده مندرجدر.)

آسیای وسطی ترکلری (چین، روس) بالنسبه کریدر. فقط شمال ترکلری ایچون بورالری طبیعی بر جولانگاه اقتصادی تشکیل ایتدیکندن آنلرك بویرلری قولونیزه ایده‌جکلری شبهه‌سزدر. روسیه حکومتی اراضیسی، ترکلك اعتباریله برکل واحد تشکیل ایدر. بناءً علیه اورانك مترقی ترکلری متدنی ترك وحتی مسلمانلری علی‌حاله براقمازلر. تاتار اغنیا وعلماسنك بوبابده‌کی همتلرینی تاریخ هیچ بر وقت اونوتمیه‌جقدر. روسیه حکومتی معارف عمومیه ایچون بر پاره ویرمدیکی وبالعکس تحصیل وتربیه‌یی صوك درجه‌ده اشکال ایتدیکی حالده بو بحث ایتدیکمز عالی همتلر هم ملتلرینی روسلردن بحق دها یوکسك بر سویهٔ عرفانه ایصال ایتمشلردر.

ترکستانی عرفاناً و اقتصاداً شمال ترکلری فتح ایده‌جکلردر. روسیه‌نك یاپدیغی تیمور یولرینك و شوسه‌لرك، بانقه‌لرك. بونقطهٔ نظردن ترکلکه بیوك خدمتی اوله‌جقدر. چین کبی تاتار روسیه‌نك پیش استفاده‌سنه وضع ایتدیکی بووسائط نقلیه و آلات سعی وعمل ایله وسطی آسیایه جیوه

کبی کیریبور . تجارتی الینه آلیور . آنی خواجه‌و آخوند افندی تعقیب ایدیور . بویله‌جه اهالی ترکلك و مسلمانلق عالمنده تکامله باشلیور . غریبدرکه بوقدر استبدادی ایله برابر چارك حکومتی مملکتی داخلنده اسلامك تکثرینه وغیرمسلملرك اهتداسنه پك‌اوقدرمانع اولهمیور . آفریقاده اولدیغی کبی ، آسیاده‌ده اسلامیت دیو آدیملریله ایلریلیور . روسیه‌ده‌کی ترکلر مبارزهٔ حیاتده غلبه ایده‌جك درجه‌ده عملیدرلر . روسلر عثمانلی ترکلری کبی میال حاکمیتدر . اورا ترکلری عثمانلی روم و ارمنیلری کبی چالشمغه محکومدر . بناءً علیه ایلری‌ده‌موسقولرك عثمانلی ترکلرینك عاقبتنه کرفتار اوله‌جقلری تخمین اولنه‌بیلیر .

چین ترکلری کریدر . روس ترکلرینه‌نسبتله‌متدنیدر . فقط صلابت‌دینیه‌وعرقیه‌لرینه اصلاخلل طاری اولمامشدر . هر ایکی قسم ترکلرك تکثیر اخذ واعطاسی ظن ایدرم‌که ترکستان‌چینی اهل‌اسلامنك‌ده بادیٔ نوز وفلاحی اولور .

خیوه وبخارا خانلقلرندن‌سیاسةً هیچ برخیر بکلنمز . ذاتاً بونلر روسیه‌نك‌مادی ، معنوی‌نفوذی آلتنده‌أزیلمشلردر .

آذربایجان ترکلری ، مع‌التأسف ، اختلافات مذهبیه وسیاسیه‌دن طولایی ترکلکلرینی یقین وقته قدر درك ایده‌مامشلردی . مع‌مافیه شو صوك زمانلرده ترك اوغلی

ترك اولان بوتبعهٔ ایرانیه میانده بر انتباه ملی حاصل اولمشدر . عددلری ایکی ملیون تخمین اولنه‌بیلیر .

ترکجه‌نك بر آز غیرت ایله اصلاح وتعمیمی ممکندر . وبتون بو یتمش بش ملیون اهالیٔ ترکیه‌نك طبقهٔ علیاسی آنی آکلایه بیله‌جك بر سویه‌یه چیقه‌بیلیر . عربجه بتون اسلامیتك لسان دینیسی ایسه ، ترکجه‌ده الحق لسان رسمیسی اولمایدر . چونکه هرنه‌دینورسه دینسون الیوم اسلامیتی سیاسةً صیانت ایدن ترکلردر .

ترکلك افغانه‌ده نفوذ ایتمشدر . اوراده‌ده اساس ترکلك در . افغان ، بوکون ، انتباهی نتیجه‌سی اولهرق ، تکامله باشلامشدر . روسیه وانکلتره مستملکاتنك اورته‌سنده « تامپون » موقعنده بولونمسی بودولتك بادیٔ بقاسیدر . برچوق نفوذلره تابع اولدقدن صکره بو حکومت الآن انکلتره مودتنه متمایل کبی کورینیور .

امیر حبیب‌الله‌خان کندیسنی ذات شاهانه‌نك سیاست شرقیه‌سنده صاغ ألی تلقی ایدیور . مع‌التأسف بزعثمانلیلر بوندن استفاده ایتمیورز . بو دولت قوی‌الشکیمه ایله مناسبات رسمیه‌مز یوق . حالبوکه زمانمزك اك صاغلام حکومت اسلامیه‌سی افغانستاندر . افغانستانده‌ده عثمانلی ترکلری خدمت ایدیور . امیرك معیتنده برچوق همشهریلرمز

چالیشوب افغانی یتشدیرمکه بذل مجهود ایدیورلر . افغان، مصائب حاضره‌ده کوردك ، عثمانلیلغه قوپمازبرحبل متین ایله مربوطدر . حبیب‌الله‌خان‌حضرتلرینك حکومتی روسیه وانکلتره‌نك مقدراتنه تأثیر اجرا ایده‌جك درجه‌ده بر اهمیتی حائزدر . اردوسی کوندن کونه تقویت بولیور . مملکت داخلنده صنایع تعمیم ایدیور . اسلحه ولوازم حربیه کابلده یاپیلیور . افغان اداره‌سی کوندن کونه اصلاح وتنسیق ایدلمکده‌در . افغان دولتنك نفوسی اون ملیون قدر واردر . بونك برقسم اهمی ترکدر .

اسپانیا وبلچیقا دولتلری ایله مناسبات رسمیه‌مز وار ایکن دولت افغانیه ایله اصلا برمناسبتمز اولمامسی ، کذلك اللی ملیون تبعهٔ اسلامیه‌یه‌مالك اولان چین جمهوریتنك مرکزنده برسفیرمزك بولونمامسی حلی متعسر معمالردن‌در .

سلطنتکاه کابلدن روس وبیوك ـ بریتانیا پولتیقه‌سی تعقیب پك قابلدر . اوراده دولتمزك کورور بر کوزی بولونمامسی پك ده بصیرته دلالت ایتمز . افغانده‌سرزدهٔ ظهور اولهجق وقایعك موجودیتمزه تعلق اوله‌بیلیر . بزم دیپلوماسیمز اسلام سیاستی ذهن ایتمشدر . مشیخت اسلامیه‌نك بو جهتلره حوالهٔ سمع اعتبار ایتمامسی ده بردرلو آکلایه‌میورزه

بو مقام دينينك وظيفه‌سى يالكز آرپه‌لقلرك مستحقينه توزيعندن عبارتميدر ؟

مقام مشيخت بيلمليدركه كندى وجودندن مقصد خلافت اسلاميه‌نك واسطهٔ تنفيذيه‌سى اولمقدر . سياست اسلاميه وخلافت ديپلوماسيسى آنجق مشيخت‌واسطه‌سيله اداره اولونه‌بيلير . بوموضعده بر آزده ترك اتحادندن ، پان‌تورکيزمدن بحث ايده‌لم :

اسلاميت واقعا ملل خصوصيه‌نك استعلاسنه مانعدر. لاجنسية فى‌الاسلام . فقط ملل سائرهٔ اسلاميه‌يه مضر اولمامق،اخوتى كسر ايتمامك شرطيله‌اصلا بونك تكاملنه مانع دكلدر . بالعكس مختلف مليتلرك اخوت اسلاميه دائره‌سنده ترقياری روح اسلاميت ايله قابل تأليفدر .

آنك ايچون اتحاد اتراك بوكون برضرورت ، بر احتياج، برفريضه‌در.هرهانكى‌دولتك‌رعاياسندن بولنورلرسه بولنسونلر تركلر اول باول كنديلرينك يتمش بش مليون نفوسلق برملت معظمه‌يه داخل اولدقلرينى بيلمليدرلر . تركلرك مشترك سجيه‌لرى ، خصلتلرى ، عادتلرى ، اخلاقلرى ، ديناری ، لسانلرى ، املاری واردر . غايه‌لرى بردر . عصرمزده حسيات‌مليه‌سنى انكشاف ايتديره‌بيلنلر ترقى ايديور . بونك خارجنده بوزمانده ترقى اوله‌ميور .

ترقی تعاونه ، عن جماعته ، مشترکاً چالشمه‌یه وابسته‌در . تکامل ملتجه اولیور ، فرد اعتباریله ایدیلن تجربه‌لردن هنوز بیوك ثمره حاصل اولمامشدر . سیاسیون بوامنیه‌یه وصول ایچون ملتلری تشدیریورلر . یوقدن‌ده وارایتـد. کاری یوق دکلدر . بناءً علیه ترکارك اقتصاداً ، اجتماعاً ، علماً ، ادباً ترقیاری لازم ایسه‌ملت اولمق اوزره‌ده‌ترقیاری مشروطدر .

زمانمزده ملتلر ، هرهانکی حکومته تابع اولورلرسه اولسونلر ، نه کبی شرائط اجتماعیه تحتنده‌یاشارلرسه یاشاسونلر کومه‌لر تشکیل ایدیورلر . ایتالیانلر وقتیله، متفرق صورتده ، شرائط مختلفهٔ سیاسیه تحتنده یاشارلردی . بالآخره وحدت ملیه فکری آره‌لرینه کیردی . بوندن میدانه ایتالیا قراللغی چیقدی .

کذلك آلمانلرده بویله برموضعده‌ایدیلر . بوکون آلمانلرك اك مهم قسمی ایمپراطورلغه داخل اولدی . خارجـده یالکز آوستریایه تابع جرمان ایالتلری ، روسیه‌نك بالطق ولایتاری واسویچره‌نك جرمان قانتونلری قالدی .

روسیه بتون اسلاولری پان‌اسلاویزم بایراغی آلتنده جمع ایدیور .

یونانستان پان‌آله‌نیزم تجربه‌سنده بولنیور .

بونلره قسماً بکزه‌مامك اوزره پان لاتینیزم ده یوق دکلدر .

بناءً علیه پان ترکیزم ، فکر وحسیات اعتباریله اولمق اوزره مشروع دکلیدر ؟ خیالاته قاپیلوب یتمش بش ملیون ترکی بزه ربط ایتمك پروغرامنه قدر کیتمیه‌لم . فقط بتون ترکلر بربرلریله تعارف ایچون ، تربیه‌لرینی بك نسق یه ارجاع ایچون چالیشیرلرسه فنامی اولور ؟

ذاتاً تابعیتلری مختلف ترکلر کندیلرینی ترك تلقی ایتمکله بویله برمسلك عرقی یه سالك بولنیورلر . پان ترکیزم بر کلمه‌در . بونك اهمیتی آنجق لغت اعتباریله اوله بیلیر . حالبوکه اتحاد ملی اساساً ، ذاتاً وبذاته واردر . بر فردك ترك اولمسی بوکا کافیدر . بوعائله یه منسوب برشخص بر آز تنور ایتدیمی کندیسنی وقتیله دنیایی لرزان ایدن بوملتك اعضاسندن تلقی ایدر و طرز تلقیسیده بك مشروعدر . ترك مایت پرورلکی بك معقول بر یول تعقیب ایدیور . کورولتیسز ، پاطردیسز بوملیت پرورلك ایشنی کوریور . عثمانلیلق خارجنده بولنان ترکلرده کمال اشتیاق ایله بو فکری تعقیب و آ کا اشتراك ایدیورلر . بوغایهٔ امل یتمش ، یتمش بش ملیون انسانی تسخیر ایدن سیمیاوی برنفخه‌در . بونك قارشیسنه کلنمز . بر آز ظلم واعتساف بالعکس آ کا فائده‌لی اولور ، آ کا شخصیتنی دها زیاده اوکرتیر . آزاجق

غدر وجفا بو فکری دها بشقه برقوت ایله بسلر .دنیاده فکره غلبه ایده‌جك ، غایهٔ امله قارشی کله‌جك دها هیچ برشیٔ کشف اولونمامشدر .

بیوك استیلالر ومهاجرتلردورندن بری ترکلر کندیلرینه باقمغه ، کندی ملتلرینی دوشونمکه . کندی کندیلرینی آ کلامغه وقت بوله‌مامشلردی . شمدی ایسه بر وجدان ملی تشکل ایدییور.یاخود ذاتاً موجود اولان بو وجدان ملی منجلی اولیور . تظاهر چاره‌لرینی بولیور . بو عصر ملیت عصریدر . عالم اسلامه داخل اولان اقوام‌ده بوجریاندن خارج قاله‌ماز . اسلامیت ایسه بوحرکاتك بادیٔ نفاق و شقاق اولمامسنی،برشکل افراط پروانه آلمامسنی کافل برشتهٔ اخوتدر . اسلامیت کأن برعائله‌در. بوعائله‌نك اعضای مختلفه‌سنك تشکیل ایتدکاری ایکنجی درجه‌ده‌کی عائله‌لر ایسه ملیتلردر . بوایکنجی قسم‌عائله‌لری بربرینه ربط ایدن نصل خاندان منافعی وارسه اسلامیتك منافع عالیه‌سی‌ده آ کا مشابهدر . بناءً علیه اسلامیت بربرینه ضد ، بری دیکرینك حریتی سلبه جهد ایتمش ، بری دیکرینك حقوقنی غصب ایتمك ایسته‌مر و آنی اورته‌دن قالدیرمغی قورمش ملیتلری تاعین ایدر وبونده‌ده یردن کوکه قدر حقلیدر . حالبوکه اوچیوز ملیوناق وسدس

بشری احتوا ایدن برمعظم کتله‌نك هر فردی بر لسانله متکلم ، بررنك ایله متلون ، بر نوع عادات خصوصیه ایله مألوف اولهمیه‌جغندن ، آنلرك شعبات مایه‌یه انقسامی ضروریدر . فقط ، بنه تکرار ایده‌لم ، اسلامیت بونلری ایکنجی درجه‌ده تلقی ایدر و کندیسی ایسه جمله‌سنك فوقنده بررابطهٔ اخوت اولمق اوزره بولنور .

آنك ایچون اخوت اسلامیه‌یه مانع اولمامق و غیرك حقوقنه تجاوز ایتمامك شرطیله بان ترکیزم ، ترك ملیت پرورلکی معقول ، مشروع ، ضروری ومنطقیدر . ترك ملتی وبناءً علیه اسلاملق آنجق بوسایه‌ده نشوونما بوله‌جقدر وبوده آتیٔ اسلام ایچون صوك درجه‌ده جالب اهمیت مسائلدن‌در .

اسلامار آره‌سنده تفرقه

اسلامیتك اتحادی استلزام ایتدیکندن و آنك ذاتاً، معنای عمومیسیله، بربیرك اخوت دینك اولدیغندن اوزون اوزادیه بحث ایتمش ایدك. بومسروداته ابتداءً کمال جدیتله دیه‌لمکه تفرقه قدر اسلامیته منافی هیچ بر شیء یوقدر. ایکی قسم مسلمینك سیاسی ویا اجتماعی، مذهبی ویا ملی اختلافی اساسات اسلامیه‌نك اونو تلمسندن بشقه بر شیء دکلدر. اسلام هرزه‌ده منهزم اولمش ایسه، مسلمانلر هرزه‌ده موقعلرینی دیکرلرینه ترك ایتمشلر ایسه کوریلورکه بونلرهپ بوبحث ایتدیکمز قواعدرصینه‌دن تباعدك نتیجه‌لریدر.

اسلامیتی محاصره ایدن، آنك یرینه قائم اولان حکومات نصرانیه‌نك اتخاذ ایتدکاری سیاستك اساسی اسلام آره‌سنه تفرقه القاسیدر.

کذلك چین‌ده‌ده أوروپالیلر بوطریقه توسل ایتمشلر وملتك آره‌سنه‌تفرقه‌یی موجب اولهجق افکارصاچمشلردر. اورادہ کزن واقامت ایدن خرستیان میسیونه‌رلرینك الك برنجی وظیفه‌سی بودر.

بزده‌ده بونك امثالنه تصادف اولنور. مثلا، سابقده،

بعض حكومتلر آرناؤدلری تحریك ایتمشلر ، بونلره ، کندیلرینك ده بر ملت اولدقلری و ترکلرك آرناؤدلری اعتسافزده ایتدکلرینی سویلیه‌رك استقلال هوسلرینی اویاندیرمشلردر .

بو پروپاغاندایی حسن صورتله تدویر ایده‌جك کیمسه‌لرده پاره ایله بولونمش ، آره‌یه دهشتلی بر اختلاف کیرمشدر . حکومت عثمانیه‌نك رأس‌کارنده بولنانلر بودقیقهٔ روحیه‌یی آکلایه‌مامشلر و آرناؤدلقده اختلال ظهور ایتمشدر . آرناؤدلرده ، کذلك ، بو دسیسه‌یی آکلامقده مشکلات چکمشلر وبالنتیجه محو و پریشان ولمشلردر . (بونکله برابر بز بو عاقبت الیمه‌یی حربدن پك‌چوق‌اول ، مقالات متنوعه‌مزده ، اولوالابصارمزه عرض ایتدك ؛ آلدیران اولمدی . آرناؤدلری‌انتباهه سوق‌ایتدك ، دیکلمك‌ایستیان بولونمدی !)

أوروپا ، هرپرده ، بو اصولك تطبیقاتنه ساعیدر . مثلا فرانسه جمهوریتی ، عربلرله بربرلری یکدیکرندن تنفیر ایچون ، بربرلره کویا یوز ویریور ، لسانلرینی ترویج ایدیور ، ملیتلرینی اویاندیرییور . بوندن مقصد عجبا بربرلرك تأمین رفاهیتیمیدر ، یوقسه فرانسه‌نك موفقیتمی ؟

مع التأسف عینی پروپاغاندا، عینی اصول عربستاندده تطبیق اولنیور . فرانسزلر . ایتالیانلر ، انکلیزلرعربلرك ترکلکك خارجنده بر ملت تشکیل ایتدکلرینی، ترکلرك کندی مملکتلرینی ضبط ایله بتون اولادعربی تحت رقبت وتابعیته آلدقلرینی لسان مناسبله آکلاتیورلر. بوپروپاغاندا أوروپا حسابنه غیرمسلم عربلر واسطه‌سیله سوریه‌ده تمادی ایتدیریلیور . برطاقم مکتبلر . مکتبجکلر ، میسیونلر ، غزته‌لر ، رساله‌لر . کتابلرهپ بوفکری ایلری یه‌سوریور. حکومت عثمانیه‌نك هر بر قصورندن ، هر بر عجزندن استفاده ایدیلوب عربلره : ـ ایشته سزه ترك نه‌یاپیور ! ترانه‌سیله اورته‌لق قارشدیریلیور .

دها زیاده اجرای تأثیر ایچون عربلرك حساس نقطه‌لرینه ، جان طمارلرینه باصیلیور . عزت نفس ، حس مسئله‌لری ایلری یه‌سوریلیور . بونقطهٔ نظری ترویج ایچون شعرلر تنظیم اولنیور ، مقاله‌لر یازیلیور . خلاصهٔ کلام کال کرمی ایله ترك دشمنلکنه رواج ویردیریلیور. عوامك صفوت درونندن کوزلجه استفاده اولنیور . کنجلر ، مکتب طلبه‌سی ، تحصیلی ناقص کیمسه‌لرقولایلقله آولنیور . بو پروپاغاندا کیتدکجه یوکسك طبقانه قدر تأثیرینی اجرا ایدییور..

مختلف نقاط نظردن بو مسئله‌یی تدقیق ایده‌لم :

أوروپا ، عجبا ، بوحرکت ملیه‌یی میدانه کتیرمکله صرف غیرك ، یعنی عربارك منافعنه می چالیشیور ؟ بویله برذهابده بولونه‌جق قدر صاف درون دکلز . وقتیله قره‌طاغ قرالی مالیسیورلری و فراری آرناؤدلری حمایه ایدییوردی ؛ بوندن مقصد آرناؤدلره خدمتمی ایدی ؛ حاشا ! اعلان حربدن صکره آرناؤدلغه قره‌طاغك هجوملری قرال تیکیتانك ، اولجه ، آرناؤدلر حقنده بسلدیکی حسیاتك نه‌درجه‌لرده صمیمی اولدیغنی اثبات ایدر .

کذلك ۱۲۹۳ دن اول آوستریا ـ مجارستان حکومتی بوشناق اختلالنی ترغیب ایدیوردی . عجبا بوندن مقصد بوشناقلرك سعادتی می ایدی ؟ ظن ایدرم که ویانه قابینه‌سنك بویله بر فکرده اولمدیغنی بوسنه ـ هرسکك اشغالی ، بالآخره الحاقی وصرب اهالینك انواع مظالمه کرفتار ایتدیرلمسی واضحاً کوسترر .

روسیه دولتی کرایلره معاونت ایتدی واستقلالرینی حکومت عثمانیه‌یه تصدیق ایتدیردی . بوندن ده روسیه‌نك مقصدی تاتارلری صیانت دکل ایدی . بالآخره قریمك ضبطی موسقوف افکارینك نه‌مرکزده اولدیغنی کوسترردی.

ژاپونیا قوره‌نك استقلالی ایچون چینه اعلان حرب

ابتدی . کذلك آنی روسیه‌نك انندن قورتارمق ایچون بوالکا اوغورینه، ژاپونیه حرب‌اعلانی درجه‌سنه‌واردی. نتیجه : چین وروسیه‌یی صاودقدن صکره (شمس شارق) حکومتی‌قوره‌یه‌قوندی ! بومثالهرك‌قولایجه‌تکرارو تکریری قابلدر .

عجبا عرب نقطهٔ‌نظرندن‌عثمانلیلقدن آیرلق‌طوغریمیدر؟

ظـن ایدرم که بوندن بیـوك بر فلاکت اولهماز . حکومت عثمانیه احتراصات اجنبیه‌یه قارشی کوچ حال ایله مقابله ایدرسـه عجبا یکی بر عرب امارتی نصـل مدافعهٔ نفس ایدر ؟ فرانسـه‌نك رسماً سـوریه‌ده . انکلتره‌نك عراقده ویمنده کوزی واردر .

بودولتلرده عرب ولایاتی عربلرك سـعادتی ایچون ایسته‌مزلر . اوحالده افتراق امارتی استلزام ایتمزمی ؟

صکره . . . عجبا نفس‌الامرده ترکلر ملت حاکمه ، عربلر ملت محکومه‌میدرلر ؟ ترکلر سـلطنت عثمانیه‌نك اوز اولادی ، عربلراوکی اولادیمیدر ؟ واقعا آنارشیمز مسـلمدر . فقط بوکونه قدر عربلر ترکلردن زیاده‌می دوچار غدر اولدیلر ؟ اولادعربه‌باب‌حکومت‌مسدودمیدر؟ عربلر دائرهٔ محدوده‌سی داخلنده ، ترکلر قدر مساوات، حریت وعدالتدن مستفید دکلیدرلر ؟

افتراق اعدانك حلولنی استلزام ایدر . مصر ولایت عربیه‌سی ، وقتیله ، قواله‌لی محمد علی پاشانك اداره‌سنده بزدن فعلاً ایرلمسه ایدی انکلتره اوتوز سنه اول کوچ اسکندریه‌یه عسکر اخراج ایدردی .

بوراده بر آزده ترکلری مؤاخذه ایتمك ایسته‌رم .

عرب ولایاتی ، عرب اهالی سلطنت عثمانیه‌نك ، خلافت اسلامیه‌نك غیر قابل افتراق عناصریدر . بونلر مدار قوامز ، موجب بقامزدر . بونلرکده ، بزم کبی، عائلهٔ دولتده حقلری واردر . ایکنجی درجه‌ده قالان خصوصاتده عربلره سربستیٔ اداری ویرملك لازمدر . عرب ولایاته مختاریت دکل ، ادارهٔ محلیه Gouvernement local لازمدر . بناءً علیه عربلرك قلبنی تطمین و آرناؤد فاجعه‌سنی تکرار ایتمامك ایچون درحال بوبله برادار‌ه‌نك تأسیسنه مبادرت ایتملیریز . خصوصات محلیه‌ده ، امر عدالتده ، معارف ابتدائیه‌ده لسان عرب طانمالیدر .

کذلك عربلرده وحدت اسلامیه‌نك، حکومت وخلافتك محافظه‌سی وقوتلرینك اعدایه مقابله‌یه کافی درجه‌ده بولندیرلملری ایچون ترکاره صوك درجه‌ده مظاهراولملیدرلر.

بو ادارهٔ محلیه مسئله‌سنی ، وقتیله ، آرناؤدلق ایچون توصیه جرأتنده بولونمش ایدك . او زمانکی حکومت بو

دقیقه‌یی آکلایه‌جق برحاله دکلدی . آرناؤدلر مختاریت ایسته‌دیلر ، نهایت ایش تفرقه‌یه ، انهزامه، آرناؤدلغك قسماً ضیاعنه، آرناؤدلرك قسماً قتل عامنه واستقلاله بادی اولدی !

حالبوکه عربستان سلطنت وخلافت نقطهٔ نظرندن آرناؤدلقدن پك چوق مهمدر . اگر اساسلی بر چارهٔ ائتلاف تحری ایتمز ایسه‌ك عاقبت الیم اوله‌جقدر .عربلرده، ترکلرده ، بو جهتلره امالهٔ افکار ایده‌رك اجنبی نفوذ وانتریقه‌سنی کمال نفرتله رد ایتملی ودست بدست وفاق اوله‌رق واهی سودالردن واز کچملی درلر .

اخوت عمومیهٔ اسلامیه آرسنده برده اخوت خصوصیه لازمدرکه بوده عرب ترك مودتیدر . ترك عربه ، عرب ترکه محتاجدر .بونلرك بری برندن آیرلمری استخلاصلرینی ایجاب ایتمز . بالعکس بوتفرقه هرایکی قومك انحلالنه سبب اولور . نقصان محبت ، فقدان موالات، عدم اتفاق یزی بودرکه‌لره ایندیردی. هیچ اولمازسه بوندن صکره. متنبه اوله‌رق، اساسات اتحادیهٔ اسلامیه‌یه رجوع ایده‌لم . اسلام متحد ایکن عالمه حاکم ایدی . افتراق ایتدی عالم آکا حاکم اولدی .

حاکمیت عثمانیه خارجنده بولنان مسلمانلر جملةً

طرفدار اتحاد درلر و تابعیت نصرانیه‌ده بولونمه‌نك نه قدر آجی برشیئ اولدیغنی کوره‌رك بزه نصیحت ایدیورلر . بز دائرهٔ اتحاددده بولندیغمز حالده نصل اولورده بورشتهٔ وفاقی زائد ومضر کورورز ؟ فرانسز اداره‌سندن فاس، جزائر ، تونس قان آغلیور . انکلیز مراقبه‌سندن هند ، مصر بیزاردر . اوحالده سوریه‌ده فرانسز ویا عراقده انکلیز تربیه‌سنه، حاولنه، نفوذینه میدان ویرمك، مماشات ایتمك اسارتی دعوت ایتمك دکلیدر؟ فرانسزلر ،غزته‌لرنده، کتابلرنده ، محفللرنده، مکاله‌لرنده‌هپ سوریه‌نك اشغالندن بحث ایدیورلر. لبنان سنجاغی هپ بو پولتیقه‌یه جولانکاه اولیور . جبلی فرانسه عادتا حمایه ایدیور . پاره ایله ، تلطیف ایله ، وعد ایله، وعیدایله مارونی وسائر خرستیانلری جلب تشبثده بولنیور . بتون جزویتلر ، متنوع رهبان میسیونلر ، حتی غیر روحانی هیئتلر بوکاچالیشیور. بوتهلکه کوزله کوریلور برحالده ایکن، کیمسه بونی انکار ایتمیور ایکن سوریه‌ده بعض نورسیدکانك غریب غریب فکرلر بسلمسی آتیٔ اسلام ایچون برتهلکهٔ عظما دکلیدر؟

مرکزده‌کی رجال بوجهتلری سوریه‌لیلر قدر ، بلکه آنلردن دها اعلا بیلملیدرلر. سوریه پك نازك برولایتمزدر. آنك نزاکتی ایله متناسب برسیاست عربیه‌مز بولونمق لازمدر.

اصول وقاعده تحتنده ، کمال نصفتله اوراده کی وطنداشلرمزك مطالبنی تدقیق مجبوریتنده یز. ایی حساب محبتی تأیید ایدر دیرلر . ایشته بو حکمته مبنی عرب ولایتلرینك حساب شکایاتنی همان قطع ایله ترك ، عرب اخوتنك مجدداً اساسکیر اولمسنه باقملی یز . مصائب حاضره مز ، بوکونکی غوائلمز بزی اصلا بونکله اشتغالدن منع ایتماملیدر. چونکه فلاکتلرمزه رغماً فرانسه صوصمدی وغوائلمزدن بالاستفاده لبنان ایشنی یوروتدی وآنی ایکی لیمان ایله بزه قارشی خلافکیر موقعنه قویدی . جزئی مختاریت داخلیه یی حائز برسنجاق ایکن بوکون لبنان کندیسنی بردولت عدایدیور. یا بو پروپاغاندا ایلرولر وبتون سوریه یه شامل اولورسه ؟ یا بوندن بالاستفاده انکلتره ، فرانسه ایله اولان ائتلافی سایه سنده ، عوض اولمق اوزره بصره حوالیسنه ویمن جهتلرینه فرجه یاب دخول اولورسه ؟ . .

اووقت آرناؤدلقدن آیرلدیغمز کبی خجازدن ده افتراق ایتمش اولورز. خجاز بزدن جغرافیا اعتباریله آیریلورایسه سلطنت وخلافت بربرندن منفك اولور؛ بونك نتیجه سی ایسه اسلامك انکسافیدر . اویله بر هنکامه ده ، البته ، فرانسه ده، انکلتره ده ، پاره قوتیله برر خلیفه تدارك ایدرلر واسلام آره سنه جدی برتفرقه دوشر.بن ، عاجزانه،

سیوری عقللی هرسوریه‌لینك رفع آواز مؤاخذه‌سنده بو تهلکه‌لری کوردیکم کبی ، هر عثمانلی داخلیه ناظرینك دوشونجه‌سز معامله‌سنده‌ده بوقراکاق نقطه‌لری کوریبورم .

یتر آرتق بوجهالت و ردائت ! اك خسیس منافع اوغورینه اك علوی مقاصد پامال ایدیلیور . سوریه‌ده أوروپالیلرك ادامه ایتدکلری کانون فساد بنیان اسلامیتی تهدید ایدیور . ادریسی‌نك ، اك دنی منافع ایچون ایتالیانلر ایله عقد ائتلافی کعبهٔ معظمه‌یی بیقمق قابلیتنی حائز ایدی . خدیو مصرك ایفای فریضهٔ حج بهانه‌سیله مکه‌یه کیتمسی بتون ملك عثمانی‌یی مصر کبی خراب ایده‌بیلیر . کذلك ، طرفمزدن مکه امارتنه اهمیت ویرلمامسی اك عظیم خساراته بادی اوله‌بیلر .

بو بحث ایتدیکمز مهالك ، بویله کیدیاورسه ، بعید براستقباللده دکل ، یارین بلکه بوکون ظهور ایدر . روم ایلینك بویله چارچابوق بر مذبحه‌یه منقلب اوله‌جغنه ، اهل اسلامك چیقاغو قصابلرینی حیرتده براقه‌جق برسرعتله ازالهٔ وجودلری چاره‌لری بولونه‌جغنه برآز اول کیمك عقلی ایرردی ؟

حال حاضرده مسلمانلر

— هندلیلر ، چینلیلر ، مالزیالیلر —

هند ، چین وجزائر ماورای هند اوچ بیوك مسلمان الکاسی تشکیل ایدر .

بز بو اوچ قطعه‌یه ، موجب سهولت اولمق اوزره ، بعض یرلری دهـا ادخال ایدیورز . حسـابمزجـه بلوجستان وبیرمانیا هنده ، هندچینینك دیکر اقسـامی چینه ، پولینه‌زیا ومیقرونه‌زیا وسائر اوقیانوسـیا آطه‌لری مالزیا کومه‌سنه ادخال ایدلمشدر .

هند انکلتره‌یه طوغریدن طوغری‌یه ویا طولاییسیله تابع اولوب هندستانده واقع وفرانسه‌یه تابع شاندرناغور ، پوندیشه‌ری ، ماهه ، قاریقال . یاناعون نواحیسنده تقریباً اوتوز بیـك و پورتوغاله تابع غوعا و دیئو نقاطنده‌ده یکرمی بش بیك مسلمان واردر . سرندیب آطه‌سنی‌ده هنده الحاق ایدیورز .

هندسـتانده ١٩٠١ سـنه‌سی تحریرینـه نظراً تمام ٦٢،٤٥٩،٠٧٧ مسلمان واردی . فقط بو هندسـتان

بالاده بحث ایتدیکمز بیوك هندستاندن کوچکدر . هنده اهالیٔ اسلامیه‌نك فوق‌العاده تکثری وهرسنه تقریباً یارم ملیون مجوسینك اهتداسی و بوستا تیستیقك اون اوچ سنه‌لك اولدینی وبیرمانیا، بلوجستان وسرندیب بوحسابدن خارج قالدینی نظر اعتنایه آلنورسه الیوم هندسکنهٔ اسلامیه‌سنك عددی یتمش بش ملیون تخمین اولنه‌بیلر . بو حساب حقیقتك دونده‌در ، فوقنده دکلدر .

بومسلمانلرك اکثریت قطعیه‌سی سنی وحنفی المذهبدر . اقلیت شیعی‌در . هنده اون بش ملیون نفوسی حاوی حیدرآباد حکومت اسلامیه‌سی کبی مهم هیآت اسلامیه واردر . چین مهم برمسلمان الکاسی تشکیل ایدر . چینك هرطرفنده مسلمانلر ساکندر . بونکله برابر اهل اسلامك کثرتله ساکن اولدینی ولایاتی ایکیه تقسیم ممکندر : شمالده ترکستان چینی که بوراده‌کی اهالی کاملاً ترکدر ، جنوبده قان صو (بو کلمه‌نك ترکجه اولدینی جالب نظر دقتدر) ویون‌نان خدیویتلری . بواهالی چین عرقندندر . بوندن ماعدا نفس پکین‌ده وچینك همان هر نقطه‌سنده مهم جماعات اسلامیه‌دین محمدی‌یی ادامه‌ایدیورلر .

چینده نه‌قدر اهل اسلام وار ؟ بوندن اول چینده نه‌قدر نفوس وار ؟ سؤالنی ایراد ایتمك اقتضا ایدر .

جغرافیا وستاتیستیقلر بو خصوصده پك بیوك مباینتلر ارائه ایدییورلر . یأجوج و مأجوج مملکتنك نفوسنی آنجق الله بیلیر. ألده بولنان « غوطا » و « ستەیت مەنس ییئاربوق » کبی سالنامەلر ، ألیزه رەقلونك جغرافیاسی، آلمانجه بعض نشریات هپ بربرینه مباینـدر .

نفوس اسلامیه غوطایه کوره اوتوز، سیاح عبدالرشید ابراهیم افندی‌یه کوره یوز ملیوندر. فقط بزم تعمیقاتمزه و وقوع بولان تدقیقاتمزه کوره الیوم چین جمهوریتی حدودی داخلنده ، مانچوریا ، مغولستان وهندچینی‌ده یعنی فرانسه ادارەسنده بولنان قوشەن‌شین، آننام ، قامبوج‌ده وسیام قراللغی داخلنده ومالاقا شبه جزیرەسی اوزرنده بولنوب انکلترەیه تابع اولان امارات اسلامیەده (جوهر کبی) اك آشاغی آلتمش ملیون مسلمان واردر . کذلك بو حسابی‌ده احتیاطه رعایةً پك آشاغی طوتیورز ؛ مبالغەدن قطعیاً توقی ایدیورز .

مالزیایه کلنجه : صوند آطەلرنده اهالینك سکزده یدیسی وبلکه برآز فضلەسی مسلماندر . جاوا پك مهم بر اسلام مرکزیدر . صوماترا ، سەلەبەس ، صومباوا ، مادورا وسائره کبی طوغریدن طوغری‌یه فلمنك قراللغنه تابع وهند شرقی‌دینان یرلرده ، کذلك قسماً انکلترەیه تابع

وانکلتره حمایه‌سنده بولنان بورنه‌ئی سلطانلغنه ، وقساً فلمنکه تابع بورنه‌ئو آطه‌سنده ، مناصفةً فلمنك وپورتوغال دولتلرینه عائد تیمور آطه‌سنده ، شمدیکی حالده آمریقا حکومات متحده‌سنك تحت تصرفنه کچن فیلیپین آطه‌لرنده وبحر محیط معتدلك برچوق جزائر صغیره‌سنده اکثریتی مالز واقلیتی عرب عرقنه منسوب اك آشاغی اللی ملیون محمدی واردر .

بوفصلده‌کی تخمیناتمزی خلاصه ایده‌لم :

هند وجواری	...	...	۷۵
چین وهند چینی	...	...	٦۰
ماله‌زیا واوقیانوسیا	...	...	۵۰
	...	...	۱۸۵

هند مسلمانلرینك هندعالمنده موقعلری پك بیوکدر . هندستانده مجوسیلرله مسلمانلری عینی سویه‌ده تلقی ایتمك بیوك خطادر . واقعا مسلمانلر هندوسنده اقلیت تشکیل ایدیورلرایسه‌ده بونلرعلم وعرفان ، اخلاق ، سجیه ، ثروت ، سعی وعمل نقطهٔ نظرندن دیکرلرینك فوقنده‌درلر . بواهالی خلافت عثمانیه‌یه صوك درجه‌ده صادقدر . بزه سیاستمزده ، اك اساسلی قوة الظهر اوله‌جق هندلیلردر .

هندستانده کرك مسلمانلر ، کرك مجوسیلر بیننده بیوك برانتباه حاصل اولمشدر .

هند مطبوعات اسلامیه‌سی ومسلمانلر طرفندن نشر اولنان انکلیزجه غزته‌لر شایان اهمیتدر . بیوك‌بریتانیا حکومتی مسلمانلردن قورقار وآنلرك افکار و آراسنی نظردقته آلیر ؛ شوقدر وارکه‌قورقدیغی‌وسوزلرینی‌دیکله‌دیکنی اصلا بللی ایتمز . هند مسلمانلری انکلیز عالمنده بیوك برروول اوینایه‌بیلرلر . ذاتاً بونلرك اهمیتی کیتدکجه تزاید ایتمکده‌در . انکلتره حکومتی هند مسلمانلرینی پك ایی طوتمایدر . آنجق اهل اسلامی ایی طوتمقله بیوك‌بریتانیا هند تاجنی محافظه ایده‌بیلیر. دب شمالی ، دوچشم احتراصی هندستانه نصب ایتمشدر . اکر هندلیلری شمدیکی متبوعلری حسن صورتله اداره ایتمزلرسه روس أنتریقه‌سی غائغا حوالیسنده ابراز فعالیت ایده‌بیلر . حالبوکه انکلیزلر هندلیلری حقوقدن محروم ایتمز وآنلری‌یتشدیر‌مك پولتیقه‌سنی اختیار ایدرلرسه ، البته ، روس أنتریقه‌سنه مشروع برصورتده مقابله چاره‌سنی بولورلر . ایشته بونك ایچون استقباللده . وحتی حالده ، مسلمانلر مهم بر رول اوینامق قابلیتنده‌درلر .

انکلیز مستعمرات اداره‌سی فنا برحالده‌در . سویش

قنالندن صکره انکلیز بشقه بر انکلیزدر ؛ بتون مقصدی جر منفعتدر . انکلیزلر مستملکاتی بتون معناسیله چفتلك تلقی ایدرلر ، اهالیٔ مستعمراتده آشاغی یوقاری حیوان فرض اولنور . آنك ایچون یرینی یوردینی براقوب هنده کیدن انکلیزلر ـ که بونلرك برقسم اهمی سرسری ودلی فشك مقوله‌سی آدملردر ـ معاملاتنده انکلتره‌نك حیثیتنی بیله دوشونمیه‌جك درجه‌ده پاره‌یه پرستش ایدرلر. بونلرك مقصد یکانه‌سی آز زمانده چوق پاره قزانوب مملکتلرینه عودتدر . بناءً علیه انکلیزلرك اهالیٔ محلیه‌یه اولان حقارتلری دیل ایله تعریف اولونماز. بر انکلیز ـ ولو مشتهیات آجنته‌سی اولسون ـ اك بیوك هندلینك فوقنده‌در. هندستانده هندلیلر ایله أوروپالیلرك محله‌لری آیریدر . هرشهر چفته‌در . بری هند شهری ، دیکری أوروپا شهری .

هندستان ایمپراطورلغنده رشوت صوك درجه‌ده تعمم ایتمشدر . قحط شدتله حکمفرمادر .

قریم محاربه‌سی اثناسنده تقریباً اللی ملیون هندلی آجلقدن اولمشدر . معارف عمومیه هنده انکلیزك اك بیوك دشمنیدر . لوندره حکومتی آنجق اهالینك کوزینی قاپالی طوتمقله هنده حکمران اولهبیله‌جکنی پروغرامنه قطعیاً ادخال ایتمشدر .

هند اداره‌سی برآنویم شرکتك تحت تصرفنده بولنان برچفتلك اداره‌سنه‌یك زیاده بکزر. ذاتاً هندستانی انکلتره‌یه وقتیله، برشرکت تجاریه دور ایتدیمی ایدی؟ بناءً علیه، بونقطهٔ نظردن محاکمه ایدیلهجك اولورسه، انکلتره‌نك هنده ارتکابندن چکنمه‌دیکی جنایاتك سرّی آکلاشیلیر.

بوجنایات بزم اك بیوك شاعرمز عبدالحق حامد بکی بیله اوان‌نشأتنده مأیوس ایتمش و « دخترهندو » کبی بر اثر مخلدك میدانه کلمسنه سبب اولمشدر.

تکرار ایده‌لم وکمال جسارتله سویلیه‌لم که انکلتره منفعتنی بیلمیور. سن جیمس قابینه‌سی هنده حکومتنك موقت‌اولدیغنه ازلدن قانعدر. اکر بوکون انکلیز حکومتی بوخطهٔ وسیعه‌یی غرضسز، عوضسز یتشدیرمك، اهالیسنك‌سویه‌سنی بردرجهٔ معقوله‌یه ایصال‌ایتمك پولتیقه‌سنه سالك‌اولسه‌دها برچوق‌زمان‌هندوستنده‌حکمران‌اولوردی. فقط، فکرمزجه‌انکلیزلر بوحقیقتی آکلامیه‌جق درجه‌ده اختیارلمشلر، تردی‌ایتمشلردر. آنك ایچون هندك محافظه‌سی امرنده‌غیرطبیعی تدابیره توسل ایدیورلر. مثلاهنده‌ده‌هرکسدن زیاده کوزی اولان روسیه‌یه تملق ایدیورلر. روس تهلکه‌سنی مهماامکن ایلری‌یه تعلیق ایچون انکلیزلر اتفاق مثنایه (یعنی روس ، فرانسز اتفاقنه) یاقلاشمشلر و « هول » حادثه‌سندن صکره روسیه‌یه تقرب ایدوب

ائتلاف مثلثی میدانه کتیرمشاردر. بوائتلاف جعلی وساخته‌در. روس ، انکلیز مخالفتی کول آلتنده آتش کبی صاقلیدر. روسیه دیکر حسابانی تسویه و اقصای شرق محاربه‌سنك آچدیغی یاره‌لری قاپاتمق ایچون بوائتلافی مناسب کوریپور وبوندن استفاده ایدیور . بالقان محاربه‌سی آنجق بو ائتلاف سایه‌سنده اعلان اولونه‌بیلمشدر . فقط روسیه سائر ایشلرینی بیتردکدن صکره البته ائتلاف مثلثی ترك ایده‌جك و آلمانیا وپان‌جرمانیزمك یومروغنی یمز ایسه هندستانه آقین ایده‌جکدر . روس أمپه‌ریالیزمنك غیرخفی اولان غایهٔ املی بودر .

انکلتره آلمانیادن اوقدر تحاشی ایدیورکه ، هرچه‌باد آباد ، روس ائتلافنه صاریلیور . بو ، انکلیزلرك بیله اعتراف ایتدیکی اوزره، برتدبیر موقتدر. یاره‌یه مرهمدر. اساسلی برتداوی دکلدر .

انکلیز عرقنه براختیارلق چوکمشدر . بوملت یکی تشبثاتده بولونمغه آرتق قادر دکلدر . ایشی کوجی محافظه در . وقتیله هنده صولت ایدوب هندلیلردن قید ایتدیکی عسکر وهنددن آلدیغی ویرکولر ایله عینی هندستانی پك اوقدر آنغلو-صاقسون قانی وپاره‌سی دوکه‌دن فتح ایدن اولوالعزم ، مدبر انکلیزلر نره‌ده ؟

هنده اوچیوز کسور ملیونه قارشی هر صنفدن آنجق یوز بیك قدر انکلیز واردر . بوقدر انکلیز ظن ایتمکه اوچیوز کسور ملیون طاؤغی اداره یه قادر اولسون. اسکی انکلیزلرك سایه سنده درکه بوکون تردی ایتدکلری حالده بر آووج بریتانیالی بویله مهم بر بشر یواسنه حکم ایدیور . فقط کیت کیده بوقابلیت اداریه یه ده خلل کلیور. مطبوعاتده هرکون هند اداره سنك یکی بر رذالتی ، یکی بر مناسبتسزلکنی کوریورز . کذلك انکلیز تجارتیده سقوط ایدیور .

بوکا مقابل هندلیلرك کوندن کونه کوزی آچیلیور. برهند وجدان ملیسی اویانیور . مسلمان ، مجوسی بر بینه صاریلیور . کنج هندلیلر أوروپانك اسرار موفقیتنی تدقیق ایدیورلر . انکلیزلرك نه صورتله نائل مرام اولدقلرینی تدقیقدن صکره آنلری تقلیده هوسلنیورلر . انکلتره نك تشکیل ایتدیکی اداره وپولیس ومحاکم سایه سنده هنده آسایش تقرر ایتمش ، نسبی بر رفاهیت حاصل اولمشدر . بناءً علیه هنده کسب ثروت ایدنلرك عددی چوغالمشدر . بو بر فال خیردر . هر درلو آمال ملیه نك حیز حصوله ایصالی ایچون پاره ، انتظام ، شمیهٔ تعقیب لازمدر . دیمك اولیورکه بوده میدانه کلیور .

هنده اهـالی ایکی درلودر : یا پك زنکین ، یا پك فقیر . انکلتره بوخطه اوزرنده حاکمیتی ادامـه ایچـون راجه ، مهراجه وهر نوع رؤسـایه ـ مصرده اولدیغی کبی ـ پاره قزانمق خصوصنده سربستیٔ تام ویرمشدر . بونلرده اولانجه قوتلرینی اهالیی چالشدیرمغه وبالآخره صویمغه حصر ایتمشلردر . نتیجه‌ده کندیلری قارون قدر ماله صاحب اولمشلر ، اهالیده آچلقدن اوله‌جك ، قدید حالنه کیره‌جك بر موقعده قالمشـدر . بو اغنیا وامراده هند فکر ملیسنی ، اتحاد اسلام مقصـد و غایه‌سـنی ایجه آکلایه‌جق وبناءً علیه احرار ایله اشـتراك ایده‌جك بر سویهٔ وطن پروریه چیقارلرایسه احواله بتون بتون برتبدل حادث اوله‌جقدر .

اهـالیده‌کی انتباه بر طاقم مناسـبتسز سـجیه‌لری ، اخلاقسزلقلری ، مسکنتی ازاله ایدیور . اسکیدن صوك درجه‌ده ساکت وساکن طوران هندیلر بوکون دنیانی آلت اوست ایده‌جك درجه‌ده آنارشیسـتلك ایدیورلر ؛ جنایات سیاسـیه ایقاع ایتمکده‌درلر . بنکاله خلقی وقتیله صوك درجه‌ده مسکنتله مشهور ایدی . بوکون ایسـه اك بللی باشلی احرار اورادن چیقیور . بو انتباه شـایان تعقیبدر . کوزل برلوحهٔ تکامل ارائه ایدر . مع التأسف

أوروپا مطبوعاتی بزی بوخصوصده تطمین ایده‌مز . غرب آثار ورسائلنده بر هند مسئله‌سی یوقدر . کچنده هندستان والیسنه ایدیلن سوء قصد سیاسی بیله برمسئلهٔ عادیه‌در . فقط برده بونك بر ایچ یوزی وار : هنـده ، ایچـدن ایچه بر « رەنەسـانس » دوری باشـلیور . بمورطه‌نك ایچنده جیو جیوك نشوونماسی کبی هندحدودلری داخلنده بر ایکنجی هند عصر اقبالی حاضرلنیور . ذاتاً هندستان Incarnation مملکتی دکلیدر ؟ ایه‌زه‌ئوس ـ قریسـتنا که ژه‌زو قریسـتك خلفیدر ، هنده شـمدیه قدر ، طقوزدفعه ، برباکره‌نك قارنده کیره‌رك طوغوب هندستانی قورتارمدیمی ؟ [*]

چین‌ده‌ده اهل اسـلام اهالئ اصـلیه‌یه نظراً مترقی ومتمیزدر . بونلرده حاکمیتدن اوزاق بولندقلرندن ایشی کوچی کاره، کسبه ویرمشلر ومجوسی وطنداشلرینه نسبتله سویه‌لرینی ترفیع ایتمشلردر .

چینده مسلمانلر برچوق دفعه‌لر حکومت فغفوریه‌یه قارشی اعلان عصیان ایتمشلر ، غایت‌بیوك محاربات داخلیه سرزدهٔ ظهـور اولمش ، عاقبت ، حکومت غلبه ایتمش

[*] هنده وانکلیز مستعمرات‌سیاستنه عائد «حقوق دول» مده مندرج برحاشیه بوکتابه ده ذیل اولق اوزره نقل‌ایدلدی.

ایسه‌ده مسلمانلر نه‌قدر مهم ، قورفونج ، قوتلی ، متحد برعنصراولدقلرینی پارلاق صورتده اثبات‌ه‌موفق اولمشلردر .

بو قیاملر شمالده ، جنوبده وقوع بولمشدر . ایشته بواختلاللر سایه‌سنده‌درکه اهل اسلام خطهٔ فسیحهٔ صینیه‌ده بر موقع احراز ایتمش بولنیورلر .

کچن سنه اعلان ایدیلن چین جمهوریتی مساوات اساسنی قبول ایتدیکندن یکی بایراغه اسلامه رمز واشارت اولمق اوزره بریشیل باند علاوه ایتمشدر . بو جمهوریت هنوز اوان تقررنده بولندیغندن مسلمانلره قارشی نصل بر پولتیقه اتخاذ ایده‌جکی پك اوقدر قطعیتله بیلینه‌مزایسه‌ده جریان احوال آنك ایمپراطورلقدن دهازیاده اهل اسلامك نشوونماسنه مساعد اولدیغنه دلالت ایتمکده‌در .

چینده اهالیٔ اسلامیه‌نك صلابت ومتانتی زیاده‌در . اوحوالیه بویقینلرده سفر ایدن سیبریالی عبدالرشیدابراهیم افندی نشر ایتدیکی سیاحتنامه‌ده معاملات دینیه وقرائت وسائره اعتباریله کرك ترکستان چینی ، کرك سائر چین ایالاتنده‌کی اهل اسلامی برآز فصل ایدیور . اوراده‌کی اهل توحید قرآنی یاکلش اوقیورلرمش ، تلفظاری پك فنا ایمش . سائر چینلیلر کبی مسلمان چینلیلرده صاچلرینی کسمزلرایمش . الی آخره . بزظن ایدرزکه خواجه افندی

بوخصوصده یاکلیور . چین مسلمانلرینك تلفظنه اعتراض عبث اولور . بر آدم تلفظ ایله مسلمان اولماز . ترکلر وابراهیم افندینك منسوب بولندیغی شمال ترکاری ، دها برچوق اقوام اسلامیه ، عربجه‌یی قریشیلرکی اوقویه‌مازلر. هله بزعثمانلی ترکلری اولاد عربی مجبور خنده ایده‌جك درجه‌ده قرآن لسانی فنا تلفظ ایدرز . صاچ مسئله‌سنه کلنجه : بز ، بالعکس ، بونده مهم بر نقطه کوروزز . دیمك که چین مسلمانلری ، بر چوق جهتدن ، سائر وطنداشلری ایله متحددرلر . بواتحادك آسیانك استقبالی اعتباریله اهمیتی زیاده‌در . بزم موجب ممنونیتمز اولان جهت چینده ساکن آلتمش ملیون مسلمانك صلابتی، حسیات اجتماعیه وسیاسیهٔ اسلامیه‌لرینی محافظه‌لری ، کندیلرینی عائلهٔ معظمهٔ محمدیه افرادندن تلقیلری ، تمثله قارشو کلمری ، میسیونه‌ر نفوذندن اوزاق بولونمریدر .

بر دین اربابی دنیانك هر یرنده عینی عرف وعاداته مالك اولهماز . قانونلکلر آره‌سنده بیله عرف اعتباریله مخالفتلر واردر. هله ره‌فورمه‌پروتستان اربابی آره‌سنده‌کی فرقلر پك چوقدر .

خلاصهٔ کلام : چین مسلمانلری متحد ، متفق ، ذی‌صلابت برکتله حالنده‌در . بتون چین کری اولدیغی

کبی بونلرده اولدقجه متدنیدر . فقط او محیط داخلنده ، دیکر وطنداشلرندن ایلریدرلر . تجارت عالمنده بو مسلمانلر بیوك برموقع طوتیورلر . جینده اسلامیت کوندن کونه ایلریلیور . هنده اولدینی کبی اسلامیت چینده ده ، آفریقاده ده اجتماعی عدم مساوات بیلمزواهالیٔ اصلیه دن بری اهتدا ایتمسی ایله اهالی صنفلرینك اوستنه ، بر موقع نجابته چیقمش اولیور .

بو مسلمانلر مراکز اسلامیه دن بر مقدار اوزاق بولندقلرندن حالارنده بر آز غرابت رونمادر . آنك ایچون اورا ایله مناسباتك تزییدی طرفداریم . اکر چین مسلمانلرنده روسیه مسلمانلرنده اولدینی کبی بر دورهٔ تجدد باشلسه برچوق آمال اسلامیه ، بك یقین زمانلرده موقع فعله چیقار .

بز ، خجازدن چینه یالکز دیلنجی وجرار کوندره جکمزه بر آزده خواجه کوندرسه‌ك هیچ فنا ایتمه‌یز . چینلیلره یالکز بعض تلقینات کافیدر ، آندن صکره اورا جماعتاری کندی کندیلرینه ایلریلرلر . چینده بر آز ایلری کلنلرك کوزلرینی آچمق کافیدر .

خطهٔ وسیعهٔ صینیه‌ده مسلمانلرك ترقیسی ، وحدت ملیه‌لرینك دهاسالم صورتده منجلی اولمسی چین جمهوریتنجه‌ده موجب فائده‌در . چونکه اولا ، اهل اسلام « حکومت وسطی ده مهم برعنصر تشکیل ایدر وبویله آلتمش ملیوناق

بر عنصرك ترقیسی بتون چینك ترقیسی دیمکدر ؛ ثانیاً ، چین اهل اسلامنك منافع عالیهٔ دینیه‌خارجنده‌هیچ برمقصد سیاسیاری یوقدرکه جمهوریتك منفعتنه مغایر اولسون .

أوروپانك جهانی فتح ایتدیکی بر عصرده مسلمانلر ایله چینلیلر آیریله‌مز . بالعکس غربك حاول ونفوذی کندیلرینی جدی وصمیمی برصورتده برلشدیرر .

کذلك چین جمهوریتنك مظهر فیض ترقی اولمسی مسلمانلرکده ، برلکده متوازیاً و متساویاً تکاملری دیمك اولدیغندن پك آرزو اولنور بر کیفیتدر . بآن شرط که جمهوریت معاملهٔ متساویه‌ده‌بولنسون . اهل اسلامی رعایا فرض ایتمسون ، عینی حقوق طبیعیه، ملیکیه ، مدنیه وسیاسیه‌دن مستفید ایدوب مختاریت مذهبیه‌لرینه خلل ویرمسون . چینك استقبالی مسائل حاضره‌نك پك مهملرندن برینی تشکیل ایدر .

بونك آسیامسئلهٔ عمومیه‌سیله علاقهٔ کلیه‌سی‌درکاردر.

معلوم اولدیغی اوزره ، غربده حکومت عثمانیه‌نك ألنده قالان ایکی شبه جزیره، وسطده‌ده‌افغانستان،شرقده چین، ژاپونیا وجنوب شرقی‌ده سیام مستثنا اولمق‌اوزره بتون آسیا أوروپانك ید اشغالنده‌در .

آسیا ، أوروپانك مالکانه‌سیدر . بحر محیط کبیرك

اورته‌سنده «شمس شارق» حکومتی طلوع ایتمه وأوروپا اتفاق واتحاده قدرتیاب اولمه ایدی بوکون چین‌ده تقسیم اولنور ، برایکنجی هندستان مقامنه قائم اولوردی . فقط ژاپونیاده فه‌ئودال اختلافاتك اورته‌دن قالقمسی ایله ایمپراطورلق یعنی میقادولق مقامی کسب قوت ایتدی . ومیدانه معظم ، تجدد پرور برآسیا هیئتی کلدی. بوانتباه أوروپایی و خصوصیله آلمان ایمپراطوینی شاشیرتدی . ژاپونیا عادتا أوروپایی اوحوالیدن طرد ایتدی . چینه ، مع التأسف اعلان ایتدیکی حرب ایله تجربه‌ٔطالع ایتدی. صکره روسیه‌نك اوستنه‌چوکوب‌قوره‌یی، قسماً مانچوریایی، لیائو ـ طونغ شبه جزیره‌سنی ، پور آرتوری ، ساخالین آطه‌سنك الك‌مهم‌نصفنی آلدی . یعنی اقصای‌شرقده‌روسیه‌یی محوو پریشان ایتدی .

بوندن صکره چینده‌ده برانتباه حاصل اولدی . چین‌ده قیناشمغه باشلادی . اوده اصول سابقه‌سنه وداع ایتدی . برطرفدن ژاپون دارالفنونلرینه ، دیکر طرفدن أوروپایه طلبه‌لر و هیئتلر کوندردی . اساس اعتباریله تجددی قبوله تردد ایتمدی . مهم بر اختلال پارلدی و فضولاً چینده پادشاهلق ایدن مانچو خاندانی قوغلدی‌و جمهوریت اعلان اولندی . چین ، ژاپونیا کبی تهلکه‌یی

کوریبور. «بوقسه» رقیامندن صکره أوروپانك نصل مملکتنه یاییلدیغنی پك الیم برصورتده مشاهده ایدیور . کذلك سواحلده انکلتره‌نك نصل اعمال نفوذ ایتدیکنی، ایشاری ألینه آلدیغنی ، لیمانلرده آمرکسلدیکنی . منابع وارداتنه ال سوردیکنی آکلیور . بوندن طولایدرکه چین قطعه‌سنده أوروپا مخالفتی پك شدیددر . أوروپالی‌وخرستیاندن تنفر اولنور .

چین دیمك اولبورکه ، بیکلرجه سنه‌لك نومندن اویانیور . اعتقادمزجه چین مترددی دکلدر . بالعکس ، اوزون مدت أکلامش ترلالر کبی اوبتمیز توکنمز اعصار استراحتده چین قوهٔ نامیه‌سنی تزیید ایتمشدر. اکرأوروپا ومیسیونهر نفوذندن وارسته‌قالوب وحدت ملیه‌سنی منجلی ایتدیره‌جك اولورسه ، آتیده ، چین تاریخ عالمده پك بیوك برول اوینایه‌جقدر .

ژاپون ـ چین قرداش محاربه‌سنه الك زیاده تأسف ایدنلردن بریم . وقتیله پروسیا ایله آوستریا آره‌سنده‌ده برقرداش محاربه‌سی اولمش ایدی. فقط بیزمارق اودهای عملی ایله ، مزاج آشنالغی ، نبضکیرلکی ایله بومحاربه‌دن جرمان‌عرقی‌ایچون پك‌فنانتیجه‌لرچیقه‌بیله‌جکنی دوشوندی وهیچ براستفاده ایتمدن محاربه‌یه نهایت ویردی . ایشته

بوتدبیر سایه‌سنده‌درکه بوکون آلمانیا ایله آوسترپا متفقدرلر. بواتفاق علی العاده مشارکت سیاسیه‌نك فوقنده‌در ؛ دینه بیلرکه ایکی جرمان دولتی ، معاهدهٔ رسمیه ومقاولهٔ ضمنیهٔ ملیه ایله بربرلرینه لهملی بولنیورلر .

اکر ژاپونیاده بویله برحرکت عالی جنابانه‌ده بولنسه ایدی بوکون آسیانك استقبالی پك یارلاق اولوردی . محاربه ایله وخصوصیله فورموز آطه‌سنك ضبطی ایله ژاپونیا بیوك برشیئ غائب ایتدی : چینلیلرك قلبنی .

فقط ینه نومید اولمامليدر ؛ ژاپونیانك منافعی اتحادنده‌در ؛ چینك ده چارهٔ خلاصی ژاپونیا ائتلافنده‌در. بو ایکی حکومت اسوچ ونوروجه بکزه‌ر. برینك باشنه کله‌جك فلاکت دیکرینه ده کله‌بیلیر . جنوبی آفریقاده‌ده سابق ترانسوآل واورانژ حکومتلریده بویله ایدی . هر ایکیسی بردن محو اولدیلر .

آنك ایچون اقصای شرقده، بو ایکی دولت ، حیات ایچون مجادله ایده‌جکلرینه ، داروئینك ایکنجی نظریه‌سی اقتضاسنجه حیات ایچوم ائتلاف ایتسه‌لر اوروپا تهلکه‌سنه قارشی کله بیلیرلر . ظن ایدرم که ، آتیده ، اضطرار ، خصومت سابقه‌دن صرفنظر ، بوائتلافی تولیدایده‌جکدر.

ژاپونیانك عقلی ، اصولی ، تجربه‌سی ، ألنده‌کی وسائطی چینك کثرتنه ، وسعتنه ، خام وسائطنه انضمام

ایدرسه اویله قوی‌الشکیمه براتفاق حاصل اولورکه أوروپا بونك قارشیسنه چیقه‌ماز .

آسیانك هر نره‌سنده اولورسه اولسون أوروپا تربیه وروحنه مغایر بشقه بروح وتربیه واردر. اخلاق دها یوموشاقدر . طبایعده بربشقه‌لق مشهوددر . مدنیت دها اسکی ، دهامعتدل ، دهاانسانیتکارانه‌در . بوحال ژاپونیاده نظر دقتی جلب ایتدیکی کبی چینده‌ده ، ترکستانده‌ده ، هنده‌ده ، ترکیه‌ده چشم ابتصاری دعوتدن خالی قالماز. دیمك ایستیورزکه آسیا أوروپادن دها قولای برلشه‌بیلیر. أسیا اقوامنی بربرینه ربط ایچون مشترك بر غایهٔ املك تعممنی آرزو ایدرز . اگر ژاپونیا اسلامیتله ائتلاف ایتسه ـ که بو ممکن، هم شمس شارق حکومتنك ، هم‌ده اسلامیتك بادیٔ فلاحیدر ـ تاریخ یکی بردوره‌سنی کشاد ایدر .

آسیا اویله بر حرکت مدنیتکارانه‌ده بولونملیدرکه خودکام ومنعقت پرست أوروپا بونك قارشیسنده محجوب قالسون . آسیا اویله بر صورتده حیات قومیه‌یی تنظیم ایتملیدرکه اوراده الحکم لمن غلبدن بشقه اساسات مقام توقیرده بولنسون . آسیا نوع‌بشرك نوعمادریدر . بتون مدنیتلر آسیادن طوغمشدر . لوئی ژاقولیو : « ـ آه !

هندك ماضيسى فرانسه‌نك استقبالى اولسه نه قدر مسعود اولوردم ، ديور . فى‌الواقع قديم هند ، چين ، مسلمان مدنيتلرينك كنديلرينه مخصوص برخلاوت طبيعه‌لرى واردر . بواساسات ضايع اولمامشدر . آتاويزم ينه بركون بواحتشامى اعاده ايده‌جكدر . آسيا اوله‌مشدر ، اوبيور . بيوك جريانلر ، حركات عموميهٔ تاريخيه هپ آسيادن باشلامش ، أوروپايه كچمشدر . بونلرده زمان ، زمان اولمشدر . بو بولنديغمز عصرده ، بردورهٔ استحاله‌ده‌يز . يكرمنجى عصرك بدايتنده ، اون طقوزنجى عصرك نهايتنده آسيانك اويقوسى صوكنه ياقلاشمقده‌در .

ژاپونيانك فعلى انتباهى ، چينك ايشه باشلامسى ، هندك حقايقه كسب اطلاعى مهم بر رأس تاريخ تشكيل ايدر . بركون كله‌جك آسيا حركته كلوب سوئيفتك مصالنده كوليوه‌رك ليلى پوتلرى قوغدينى كبى أوروپا مستوليلريى دفع ايده‌جكدر . ايشته او وقت اسلاميت بيوك بروظيفه ايفاسنه قادر اوله‌جقدر . چونكه يالكز آسيا وجزائر ماوراى هنده ايكى يوز مليونى متجاوز محمدى واردر . هم‌ده بو محمديلر اسكى دنيانك الك عقللى عنصرلرينى تشكيل ايدرلر .

رجال اسلاميه بوحقيقتى درپيش ايتليدرلر . بوآتى ،

بو امل ، بو جریان هیچ بر وقت اسلامك رأس کارنده بولنان ارباب بصیرتك فکر واذعانندن اوزاق بولونمامليدر.

بو غایهٔ امل ، بر غایهٔ مخیله دکلدر . بوکون هانکی برژاپون دیپلوماتنك رأینه مراجعت اولنسه ، بویله بر ایده آله مغلوب اولدیغنی سویلیه جکدر . کذلك چین ماندارینلرینك فکری صورولسه آنلرده بو خصوصده متفق اولدقلرینی افاده ایده جکلردر . ایشته اسلام استقبالده بوکا حاضر لنملی ، افکار وحسیاتی بوجریانه اویدیرملیدر.

جغرافیون متوفی ألیزه ره قلونك « أنسوله ند » تسمیه ایتدکلری هند شرقی، یعنی بنکاله کورفزندن اوبرطرفده کائن آطه لرکه صوند ، فیلیپین ، وسائر آرشیپه للری محتویدر، مهم براسلام قاینا غیدر . فلمنك حکومتی بوراده اولانجه قوتیله ظلم ایدیور . ظن ایدرم که بو دولت درجه سنده مستعمراتنده اعتسافی اعتیاد ایدن بر دولت یوقدر . صوماترانك شمالنده کی آچین حکومت اسلامیه سی وقتیله هولاندالیلری خیلی یورمشدی . بو مهم ایمپراطورلقده اهالینك حقوقندن بحث ایتمك عادتا حیواناتك حقوقی موضوع بحث ایتمك قدر عبث اولور . دکل یرلیلرك ، تبعهٔ عثمانیه نك ، أوروپا تابعیتنده کی مسلمانلرك بیله جاوادہ حقوقی یوقدر . بوحقوقك استردادی ایچون لاهی سفیری

آرستارکی بك خیلی چالشمش ایسه‌ده‌ظن ایدرم که برنتیجه حاصل اولمامشدر. جاوا اقتصاداً چین تجارومرابحه‌جیلرینك تحت تهدیدنده اولدیغی کبی سیاسةً ده ژاپونیانك مطمح نظریدر. کذلك فیلیپین آطه‌لریده سیاسةً بویله بر موقع تهلکه‌ده‌درلر. هند چینی‌ده‌ده‌فرانسزلرك موقعی مشکلدر. برکون کله‌جك، ایتالیا طرابلسه آقین ایتدیکی کبی، ژاپونیاده هند چینی‌یه نزول ایده‌جکدر. بو حقیقتی ایچه تقدیر ایتدیکندن درکه فرانسه آرتق هند چینی ایچون مصرف ایتیور، بومستعمره ۷۱-۱۸۷۰ مغلوبیت قهقریه‌سندن صکره منحصراً فرانسه‌نك شانی محافظه‌ایچون ژول فه‌ری طرفندن آلده ایدلمش ایدی. هیجان ملی دوره‌سی کچد. کدن صکره بوقطعه ایچون مصرف ایتمه‌نك، قان دوکمه‌نك بك زائد اولدیغنه یقین حاصل اولدی. انسانیتکارپیه‌ر لوتی بیله «آنغ قور» نام کتابنده فرانسه‌نك مدافعه‌سی امرعلویسی ایچون بسلنیلن عسکرك هند چینی‌ده قانی دوکمك بیهوده‌در! دیه نوحه‌زن اولیور.

اقصای شرق آطه‌لری، هند چینی مستعمره‌لری، بلکه سیام، استقباله ژاپونیانك طبیعی منطقهٔ نفوذینی تشکیل ایده‌جکدر.

صوند آطه‌لرینك فلمنك أنده بولونماسی ، موازنهٔ دولیه‌نك بوندن بشقه برچاره بوله‌مامسندن ایلری کلیور. کذلك قونغوده بویله برطاقم اسبابدن طولایی بلچیقانك مالی اولیور . حالبوکه نه‌فلمنك ، نه بلچیقا بویله معظم مستعمرات ایمپراطورلقلرینی محافظه ایده‌جك قوته مالك دکلدرلر .

مستعمراتی کبی موجودیتلریده أوروپا موازنه‌سنك برطرز تجلیسندن بشقه برشیئ اولمیان بو ایکی دولت ، قریب بر استقباللده ، بر انقلاب سیاسی‌یه دوچار اوله‌جق اولورلرسه ، لاشك ، جزائر ماورای هندی ژاپونیا ، قونغوی یا آلمانیا ، یاخود انکلتره ضبط ایده‌جکلردر .

ژاپونیا نقداً مضایقه‌ده‌در . نفوسی زیاده، طوپراغی آزدر. بارہ مسئله‌سی حل اولندقدن‌صکره فضلهٔ نفوسی ایسه البته Colonie de peuplement آرامق مجبوریتنده بولنه‌جقدر. واقعا مانچوریا طبیعی برمستملکه حالنده ایسه‌ده دکزه آلشقین اولان بوملت دها بشقه برمسارعتله اوقیانوسیه آطه‌لرینه مستولی اوله‌جقدر .

ژاپونیا، هرسنه. بیکلرجه نفوسنی آمریقایه کوندرییور. کذلك چین ، هرسنه، یوزبیکلرجه «قولی» سنی آمریقایه،

آوسترالیایه ، جنوبی آفریقایه ارسال مجبوریتنده بولونیور. بوصاری رنکلی انسانلر آنفلو ـ صاقسون مملکتلرنده راحت ایده‌یورلر. حقارت کوریورلر. هرایکی مدنیت برضد کامل تشکیل ایدیور . بناءً علیه اهالیسی چوق اولان بو ایکی مملکتك مستملکاته شدتله احتیاجلری درکاردر .

اوقیانوس کبیره طوغری برمهاجرت عمومیه اوله‌جقدر . بومهم مهاجرتده‌ده اسلامیت اساسلی برروله اوینایه‌جقدر . عرق اصفرایله اسلام ائتلاف مجبوریتنده درلر . ظن ایدرم‌که بوائتلاف سایه‌سنده ژاپون‌وچین‌ده، اسلام‌ده ایشنی دها سهولتله کوره بیلیر.

شوراسنی قطعیاً اونوتیمه‌لم‌که بوایکی حکومت آره‌سنده مسلمانلق بیوك بر توسطده بولونه‌بیلیر. اکر ژاپونیا اسلامیته تمایل ایده‌جك اولورسه آسیانك بر قسم مهمنی معناً فتح ایدر . بونك ایله آسیا اتحادی آره‌سنده ایسه پك آز برمسافه قالیر . أوروپانك آسیا وآفریقاده وحتی آمریقانك اوقیانوسیاده‌مستعمراتی اولدیغی کبی بلکه عهد قریبده آسیاده قطعات سائره‌ده مستملکه اتخاذ ایده‌بیلیر . بواعتبار ایله انکلتره تاجنه عائد بولونان ومستقل ومتحد

برجمهوريت تشكيل ايدن آوستريالیا ، طاسمانیا ، یکی زه‌لاندا تحت تهلکه‌ده‌در .

بومسرود اتمز بعض مادیون (!) طرفندن استغراب اولونه‌بیلیر. عجبا پورتوغال‌وفرانسه کیمجیلرینك ابحاربعیده یه سیروسفر ایتمزندن اول برکون کاوب آسیانك بربیوك قسمی و آفریقانك همان عمومی أوروپانك تحت تابعیتنه کچه‌جکنی برکاهن هند براهمه‌سندن برینه ویا چینده قائم صندلی عظمت بر ماندارینه سویلسه‌ایدی بونلرنه‌دیرلردی؟

استطراد

(«كندى نقطهٔ نظرمدن حقوق دول» نام كتابمزك ٤١ نجى صحيفه‌سندن ٤٤ نجى صحيفه‌سنه قدر انكلتره‌نك مستعمرات پولتيقه‌سنه دائر اولان فقره‌در .)

مستعمراتنده بوقدر حقسزلغى ، بونجه سفك دمايى رواكورن انكلتره كندى ـ يعنى آنغلو ـ ساقسون ـ عرقيله وأوروپا عروقيله‌مسكون اولان‌مستعمراتنى مكمل برصورتده ، كمال‌حريتله ، كمال‌عدالت‌وحقانيتله‌يتشديروب ميدانه يكى انكليز ملتلرى ، يكى آنغلو ـ ساقسون جمعيتلرى چيقارمشدر . ديكر مستعمراتنى ربقهٔ اسارتده بولنديرمق انكليز ملتنه وبالخصوص انكليز دولتنه نه‌قدر موجب شين وعار ايسه بويله احرارانه ، حق پرورانه يكى انكلتره‌لر يتشديروب آنلره استقلالدن اصلا فرقى اولميه‌جق درجه‌ده مختاريت غيرمحدوده ويرمسى موجب شرف ، مدارفخرومباهاتدر . بويكى‌انكلتره‌لر، انكليزلر، فلمنك‌اصلندن كلن‌بورلر ، فرانسزلرله مسكون‌مستعمرات اولوب جمله‌سى (قانادا دولتى)، (آوسترالياجمهوريتى)، (جنوبى آفريقا) اتحادى نامليه‌انكلتره‌دن كاملاً مستقل

آیری آیری پارلمنتولره مالك حکومات متحده شکلنده اوچ دولت ترکیب ایتمشلردر .

انکلتره‌نك بونلرله علاقه‌سی عادتا معنویدر ؛ انکلیز تاجنه مالك وصاحب اولان ذات هرکیم ایسه بودولتلرك‌ده بالطبع پادشاهی یعنی قوهٔ اجرائیه‌لری رئیسیدر . بالذات بوقوتی استعمال حقنی حائز اولان (بیوك - بریتانیا و وایرلاندا متحد قراللغی ودکزلرك اوبر طرفنده وبری یقه‌سنده‌کی اراضینك قرالی و هندستان ایمپراطوری حضرتلری) بوقوتك اجراسی ایچون اورالره رئیس جمهور مقامنده بروالی کوندرمکله وبو والی‌ده سرایده آسوده نشین اولوب برحکومت جمهوریه‌ده اولدیغی کبی بحران وکلا وقوعنده اکثریت ارکاندن برینی قابینه‌یی تشکیله مأمور ، قوهٔ تشریعیه‌نك قبول ایتدیکی نظاماتی تصدیق ، مجالسی میعادنده کشاد ایتمك کبی شیلرله اکتفا ایدیور . شوکا تردد ایدلاملی که انکلتره‌نك تحت اداره‌سنده بولونان هندستان ، بیرمانیا ، سیه‌راله‌ئونه ، غامبیا ، سرندیب . . . الخ مستملکه‌لری قانادا ، قاپ ، یکی زه‌لاند درجه‌سنده مترقی واهالیلری‌ده پك اوقدر قابلیتی حائز دکلدر . فقط مدنیته ، علوم وفنونه ، صنایع وتجارته بوقدر خدمت ایدن وخصوصیله آنفالبیان ملتلری بوقدن

وار ایدن انکلیزلر کری قالمش مستعمراتنی یتشدیره‌مزلر-
می‌ایدی ؟ هندکبی بتون بر عالمی شهراه مدنیته سوق
ایده‌مزلرمی ایدی ؟ انکلتره‌نك بر طاقم مستعمراتنه غیر
محدود مختاریت ویرمسی شبهه‌سز آمریقاده مستملکاتنی
غائب ایتمسندن حاصل اولان آجی بردرس عبرت نتیجه‌سیدر.
آچیق سویلیه‌لم : اکر انکلتره آنلره حریت واسعه
ویرمسه ایدی قاناداده بر لافایه‌ت ، قاپده بر واشینغتون
حریت ملیه‌یی استحصال ، عکسی حالده هیچ اولمازسه
دولتی خیلی اشغال ایدردی . ایشته بوقورقو انکلتره‌یی
طریق انتباهه سوق ایتدی .

بوکون انکلتره بویله قورقولره ، بو نوع اندیشه‌لره
اصلا اهمیت ویرمسه‌ده علی العموم مستعمرات خلقنی جدی
وصمیمی بر مسلك دائره‌سنده تربیه ایتسه ، آنلره شاهراه
مدنیتی آچسه، تدریجی تکامللرینه غیرت ایتسه ، کندیلرینه
حقوق حریه‌لرینی ، حقوق شخصیه و سیاسیه‌لرینی یواش
یواش ویرمك پروغرامنی طوتسه عجبا تاریخ مدنیتده
تقریباً بشرك بر ثلثنی تحت اسارتده طوتمق شرف واهیسندن
دها بیوك بر شرف حقیقی احراز ایتمزمی ؟ کندیسنه بحق
ناشر مدنیت دینمزمی ؟ بو اصول ایله انکلتره او خارق العاده
تجارتنی محو ایدرمی ؟ اصلا ! صرف معنوی وفخری

اولمسی لازم کان ـ قاناداده ، آوسترالیاده ، جنوبی آفریقاده اولدیغی کبی ـ حق سلطنتی غائب ایدرمی ؟ ابدا ! ذاتاً او زمانه قدر طرزادارهٔ عالمده کشمش بولنه جقدر . انکلتره بو مسلکی طوتماز ایسه تبعه‌سنی تشکیل ایدن ثلث نوع بشرك برکون اولوب او مستعمرات دولتنی پارچه‌لیه‌جقلرینه شبهه ایدلمالیدر .

حالبوکه مستعمرات اهالیسی انکلتره دولتنك کندیلرینی بویله یتشدیردیکنی ، محافظه ایتدیکنی کوره‌رك انکلیز تمامیت ملکیه‌سنی خارجی دشمنلره قارشی مدافعه‌یه جاندن ، کوکلدن خواهش کوسترمزلرمی ؟

مثلا هندولر انکلتره‌دن ممنون اولورلر ایسه روس استیلاسنه کندیلری برسد آهنین تشکیل ایتمزلرمی ، بالعکس انکلتره‌دن ظلم کورورلرسه ، طوغری ، یاکاش ، روسلری برخلاصکار تلقی واسباب فتح وظفرلرینی تسهیل ایتمزلرمی ؟

حال حاضرده مسلمانلر

— کوچك مسلمان جماعتلری —

یوقاریده‌کی فصللرده مسمانلری کومه‌لره تقسیم ایتمش ایدك : عربلر ، ترکلر ، هندلیلر ، چینلیلر ، مالزیالیلر . بوکومه‌لرك خارجنده اولمق و آنلره عرقاً، لساناً بکزه‌مامك اوزره بعض اوفق مسلمان جماعتلرینی‌ده واردر. بونلردن اوزون اوزادی‌یه بحث ایتمه‌جکز. یالکز کتابمزك عمومیتنه خلل کلمامك ایچون کندیلرینی‌ذکر ایدوب کچه‌جکز .

اسلاولرك برقسم اقلی مسلماندر . فقط بومسلمانلر کندیلرینی اسلاو اولمق اوزره اورته‌یه قویمازلر . آنلرك اسلامیتدن بشقه بر بیلدکلری یوقدر .

بوسنه‌ده اسلاو وصرب عرقندن یارم ملیونی متجاوز مسلمان واردر . لسانلری صربجه‌در . فقط بونلر کندیلرینی اصلا صرب تلقی ایتمز وترك اولدقلرینی افاده‌ایدرلر. صلابتلری درجهٔ مطلوبه‌ده‌در .

اسلاو اولمق اوزره بلغارلسانیله متکلم بوماقلرواردر. عددلری بزجه مجهولدر. کذلك بونلرده مسلمانلق و ترکلکدن بشقه برشیئ بیلمزلر .

شمالده لهستان وليتوانيادە اسكى تاتار جنكاورانك نسلندن كلەلهليلشمش برجماعت اسلاميه واردر . غربه اك يقين وغرب اصول وعاداتنەقطعياً تمثل ايتديكى حالده محافظهٔ ديانت ايدن يالكز بونلر قالمشدر . مقدارلرى يوز بيكى متجاوز اولسه كركدر .

آرناؤدلر عرق اعتباريله اسلاو وترك دكلدرلر . يەلاڑنسلندن اولدقلرينه دائر بر روايت واردر . بونلر وحدت واتحاددن آيرلمق ايله پك زياده ضرر ديده اولمشلردر . انتباهلرى جداً آرزو اولنور . بتون آرناؤدلرك عددينى ايكى مليون ومسلم آرناؤدلرى ده بر بچق مليون تخمين ايده بيلرز . بكتاشيلك بوقوم آره سنده ايلريليور .

روسيەده خصوصيله قافقاسياده و اورال طاغلرينك هرايكى طرفنده لايعد جماعات صغيرهٔ اسلاميه واردر . بونلرك برقسمى ترك ـ تاتار عائلهٔ عظيمەسنه منسوب ايسەده مثلا چركسلر ، كورجيلر و آنلره يقين دها برطاقم اوفق ملتلر بللى باشلرينه اقوام تشكيل ايدر .

كذلك بقيهٔ ممالك عثمانيەده كوردلر ، لازلر ، مهاجر چركسلر ، الى اخره ، كبى اقوام مستقله واردر . بوبابده قطعى معلومات احصائيەمز يوقدر .

آسيانك و آفريقانك جهات مختلفەسنده يوقاريده

اسملرینی تعداد ایتدیکمز بیوك مسلمان عرقلرینه منسوب اولمیان اقوام یوق دکلدر .

پروغرامز بوتفرعانه کیرمکه متحمل اولمدیغندن ، بالضروره ، تطویل مقالدن اجتناب ایدیورز . یالکز بوکوچك جماعات اسلامیه حقنده مطالعهٔ عمومیه‌مزی بیان ایده‌لم :

بوجماعتلردن هیچ بری کندی ملیتلرینی ، موجود دیتلرینی مدافعه ومحافظه ایده‌جك درجده قوتلی دکلدر . لاتین ، جرمان ، اسلاو ، آنغلو ـ صاقسون جریانلری آنلری سهولتله وپك آز وقتده سوپوره بیلیر . نته‌کیم روملق ، اسلاولق ، فرنکلك آرناؤدلری سوپوریور . آنك ایچون بونلرك وحدت اسلامیه داخلنده ثبات ایتمکلری و مهماامکن بیوك کومه‌لردن برینه تقربلری جداً آرزو اولنور . اکر آرناؤدلر ترکلرله صوك زمانلرده دست‌بدست وفاق اولسه‌لردی هرایکیسنك باشنه بوقدر بیوك بلالر کلمزدی ، آنك ایچون ممالك عثمانیه‌ده کی جماعات مختلفه صوك درجده ترك طرفداری اولمیدرلر . دنیاده کوچك دولتلره پك اقلمدی ، نره‌ده قالدی که کوچك ملیتلره امکان حیات ویرلسون . اسقوچیالیلر انکلیزلرله نه‌مرتبه‌ده متحد ایسه‌لر مثلا کردلرده ترکلرله اودرجه‌ده متفق اولمیدرلر . باسق ، پرووانسال و والونلر فرانسزلره نسبتله نه ایسه‌لر لازلر ، چرکسلر ، الخ ده ترکلره اویله برحبل متین ملی ایله مربوط بولونمیدرلر .

حال حاضرده مسلمانلر

— شیعیلر ، ایرانیلر ، وسائره —

اسلامیتك معنای حقیقیسی اتحاددر . اسلامیت بردر ، تجزی وتفرقه قبول ایتمز . مع التأسف ، اوائلده ، مباحثات واهیهٔ کلامیه اختلافی دعوت ایتمشدی . بو اختلاف اول باول مسلمانلری اهل سنت ومعتزله اولمق اوزره ایکیيه ومعتزلهییده حد وحسابه کلمز شعبهلره تفریق ایتمشدر .

اهل سنتده ، اجتهاد خصوصده اختلاف ایتمشلر ، درت مذهبه آیرلمشلردر .

بوکون ، چوق شکر ، معتزله یوق کبیدر و مذاهب اربعه افرادی آرهسندهده بغض وخصومت متصوردکلدر .

فقط بو اجتهادی اختلافات ، بالآخره ، سیاسی جریانلر طرفندن ـ تعبیرمز معذور کورولسون ـ مال ایدلمش واورتهیه شیعه مذهبی کلمشدر .

بز بوراده بر مناقشهٔ دینیهیه کیروب برمذهبی مدافعه ویا دیکرینی تهزیل ایدهجك دکلز . ذاتاً کتابمزك مقدمهسنده

مقصدمزك عقيده يه مستند اسلاميت اولميوب سياسى واجتماعى اسلاميت اولديغنى كراراً سويلش ايدك .

علم كلام مباحثنك ايچندن چيقلماز . ذاتاً «سقولاستيق» دينلن بوفن عجيب أوروپاده ، دارالفنونلرده ، عصرلردن برى تدفين ايدلمش وبونك نتيجه‌سى اولمق اوزره فنون جديده وقطعيه رواج بوله‌رق ترقيات باشلامشدر .

علم كلامى ، تصوفى ، مباحثات مذهبيه‌يى ، اختلافات ائمه‌يى برطرفه براقملى‌يز . بونلر علوم قطعيه‌نك Sciences rationnelles هنوز تقرر ايتمديكى سفسطه عصرلرنده رواج بولمش مالا يعنى مباحثاتدر . ايچندن چيقلماز . هر فرقه اويله دلائل سردايدركه هيچ برى مغلوب اولماز . انسان ، بونلرك فوقنده ، بر موقع بلند بى‌طرفيده بولونمليدركه حقيقتى آ كلايه‌بيلسون .

كذلك مسائل دنيويه‌يه — يعنى حقوقيه‌يه — عائد اختلافاتده آرتق بوشدر . اولكى فصللرده سويلديكمز وجه اوزره اجتهادات سالفه‌نك عصرمزه قسماً تعلقلرى يوقدر . بز ، يكى اجتهاداته ، يكى برقانونه ، يكى مدونات حقوقيه‌يه عرض افتقار ايديورز . بناءً عليه حنفيلك ، شافعيلك ، حنبليلك ، مالكيلك برطرف ايدلمكه لايق مذاهبدر . فقط بونلردن دها آغيرى ، مادى ، معنوى ، سياسى ،

علی . اجتماعی ضرری اولان سنی وشیعی اختلافیدرکه بونك الی برلکیله، مسارعةً اورته‌دن قالدیرلمسی نظر شرعده فرض عیندر .

انصاف ایله‌دوشونه‌لم . حقیقتی کوره‌لم. اوامر نبویه‌یه، اسلامك ماهیتنه رجوع ایده‌لم. عصرلردن بری اوغراد- یغمز فلاکتلری کوزدن کچیره‌لم .

بواختلافات مذهبیه نه دیمکدر؟ مذاهبی میدانه‌قویانلر طوغمه‌دن عجبا مسلمانلر مسلمان دکلی‌ایدیلر حضرت پیغمبر داخل اولدیغی حالده، عشرهٔ مبشره ، اصحاب ، انصار ، مهاجرین عجبا حنفی المذهب می ایدیلر ، یوقسه جعفریمی ایدیلر ؟

بن جناب رسالتمآبك ارائه ایتدیکی اسلامیتدن،تدوین بیوردیغی مذهبدن بشقه‌سنی طانیمام . مذاهب مختلفه‌یی میدانه کتیرنلر بنم کبی برطاقم آدملر ایدی. امام اعظم کبی، مذاهب ثلثهٔ سائره‌یی تدوین ایدن ائمه کبی ذوات کرام اسلامك یتشدیردیکی حقوقشناسلردن بشقه‌برشیی دکلدر . یومذهبلره اهمیت ویرمك عبثدر .

کلهلم شیعه‌یه : تاریخ بزه اثبات‌ایدیورکه شیعی اختلاف اساسیسندن استفاده ایتمك‌ایستیانلرسیاسی آدملردر .ایران ملتنی آیری برملت‌اولمق کوسترمك ، بوصورتله موجودیتنی

محافظه ایتمك ، بوكا وصول ایچون ده بر بشقه‌لق ارائه‌سی مقصدیله شیعیلكه صوك درجه اهمیت ویرلمشدر. شیعه مذهبی بر درجه‌یه قدر فرس قدیم عاداتی اقتباس ایتمشدر . اكر بونك برفائدهٔ عملیه‌سی اولسه ایدی بوكون ایران انقراض ایتمزدی. بلكه بونك بیوك بر ضرری اولمشدر: بو سایه‌ده در كه عجمستان اهل اسلامی ، بری غربده ، دیكری شرقده اولمق اوزره ایكی یه آیرمش و مقصد اقصای اسلامیت اولان اتحاده برحائل اولمشدر .

اكر شاه اسماعیل صفوی یاوز سلطان سلیمك قارشیسنه سرخ سرینی چیقارمسه ایدی ، لاشك بوكون چین دكزندن اوقیانوس ساحللرینه ، موسقوه‌دن امید برونته قدر معظم براسلام ایمپراطورلغی قورلمش اولوردی . بویله متحد بر كتله‌یه قارشی هیچ بر خرستیان ایمپراطورلغی تشكل ایده‌مزدی .

بنه وضع ایتدیكمز دستوره رجوع ایده‌لم : اتحاد اسلامیتك روح قویمیدر ؛ تفرقه آنك ضدیدر . اسلام ، سنی ، شیعی اختلافی اولمسه ایدی بوكون متین بر هیئت سیاسیه اوله‌جقدی . انحطاطك اهم سوائقندن بری ، شبه‌سز ، بو تفرقه‌در . بو تفرقه‌نك ـ دیدیكمز كبی ـ ایرانه‌ده برفائده‌سی طوقونمامشدر . ایران كیت كیده انقراض ایتمش

بوكون انكلتره ايله روسيه‌نك دندان احتراصى آره‌سنده موجوديتى ، معنويتى ، ملييتى غائب ايتمشدر .

مشروطيت تجربه‌لرندن ، مختلف حكمدارلرك جالس سرير حكومت اولمارندن صرفنظر ، ايران ايچون ايچه بيتمش. تفسخ ايتمشدر . عجمستان هرنقطهٔ نظردن آنارشى‌يه مثال اوله‌بيلير . اداره يوق ، تنظيمات يوق . پاره يوق ، عسكر يوق ... بو اون مليون نفوسلق قطعه مختلف و مستقل عشائردن مركبدر . ظاهراً دولت شكلنده ايسه‌ده حقيقة برعشيرت قونفه‌دراسيونندن بشقه برشئ دكلدر . شاه عشيرتلرك رؤساسنك رئيسيدر. دره‌بكلكى اولانجه مضراتيله، شرقه مخصوص « خصوصياتيله » ايرانده حكمفرمادر . ترديات صوك درجه‌يه كلمشدر . بوندن بالاستفاده روسيه رايت ظفرينى طهران قپولرينه ركز ايتمشدر . ايرانك بوكيديش ايله عاقبتى خيوه وبخارا خانلقلرى مرتبه‌سنه هبوطدر. پاره‌سيله، يولاريله ، آلديغى امتيازلرله روسيه ايرانه‌حلول ايديبور. جنوبده‌ده انكلتره آنى تقليدايديور. بركون كله‌جك ايرانده‌ايرانلينك حبهٔ واحده‌سى قالميه‌جقدر. فردوسيلرى ، سعديلرى ، حافظلرى ، انوريلرى يتشديرن بوخاك مباركك بويله سقوطنى ادراك قلبى تخريش ايدر .

آنك ايچون ترك عجم درحال مذهب اختلافاتنى براقملى،

کال طنطنه و دبدبه ایله دیانت اساسیهٔ محمدیه یه رجوع ایتملیز. بتون دنیا دشمنمز ایکن بزمسلمانلرك بربرمزله منازعه‌مز قدر مهلك برشیئ تصور ایدیله‌مز. کوردیکمز بتون ضررلرك سببی اختلافده اولدیغنی آرتق آکلامقلغمز زمانی کلمشدر.

بز، هرشیدن اول مسلمانمیز یوقسه علوی، حسنی، حسینی محایز؟ نه‌دن پك اهمیتسز برطاقم مسائل، تشریفات غوغالری اهل اسلامی ایکی یه آیرسون؟ اون کسور عصر اول سرزدهٔ ظهور اولمش بعض اختلافات شخصیه، مسائل ذاتیه، پارلامش احتراصات خصوصیه، نه‌دن، الیوم، قرداشی قرداشه دشمن ایدییور؟ عجبا روح نبوی بوخصومته راضی اولورمی، بوقرداش اختلافی نفس الامره، منطقه ـ دها ایلروسنه کیده‌لم ـ منفعته موافقمیدر؟

رسمی بر مصالحه‌نك، علنی بربار یشقلغك طرفدار مفرطیم. بویله علنی برمعاهده ایله تفرقه‌نك اورته‌دن قالدیرلمسی سیاسهٔ صوك درجه‌ده مهمدر. بو، عالم اسلامك انتباهنه دلالت ایده‌جکدر. آلدن صکره أوروپا بزدن قورقه‌جق ومهاامکن دها آز ظلم ایتمك پروغرامنی میدانه چیقاره‌جقدر.

کرك ترکیه‌نك ، کرك ایرانك سر آمدانندە بویله بر انتباه کوریبورم . کندیلریله کوروشدیکم رجالك فکری هپ بومرکزده‌در .

ایرانیلر آخونتلرینه ، مجتهدلرینه صوك درجه‌ده مطیعدرلر . آنلرك بوبابده براشارت پیغمبر پسندانه‌ده بولونملری نه‌قدر ایی اولور !

روسیه ، انکلتره وحتی فرانسه بوجریانه اولانجه قوتلریله مانع اوله‌جقلر ، آلتدن آلته مجتهدلری الده ایتمکه چالشه‌جقلردر . فقط ظن ایدرم که کرك عجملرك ، کرك ترکلرك باشلرینه حواله اولنان متوالی ضربه‌لراجنبی أنتریقه‌لرندن هیمزی احترازه سوق ایتمشدر .

کرهٔ زمین اوزرنده اهل‌سنت خارجنده‌کی مسمانلرك اکثریت عظیمه‌سی ایرانده ساکندر. آندن صکره هندستان وقافقاسیا کلیر . ایرانده تقریباً آلتی یدی ملیون شیعی اولسه‌کرکدر. هنده مسلمانلرك پك بیوك اکثریتی سنیدر . شیعیلرك مقدارینی پك بیله‌میز . قافقاسیاده ده اقلیت شبعه‌در . جمعاً یکون شیعلرك‌عددی اون ایکی، اون اوچ ملیوندن زیاده دکلدر .

آفریقاده ده برمقدار اهل سنت خارجنده مسلمان واردر . بونلر خمسی‌دیرلر. بحرسفیده‌واقع وتونسه عائد

جربه آطه‌سی اهالیسی رافضیدر . بونلرك هیچ براهمیت سیاسیه‌لری یوقدر واختلافلری شدتلی دکلدر . عادتا مذهبلرینی کتم ایدرلر .

ممالك عثمانیه‌ده شیعیلك ترقی ایدیور . آناطولیده ایچدن ایچه علویلك ، قیزیل باشلق وبونلره مماثل شیعی آزمه‌سی مذاهب مستکرهه ، بغدادده عجم شیعیلکی قطع مراحل ایدیور . بونلرك مغایر اخلاق تأثیرلریده اولیور . دین اداب ومنافع و آسایش عمومیه‌یه طوقونمامق شرطیله سربست ایسه‌ده آناطولیده یکی تورەین مذهبجکلر بو قاعده‌یه منافی اساساتی محتوی اولدقلرندن اورته‌دن قالدیرلمالری حکومتدن رجا اولنور .

سوریه ولبنانده‌کی متوالیلك ده برنوع شیعیلك دیمکدر . درزیلر برنقطهٔ نظردن مسلمانلقدن خارج تلقی اولنه‌بیلیرلر . یمنده‌کی زیدیلر تام معناسیله رافضیدرلر ، وهابیلر کده کندیلرینه مخصوص برر نك ملیلری واردر . یزیدیلر قطعا مسلمان صایله‌ماز .

بکتاشیلك طریقتی طرق علیه‌دن چیقوب بردرجه‌یه قدر هرشیئ اباحه ایدر برمسلك حالنه کلمشدر . اساسده شیعه‌یه بکزه‌ر وبلکه‌ده پانته‌ئیزم مسلك فلسفیسنه یاقلاشیر . مولویلك ده بوکا یقیندر .

بو ایکی طریقتك اهمیت سیاسیه‌لری اوله‌بیلیر، بونلرك بونقطهٔ نظردن‌ده تدقیقلری لازمدر .

طریقتلرده براهمیتی حائزدرلر. تصوفه عائد اولمق لازم کان بوطرق علیه بالآخره بعض سیاسی جریانلره‌ده آلت اولمشلردر . شمدیکی حالده تنپرورانی حمایه کبی بروظیفه ایفا ایدیورلر. بونلردن سیاسةً استفاده ممکندر . خصوصیله آفریقاده وهنده آنك ایچون بردن بره هدملری مشکل اولان بوطرق علیه‌ی اصلاح ایله آنلردن اجتماعاً وسیاسةً استفاده چاره‌لرینی دوشونملیدر . آفریقاده درویشلك مسئله‌سی پك اهمیتلیدر . سنوسیلر بلکه استقبالده صحرای کبیر وسودانده بیوك برروول اوینایه‌جقلردر . نته کیم سودانده درویشلر انکلتره‌یی خیلی تضییق ایتمشلردی . آفریقا ، که مهدیلرك قلاسیق طوپراغیدر ، بلکه بوطریقلر سایه‌سنده برقاچ انقلابه اوغرایه‌جق وبلکه ، سلیمان نظیف بکك دیدیکی کبی ، اسلامیتك آمریقاسی اوله‌جقدر !

مسلمان آنارشیسی

عالم اسلامك هر هانکی جهتی تدقیق اولنورسه اول باول نظر دقته چارپان آنارشیدر . هندده ، روسیه ده ، ترکیه ده ، آفریقاده بوحاله تصادف اولنور . اغنیاده ، فقراده ، أوروپا ایله تماسده بولنانلرده ، آندن اوزاق قالانلرده بو آنارشی یه آز چوق قاپیلمشلردر.

بحث ایتدیکمز بو آنارشی أو اداره سنده، مطبخده، کومورلکده نظر تأسفه چارپدیغی کبی فکرلرده ده، رأیلر ده ، حتی اخلاق وسجایاده ، کندینی کوسترر.

آشاغی یوقاری ارادتله خلل کلمشدر . حیات . تحملفرسا بربارکبیدر. یاشامق عادتا بر کلفتدر . قدره فرط مطاوعت ایشلری بتون بتون اخلال ایتمشدر . مسلمان هرکسدن زیاده متوکل ومطیعدر . قضایه رضا مسلمانك سجیه سنده یر طوتمشدر .

آه بو فاتالیزم ! جبریون رسماً اهل سنت طرفندن تشنیع ایدلدیکی حالده جبریلك قانمزه کیرمشدر . بو فنا خصلتلر عصراً بعد عصر جمعیت اسلامیه یی بوزمش ،

ثبات ، متانت ، منتظم سعی ، اجتهاد ، تعقیب فکروشیمه‌لرینی کورلتمشدر .

سائر جمعیتلره نسبتله مسلمان جمعیتی سقوط وانحطاط حالنده‌در . مسلمان قفاسی آرتق دوشونمز برحاله کلمشدر . منقولاته فرط انهماك تفکر قابلیتنی ازاله‌یه بادی اولیور . فکرو اجتهاد خصوصنده رعایتکارلق برفضیلت دکل ، برذمیمه‌در . بز ، بشقه‌سنك ویا بشقه‌لرینك پك چوق عصر اول دوشوندکارینی قبول ایتمشز ، اصلا اوطریقدن انحراف ایتیورز . دوشونمیورز که بیك سنه اول دوشونلر ، اجتهاداتده بولونانلر ابو خنیفه‌لر ، شافعیلر ده بزم کبی انسان ایدیلر ؛ بونلرك بزدن پك فضله برقابلیتلری یوقدی . ماضی‌یه قارشی نه‌دن بویله کوچك دوشه‌لم ؟ میراث یدی کبی نه‌دن هرشیئ اجداددن بکلیه‌لم ؟

ایشته حریت فکریه‌نك جمعیت اسلامیه‌دن اوزاق بولندیرلمسی استبدای ، استبداد ایسه آنارشی‌یی میدانه کتیرمشدر .

حکومتمز آنارشینك قلاسیق بر نمونه‌سیدر . طرز معیتشمزده ، اصول معاشرتمزده بو آنارشینك برشکلندن بشقه برشیئ دکلدر . آنارشی انتظامك دشمنی وعکسیدر . آنك ایچون مسلمان وترك أوروپا انتظامیله مبارزهٔ

تجاریه ده بولونه‌میور . Méthode کلمه‌سنك ترکجه‌مرادفی بیله یوقدر . ایشـدن ، براینی فکر تعقیب ایله نهایتـه ایرشدیرمکدن چابوق‌بیقیور ، اوصانیورز .Discipline دخی مسلمانجه‌یه کوچ ترجمه اولنور برکلمه‌در . هپمز آز چوق قوماندا دوشکونی‌یز . أوروپانك شیمهٔ تعقیب ایله، فتور کتیرمکسزین یاپدیغنی بزلر پك یاپه‌میورز . دفتربیله طوته‌میورز . تقلیدی‌ده سومیورز . غرب اصـوللرینی قوپیـه ایتمـکدن عادتا چکینیورز . دوشونجه‌مزده ده اطراد یوق . دماغلرمز ترکیه قدر خراب ! فکرلرمزك کوکی یوق . معلوماتمز درمه چاتمه . آز علم بزه چـوق غرور ویریور . حالبوکه أوروپالیلر کبی علوم وفنونی منطق وتطبیقی برصـورتده هضم ایده‌میورز . برطاقمز مخصاسوس ایچون تفنن ایدیورز .

بوجهتلری تفصیل ایتمك بیهوده‌در . مسلمانلرك هر هانکی حالی نظر مؤاخذه‌دن کچیریله‌جك اولورسه‌بوحقیقت تظاهر ایدر . أوروپا ایله عالم اسلامك جدی برمقایسه‌سی بوانحطاطك اسباب وسوائقنی بزه واضحاً کوسترر .

تشـکر اولنورکه بوکابوس یواش یواش مسلمانلرك اوزرندن زائل اولیور . عطالت ورخاوت حالی أوروپا ایله فرط تماس ومبارزهٔ حیاتده دها فضله چالشمق احتیاجی

نتیجه‌سی اوله‌رق آرتق دوام ایده‌میور . یئه تشکر اولنورکه اسلامك اویودینی بوبرقاچ عصرلق اویقو حسیات اسلامیه‌یی ازاله ایتمامشدر .

بز ، بومقدماتدن صکره ، اورته‌یه برمسئله‌قویه‌جغز: نه‌یاپمق لازمدرکه بوحسیات اسلامیه‌دن ، بوشیمهٔ اتحاددن استفاده ایدیله‌رك عالم‌اسلامك ایچنده‌یوارلندینی بوآنارشی‌یه نهایت ویرلسون ؟

تربیهٔ عمـومیه‌یی تنسیق ، اختلاطی تزیید ، فنون جدیده‌یی قبول ، باب اجتهادی فتح کبی عقله برچوق شیئ کلیرایسه‌ده ـ فکرمزجه ـ بونلر ایکنجی درجه‌ده قالیر. بوآنارشی‌یه برنهایت ویرمك ایچـون اك اسلم طریق ـ تعبیرمز دوچار اسـتخفاف اولمسـون ـ بوآنارشی‌یی اورته‌دن قالدیرمغی ایسته‌مکدر ! ارادت ، اك بیوك ، اك نافذ پسیقولوژی قوتیدر . تحصیل وتربیه‌نك تنسیقی آنجق بونك برنتیجه‌سی اوله‌بیلر . ذاتاً تربیهٔ عمـومیه ثمره‌دار اوله‌بیلمك ایچون برغایه‌یه معطوف اولمق لازم کلیر .

ارمنی ملتی ، اقوام متدنیهٔ شرقیه آره‌سنده عصر ـ لردن بری سورونوب کیتمکده‌ایدی . اوده عینی آنارشی‌یه تابع ایدی . اسکیدن ترك ایله ارمنی بیننده فرق یوقدی. فقط کچن عصرك ایچنده ارمنی وجدان ملیسی اویاندی.

ملت ، کأن برتك باشه مالك بر فرد ایمش کبی ، عقلی طوپلادی . حالنه باقدی . برنوع محجوبیت حس ایتدی . کندیسنی ایچنده یوارلندیغی مزبله یه لایق کورمدی . بوندن مهم وشایان تدقیق برانتباه میدانه کلدی . ارمنی ملتی أوروپالیلری و آمریقالیلری تقلید وتمدن ایتدی . ارمنیلر غرب اصول سعی وعملی ایله چالشدیلر وبوکون کرك فکراً وکرك اقتصاداً شرقده جداً برموقع مهم اشغال ایدییورلر . کذلك موره وقایعندن اول رومللرده پك پست برموقعده بولنیورلردی . ملت کندیسندن بی خبردی . تشکل ایدن أتنیکی أتهریا = جمعیت ملیه بوغایهٔ أملی جانلندیردی . روح ملته نفخ ایتدی . رومللر تمدنه باشلادیلر . تجارت عالمنده قطع مراحل ایتدیلر بونی یونانك استقلالی وقعهٔ مهمه‌سی تعقیب ایتدی .

هرشیدن اول اسلام ، یعنی اتحاد اسلام غایهٔ املنك تعممی بوامنیه‌نك ضامن خصولیدر . ایسته‌ر نیژه‌ر نهری اطرافنده ، کلبه‌سنده مقیم زنجی اولسون ، ایسته‌ربك اوغلنده آپارتمانده ساکن بك افندی اولسون هپ بوغایه‌یی بیلملی واولانجه قوهٔ ایمانیه‌سنی آکا حصر ایتملیدر . بوخصوصده مناقشه مهلکدر . ملیتلر عصرنده یزا بوراسنی اصلا اونو- تیملم . یزده کرهٔ زمین اوزرنده عددی اوچیوز ملیونی

کچن بر ملت معظمه افرادندن اولدیغمزی وبوملتك اویله نمق احتیاجنده بولندیغنی سیلنمز بریازی ایله لوح وجدانمزه حك ایتملیز .

ایشته آنجق بر غایهٔ امله ربط قلب ایله درکه ایچنده بولندیغمز آنارشی حالنی کوره‌جکز و آکا دوابوله‌جغز. ناپولئون آلمانیانك باشنه اك قوتلی سلهٔ بی اورمشدی. پروسیه‌ملتی ، بوضربه‌دن صکره، اسباب‌تدنیاتی آکلادی وغایهٔ املی سایه‌سنده‌درکه تنسیقاته باشلیوب یارم عصر کچه‌دن فرانسه‌یی تارومار و وه‌رسای‌سراینده ایمپراطولغی اعلان ایتدی. (تاریخ تدنیات عثمانیه‌نك ذیلارینه مراجعت اولنه .)

لهستان ، مقاسمه‌دن اول ، ملیتنی غائب ایده‌جك درجه‌ده آنارشی‌یه محکوم اولمش ایدی. له جمعیتنك‌طوتاری قالمامشدی. لهستانك وجودی‌عادتاغانغره‌ن اولمشدی. وقتاکه دول‌ثلثه لهستان نامنی اورته‌دن قالدیردیلر ، ایشته اوزمان اختلافات داخلیه‌یه محل‌قالمدی ولهلیلر ملت‌اولمق اوزره اویاندیلر. بوکون لهستان، اسکیدن اصلا کورمدیکی، بیلمدیکی برله ملتنه مالکدر . استخلاص‌غایهٔ املی بوملتی ملت ایتمشدر . (مقدرات تاریخیه‌ده‌کی فصل مخصوصه مراجعت اولنه)

كذلك بومثاللركده اوزاتلمسی پك ممكندر . آمریقا-
ده‌كی بتون جمهوریتلرده‌ده بو حال كوریلور . انكلتره‌یه
ویا اسپانیا وپورتوغاله قارشی كلمك فكریدركه آمریقایی
یوقدن وار ایتمشدر .

اسلامده ، برمقتضای عقیده ، فكر اتحاد واردر .
شایان ممنونیتدركه بوشیمهٔ اتحاده اصلا خلل طاری اولمامشدر .
فكر اسلامیت اونوتلمق شویله طورسون ، بالعكس ،
كیتدكجه تعالی ایتمشدر . اصل مهم اولانده بودر .
بوندن صكره اسلامی حالندن ، آنارشیسندن محجوب
ایتدیرمك لازم كلیر . بركره بوفكر مسلمان دماغلرینه
داخل اولورسه ـ كه اولمقده‌درـاك بیوك خطوه آتلمش
دیمكدر . اسلام محیطی بویله انتباه فكرلرینك پك زیاده
تعممنه مساعد برحاله كلمشدر . اسكی زمانلرده اسلاملر
بیوك برجهالت ایچنده ایدیلر . بوكونكی كبی خواصه‌مالك
دكلدیلر . شمدی هیچ اولمازسه ممالك مختلفهٔ اسلامیه‌ده
أوروپایی آكلایه‌جق آدملر یتشدی . ایشته بوافكار
علمانك جمله‌سی طرفندن ترویج ایدیلورسه او وقت اسلام
عالمنده دهشتلی برجریان افكار حاصل اوله‌جقدر . مسلمان
اذعانی كندی لهنده اولان بوافكاری درحال و بلا
مناقشه قبول ایده‌جك بردرجهٔ جیادتده‌در . بناءً علیه

اوزون مدت معادلات فکریه ایله یورولمامش ، صنایع وسائره‌نك الجا آتی ایله تردی ایتمامش مسلمان قطاری بوغایه‌یه جلب اولنور اولونماز جوالیته کله‌جکلردر . روسیه مسلمانلری آره‌سنده ، هندستانده ، مصرده و بر آز ترکیه‌ده بوجوالیت باشلامشدر . چین ومالەزیا هنوز بورادەیه کلمامشلردر. آفریقانك مظلم قسمنده ایسه اسلامیت دها بشقه بروظیفه ایفا ایدیور . اوراده اسلامیت تجدد، تعالی ، تکامل دیمکدر . اسلامیت ، هرکون ، سیاه آفریقانك بر مقدارینی دها تنویر ایدیور . زنجیلری چرکابدن تخلیص ایدیور . کئول، فرنکی ، سپه کولاسیون، ظلم ایله برابر کیدن خرستیانلق سیاهیلری الك پست بر موقع بهیمیته ایندیردیکی حالده، مسمانلق عینی سیاهیلری احیا واعلا ایدیور .

بناءً علیه اسلامیت اعتباریله آفریقا ایله سائر ممالکی تفریق ایتمك ایجاب ایدر. قورتاریله‌جق أوروپاده و آسیا واوقیانوسیاده‌کی اسلامیتدر، آفریقاده‌کی اسلامیت دکل . آفریقانك مظلم جهتلرندن ماعدا قطعاتده‌کی اسلاملر تدنی ایتمشدر ، حالبوکه سیاه اقلیملرده‌کی انسانلر اهتدا ایتملری ایله تدنیلرینه نهایت ویرمشلردر.

استطراد

تدنيات دينيه

(« تاريخ تدنيات عثمانيه » نام اثرمزدن مستخرج فقره در .)

عربلرك دوراستيلاسندن صكره علماى اسلام دياتى پك غريب برصورتده تلقى ايتمشلردر . دين هرشيئه تشميل ايدلمش ، معاملات دنيويه ، معاملات خصوصيه بيله آنك نفوذ شديدى آلتنده قالمشدر. مع التأسف متأخرين علما ، متقدمين قدر دينى واسع وشمولى برمعناده ادراك ايدهمامشلر ؛ انسانلرك سعادتى ايچون وضع وتدوين ايديلن مذهبى ، برچوق يرلرده ، عادتا سربستى يه برأنكل ديه ايلرويه سورمشلردر .

اقوام شرقيه ، جملةً ، دينده انسانلرك احتياجات وجدانيه لرينى تطمين ايدن قوتدن دها بشقه برشيئ كورمشلردر. آليش ويرزيشده ، حركات وسكناتده ، حياتك اك اهميتسز خصوصاتنده بيله شرق ملتلرى دينك ارائهٔ طريقنه محتاج اولمشلردر .

دیانت موسویه وعیسویه‌نك تكامل ایتمش برشكلی اولان اسلامیت ، محتوی بولندیغی بعض احكام جیده ایله ، واقعا احكام دنیویه‌یی احكام اخرویه‌دن تفریق ایتمش ومعاملات ناسی تسهیلاً برچوق اصول وقواعد وضع ایتمش ایسه‌ده هیهات كه متأخرین قطعیاً بو احكامدن استفاده ایده‌مامشلردر.

(تدنیات اسلامیه‌نك الك بیوك سائقلرندن بری احكام اخرویه‌دن احكام دنیویه‌نك آیری بولونماسی ایدوكنی ونه‌كبی نصوص شرعیه‌یه مستنداً بوایكی نوع احكامی بری برندن تفریق ممكن اولدیغنی « اسلامده وجوب تجدد » ده اوزون اوزادی یه موضوع بحث ومطالعه ایلدك .)

معاملات عادیه‌ده بویله اولدیغی كبی اعتقادیاتده‌ده برطاقم جهلا اسلامیتك اساس فلسفیسندن تباعد ایتمشلر ؛ اسلامیت « رەفورم » مقصدینه مبتنی اولەرق ظهور ایتدیكی حالده آنك محافظه‌كارلغه مغایر ومنافی اولان معالیسنی مع التأسف اونوتیورمشلردر .

بركره اسلامیتك معالی‌یی ، مسائل معضلهٔ فلسفیه‌یی نصل آكلادیغنی ، الوهیتی برطاقم منقولات وخرافاتدن نصل تنزیه ایتدیكنی بردوشونكز برده برچوق مسلمان قفالرینه كیرن بعض اساطیر ایله آنلری مقایسه ایدیكز... علما غایت محافظه‌كار برمسلك اختیار ایتمشلر، هردرلوطریق

اجتهادی قاپامشلر ؛ حریت فکریه ایله دوشونن کیمسه‌لری شدیداً تجزیه ایلمشلر ؛ بونك نتیجه‌سی اولەرق غایت کثیف براستبداد دینی حاصل اولمشدر. تأسف اولنورکه ترك ملتی حریت فکریه‌نك طادینی پك اوقدر طاتمامشدر. ترك علماسی ایچنده ابن رشدکبی سربستئ تام ایله دوشونور وصکره بیوك برجسارت فکریه ایله دوشونجه‌لرینی سویلر ویازار هیچ کیمسه ظهور ایتمامشدر .

استبداد بعض مرتبه‌ارتجاعیده موجب اولەرق دینسزلك اوزرینه مستند برطاقم طریقتلرك رواج بولمسنه سبب اولمشدر. بوطریقتلر ـ که برر جمعیت خفیه وفراماسون جمعیتنه بکزر اسرار اوزرینه مستند قلوبلر ایدی ـ کیت کیده جهلا النده قالمش ، کولنج برحاله کلمشدر . استبداد وتعصب دینینك بوطریقتلره میدان ویرمسی هردرلو تلهفه سزادر .

علمامزك بیك سنه‌یه قریب همتلری آشاغی یوقاری بیوك مجتهدلری تقلیددن عبارت قالمشدر . نه کندیلری یکی اجتهاداته موفق اولمشلر ، نه ده دیکرلرینه حریت فکریه دائر ه سنده دوشونمکه رخصت ویرمشلردر. بوسایه ده فکرلر اویوشمش ، دماغ ماکنه‌سی آرتق معادلات عقلیه ایله ، فلسفه ایله اوغراشه‌ماز درجه‌ده «آتروفیه» اولمش ایدی .

ایشته بوکا مبنیدرکه أوروپاده قانت کبی ، به‌قون کبی ،

لایبنیچ کبی ، وولته‌ر کبی، الخ. برچوق متفکرین چیقدیغی وبونلر عالمی ارشاد ایله عظیم انقلابات اجتماعیه و فکریه ایچون اورته‌لغی حاضرلدقلری حالده بزده، کندی نامنه دوشونور ، بشقه‌سنه، اسلافه اضافةً دکل، کندی عقل وذکاسنه استناداً برشیئ سویلر برمتفکر ، برشاعر ، برمنشی ظهور ایده‌مامشدر . ظن ایدرم که اون عصرلق استبداد ذهنی اهل اسلامی اعمال افکاره غیر قادر برراده‌یه کتیرمشدر .

اورته‌لق جهل وتصلف ایچنده قالیر ، دوشونمکه طاقت ومجال بوله‌ماز ایسه منقولات فوق‌العاده اهمیت کسب ایدر . دوشونه‌مز اولانلر هرشیئه اینانورلر . آنك ایچون ماضیدن قالمه نه‌قدر فکر وحکایه وارسه جمله‌سی بشقه برشکل آلیر ، خرافاته قاریشیر و اسف اولنورکه نصوص شرعیه‌کبی حائز اعتبار اولنور .

کذلك ارباب طریقتك اختراع کرده‌سی اولان بعض رمزلی جمله‌لر ، فکرلر جاهللر طرفندن فنا تلقی اولونمش، تخریف ایدلمش ، ایچندن چیقماز برهذیان حالنه کیرمشدر.

نتیجهٔ کلام : استبداد ذهنی وفکری هم عقللرده حریت فکریه ایله دوشونمکه مجال براقمامش ، فلسفه‌یی، ادبیاتی ، حکمیاتی ، علوم اجتماعیه وروحیه‌یی اولدیرمشدر؛ هم‌ده بوسببله معاملات دنیویه مسائل اخرویه‌دن تفریق

ایدلدیکندن ملت دهشتلی برتوقف وانحطاط حالنده قالمشدر.

نوعیتلرندن تدنی ایتمش اولان علمای اسلامیه آرتق کندیلرنده ابوحنیفه‌لر ، شافعی‌لر ، حنبل‌لر ، مالك‌لر ، امام محمدلر . امام ابویوسف لر ، زفرلر قدر اقتدار کوره‌مدکلرندن اصول اجتهادی کورلتمشلردر .

باب اجتهادك سدی قدر غیر معقول ، جاهلانه ، اجهلانه ، براصول تصور اولونه‌ماز . احکام هر دقیقه تجدد ایتدیکندن ، هر دقیقه یکی اجتهاده احتیاجمز واردر. برقانون‌نه قدر منتظم اولورسه اولسون ، پایلدینی محیطك، زمانك وحتی دقیقه‌نك احتیاجی نظر ابتصاره آلینه‌رق پاپیلمشدر . حالبوکه احتیاجات کوندن کونه زیاده‌لشیور، دکیشیور . الیوم عجبا وقتیله پك مکمل اولان صولون، روما ، مانو قانونلرینی تطبیق ایده‌بیلیرمی‌یز؟ دساتیر اسر-ائیلیه‌یی بوعصرده بعث بعدالموت سرینه مظهر ایدوب جهان ـ مطاع بوقانون حالنه افراغ ایتمك امکان داخلنده-میدر ؟ أوروپاده احتیاجات و معاملات بوقدر تنوع وتکثر ایتدیکی حالده ، اوراده قوانین‌موضوعهٔ حاضره‌یی بردن بره اورته‌دن قالدیروب یرینه بیك‌سنه‌لك قواعد حقوقیه‌یی قویسه‌ق عجبااو دهشتلی أوروپا عالمی درحال طورمازمی؟ نصل اولورده علمای کرامزموجب فوزوفلاحمز اوله‌جق

اولان باب اجتهادی قاپارلر ؟ اسلامیتك اك مهم مؤسسا-
تندن ، خصوصیاتندن ، شرایع سالفه‌یه قارشو اسباب
رجحانندن بری اولان اجماع امتی امکانسز برحاله کتیرلر؟
ظلمهٔ سلاطینك استبدادینه کوه‌نه‌رك حریت فکریه‌یی ازاله
ایدن ، باب اجتهادی سد ایدن ، اجماع امته میدان ویرمیان
هر کیملر ایسه امین اولیکزکه اسلامیتی ابطاله یلتنلر
اهل اسلامی مبارزهٔ حیاتده پك فنا برموقعده براقانلردر.

اسارت فکریه احکام وجدانیه‌نك احکام دنیویه و
معاملات ناسدن تفریق ایدلمامسی ایشته تدنیزك اك بیوك
مؤثری ، اك بیوك مولدی ! دنیاده هرشیئ حریتك
غلبه‌سیله حاصل اولور. خصوصیله فکرلرك حریتی سلب
ایدیله‌جك اولورسه هیچ برترقی ، هیچ برتجدد حاصل
اوله‌ماز .

بوکون یاپیله‌جق اك برنجی اصلاحات ـ یوقاریده
سویلدیکمز وجه اوزره بعض نصوص قاطعهٔ شرعیه‌یه
استناداً وجدانه عائد اولان شیلری وجدانه ، معاملاته
متفرع بولونانلری هرزمان قابل اصلاح وتعدیل اولان
قوانینه ترك ایتمکدر . بوندن بشقه اهل اسلامك دینی
یالکز شبهات وجدانیه‌لرینی تطمین ایدیجی برواسطهٔ
معنویه اوله‌رق بیلملری لازم کلیر؛ أوروپاده دیانت آنجق

بوصورتله تلقی ایدیلدیکندن درکه کوندن کونه روما پاپالغنك نفوذی قیرلدی ، رهبانك تفوقی اورتهدن قالدیرلدی (۱۷۸۹)، حکومتله کلیسا ، برچوق یرلرده ، بربرندن آیرلدی و نتیجهٔ ترقیات معنویه و مادیه حاصل اولدی . ممالك اسلامیهده حریت فکریهنك حکمران بولونمامسی افرادك قدر وقیمتنی پك زیاده تنقیص ایتمشدر . افراد بویله اولدیغی کبی ، بوندن طولایی ، خواصده جهان شمول براحاطهیه، معلومات واسعهیه مظهر اولهمامشدر.

چینده یازی و اوقومهده هرکیم دها مقتدر ایسه اودها بیوك « ماندارین » اولور ایمش؛ بزدهده منقولاتی هرکیم دها زیاده بیلیر ، آنلری دها کوزل برصورتده تعلیم وتعلم ایدرسه اك بیوك آدم او اولیوردی . بواعتیاد اسکی زمانلرده رجالمزك فنون عربیهیی ، سطحیجه اسلام وعثمانلی تاریخلرندن بشقه تواریخی بیلمهمهلرینه سبب اولمشدی. شرق افکار غربیهیه بتون بتون بیکانه قالیوردی.بناءً علیه علم وعرفان نقطهٔ نظرندن شرق بشقه ، غرب بتون بتون بشقه برعالم ایدی . فقط غرب پك اوقدر شرقی براقمدی . آنی تدقیقده بولوندی . آنك ایچون درکه نفوذی آلتنه آله بیلدی . تا سلطان سلیم ثالث عصرینه قدر عثمانلیلق عالمی عادتا برسور داخلنده یاشیوردی ؛ أوروپا و آسیانك

نقطهٔ التصاقنده قرون جدیده ، توران اورته‌لرندن نقل ایدلمش بر یایلا، قرون وسطادن قالمش بر عالم حالنده بولنیوردی.

توقف تدنی‌یی موجب اولور ؛ بناءً علیه اسکیدن پك شعشعه‌دار اولان مدارس ومحافل علما کیت کیده انحطاط واندراسه اوغرادی . عادتا بادیٔ خنده واستهزا برحاله کلدی . وقتیله بوقدر اعاظم وعلمایی یچقاران مدارس بر تنبل‌خانه صره‌سنه کیردی . أوروپاده ایسه دارالفنونلر کیتدکجه اهمیت پیدا ، فنون وعلومی توسیع وتکثیر ایدییوردی. اسپانیا هائله‌سندن صکره علم و عرفانجه‌ده شرق وغرب بربرندن آیرلدی ، هرکون تباعد ابتدی ، أوروپاما کز علمیه‌سی منقولات ایله ، سقولاستیق ایله اولان علاقه‌لرنی قطعیاً کسدیلر وترقیلری ایچون هیچ برمانع جدی قالمدی. تیقو براهه و غالیله‌دن صکره آرتق علم و فن منقولات وظنونه بتون بتون حکمران اولدی ؛ منقولات واساطیر آرتق تاریخه انتقال ابتدی . مکاتب‌ده رعبانك الندن آلنمغه باشلاندی . بزده ایش برعکس اولدی . صوربون ، قوله‌ژ دوفرانس ، اوقسفورد ، کمبر ، هایده‌لبه‌رغ ، یه‌نا فکربشر ایچون یکی یکی جهانلر کشف ایدرکن بزم طلبه‌مز مدرسه کوشه‌لرنده دیز اوستی ، معناسنی قطعیاً

بیلمامك شرطیله جمل وعبارات عربیه‌یی تغنی ایله مشغول ایدیلر .

بزده یکرمی‌سنه‌ده ، برمدرسه نشین ، تام معناسیله بر هیچ اوله‌رق اجازتنامه‌سنی آلیور ، أوروپاده ایسه اتخاذ ایدیلن اصول تعلیمیه ایله برآدم شویله برقاچ‌سنه‌ده علم وفنك اعلی‌المراتبنه نائل اولیور .

أوروپاده ، دارالفنونلرده انجمن‌دانشلرده، جمعیات علمیه‌ده ، لابوراتوارلرده ، علمانك حجرهٔ‌اشتغالاتنده (سپه‌قتروسقوپی) ایله اجرام‌سماویه‌نك ترکیبات کیمیویه‌لری تدقیق ایدیلیر، اجناس حیوانیه‌ونباتیه‌نك اشتقاقلری کشف اولنور، مصر قدیم ، آثوری خطوط قدیمه و میخیه‌سی اوقونور ایکن بزده علامه‌لرمز عصر سعادته متعلق نه‌قدر خرافات وارسه جمله‌سنی جمع ایله « محمود السیر »لره درج‌ایدرلر، پك بیوك براقتدار کوسترووب محی‌الدین عربینك کندیسنك بیله یازدقدن صکره آکلایه‌میه‌جغی فصوص و فتوحاتنی تدقیق ایله اشتغال ایدلرردی! صد هزاران‌تأسف بزده معارف عمومیه‌ده منقولات پرستلرك ید عجز و تقصیرلرینه تودیع قلندی. بزده حالا مکاتب ابتدائیه برحال مرغوبه ارجاع ایدلمامشدر، معارف ابتدائیه فنا بر حالده

قالمشدر . تعلیم وتربیه مسئله‌سی جدی بر صورتده حل ایدلمزسه برمملکتده نه ترقی ، نه تکامل بکلنیر ؟ بزده کا-بوس منقولاتك بتون بتون قالقمسی لازمدر . طبقی بر کابوس کبی معلومات منقوله بزم المزی ، آیاغمزی، خصو-صیله اذعان وافکارمزی باغلامش ، قیپردانمغه امکان براقامشدر .

اساطیر اولیندهکی غریفون دنیلن مخلوق عجیب الا-عضا کبی منقولات شرقك ذهن ودماغنی پنجه‌سنه آلمش ، صیقمش ، صیقمش ، بی مجال برحالده بولندیریور .

کذلك بومعلومات‌نقلیه قانی أمه‌ن‌بروامپیر کبی بینمزی قاورامش ، نه‌قدر ماء حیاتی وارسه ، صوك داملهسنه قدر ایچمشدر .

ملتك تدنیاتنه برنهایت ویرمك ایچون اول باول بوغول منقولات ایله مجادله ایتمی لازم کلیر. منقولاتك بزده کوکنی سوکمك آنجق معارف ابتدائیه‌نك تنسیق و تشکیلنه وابسته‌در . مقدرات ملتی أیلنه آلهجق ، أورو-پالیلر کبی کورمکه وخصوصیله دوشونمکه لیاقت پیدا ایتمش برنسل جدید میدانه کلمه‌دن ماضی ایله اولان علاقهٔ شدیده‌مزی قطع ایده‌مه‌یز . تجددمز انسال جدیده‌نك

رأس‌کاره کچمسنه وابسته‌در . اسکی قفالره کوك صالمش خرافاتی تمیزلمك محال‌درجه‌سنده مشکل وفائده‌سز بربشبث در . آنجق کوچك‌یاشده برفرد افکار وحسیات‌جدیده ایله سجیه‌سنی تشکیل ایدر . بوحکمته مبنیدرکه فرانسه‌ده اولدیغی کبی بعض حکومات حره‌ده رجال واعاظم اول باول معارف عمومیه‌یی رهبانك ألندن قورتارمغه توسل ایتمشلردر .

أوروپاليلرك استعمار اصوللرى

— دوقتور كوستاولوبونك فكرلرى —

دوقتور كوستاولوبون ، « سياست پسيقولوژيسى » نده ، فرانسز استعمار اصولنى كمال شدتله مؤ اخذه ايديور. مطالعاتى پك مهم و مصيبدر . بو اصوللرى كندمزدن مؤاخذه ايتمش اولمامق ايچون كوستاولوبونك نظرياتنى عيناً خلاصه و تنقيد ايديورز .

* * *

شرق ايله غربك مجادلات اقتصاديهسى ، شبهسز ، يكرمنجى عصرك اك جدى اشتغلاتنى تشكيل ايده جك ، و بالضروره ، اسكى زمانلرك حربلرندن زياده سفك دمايى و تخريباتى استلزام ايده جكدر . قارشى قارشيه كلن بو ايكى مدنيتك مصادمهسنده مستعمرات بيوك بر رول اوينايه جقدر .

أوروپا استعمار اصوللرى پك بسيط و قطعى اساسلره استناد ايدر . تجربه نتيجهسى اولان بو اصوللر هر دولت ايچون مشترك اولمق ايجاب ايدر ايدى ؛ فقط ، بالعكس

قواعد استعماریه دولتلرك و ملتلرك تنوعی ایله مختلف اولیور .
بواعتبار ایله أوروپا دولتلرینی ایکی یه تقسیم ایده بیلرز :
فرانسز دولتی و سائر دولتلر .

فرانسه دن ماعدا دولتلرك مستعمرات اتخاذندن مقصدلری آنلری محافظه ایله مادةً استفاده ایتمکدر . حالبوکه فرانسزلر بو قاعده یه بك او قدر ملتفت اولمیه رق آنلری کندی مؤسسات و فکرلریله اداره یه ساعی اولیورلر . بو اصول کوناکون فلاکتلره سببیت ویرمشدر .

فرانسزلر ظاهراً اك انقلابکار بر ملت اولمق اوزره کندیلرینی کوسترد کلری حالده ، اساساً ، کائناتك اك محافظه کار قومیدرلر .

کوستاولوبون بو مدعیاتنده حقسز دکلدر . فرانسه ، « نه کندی ایتدی راحت نه عالمه ویردی حضور » فحواسنجه نه کندی واسع مستعمراتندن استفاده ایدیور ، نه ده اورالرده ساکن ملیونلرجه خلقه راحت ویریور . مختلف دولتلر تابعیتنده بولنان مستعمرات اهالیسی ایله کوروشدك . بونلر آره سنده اك زواللی اولان فرانسز تبعه سیدر . فرانسزلر غایت فاحش پسیقولوژی خطالرینه دوشمشلردر . تمثل ممکن اولوب اولمدیغنی اولجه تدقیق ایتمدن تمثیل اصولنه باشلامشلر و بوندن کوناکون

فلاکتلر ، فجیعه‌لر چیقمشدر . کأن طونه‌نك مجراسی تحویل اولنوب اولونمیه‌جنی اولجه تدقیق ایدلمه‌دن ملیارلر صرف ایدلمش ، انشاآت و عملیات یاپیلمش ، صکره بر قطره‌نك بیله بشقه بر جهتله سوقی ممکن اوله‌مه‌دن ، نهر ، ینه سیر سابقنه دوام ایتمشدر .

تاریخ ، آتیده ، بو اصولی اولانجه قوتیله تشنیع ایده‌جکدر .

فرانسه‌ده سر آمدان، توالی ایدن فلاکتلردن اصلا متنبه اولمامشلر ، اصوللرینی دکشدیرمامشلردر . موسیو لوروا ـ بولیو کبی مشاهیر اقتصادیوندن بر ذات بیله هپ بو کبی فکرلری ترویج ایتمکده‌در .

جزائر فرانسه قدر واسع و فقط یك آز نفوسه مالك بر الکادر . جزائرده ، فرانسز رسمی زاپورلرینه نظراً ، فرانسه مؤسساتنه صادق آلتی ملیون اهل اسلام ساکندر . فقط ، موسیو لوبونك یك کوزل سویلدیکی اوزره ، بو صداقت ادامه ایدیه‌بیلمك ایچون پارس حکومتی اوراده آلتمش بیك موجودلی بر اردو بولندیر. مغه مجبور اولیورکه بو ، آشاغی یوقاری ، بیوك ـ بریتانیانك اوچیوز کسور ملیون هندلی‌یی ـ که بونلرك یتمش ملیونی مسلمان‌وجزائرلیلردن دهاسرت ودرشتدر ـ

محافظه ایچون قوللاندیغی اردو قدر بیوکدر !

هند اسلاملرینك برقسم مهمی ذاتاً ـ جزائرلیلر کبی ـ عربدر . حیدرآباد نظاملغنده بونلر اهمیتلی کتلهلر تشکیل ایدرلر .

جزائر اهالیٔ اسلامیهسی آره‌سنده سکز یوز بیك قدر أوروپالی یاشامقده‌درکه بونلرك نصفی فرانسز و نصف دیکری اسپانیول ، ایتالیان ، مالطیز و سائره‌در . بو مختلف‌الجنس أوروپالیلر مسلمانلرله تأهل ایتمزلر . بك یقینده بو اجنبیلرك اختلاطندن بر یکی قوم ظهور ایده‌جکدرکه آنك منافعی اصل فرانسه‌نك منافعی ایله متحد اولمیه‌جقدر. بوقوم جدید ، فرانسه‌یی ، جزائره شمندوفرلر ، مؤسسات عمومیه و تخصیصات احسان ایدن بر بانکه‌ر تلقی ایتمکده‌در.

مسلمانلره کلنجه ـ که اهالینك اکثریت قطعیه‌سنی تشکیل ایدرلر ـ بونلر مختلف آفریقا فاتحلرینك احفادیدر. بونلرك برثنی عرب ، ثلثانی بربریدر . فقط بوفرق جالب اهمیت دکلدر . اصل اهمیتلی اولان فرق اهالینك مسکون وکوچبه‌یه منقسم بولونمسنده‌در .

موسیو پول لوروا ـ بولیو پك صادق برقلمله فرانسه‌ده جایکیر اولان آرایی ترجمه‌ایدیور. بومحررك نتیجهٔ مسروداتی شودر : « مسلمانلری فرانسزلشدیرمق ! »

بو مسلمانلری فرانسزلشدیرمق و معناً « فتح ایتمك » ایچون فرانسه‌نك اتخاذ ایتدیکی اصول ایله آمریقالیلرك قرمزی رنکلی انسانلری محو ایچون اتخاذ ایتدکلری اصول وحشیانه‌یه پك قریبدر . بوزوالیلر آو اراضیلرندن بیله محروم براقیله‌رق کندیلرینه آجلقدن اولمك حریتی احسان بیوریلیوردی! (براوو! دوقتور کوستاولوبوز!)

فرانسه‌نك سابق قونسولوسلرندن موسیو وینیون M. Vignon ك مطالعات آتیه‌سی جای نظردر : « اداره ، هر اختلال اوزرینه والیلرك عشائره عائد اراضی‌یی مصادره ایتمسی کوره‌رك اك ایی طوپراقلری مستعمرلره ویروب یرلی اهالی‌یی صحرایه طوغری سورمك مسلکنی اتخاذ ایتمشدر. أوروپا عناصری کسب اهمیت ایتدکجه یرلیلر ، بتون عشیرتلر ، بابالرینك ترك ایتدکلری اراضیدن ، وطنلرندن قوغولدیلر. اوتوز سنه‌دن بری تعقیب ایدیلن بو اصولك ویره‌جکی نتیجه‌لر اشتباهی موجب اوله‌مازدی . بوراده ، هرکون صحرایه برقدمه دها یقین برمحله سورولن عربلر نتیجهٔ سعی وعملرینی اقتطاف ایده‌میه‌جکلرینه قناعت حاصل ایتدکلرندن اراضی‌یی اعمار و احیایه پك اوقدر عطف همت ایتمدیلر ؛ دیکر طرفده ، اهالی ، عشیرتلرینك قابل زرع اراضیسندن ، حتی حق شرب و مسیلندن محروم و

قوراقلغه، صوسز لغه محکوم اولدقلرندن تغدی ایچون لازم کان بغدایی بوله مدیلر ، حیوانلرینه کافی درجه ده یم تدارك ایده مدیلر. مواشی آزالدی یاخود بتون بتون تلف اولدی . هرنقطه ده ، بیکلرجه اذیتلر ، مشقتلر یرلی بی مستعمره قارشی غایت کیندار ایتدی . وبالنتیجه ایکی عرق آره سنده کی اوچوروم طوله جغنه دها زیاده آچلدی .

۱۸۶۳ « سه ناتوس قونسولت » ی که عشائرك حق تصرفی تصدیق ایتمش ایدی ، بو « صحرایه طوغری تبعید » اصولنه نهایت ویرمدی. یالکز اعتسافك اسمنی دکشدیردی. بواصوله شمدی منافع عمومیه ایچون استملاك آدی ویرلدی. بونك ایکی خاصیتی واردر : برجهتدن یرلیلرك الندن قوپارمق صورتیله أوروپالیلره اراضی ویریلور وصاحب ملك اولمق اوزره مسلمانلر اراضیدن اوزاق بولندیریلور ؛ دیکر جهتدن اراضیسی ألندن آلنان یرلی سفالته محکوم ایتدیریلور . سابق ملك صاحبی محکمه طرفندن تعیین ایدیلن بر بدل مشترایه قونیور . بو بدل هکتار باشنه اللی ایله آلتمش فرانق آره سنده در. بناءً علیه یرلی ۳۰ ویا ٤٠ هکتار اراضیسنی که آنك اوزرنده عائله سیله کمال رفاهیتله یاشاردی ـ بیك بشیوز ویا ایکی بیك فرانقله مبادله یه مجبور اولیور و بو کوچك سرمایه یی بر ویا ایکی سنه ده بیورا »

جزائرده تطبيق اولنان اك عجيب اصوللردن بريده رسمى استعماردر . اراضى ، بو اصول مقتضاسنجه ، مجاناً برطاقم حشراته تمليك ايدلمشدر. بونلرك ننا ايتدكلرى رسمى قريه (!) لرك يرلرنده بوكون يللرأسه ر ! بو فلاكتلى تجربه‌نك نتائجى ، آنك استلزام ايتديكى فوق العاده مصارف فرانسز مأمورلرينى حالا متنبه ايتمامشدر ؛ چونكه بوكون بيله بر والى عربلرك املاكنى أللرندن آلمق وديكيس طوتميان كويلرك يرلرنده بشقه كويلر يابمق ايچون اللى مليون فرانق ايستيور ! بو حسابله فرانسه‌يه جزائر پك بهالى‌يه مال اوليور . واردات بعدالتزيل فرانسه بوكونه قدر جزائر اوغورنده درت مليار فرانق فداكارلق ايتمشدر . عجبا ، موسيو لوبون صورييور ، بوقدر فدكارلقلرله هيچ اولمازسه مملكتك آسايشنى تأمين ايده‌بيلدكمى ؟ فرانسه جزائرى ضبط ايتديكى كوندن برى سياستنده ايكى قاعده‌يه مراعاتكار اولمشدر : برنجيسى عربلرك املاكنى مصادره و آنلرى صحراى كبيره طوغرى تبعيد ؛ ايكنجيسى ، مسلمانلره فرانسز مؤسساتنى تشميل ايله آنلرى فرانسزلشديرمق . عربلر صحرايه طوغرى تبعيد اولونمارينه موافقت ايتمامشلردر ؛ شو سبب عالى‌يه بناءً كه صحرا هيچ بر كيمسه‌نك اعاشه‌سنه مساعد دكلدر و

ملیونلرجه نفوس آچلقدن اولمدن اول ، علی العاده ، مقابلهده بولنور . کذلك مسلمانلر فرانسز اولمغی ده قبول ایتمامشلردر ؛ چونکه شمدیه قدر هیچ بر ملتك روحنه تشکلات روحیه سنی ترك ایدوب بر دیکر ملتك روحنه تمثل ایتدیکی کورولمامشدر . فرانسه ده ، شرقده مسائل دینیه هرشیئك فوقنده اولدیغنی آکلایان مؤلفلر پك آزدر . کرك امت محمد ایچون ، کرك بودا وسیوانك پرستشکارلری ایچون مؤسسات ملکیه و سیاسیه ، حیات عامه و خصوصیه ، منحصراً ، قوانین دینیه ایله اداره اولنور . یمك ، ایچمك و یا اویومق ، تارلاسنه تخم صاچق ، محصولی طوپلامق شرقلیلرجه هپ معاملات دینیه دن معدود در . انکلیزلر بونی پك اعلا تقدیر ایتدکلرندن ، سرت پروتستولره رغماً هندستانده « پاغود » لری احیا ، سیوا و ویشنو راهبلرینی ترفیه و توظیف ایتمکده و کندی میسیونه رلرینك مساعیسنی اصلا ترویج ایتمامکده درلر . (؟)

بزم پروغرامز دیانت اسلامیه یی حمایه ، ذی قدرت طرق علمیه یه استناد ، علمای اسلامك نفوذینی تقویه اولملی ایدی . حالبوکه شمدیکی حالده سیاستمز علمانك علیهنده بولنه رق آنلری ضعیف دوشورمکدن عبارتدر .

موسیو لوروا بولیو مسلمان عادات ، عنعنات ،

اخلاق و ملیتنه رعایت ایدلمامسی طرفداریدر . بو ذات جزائرده قبائل خلقی أوروپالیدن یالکز برنقطه‌ده آیریلیر، اونقطه‌ده « دین » در دیه‌جك قدر ایلری کیتمشدر. بو محرر ادعا ایدیورکه بربری عینیله أوروپالی کبیدر ! فرانسز- لنـدیریله‌جـق یالکز عربلر قالیر . بوده پك قـولای وبسیطدر : یالکز عشیرت ، مشـترك اراضی تصرف و تعدد زوجات اصوللری الغا ! . . . ایدیله‌جك اولورسه مطلوب حاصل اولور .

(دوقتور لوبون بوراده بین المعترضین دیورکه تعدد زوجات اصولنی مؤاخذه ایتمك ایسته‌مم. چونکه بواصولك تقرری ایچون برطاقم اسباب قاطعه موجود بولونمق لازم کلیردی . شونیده تعمیق ایتمك ایسته‌مم که أوروپالیلرك غیر مشروع ومرائی تعدد زوجات اصولی شرقلیلرك مشروع تعددزوجات اصولندن و آنك ایجابات طبیعیه‌سندن اولان غیر مشروع اولادسوروللری سیستمندن دها مستحسن دکلدر.)

کوسـتاو لوبون لوروا ـ بولیویه تعریضاً دیورکه ، عربلر ، منحصراً عربلردرکه بزه یونان ولاتین عالملرینی بیلدیردیلر ، آثاری احیا ایتدیلر وبزم أوروپا دارالفنو- نارمز ، پارس دارلفنونی‌ده داخل اولدیغی حالده ، آلتی یوزسنه مدتجه یالکز آنلرك ترجمه‌لری وارائه ایتدکلری

اصولنه یاشادیلر. عرب مدنیتی تاریخك ادراك ایتدیکی مدنیتلرك اك پارلاقلرندن بریدر. او، دیکرلری کبی، وفات ایتدی، فقط آنك اندراسنه سبب اولمق اوزره تعدد زوجاتی کوسترمك پك بیوك برحقسزلقدر. تعدد زوجات عرب جمعیتنك اسباب تدنیات و انحطاطاتندن بری دکلدر.

موسیو لوروا ـ بولیو لاتین تربیه‌سنی عربلری یوله کتیرمك ایچون اك اساسلی واسطه‌لردن بری اولمق اوزره ایلری یه سورویور. ذاتاً بوفکر، الیوم، فرانسه‌ده هرکس طرفندن قبول ایدلمشدر. مع التأسف بوتربیه مسلمانی احیا ایتمك شویله طورسون، آنی مادةً و معناً بردرکهٔ سفالته تنزیلدن بشقه هیچ بر ثمره ویرمامشدر. بوتربیه زواللی عربلری، هندلیلری، شرقلیلری ماماکلرندن محروم ایدیور. اکر، فرض محال اوله‌رق، موسیو لوروا ـ بولیونك فکری تطبیق اولونه‌جق اولورسه، جزائر فرانسه‌یه نسبتله ونديکك سابقا آوستریایه، و ایرلاندانك لاحقا انکلتره‌یه، آلزاسك آلمانیایه قارشی اولان موقعلرینه مماثل بر موقعده بولونه‌جقدر.

تاریخ نویسلرمز، بعضاً، وقتیله بیوك داهی دوپله‌قس طرفندن فتح ایدیلن هندستانك ضیاعنه نوحه‌زن اولمقده‌درلر.

خير : هندك ألمزدن جيقديغنه آجيميهلم . بز ، الحالة هذه هنده تحت اشغالمزده بولنان بوندیشه‌ری بی اداره ایتدیکمز کبی بتون بو قطعه‌یی عینی اصوللرله اداره ایتسه ایدك ، موسیو لوروا ـ بولیونك افکاری موجبنجه اوراده حکمران اولسه ایدك اوقوجه الکا آتش وقان ایچنده قاله‌جق و ألمزدن چارچابوق چیقه‌جق ایدی. هندچینی‌ده عینی خطالری ارتکابه باشلادق . ایشته بوسایه‌ده‌درکه مستعمراتده بزم حکومتمز غیرقابل مسامحه‌در، اورالرینی تخریب ایدیور . شرقه کوندردیکمز مأمورلر مستعمراتی فرانسزده‌یارتمانلری کبی اداره ایتمکده‌درلر. بونلراهالینك احوال و عاداتی، طبایع و امزجه‌سی خصوصنده صوك درجه‌ده جاهل اولدقلرندن هرزمان آنلرك عزت نفسلرینه آغیر کلن اجرا آتده بولنیورلر .

جزائر ، ولاة سابقه‌دن موسیو هارمانك ادعاسنجه، فرانسه‌یه سنوی ایکیوز ملیون فرانق ایرادکتیرر برمالکانه اولمق ایدی ، حالبوکه بز حالا اورایه ملیونلرجه فرانق و بیکلرجه عسکر کوندریبورز و بوندن چیقان نتیجه‌ده شواولیور : اهالی طرفندن صوك درجه‌ده بغض و عداوتله کورولمك، حیثیتمزی غائب ایتمك وعاقبه قارشی شایان حیرت اولان عجز و تقصیرمزی ، اداره خصوصنده اقتدارسز-

لغمزی، عناصر اجنبیه‌نك افكار و حسیاتی آكلایه‌مادیغمزی اثبات ایتمك ! بزده استطراداً شوراسنی سویلیه‌لم كه‌دوقتور كوستاو لوبونك بو مطالعاتنده ادارهٔ داخلیهٔ عثمانیه‌مز ایچون شایان اعتبار نقطه‌لر واردر . كرفتار اولدیغمز عملیات جراحیه‌دن صرفنظر ینه ملكمز واسعدر . عمالدن قافقاسیه حدودینه قدر ملك عثمانینك اداره‌سنده ، بز ، هر حالده ، فرانسز اصول اداره‌سنی اختیار ایتمامالیز . چونكه بوندن نه اهالی ایچون، نه‌ده مقام سلطنت ایچون، خلاصه هیچ بر كیمسه ایچون بر منفعت چیقماز .

كوستاو لوبون كمال شدتله دیورکه مستعمرات اهالیسنه ملل سائره‌نك افكار و مؤسساتنی تطبیق ایتمك ایسته‌مك تهلكه‌لیدر . بو هم ممكن دكلدر ، هم‌ده هیچ بر ملت بوكا قادر اولهمامشدر . اوروپا تربیه‌سی اویله سطحی بر وه‌رنیكدر كه آنكله یرلی اوروپالیلشه‌ماز . تاریخ اثبات ایدیورکه قارشی قارشی یه كلن وتشكلاتی بر برندن چوق فرقلی اولان ایكی مدنیت توحید اولنه‌ماز .

مغلوبلره عادات وافكارینی قبول ایتدیره بیلن فاتحلر آنجق اومغلوبلرك مدنیتنه بكزه‌ین بر مدنیتلری بولونانلردر . ایشته عربلرك شرقده‌كی نفوذ عظیملرینك سرّ و حكمتی بودر . حالاده آفریقاده ، چین‌ده ، هندستانده عربلر

یونفوذه مالکدرلر . هریرده ، بلامشکلات ، کندیلری ایله اختلاطده بولونان ملتلره کندی مدنیتلرینك اساساتنی قبول ایتدیره بیلدیلر . دین ، لسان وصنایع عربیه‌یی تعمیم ایتدیلر . بر یره یرلشنجه ، مدنیت اسلامیه دائمی و مستقر اولور . اسلامیت هنده سائر شرایعی خیلی کریلتمش و عجملرك ، یونانیلرك ، رومالیلرك هیچ بر شیئ یاپمغه قادر اولمدقلری مصری ، فرعونلرك اوملك مهمنی کاملاً عربلشدیرمشلردر .

بوکون ، آفریقاده ، خرستیان میسیونرلری بیوك عدم موفقیتلره دوچار اولدقلری حالده ، اسلامیت اورالرده خوارق ابراز ، واوقطعهٔ جسیمه‌یی کاملاً فتح ایتمکده‌در . کوچ حال ایله آفریقا اورته‌لرینه یتیشه‌بیلن أوروپا کاشفلری هریرده ، کندیلرندن اول ، اسلامیتله برابر عربچه لسانی ده کتیرن عرب کاروانلرینی بولمشلردر .

أوروپا ملتلری بلکه مقتدر مستعمر اوله بیلیرلر . فقط ، رومالدن بری ، وظیفهٔ تمدینیه‌ده الك زیاده موفق اولان الك مدنیتکار قوم مسلمانلردر . یالکز مسلمانلردرکه شمدی‌یه قدر دیکر عرق وعنصرلره دین ، مؤسسات و صنایع کبی مدنیتك اساسات مهمه‌سنی قبول ایتدیره بیلمشلردر .

أوروپالیلر ، انکلیزلرکبی ، خیلی قولایلقله متدنی بر

ملتی تابعیته ادخاله موفق اولیورلر. فقط بوفاتحلرك مغلوب ملتلرك روحلرینی تبدیل ایدوب ایتدکلری اصلا موضوع بحث ایدلمامليدر .

أوروپالیلرك احتیاجاتنی تطمین ایدن مدنیت دیکرلره موافق کلهمز . غربك ساخته حیاتی ، دائمی آلام و اکداری ، انقلابات کثیره‌سی و بونلرك ایجاباتندن اولان احتیاجات صنعیه‌سی ، سعی متمادی ، معدن قویوسی و فابریقه حیاتی ، الی آخره ایله شرقلیلرك مناسبتی یوقدر . بزم شرقده یالکز برتأثیرمز اولمشدر : اورا اهالیسنی افساد ایتمك ، سفیل ایتمك ، پریشان ایتمك ...

بتون بومسرود اتدن صرفنظر دوقتور کوستاولوبونی مستعمرات اتخاذ ایدلمامسی طرفداری عدایتمه‌یکز. بوذاتك تنقیداتی فرانسز اصول استعماریه‌سنه عائددر . یوقسه ، مستعمراتده‌کی أوروپا اشغالنی بومحرر مشروع کوریور . وظن ایدرم ، غایهٔ مقصدی ، مملکتنی او واسع مستملکاتی انکلیزلر ویا فلمنکلیلر کبی اداره‌یه تشویقدر . فرانسز مأمورلرینك اطوار و احوالنی آغیرجه تنقید ایتمکدن صکره ، دوقتور کوستاولوبون ، بلچیقا قونغوسنه عطف کلامله اولاً ، بلچیقالیلرك مستملکه‌لرینی فرانسز اصولی ایله اداره‌لری نتیجه‌سی فلاکتاره کرفتار اولدقلرینی و

بالآخره خطالرینی اکلادقلرندن ، تبدیل مسلك ایتدکلرینی و اصلا احتراصات مضمرهلری اولمدیغندن بونلرك قونغوده انسانیته خدمت سوداسندن واز کچوب کندی کندیلرینه خدمت ایتدکلرینی ـ برلسان ستایشله ـ بیان ایدیور . نه قدر عالم و کامل اولورسه‌اولسون دوقتور کوستاولوبونك بومطالعه‌سنی نظر مسامحه ایله کورملی بز . کندیسیده اوروپالی دکلیدر ؟

* * *

دوقتور کوستاولوبون برفصل مهمنده أوروپا تربیه‌سنك اقوام مدنیه‌یه تطبیقندن حاصل اولمش پسیقولوژی نتائجندن بحث ایدیور .

هندستانده، لورد ماقوله‌دن بری، بوتجربه یاپیلیور و الحالة هذه اوراده أوروپا طرزنده درت دارالفنون و یوز اوتوز بیك کوچك مکتب‌موجود اولوب بومؤسسه‌تده اوچ ملیون طلبه تحصیل کورمکده‌در . بومکتبلرك بودجه‌سی ایکی ملیون انکلیز لیراسیدر ، بونك بر ثلثی مکاتب ابتدائیه‌یه ، ثلثانی مکاتب تالیه ایله عالیه‌یه تخصیص اولونمشدر .

بوندن کوچك برنتیجهٔ عملیه استحصال ایدلمشدر : بیوك ـ بریتانیا ، هنده ، کندینه لازم اولان کوچك

مأمورلری ، بویله‌جه ، قولایلقله بوله‌بیلیور . حالبوکه آنلرك یرینه انکلیز مأمورلر قوللانمق مجبوریتنده بولنسه ایدی یکرمی‌قات‌فضله مصرف ایده‌جکدی . فقط بوتجربهٔ تربیه‌ویه‌نك نتائج سائره‌سی هیچدر . أوروپا تربیه‌سی هندلیلرك شعورینی ، موازنه‌سنی اخلال ایتمش ، آنلرك قابلیت فکریه‌سنی بوزمش ، سویهٔ اخلاقیه‌لرینی پك زیاده ایندرمشدر .

سابقاًاوقسفورد دارالفنونده سانسقریت‌لسانی معلمی بولنان مونیه اوئیلیه‌مس Monier Williams ك فقرهٔ آتیه‌سی جای نظردر :

«شوراسنی، آچیقجه اعتراف ایده‌یم که هندستانده‌کی تربیوی مجاهده‌مزك نتائج عمومیه‌سندن اصلا ممنون دکلم . فنا تحصیل کورمش ، فنا یتشمش ، سجیه و موازنهٔ عقلیه‌سی بوزولمش برچوق کیمسه‌لره تصادف ایتدم. بلکه بو آدملرکتابدن برچوق شیلر اوکرنمشلردر . فقط بونلرك دوشونجه‌لری برماهیت جیده‌یی حائز دکلدر . بو مقوله آدملردن برچوغی پك زیاده سوز سویلرکوه‌زه‌لردر. عادتا سوز اسهالنه طوتلمشلردر ظن اولنور . متمادی برغیرته قادر اولمه‌جق مرتبه متانتاری یوقدر. اکر بونلر چالشمق قوتنی حائز بیله اولسه‌لر ، اساسات‌ابتدائیه‌یی‌اونوتیورلر.

كأن ، بو مخلوقات يازدقلرندن ويا سويلدكلرندن اوزاق بر دائره ده بولنيورلر .

بونلر كندى لسان ، ادبيات ، دين ، فلسفه ، صنف اهالى قواعدى ، عصرلرك تأييد ايتديكى عاداتى ترك ايديورلر فقط بونكله برابر بزم فنونمزى ويا ناموسكار ريبيونك فلسفه سنى ، ياخود معتقد خرستيانلرك افكار و آراسنى قبول ايتميورلر .

بز ، برچوق مساعيدن صكره « اوقومش يرلى » دنيلن مخلوقاتى « اعمال » ايديورز . بونلر كوزلرينى آچار آچماز همان بزه قارشى مخاصم موقعنه كچيورلر . . . الخ ، يوقاريكى فصللردن برنده سوريه قطعه سنده پروتستان و قاتوليك وخصوصيله جزويت رهبانلك نتيجهٔ تدريساتندن بحث ايتمش ايدك . ظن ايدرم كه بزم سوريه لى زوالى خرستيان وطنداشلرمزده پروفسور اوئيليه مسك تصويرايتديكى هند مدنيلرينه بكزهر ، لبنانك ، سوريه نك ، أوروپاو آمريقاليلغه تمثل ايدن بعض أرمنيلرك وخصوصيله آلمانلاشان ويا فرانسزلاشان يهوديلرمزك احوالى جداً محتاج تدقيقدر . بو بيچاره لر هضم ايده مدكلرى معلوماتدن طولايى معده فسادى قبيلندن بر بين و قلب فسادينه اوغرامشلردر .

برملتك سجيه وقابليتى ، عنعنات و تاريخى خارجنده كى

تربیه‌دن فائده یرینه مضرت کلیر . انسان ، انسان ایکن مایمون اولور . بو طرز تربیه بر آز تعمیق ایدیله‌جك اولورسه ترسنه بر داروئین نظریه‌سنه دسترس اولمق محال دکلدر .

دوقتور لوبون دیورکه کویا تحصیل کورمش برلینك فقر دماغیسی آبوق صابوق لقردی ایتمك خصوصنده‌کی غیر قابل تداوی خسته‌لغی درجه‌سنده اهمیتلیدر . بو راست کلدیکی ایلك أوروپالی‌یه ، جوابه منتظر اولمامق اوزره ، کمال جدیتله شه‌قسپیر ایله پونسون دوته‌رای‌دن هانکیسنی بکندیکنی ویا انکلیزقرالنك لوندره‌ده قاپلان آوینه‌چیقوب چیقمدیغنی وزوجه‌لرینك عددینی صورار . افکارنده‌کی اطرادسزلق شایان حیرتدر ، ویشنو ، مشتری ، تورات ، پرتس دوغال ، یونان ویا روما قهرمانلری ، اسکی جمهور ریتلر ، یکی سلطنتلر مفکره‌سنده مجنونانه رقص ایتمکده‌درلر . ظن ایدرکه انکلتره قرالی ، باش وکیلی و ولی‌عهدی ، براهما ، ویشنو وسیوایه شبیه براقانیم ثلثه تشکیل ایدر . یکی معلوماتی کندی عرقنك مفکرهٔ ارثیه‌سی ایله حکم ایده‌جك قدر مختل الاذعاندر .

بو أوروپا معارفنك انکلیز نقطهٔ نظرندن‌ده برفائده‌سی اولمامشدر . چونکه ، بویله‌جه أوروپا افکارینه

تمثل ایدن بر هندو ، مکتبدن چیقار چیقماز انکلترەنك بر عدو مبینی اولیور. هندلیلرك افکار احرارانەسی، انتشار ایدن برچوق غزتەلرك مقالات شدیدەسی ، « هندستان هندولرکدر ! » نظریەسی هپ بوکا دلالت ایدر . مؤلف دیبوکەر ، بوکون ، فی‌الواقع یکی اوقور یازار طبقەنك اهمیتی هندده پك بیوك دکلدر ، فقط احصاب معلوماتك عددی کیتدکجه چوغالیور . وبو ، استقبالده، هندده ، بریتانیا حکومتی بیوك بر تهلکەده براقەجقدر .

أوروپا تربیەسی هندلینك سویهٔ فکریەسنی ترفیع ایدیورمی ؟ بوتربیه آنی أوروپالیه دوست ایدەبیلیرمی ؟ خلاصه بو طرز تربیه و تعلیم هندلینك اخلاقنی اصلاح ایدەجك برماهیتدەمیدر ؟ بوسؤاللرك جوابی قطعیدر : أوروپا تربیەسی شایان حیرت برصورتده هندلینك سویهٔ اخلاقیەسنی ایندیریور . بوتربیه ساکن ، ناموسکار برطاقم زواللیلری آلچق ، عادی ، ایکیوزلی ، تربیەسز ، ظالم مخلوقات منزلەسنه ایندیرمکدەدر . بونلر ظلماً مملکتلرینی استیلا ایدنلر ایله برلکده وطنداشلری علیهنده‌کی نالایق حرکاته بیله توسط ایدیورلر .

موسیو اوئیلیه‌مس دیورکه نادراً أوروپالینك مزایاسنی اکتساب ایدەبیلن هندلیلر ، بالعکس ، قولایلقله غربلیلرك

ذمائمی آلیورلر . هنده کیدن ضابطلر متحداً روایت ایدیورلرکه یکی اشغال ایدیلن یرلرده ساخته‌کارلق ، ساخته اوضاع ، ستیزه‌جولق ، قابالق ، خست و بوکا مماثل اخلاقسزلقلره بیله اصلا تصادف ایتمه‌مشلردر . فقط أوروپا اداره‌سی تعمم ایدر ایتمز شایان حیرت برصورتده محاکم ، جرائم وجنایات ایله اشتغاله باشلامشدر .

بزده بر آز احوالمزه عطف نگاه ایدهلم . بوحال ترکیه‌ده عینیله واقعدر . بز ، أوروپانك مزایاسنه وارث اولهمیورز . بالعکس أوروپانك ذمائمی ، کئولپرستی ، قمار ، اخلاقسزلق ، هوا اویونلری ، علل و امراض زهرویه ، عنعناتی بکنمه‌مك ، و سائره و سائره ، بزده دورسلیم ثالثدن بری خیلی یول آلمشدر ! کراراً سویلدیکم وجه اوزره نه شرقلیلغمزی محافظه ایده بیلمشز ، نه ده غربلی اولمشز . برچوق قلرمز سجیه‌لرینی ، اخلاقلرینی بو اوغورده فدا ایتمش ، فقط ، هیهات که أوروپانك عاداتنه اولسون توارث ایده‌مامشلردر .

هند چینی‌ده‌ده عینی احوال ظهور ایتمشدر . دقتور کوستاولوبون اورا والیسی اسبق موسیو قوبوقوسکی Klobukowski نك رسمی راپورلریله استشهاد ایدیور . عینی قاعده ، هریرده ، عینی نتیجه‌لری ویرمکده‌در .

مؤلف عینی قاعده‌نك نتائجنی الکمهم فرانسز مستملکه‌

سنده ، جزائرده‌ده آریپور والحق بتون خصوصیاتیله بولیور .

موسیو پول دوما دیورکه : « جزائرده‌کی تورکو نفری عسکرلکدن قورتولور قورتولمازدرحال بورنوسنی کیبر. کوینك یولنی طوتار،هروقت قوص‌قوصجغنی سور، آرزو ایتدیکی وکچندیره‌بیله‌جکی قدر قاری آلیر ؛ آنك ایچون اللهدن بشقه آله یوقدر ، محمد آنك پیغمبریدر ، خرستیانلر کوپك، کوپك اوغلی کوپکدرلر ؛ قادین اوستنه بدنیلیر برحیواندر. بوآدم ممکن اولدیغی قدر آز فرانسز - لشمشدر . فقط بو اثناده بزدن برطاقم شیلر اخذ و تلقی ایتمشدر : دمائمزی ! بونلرك ایچنده کندیسنه عائد اولمیان بردانه‌سیده واردرکه اوده سرخوشلقدر . »

دوقتور کوستاولوبون،متعدد و اهمیتلی سیاحتلرنده، فاسدن آسیانك اورته‌لرینه وارنجه‌یه قدر اهل اسلامك سرامدانه مراجعتله فکرلرینی صورمشدر .

بونلرك جمله‌سی ، یك‌زبان اولەرق ، أوروپا تربیه‌سنك مسلمانلرجه أوروپالیلری نظر عداوتله کورمکدن بشقه برثمره ویرمدیکنی اعتراف ایتمشلردر. علمای عرب أوروپا تربیه‌سی اخلاقاً هم دینلرینی افلاسه سوقدن بشقه برشیئه یارامادیغنی سویلمشلردر . بوتربیه برطاقم ساخته

احتياجات توليد ايتمش و فقط آنلرى استيفا ايچون لازم كلن وسائطى تدارك ايتديرەمامشدر . بوندن طولايى دركه زوالليلر پريشان حال اولمشلر و ميدانه برعنصر قيام وعصيان چيقمشدر .

بنه تكرار ايدەلم دوقتور كوستاولوبون مستعمراتك اهاليسنه تركى طرفدارى دكلدر . أوروپالى بى براعى كورمك ايستيور . فقط بو راعى ، قولاغى دليك و منافع حقيقه سنى مدرك اولملى ، قويونى قويون اولمق اوزره يتيشديرملى ، بوقسه ، كنديسى كبى بيهوده انسان ايتمكه چالشماملى ديمك ايستيور .

بز بوقدر كرى فكرلى دكلز . نەقدر اولسه اسلام علو جنابى بزەده سرايت ايتمشدر : بنى نوعمزى دائمى برحال طفوليتده ، متمادى حجر تحتنده كورمك ايستەمەيز . تدريجى برصورتده ، بتون انسانلرك تكاملى طرفدارى يز .

*
* *

برملتك معنويتنه تأثيرى اولان يكانه مؤسسه ، يكانه عقيده ، يكانه تربيه اودركه بسيط بولونمسى اعتباريله آنك اذعانەموافق كلير وطرزمعيشتنه خلل ايراث ايتمز . ايشته ، دوقتور كوستاولوبونك فكر مصيبنجه ، اسلاميت بويله بر دينمدر . و آنك تأثير مهمى آنجق بويله تفسير

اولونه بیلیر . ظاهراً سیمیاوی عد اولونه بیان اسلامك استعلای سریعی آنجق بونقطهٔ نظردن باقلنجه آکلا - شیلیر . بوتأثیر حالا ، شرقده باقیدر. اسلامیت طرفندن قازانیلان ملتلر اکثریتله عربلرك حسیات ، احتیاجات و عاداتنه مالك ایدیلر . بناءً علیه بو ملل مفتوحه اسلامه کچمکله طرز حیاتارنده اساسلی برتبدله معروض اولمدیلر و مدنیت غربیه کبی قاریشیق وچاپراشیق برمدنیتك قارشیسنده بولونمدیلر .

مؤرخلر اسلامیتك حیرت بخشا تأثیر اخلاقی و فکری یسنی قوهٔ مادیه یه عطف ایدیورلر . فقط شمدی بوفکرده بولونمغه مساغ یوقدر . چونکه اسلامك سر آمدانی اورتهدن قالقدیغی حالده اسلامیت ینه قطع مراحل ایدیور .

رومالیلردن صکره محمدیلر او یکانه مدنیتکارلردرکه ملل مختلفه یه کندی تربیهٔ اجتماعیه لرینك ، مذهبلرینك ، مؤسساتنك ، صنایعنك اساساتنی قبول ایتدیره بیلدیلر.

بوکون اسلامیت کوچولمك شویله طورسون ، دورهٔ اقبال مادیسنك یتیشه مدیکی یرلره واصل اولیور . قرآن و مؤسسات اسلامیه ـ که آنك نتائجیدر ـ اویله بسیط و اقوام ابتدائیه نك احتاجاتنه اوقدر موافقدرکه بونلر

کندی کندیلرینه شایع اولیورلر . مسلمانلر ، ولو تجارت طریقیله اولسون زه‌دن‌کچمشلرایسه مؤسسات و اعتقاداتنی بر اقمشلردر. آفریقانك أوروپا کاشفلرینك کیره‌بیلدکلری اك اوزاق محللرنده اسلامه داخل اولمش عشیرتلره تصادف ایدلمشدر . اسلاملر ، الیوم ، ممکن اولدیغی قدر آفریقا قبائلنی تمدین ایتمکده‌درلر . حالبوکه أوروپالیلر ، که فاتح و تاجر اولهرق شرقی دور ایدییورلر ، آرقه‌لرنده هیچ برمعنوی ایز براقه‌میورلر. أوروپالیلر ،شرقلیلروخصوصیله ابتدائی اقوام اوزرینه هیچ برتأثیر مدنیتکارانه اجرا ایده‌مزلر .

أوروپا مدنیتنك نتائجنی طوپدن تلقی ایتمکه‌ژاپونیالی ، نفس الامرده ، نه قوانین اصلیه‌سنی ، نه معتقداتنی ، خصوصیله نه‌ده سجیه‌سنی تبدیل ایتمدی . ژاپونیالی تکرارحیاته کلمش بر فه‌ئودالیته‌دوری بارونه بکزه‌رکه لوقوموتیو و طوپ استعمالنی اوکرنمش بولنیور. آنك اذعانی بوتربیه‌ایله دکشمش اولیورمی ؟ ژاپون روحی تبدل ایتمه‌مشدر . ژاپون حیات خارجیه‌سنده‌کی تبدلات ، حیات داخلیه‌نك استقزارینی أوروپالیلردن کیزلمشدر .

کوستاولوبون بر آز ایلری‌یه کیدیور.شرقك فرانسز-لشدیرلمسنی ویا أوروپالیلشدیرلمسنی واقعا تقبیح ایدیورسه‌ده

غربك وصايت عاليه‌سنى مشروع كوريسور . مادام كه اصول استعمارك يرليلرده ، أوروپاليلرده فائده‌سى يوقدر . او حالده ، محررك بوندن مقصدى نه‌در ؟ دوقتور ديوركه مستعمراتده‌كى مأمورلرمزك عددينى پك چوق ايندير ملى يز ؛ او مأمورلرك مستعمرات خلقى اخلاق و عاداتنه ، لسانلرينه وقوف تامى اولمرينى ايسته‌ملى يز . عجبا بو مأمورلرك وظيفه‌سى نه اوله‌جقدر ؟ بونلر أوروپايه‌مى خدمت ايده‌جكلر ، اهلئ محليه‌يى مى يتشديره‌جكلر ؟ أوروپايه خدمت ، أوروپايى نقداً مستفيد ايتمك ايسه اوممام كه بو دوقتور كوستاو لوبونك منطقنجه‌ده مشروع اولسون . أوروپاليلرك شرقليلرى يتشديرمارينه كلنجه : ظن ايدرم كه لوبون نظريه‌سنجه بو پك اوقدر قابل اوله‌ميور . او حالده ؟

محرر أوروپانك استعمار اصولنى تنقيد ايتدكدن صكره يأسه دوچار اوليور . بز ، بو خيالى تشبث‌تمزدن ، بيوك بر بغض و عداوت و متمادى محاربه‌لردن بشقه نه اقتطاف ايتدك ؟ ديور . او حالده ؟

* * *

دوقتور كوستاو لوبون بالخاصه فرانسز اصولنى مؤاخذهٔ سرد مقال ايديور . آلمان ، فلمنكلى ، انكليز

محرر لرندن بعضیلری ده کندی مستعمراتلری احوالنی نظر دقته آلهرق خیلی مناقشاتده بولونمشلردر. بونلرك مطالعاتیده یوقاریده اجمال ایتدیکمز آرایه شبیهدر. تفصلارندن صرفنظر اولندی . یالکز ، تأیید مدعا ایچون ، انکلتره مشاهیر سیاسیوننندن سور سقاوهن بلونتك S. Blunt مصرلیلره بر مکتوبنی ترجمه ایله فصله ختام ویریورز .

پارسده انعقاد ایده‌میوب بروکسلده طوپلانان مصر ملیونی قونغره‌سنه مکتوب

افندیلر ،

قونغره‌کزه رئیس فخری اولەرق دعوت ایدلدیکمدن طولایی محمدتمی نصل عرض ایده‌جکمی بیلەمم . بونی . انکلیزلك صفتمدن صرفنظر، شبان مصریەنك حقمده‌کی توجهاتنـه بردلیل اولمق اوزره بلقی المدرم . برآز دها کنج اولمق وبالذات خدمتده بولونمق آرزو ایدردم فقط یتمش یاشنه کلمکلکم مع التأسف بوکامانع اولدی . بودقیقه‌ده بنم یاپه‌بیلەجکم شـیئ ، یالکـز ، سزك وطـن پروانه پروغرامکزی قبول ایتدیکمی بیان وسزه ، ألمدن کلدیکی قدر، آنك حسن صورتله تطبیقی ایچون وصایاده بولونمق و بومصر مسئله‌سنده انکلیز و أوروپالی اولمدیغمی وهیچ بر فکر مضمره متابعت اتمامك اوزره ساده‌جه ملیوندن بولندیغمی برکره دها وعلناً اعلان ایتمکدن عبارتدر.

سز ، مصر مسئله‌سی حقنده‌کی فکرلرمی بیلرسکز. بوفکر ، سزه عائد مسائلده، اوتوز بش سنەلك برتجربه‌یه

استناد ایدر. مالیونك اوینادقلری أنتریقدلرك مملکتکزك اجنبی طرفندن نصل استیلا اولونمسنه سببیت ویردیکنی وحالاده عینی دسیسه‌لرك اجنبی اشغالنی تمادی ایتدیردیکنی ده پك اعلا بیلرم . مصری خدیو اسماعیل زماننـدن بری طـانیرم . تکرار قوندومینیوم زماننده (فرانسز انکلیز سلطنت مشترکهٔ مالیه‌سی)ده مصری کوردم . ١٨٨١ده حزب الوطنیـنك ظهـورنده بولندم . ١٨٨٢ ده قانون اساسینك مذاکره وبالآخره اعلاننده‌ده بولندم. اوکونلر ده ، سنرك ملکی وعسـکری سر آمدان اختلال پرور- انکز ایله مناسباتم اولدی . لوندره‌ده، هیهات ، بر نتیجه ویرمامك اوزره ، وکلا نزدنده حقوقمکزی مدافعه‌ایتدم . اسکندریه بومباردمانی اولدن بیلدیره‌مامك ألمی ایله متأثر اولدم وتل الکبیر فاجعه‌سنده وطنداشلرم آره‌سـنده یکانه اغلایان بلکه بن ایدم. بناءً علیه بوکون سنرك قدر وبلکه درجهٔ افراطده کندمی مصروطن پروری تلقی ایتمکده حقسز دکلم .

بوألمناك کونلرده حزب الوطنینك ایکی دفعه طوغدیغنی کوردم . ابتدا ، ١٨٩٢ ده لاحق خدیوك جلوسنده . خدیو ،.اوزمان وطن پرورلك شطارتیله پر برکنج ایدی . آره‌صره بنی محرم اسرار ایدردی . فقط بیچـاره پك چابوق بزم وکیلمز لورد قرومه‌رك مناسبتسز اوضاعیله جسارتنی غائب ایتدی .

دها صکره‌لری ، سزك عالیقدر وکنیج خطیکز مصطفی کامل پاشانك الهاماتیله ظهور ایدن حرکت ملیه‌ده. مشارالیهك هر نه زمان تشرف ایتدمسه ، کندیسنه ، کمال ممنونیت ایله ، ألمدن کلدیکی قدر معاونتده بولندم . فقط یاش ، ظالمانه برصورتده ، قوتلری تنقیص ایدیور . بونك ایچوندرکه بروقتدن بری آرتق سیاحتدن واز کچدم . کنجلکمك بر چوق ایی کونلرینی کچیردیکم پارسه بیله آرتق کیده‌مز اولدم . پارسه کیتمك بنم ایچون ایکی قاتلی برنعمتدی. چونکه ، اولا پارسی کوره‌جك ایدم ، ثانیا ، سزك قونغره‌کز اوراده مجتمع بولنیوردی .

سزه ، وضعیت سیاسیهٔ حاضره‌کز حقنده فکرمی آچیقجه سویله‌جکم . سز شدید برهجران کچیریورسکز ؛ فقط بو بنم تخطر ایتدیکم هجرانلر درجه‌سنده شدتلی دکلدر . بزم دولتمزکبی بردولتك معنویات و اخلاقیاتی افساد ایدن ضربهٔ شدیدی آلتنده اوتوز سنه بولونمسندن صرفنظر حزب الوطنینك باقی قالمسی آنك عناصر لازمهٔ حیاتیه‌یه مالك اولدیغنه وبو وبوکا مماثل دیکر هجرانلردن صکره‌ده بنه پاشایه‌جغنه دلالت ایدر .

حریت کونی کله‌جکدر ؛ بوکا بنم هیچ شبهم یوقدر. مصرك طالعی اولادلرینك جسارتنه و حریتدن استفاده‌یی

قطعیتله آرزو ایتملرینه وابسته در. بناءً علیه انکلیزلر سزه بر دفعه دها شدتله مقابله ایتدکلرندن طولایی جسارتکزی غائب ایتمك لازم کلیر . بو معاملهٔ شدیده اوزون مدت دوام ایده‌مز . مصر ، بوکون میدان ترقیده خیلی یول آلمشدر. کندیسنك عالم مدنیتك بك جوارنده بولونمسی ، آسیا و آفریقاده بولنان زوالی ایالتلرك تابع اولدیغی معاملهلردن آنی وارسته ایدر . اورالرده حکم سورنلرجه هر شیئ مباحدر و تأسف اولنورکه او مملکتلر خارجك یارد- مندن نومیددرلر . مصره دها زیاده ظلم ایدلمسنه أوروپا رخصت ویرمیه‌جکدر . شونیده اونوتمه‌یکزکه سزك کبی بر فرقه‌نك موفقیاتی فدا کارلق ایتمه‌دن وشهید ویرمه‌دن حصوله کلمز . حریت ملیه‌کزی استرداد ایچون داخلده کامل جسارتله مجادله‌یه دوام و پروپاغاندا کزی خارجه تشمیل ایتملکلکز کرکدر . اکر لازم ایسه ، قاهره‌ده ، سیاسی ترهیبات و محکومیتلره حاضرلنکز . بونلر محاکم حدودینی کچه‌مز . سربست مملکتلرك پای تختلرنده قونغره‌لر کزه دوام ایدیکز . أوروپا انکلیزلر ایله مصرلیلرك حکم و سزك ثباتکزی کوره‌رك حقکزی تسلیم ایده‌جکدر .

بز انکلیزلره کلنجه آرتق کندمزه عائد اولمیان بر

مملکتده ارتکاب ایتدیکمز معاملات غیرمنتظه‌دن طولایی اوتانه‌جغز ؛ بز ، پرکلال اولان بو وضعیتدن اوصانه‌جغز. وضعیت بزم ایچون . هر سنه ، دها فائده‌سز ، دها شرفسز اوله‌جقدر .

حقیقت شودر : بو قدر سنه اشغال عسکریدن صکره انکلتره‌نك مصرده‌کی موقعی امین دکلدر . فرانسه‌نك آلتی سنه‌دن بری قاهره‌ده مخالفت دیپلوماتیقیه‌ده بولونمقدن فراغت ایتدیکی و دیکر دول معظمه‌نك رسماً پروتستوده بولونمقسزین وضعیتی قبول ایتدکلری واقعا طوغریدر . فقط بو موقت ، غیر دائمی ، غیرحقوقی بر ائتلافدن بشقه برشیٔ دکلدر . أوروپانك قانون بین‌المللی ، سیاسهٔ ، مصری عثمانلی ایمپراطورلغنك بر ایالتی اولمق اوزره طانیمقده بردوامدر . هیچ شبهه‌سز، بزم طرفمزدن وقوعبوله‌جق هر هانکی برالحاق تشبثی قرین مساعده اوله‌میه‌جقدر . حکومت عثمانیه آیاقده طوردقجه بو وضعیت باقی قاله‌جق ونیل وادیسنده انکلتره‌نك موقتی غیر معین و اندیشه‌ناك اوله‌جقدر .

بو نقطه‌ده بزم قناعتمه اشتراك ایتمیانلره أوروپانك و بحرسفید حوضه‌صنده‌کی دولتلرك خریطه‌لرینی مدققانه تتبع ایتملرینی توصیه ایدرم. اوراده لازم کان ادله‌یی بوله‌جقلردر.

کوره‌جکلردرکه سویش قنالنه حاکم اولان مصرك موقعی دنیانك اك مهمیدر . بوراسی بتون ملتلر وانکلتره ایچون مهمدر ؛ فقط بحرسفیدك جوار حکومتاری ایچون بواهمیت مضاعفدر . بناءً علیه بونلرك اوقیانوس دول اجنبیه‌سندن بری طرفندن اوراده دائمی صورتده قالوب کندی دکزلرینه حاکم اولمسنه روی موافقت کوسترمه‌جکلرینی زعم ایتمك طوغری اولهماز . بودولتلر ، بویله بر موافقتده بولونمقله تجارتلرینی رخنه‌دار ایده‌جکلر و خانه‌لرینك شرقی آناختارینی ، هند دکزلرینه آچلمش قپولرینی هروقت ایچون بوحکومته ویرمش اولهجقلردر. نه آوسترپا . نه ایتالیا ، نه ده فرانسه بوکا موافقت ایده‌مز. آنلرك لطفکارلغی بورایه واره‌ماز . آلمانیا ده بویله بر حرکتده بولونه‌ماز . بونك عکسنی ادعا ایچون دلی اولق لازمدر . آلمانیا ، هیچ شبهه‌سز ، برکون بحرسفیده برلیمان ایدینه‌جکدر . اوحالده ، کندی رقیب تجاریسی اولان انکلتره‌یه، هر وقت ایچون ، کندیسنك و اوزرلرنده تفوقنی ادعا ایتدیکی اوروپا دولتلرینك شرقه‌طوغری اولان یولنی سد ایده‌بیله‌جك بر موقع عسکرینك بروجه انحصار ترکنه رضا کوسترهبیلرمی ؟

شوده جای نظردرکه کنجلشن و عسکرلك خصو -

صنده قوت بولان عثمانلی ایمپراطورلغی ده کندیسنه عائد و خلافت اعتباریله اهمیتی بدیهی اولان مصری ترك ایده‌مز . خیر ! استقباللده منحصراً انکلتره مصره صاحب اوله‌میه‌جقدر . هیچ بر وقت بریتانیا ایمپراطورلغی بو خطه‌یه تصرف ایده‌میه‌جکدر . مستملکه ، اراضیٔ محمیه ، اراضیٔ مضافه اولمق اوزره اصلا مصر بزه کچه‌میه‌جکدر . ایشته اوزاقدن کوریلن واستقبالك تأیید ایده‌جکی وضعیت بودر .

انکلتره‌نك سیاست حاضره‌سنی سزه شرح ایتمکه مجاسرت ایده‌جکم . بزده مصرده برچوق سنه‌دن بری دوام ایدن وضعیتك نه قدر تهلکه‌لی اولدیغنی رجالمز پك اعلا بیلیرلر . بیلیرلرکه بو وضعیت غیر طبیعیدر و دائمی ومستقر اوله‌ماز . اکر بوایشه پاره قارشمه‌سه و اهالینك خروجندن قورقولمسه مصردن چوقدن کف ید ایدیله‌جکدی . بزم عسکری وبحری اهل خبره‌مزك مدعیاتنه نظراً اوروپادول معظمه‌سندن عرهانکی بریله‌او لورسه‌اولسون بر محاربهٔ بحریه‌یه طوتوشور ایسه‌ك و او اثناده نیل اطرافنده ساکن سزك ملتکز بزه دشمن اولورسه مصری اشغالده دوام پك کوچ اوله‌جق وپك وخیم تهلکه‌لری استلزام ایده‌جکدر . دیکر جهتدن ، بزده ، افکار عمومیه ،

مصر خصوصنده چوقدن بری اغفال ایدلدی . ظن اولنیورکه بتون نیل وادیسی بزمدر و آنك محافظه‌سی بزم اوزرمزه واجبدر . بزده برناظر ویا برفرقه رئیسی یوقدرکه ولو بعیدبر استقباله مصرك تخلیه‌سنی تکلیف ایده‌بیلسون . بویله بر پروغرام خلقجه پك فنا کورینه‌جکدر . بویله بر عدم مداخله سیاست جیده‌سنی ایلری‌یه سوره‌جك جسارتدن محروم اولنجه و برقاچ سنه‌دن بری ، آلمانیا ایله اوله‌جق حربك اوقدر تعلیقی ممکن اولمدیغی آکلاشلنجه بزم رجالمز تلاشه‌دوشدیلر . منتخبارینه‌قارشی قورقدقلرندن مصری تخلیه‌یه کیده‌مدیلر فقط اوراده دیکیش طوتدیرمق امکانی بوله‌مدقلرندن متوسط بر طریقه صاپدیلر . ایکی سنه‌دن بری ایشته بو سیاست تعقیب اولنیور . فورطنه‌یه قارشی کلمك نیتی ایله مصرلیلرك قلبنی قزانمق و آنلره حال‌حاضری‌قبول‌ایتدیرمك ایسته‌دیلر . لورد قرومه‌ر ـ که مسلك واهیسی کندیسنی نیکبین ایتمش ایدی ـ اوزون مدت مصرده بر انکلیز بر فرقهٔ دائمه‌سنك وحتی کندی نامنه اضافتله بر شخصی فرقه‌نك تشکیل ایدیله‌بیله‌جکنه قانع ایدنی . کندیسی بونکله مغرور اولوردی . ۱۹۰۳ سنه‌سنه‌قدر بوذاتك مملکتمکزده ارتآ عائله‌سنه انتقال‌ایتمك اوزره سرای نظارتی مأموریتنی ایسته‌دیکنی طویدم .

قرومەر ظن ایدییوردی که حزب الوطنینك مخالفتی خدیو طرفندن یاپیلمش، استانبول جانبندن مظهر معاونت اولمش بر انتریقەدن بشقه برشیئ دکلدر و مصر اهالیسنك حسیاتی جداً کندی لهنەدر . بو آدم بو واهی فکری اوقدر ایاری یه سورمش ایدی که ، برسنه صکره ، فرانسز مخالفتی ١٩٠٤ انکلیز-فرانسز ائتلافی ایله زائل اولدقدن صکره قاهرەده انکلیز عسکرینه لزوم اولمدیغنی و استقبالده حکومتنی مصر و انکلیز مختلط اردوسی و یرلی و انکلیز مختلط پولیسی ایله ادامه ایده بیله جکنی اعلانه حاضر بولندیغنی سویلدی . اردونك درحال عصیانه مهیا اولدیغنی آکلامق ایچون ، قرومەره، عقبه مسئلەسی و کذلك خلقك بغض و عداوتنی بیلدیرمك ایچون « دنشاوای » وقعهٔ مجنونانه و جانیانەسی لازم ایدی. بو، کندیسی ایچون بیوك برسقوط امل و انکساری ایجاب ایتدردی. زوالی اوقدر مأیوس و متألم اولدی که استعفا ایتدی و تسلیتیاب اولمق ایچون قباحتك عبدالحمیدك کندی علیهنده و اتحاد اسلام فکریله یاپیلمش بر انتریقەسی اولدیغنی اعلانه قدر کتدی .

١٩٠٧ سنەسی مایسنده بزم پولتیقەمز بومرکزدەایدی. سزەسور الدن غورست ایچون نه دیەیم؟ نفس الامر ده غورستك لورد قرومەره خلف اولمسی متوفی قرال ادواردك ایشیدر . غورست سابق قراله سنەلردن بری

خصوصی خدمتلر ایفا ایدیوردی . کذلك بو توجیهاته برسبب دها آرانمق لازم کلیرسه‌دینه‌بیلرکه ادارهٔ مرکزیه تسلسل مأمورین نقطهٔ نظرندن برچیقماز سوقاقده‌بولنیوردی، بوکانهایت ویرمك ایچون عابدین سرایندہ مرعیٔ الخاطر اولان ألدن غورسته مراجعت ایدلدی . مصرده یکی آجنته‌نك یکی برپولتیقه اتخاذ ایده‌جکی حقنده بر ذهاب باطل حاصل اولدی . بوآجنته‌نك مملکتی حریته آلشدیرمق ایچون امر آلدیغی و عاقبت ، تخلیه وعدلر-ینك زمان انجازی کلدیکی سویلندی. بویله بر ظن معقول ایدی چونکه لوندره‌ده وکلا دکیشیور و غلادستونك (ایرلاندا حرّیتی طرفداری اولان) هوم رول فرقه‌سی رأس‌کاره کلیوردی. فقط بونلر هپ خیالاتدن عبارتدی. سزه تأمیناً سویلیه‌یمکه خارجیه نظارتنده بردقیقه بیله بو وادیده مداولهٔ افکار ایدلمدی . ۱۹۰۷ ده غورسنك آلدیغی تعلیمات خدیو ایله أیی بر ائتلاف عقدی و آنك تخلیه‌یی طلب ایدن حزب الوطنی‌دن آیرلمسی اسبابنك استکمالی ولوردقرومه‌رك پولتیقه‌سنی تعقیب خصوصلرندن بشقه برشیٔ دکلدی . زعم اولنیوردیکه خدیو قزانلنجه دیکرلری قولایجه ألده ایدیله‌جك، انکلتره مصرده غائب ایتدیکی موقع حاکمی ، اهالینك موافقتی ایله وکوزل

سوزلرله تکرار آله‌جق و نیل وادیسنده سویله‌جك .
قرال ادواردك اسلامیتك حامی و امامی اولمق اوزره
سلطانه خلف اولمسی و یالکز مصرده دکل ، هنده ،
عربستانده وشرقك اقوام سامیه‌سی زدنده بوصفتله طانتد-
یرلمسی دوشونلدی. بو،غیر منتظم برخلافت جدیده اوله-
جقدی . خدیو ، عنوان اعتباریله امیر المؤمنین صفتنی
محافظه ایده‌جك فقط هر حالده قرالك امری آلتنده بولنه-
جقدی . مصره بر حکومت مشروطه تأمین ایتمکه
کافیدر بو ، مسلم اولدیغی اوزره ، اصلا موضوع
مذاکره اولمامشدی؛اودرجه‌ده که کندیسنی مشروطیتپرور
اعلان ایدن خدیوه قرال خط دستی ایله برمکتوب
کوندروب بو سودادن واز کچمسنی امر ایدیوردی .
دوشونیلن شیٔ سنرك زواللی مجلس شرایعکزك زواللی
مذاکراتی برآز توسیع ایله برکوچك پارلمنتو طاسلاغی
یاپمق و ایالت مجلسلرینك وظائفنی توسیع ایتمکدی.
پولتیقه‌سی ۱۸۸۲ (مصرك اشغالی تاریخی) دن بری
ایلریله‌میه‌ن خارجیه نظارتنده اصلامصره حریت ویرلمسی
مسئله‌سی مناقشه اولونمدی . بیلرسکزکه ۱۸۸۲ مداخلهٔ
مسلحه‌سنك سببی اوسنه اعلان اولنان مشروطیتك
طرفدن تصویب ایدلمامسی و مداخله‌دن مقصده

خدیوك بروجه مطلقیت اعادهٔ حکم وقوتی ایدی . بناءً علیه یکرمی سکزسنه حیله و دسیسه وظلم و اعتسافدن صکره انکلتره خارجیه‌نظارتی بردن بره‌فکرینی دکشدیره‌رك برنجی ایشی تخلیه‌یی طلب اوله‌جق اولان مشروطیتی اعلانه نصل طرفدار اوله‌بیلردی ؟

کذلك مصرده، غورستك طبع ومزاجی برسیاست احرارانه‌نك باشلیه‌جغنه و قرومه‌رك پولتیقه‌سندن غیری برمسلکك اتخاذ ایدیله‌جکنه دائر اولان ذهابده آلدانلدی. سورألدن غورست شرقی سومز دکلدر؛ عربجه‌قونوشور؛ شخص اعتباریله سویلیدر ؛ سلفی کبی بریتانیالیلره خاص درشتلکی یوقدر ؛ برلی عالم ایله شخصی و خصوصی اولمق اوزره ایی معامله‌ده بولونمق قابلیتنی حائزدر . فقط بونکله استقلال ملی پولتیقه‌سنی تصویب آره‌سنده بیك فرسخ واردر. غورست ، اول باول ، أمپه‌ریالیست و « حکومت قرطاسیه » طرافداریدر .ذاتاً لورد قرومه‌رك معیتنده اون آلتی سنه‌خدمتی‌سایه‌سنده آمرینك بتون اصول حکومتنه وارث اولمش ایدی کندیسنه تودیع امور ایدنلر ایچه بیلیرلردی که آنی مصره کوندرمکله حکومت اشغالیه‌یی ظاهراً دها آز شایان نفرین بر حاله صوقه‌جقلر شو قدر وارکه اشغالدن ده امین بولنه‌جقلر.

غورست سلفندن آز اشغال طرفداری دکلدر . آنکله لورد قرومر آره سنده کی یکانه فرق شودر : بو ، مقصدینه ایی و آلدادیجی سوزلرله واصل اولمق ایستهر ، حالبوکه دیکری تهدیدی ترجیح ایدردی .

کوردیکز که بر رادهیه قدر غورست کندیسنه تودیع اولنان وظیفهٔ ائتلافکارانهیی ایفا ایتدی . ظاهراً اولسون خدیوی ألده ایتمکه موفق اولدی . و آکا اشغال پولنقه سنی قبول ایتدیردی وشخصی منفعتدن طولایی کندیسنه مظاهر اولهجق برکوچك انکلیز فرقهسی تشکیل ایده بیلدی . بدایتده طالعی ده یاوردی . حزب الوطنی ، عالیقدر رئیسی مصطفی کامل پاشایی غائب ایتدی . و بوندن مخالفت ایچون بر آز بوزغونلق حاصل اولدی . غورست نقطهٔ نظرندن بوشایان استفاده ایدی . کذلك استانبول اختلالی بیله اولمسه ، استقلال مطالباتنی آتی یه تعلیق ایده بیلهجك اولان حریت پارلتیلرینی قبول ایتدیره بیلیردی . مصر ایچون شایان ممنونیتدر که ۱۹۰۸ تموزنده ژون ترك فرقهٔ مشروطیت پرورانك موفقیتی آنی بوندن قورتاردی . خارجك یاردمی اولمدن بر قومشو و حقیقی و صمیمی متفق ملت اسلامیهنك استحصال حریتی مصره یکی بر جسارت بخش ایتدی و انکلترهنك اوزاتدیغی آلداتیجی حریت صدقهسنك

ردینه بادی اولدی . تخلیه علیهدارلغی بتون مصر عالم اسلامنه شامل اولدی. بونده کرك غورست ، کرك سور ادوارد غره‌ی بر آز غائب ایتدیلر نه قدر ائتلافکار وجمل تلطیفیه ایله آراسنه کورونورسه کورونسون مصر مسلمانلری ممالکتارنده انکلیز اشغالنك تمادیسندن بحث ایدلمسنی ایسته‌مدیلر . هر وقتدن زیاده تخلیه‌یی شدیداً طلب ایتدیلر. بوندن بشقه‌سی کندیلری ایچون سیّان ایدی .

خارجیه نظارتنده ائتلاف و انکلتره تفوقی پولتیقه‌سنك افلاسی نه‌زمان آکلاشلدیغنی تعیین مشکلدر . ١٩٠٨ عثمانلی انقلابنك باشلانغجنده بزم دیپلوماسیمز یکی حکومتدن انکلتره‌نك مصرده‌کی اشغالنك تصدیقنی قبول ایتدیره‌بیله‌جکنه ذاهب اولدی. بونك ایچون صدراعظم کامل پاشایه یناشلدی . فقط مشارالیهك سقوطی انکلیز نفوذنی مضمحل ایتدی و ١٩٠٩ بدایتنده سرزدهٔ ظهور اولان متقابل اختلال نفوذمزك بتون بتون محو ایدلمسنه بادی اولدی . بوندن صکره قاهره‌ده اشغال سیاستنك قبول ایتدیرلمسی ایچون بشقه اسبابه توسل اولندی . اطرافنده‌کی کوچك انکلیز محبی فرقه‌نك محویني کورنجه غورست قبطیلری استخدام و استعمال فکرسقیمینه دوشدی. آنك زعمنجه کویا بونلر برلیلرك مخالفتنه قارشی تأمین

موازنه ایده‌جکدی . بطرسی عالی پاشا باش و کاتبه کچیرلدی و کمال دبدبه ایله اعلان اولوندی که بو خریف ریاست نظار مقامنه کان ایلك « تام » مصرلیدر . بو ، حزب‌الوطنیده‌کی ایکی مذهبی تفرقه‌یه دوشورمك ایچون خائنانه برحرکتدن ، انکلتره‌ده دستورمزاولان حکمران اولمق ایچون رعایای تفرقه‌یه دوشورمك حکمت غلیظه‌سنك تطبیقاتندن بشقه برشیء دکلدر . مع‌التأسف بوتطبیقاتده موفق اولوندی . شایان تلهفدرکه بوحال مصر شبانی آره‌سنده بادیء نفاق اولدی . مصر ، بتون قواسنه محتاجدر. و مخالفت دینیه هر وقت مضردر . بونك شایان تأسف نتیجه‌سی بطرسك قتلیدر . شوقتلك بر أبی نتیجه‌سی‌ده واردر : بوندن طولایی اهالی وضعیت حقنده بر فکرتام حاصل ایتدی و اسلام مخالفتنك زائل اوله‌میه‌جغی ثابت اولدی . بنه بوصورتله حسیات لاحقهٔ اسلامیه ایله انکلتره سیاست حاضره‌سنك آره‌سنده‌کی اوچوروملر کوزله کوریلور بر رادیه کلدی . بوندن صکره ، آلدانمق تهلکه‌سندن مصون اوله‌رق دیه بیلیرزکه ، لوندره‌ده بزم حکومتمزك پولتیقه‌سی علناً اسلامه دشمن اولدی . آرتق انکلتره نه ایرانده ، نه عربستانده ، نه استانبولده ، نه مصرده اسلامیتك هیچ بر أیلکنی ایسته‌مز .

بالآخره روزوه‌لت ـ غره‌ی أنتریقه‌سی میدانه کلدی. بن بوکا أنتریقه دیرم چونکه علناً ثابت اولدی‌که ، لوندره خارجیه نظارتنده ، بزده مصرده اوینایه‌جق عکسی‌رول ایچون افکار عمومیهٔ احرارانه‌یی حاضرلمق مقصدیله بو منحوس و مستکره آمریقا قومدیاجیسندن استفاده ایدلمك ایسته‌ندی . بو واقعه‌یی دها ایی آکلامق ایسته‌رایسه‌کز تخطر ایدیکزکه سابق آمریقا رئیس جمهورینك آرقه‌سنده ، مصر سیاحتنده ، آمریقا پروتستان میسیونرلری اسلام علیهنده انکسار قلبی موجب اوله‌جق آغیرسوزلر سویلور- لردی و لوندره‌ده، سور أدوارد غره‌یك آرقه‌سنده ، آنلره بکزه‌ر انکلیز خرستیان ارباب طریقتی‌عینی‌وظیفهٔ مکروهه‌یی ایفاده قصور ایتمیورلردی . بو احوال ، قرالك وفاتی اوانده . أدوارد غره‌یك مسلمانلر اوزرنده ادعای تفوق خولیالرینك منکسر اولدیغی بر حینده ، بو ایکی پولتیقه‌جینك مدافعهٔ نفس ایچون حیات نصرانیه‌یه مراجعتلرینك سر و حکمتنی شرح ایدر . موسیو روزوه‌لت طرفندن « مه‌نشن هاؤز » ده ایراد اولنان نطق اولجه أدوارد غره‌ی طرفندن معلوم ایدی و مظهر تصویبی دخی اولمشدی . خارجیه ناظری‌ده برقاچ کون صکره عوام قماره‌سنده اسلام علیهنده ایراد ایتدیکی نطقنده روزوه‌لتك بو بیاناتنی وثیقه

اتخاذ ایتمشدی . امین اولکزکه بوکون أدوارد غره‌ی ایله روزوه‌لتك حسیاتی آره‌سنده هیچ برفرق یوقدر. و بوندن بویله پولتیقه‌مز ترکیه‌ده ، عجمستانده ، مصرده اسلامك ترقیاتنه دشمندر. آرتق سز بزم پولتیقه‌مزه اعتماد ایتمه‌یکز. بو فرصتدن بالاستفاده یالکز مصر وطن پروراتی دکل، استانبولده‌کی ژون ترکلری و بتون دنیا مسلمانلرینی تیقظه دعوت ایدرم . بو شرائط تحتنده سزه ویره‌جك برتك نصیحتم واردر. بو نصیحتی سزه کمال یأس ایله ویریورم. چونکه بنده بر انکلیز وطن‌پروری‌یم . مملکتمك شرقده سیاست ظالمانه‌سنی تقبیح و تشنیع ایتدیکم حالده بر انکلیز ملت‌پروری‌یم . و طنداشلرمك حسیات عمو - میه‌سنه قارشی اعلان مخالفت ایدرك شونی سزه سویلمکه بنی سزلره قارشی اولان وظیفه‌م مجبور ایدر . اکر سز مصر وطن‌پرورلری بزی دشمندن بشقه برصورتله تلقی ایدرسه‌کز حماقتکزه پایان اولماز . انکلیز محافظه‌کاران و احرار فرقه‌لرینك متحداً سور أدوارد غره‌یك سوزلرینی تصویبلری سزه قارشی هیچ بر ناموسکارانه حرکتك اجرا و اوجه ویرملن سوزلرك انجازاولونمیه‌جغنه دلیلدر. سوزنده طورمق مسلکی آرتق متروکدر . سز بزدن بر ظلم و اعتساف پولتیقه‌سندن ، الحاق سیاستندن بشقه

بر شیٔ بکله‌مه‌یکز . سزی مادهٔ صویه‌جغز . اخلاق اجتماعیه‌کزی برباد اینه‌جکز . الحاله‌هذه بزه تابع اولمق فلاکتنه دوچار اولان هند مملکتلری درکه‌سنه تنزیل تشبثنده‌یز .

سوزلرمك فخامتلو دولتلو خدیو پاشا حضرتلرینك قولاغنه ایریشوب ایرشمیه‌جکنی بیلمم . فقط مشارالیهك نظردقتلرینی جلب ایله کندیلرندن اسکی وطن پرورلکلرینك تخطر بیورلمسنی استرحام ایدرم . ماضیده ، کندیسنه ، منافع مصریه‌یه نه قدر صادق اولدیغمه دائر اساسلی دلیللرمی ارائه ایتمشدم . او وقت ، کندیلری دها پك کنج ایدیلر . و لورد قرومه‌رك دشمنلکنه قارشی جسورانه مجادله ایدییورلردی . خدیو حضرتلرینی ایقاظاً دیمك ایسته‌رم که انکلتره‌نك خصومتی بوکون تخفف ایتمش دکلدر ، کیزلی اولمقله شدتی غائب ایتمامشدر . غورستی ، غره‌بی و خارجیه نظارتی هپ بوفکر اداره ایدییور و عباس حلمی پاشا خدیویتی فجیع بر صورتده غائب ایده‌جکدر . بونلرك کندیسنه اهانت و خیانت ایتدکلرینی خدیو کوره‌جك و بوندن صکره مختاریتی تصدیق ایدیلن بر مملکتك صندلیٔ حکومتی دکل ، آنجق دائمی حال اسارتده طوتیلان زوالللی هند راجه‌لرینك صندلیٔ امارتی کبی بر تختی محافظه ایده‌بیله‌جکدر .

عینی استرحاماتی سابق دوستم شیخ علی یوسفه و اشغال بولتیقه‌سنك فریفته‌سی اولان سائر مصرلیلره تکرار ایدرك دیرم که : بزدن احتراز ایدیکز . آرتق بز سزك هیچ بر ایپلککزی ایسته‌مه‌یز . سز بزم یوزمزدن نه قانون اساسی‌یه ، نه حریت مطبوعاته ، نه حریت تعلیم و تربیه‌یه ، نه حریت شخصیه‌یه نائل اوله‌میه‌جق‌سکز ، بزم مقصدمز ، بوکـوندن اعتباراً ، مصرده قالدقجه ، سزك مملکتکزی بزم مه‌نچسته‌ر پاموق طوقومه‌جیلرینـك منفعتنه اوله‌رق طولاندیرمقدر ؛ سزك خزینه‌کزدن بالاستفاده بزم سودانده قوردیغمز آفریقا ایمپراطورلغنی احیا ایتمکدر ؛ سزه شکلاً اولسون طانشمادن ، و اسکیسندن دها شـدید بر طرزده مملکتکزده یهودی و انکلیز سـپه‌کولاسـیونی آزیتمق اوله‌جقدر ؛ سزی أللرکز ، آیاقلرکز ، باغلی احتراصـات تجاریه‌مزه تودیعدر . سز آرتق لهمزده حسن نیتده بولنمق حماقتنده معذور اوله‌مازسکز . افکارمز آچیقدن آچیقه سویلندی . آرتق مملکتکزك ربقهٔ اسارتده قالمسنه و خراب اولمسنه سبب اولمقده دوام ایتمه‌یکز .

حزب وطنی‌یه نصیحتم شودر : آچیق ، اساسلی ، جسورانه ، هرکون بر مخالفت یاپمغـه دوام ایدیکز . متحداً وهر فرصتدن بالاسـتفاده ، حال حاضرك مصرده

نهایته ایرشمسنی ، طریق حقـانیته داخل اولمقلغمزی ، سزك مملکتکزدن عسکرلرمزی چکمکلکمزی ، سزکله اشتغاله نهایت ویرمکلکمزی طلب ایدیکز . سز ، شو لسانی قوللانمقله هیچ برشیٔ غائب ایدهجك دکلسکز : بز ، سزك مملکتکزده اجنبیز . سز بو حقی طلب صلاحیتنه مالکسکز و حقکزی قزانهبیلیرسکز . انکلتره‌نك سزك ملککزده حکمران اولق اوزره قرار قیلمسنه هیچ برحقی اولمدیغنی، سزك آرتق بزی ایستهمدیککزی، حامی ، مستشار ، ویا سادهجه مأمور اولق اوزره بزه محتاج اولمدیغکزی هردرلو وسـائط نشریهایله و متمادیاً درخاطر ایتدیریکز . بزه ، بونلرك عکسنی ادعا ایچون، هیچ بروسیله ویرمهیکز . بزه خصومتکزی آچیقجه کوستریکز . هیچ بر فائدهسی اولمیان اختلالاته مثابرت ایتمیکز ، اجنبیلرك مواجههسـنده قالان بتون ملتلر کبی رسمی وتجاری بویقوته توسل ایدیکز وشـخصاً بزدن اوزاقلاشـکز . سزده انکلیز اولمیان برچوق اجانب واردر. آنلرلهصمیمی برصورتدهعقد مؤاخات ایدیکز ، بزدن ایسـه آنلرله معـاملهده بولونکز . هرکس ایله اوزلاشك فقط یالکز بزم ایله ائتلاف سوداسندن واز کچك . بواوغورده فدا ایدیلهجك زمانه یازیقـدر . بزم

ناموسمزه، انسانیتمزه ، بوندن صکره ، مراجعت کولنج اولور . طرفمزدن بویله بر حرکتکزه استحقاردن بشقه بر مقابله کوره‌مز. خیر ! سز بزی آتجق بردرلو اقتناع ایده‌بیلرسکز . بزه بیلدیریکزکه مملکتکزك اشغالی بزم ایچون متمادی مشکلاتی وحال صلحده پك زیاده کلالی، حال حربده ایسه صوك درجه‌ده برتهلکه‌یی استلزام ایده‌جکدر. وقتا که بزم انکلیز خلقنك قالین قفاسنه اشغالك موجب فائده اولدیغی فکری داخل اوله‌جقدر ایشته اوزمان حقکزی تسلیم ایله سزی براقه‌جغز. آندن اول بوامنیه حصول پذیر اوله‌میه‌جقدر .

بوندن صکره سزه کمال شدتله (صوك درجه‌ده) وطنداش ومذهبداشلرکز اولان ترکلر ایله مؤتلف اولمکزی توصیه ایدرم . ایمپراطورلغنك برایالتی اولمق اعتباریله سلطان مصری حمایه وظیفه‌سیله مکلف وبوحقی حائزدر؛ خلیفه اولمق حیثیتیله‌ده دینکزی محافظه‌یه مجبوردر . مختاریت اداریه‌کز ایچون فرمانلرك ضمانتی حائز سکز . عثمانلی دولتنك اجزای متممه‌سندن بولونمق امتیازندن ممکن اولدیغی قدر استفاده ایدیکز . سز ملتکز ایچون بوندن ضرر کورمیه‌جك سکز و آتیٔ قریبده اوروپا حکومات مسلحه‌سی ایله ائتلاف ایدرك سلطان انکلتره‌یی

وعدلرینك انجازینه دعوت ایده‌بیله‌جکدر . او کون ، انکلتره، قره‌ده ودکزده‌کی قوتلرندن، أمپه‌ریالیست‌فرقه‌سنك احتراصاتندن ، پاره وتجارت منافعندن صرف نظر سزی براقه‌جقدر . اوساعت حاول ایدنجه انکلتره ، سزه دوستلق تأمینانی ویره‌جك ، برچوق ایلکلر ایده‌جك وکیده‌جکدر .

جناب حق بوکونی چابوق کتیرسین و بزده آنی کوزلرمزله کوره‌لم .

ایشته بو سزك فداکار دوستکزك دائما ایتدیکی دعادر .

اوئیلفرید سقاوه‌ن باونت

نیو بیلدین پله‌یس
هورشم سه‌سه‌قس
۱۳ ایلول ۱۹۱۰
تل الکبیرك ۲۸ نجی سنهٔ دوریه‌سی

استطراد

حق استعمار

ـ « کندی نقطهٔ نظرمدن حقوق‌دول » نام اثرمز‌ـ
دن مستخرج فقره‌در . ـ

بونفیسك اثرندن منقول فقراتدر :

« بردولتك مدنیتك فوائدندن دیکرینی نصیبه‌دار ایتمك ایچون آنك امورینه مداخله‌سی ، دیکر مداخله‌لرکبی ، استقلال دوله قارشو بر سوءقصد تشکیل ایلدیکندن مردوددر . بلونچلی برفکره معارضدر . مومی‌الیه ملل متمدنه‌یه باربار ویا وحشی قبائلی اداره وتربیه ایتمك حقنی ویریبور . بعضیلرینك نظر دقتنی جلب ایده‌بیله‌جك اولان بوفکرغیر قابل تصویبدر . چونکه‌بو صورتله حریت‌بشریه قولایجه دوچار تجاوز اوله‌بیلور . ذاتاً مؤلف مومی‌الیه مدنیلرك غیر مدنیلر حقنده بلا مرحمت طاوراندقلرینی تصدیق ایدییور . هر حالده نشر مدنیت ایچون تلقینات صلح‌پرورانه‌ده بولونمق مقبول برشیدر : فقط هه‌فته‌رك

غايت طوغرى اولەرق سويلديكى كبى دنيـاده هيچ بر ملتك بدوى وحتى وحشى قبائله كندى قوانينى قبول ايتديرمك حق وصلاحيتى يوقدر . اكر انسـانيت نامنه آفريقاده زنجى حكمدارلرك امور داخليەسنه مداخلەلرى قبول ايديلورسه نه ايچون ١٧٩٣ ده أوروپانك فرانسه حدودينى تجاوزى كيفيتى دوچار مواخذه ايدلسـون ؟ بر آدمك ، برهيئتك حق حريتى تصديق ايديلەبيـمك ايچون او آدمك ، او هيئتك ديكرلرك حقوق حريەسنه مراعاتكار اولمسى لازمەدندر . »

كنديلكمزدن برقاعده وضع ايتمش اولمامق ايچون اكثريت مؤلفينك تصويب ايتديكى برنظريەيى يوقارىيه نقل ايتدك . تطبيقات بونظريەنك كلياً ضديندر . آوستريا واسوج ونوروج دولتلرندن وبالقان حكوماتندن ماعدا سى دنيانك هر زەسنده عاجز ، مدافعهٔ نفسـه غير قادر بر ملت ، برقوم كورمشلر ايسه حق مفروض استعمارلرندن بالاستفاده آنى ربقهٔ اسارته آلمشلردر . بو ربقهٔ اسارته آلمق كيفيتى علناً ، صراحةً بريرى ضبط واشغال صورتنده جلوه نما اولدينى كبى ، حمايه شكلنده ده تظاهر ايدر . حتى ، مصرده اولدينى كبى ايكى شكلدن ده بالكليه خارج بولونەبيلور . دولتلر مستعمراتنى اجزاى وطندن عد ايتمزلر ، آنى وطنك مستملكەسى ،

مانی ، ملکی تلقی ایدرلر . مقصدلری اوراده‌کی اهالی‌یی یتشدیرمك ، طریق مدنیته سوق ایتمك دکلدر . اکر بویله اولسه‌ایدی بوکون بودرجه مدنی اولان فرانسزلرك جزائرده ، تونسده ، مستعمرات سائره‌ده یرلیلردن هیچ اولمازسه بش اون کشی یتشدیرملری لازم کلیر ایدی .

بالعکس انکلیزلرك هندده ، آفریقاده وعلی‌العموم مستعمراتده ، فرانسه‌نك خصوصیله تونس و جزائرده ، بلچیقالیلرك قونغوده ایتمدکلری ظلم و وحشت قالمامشدر . مجبوری سعی و عملی ایفا ایتمیان قونغولیلرك کسلمش أللرندن تپه‌چکلر تشکیل ایدلدیکی ، صحرای کبیرده بیچاره معصوم قبائلك « دوم دوم » قورشونلری ، میترالیوزلرله خاك هلاکه سرلدیکی ، چینلیلره جبراً آفیون قوللانملری ایچون حرب اعلان ایدلدیکی و سائره و سائره بشرك جداً موجب عار و خجالتی اولهجق احوالدر .

استثناسی اولمیان برقاعده اولهرق شوراسنی درمیان ایده‌بیلیرزکه بوکونه قدر کری‌ده قالمش اقوامدن هیچ بریی أوروپالیلر طریق مدنیته سوق ایده‌مامشلردر .

کذلك استثنا ایله دوچار تحدید اولماز بر قاعده اولمق اوزره شوراسنی‌ده بیان ایدرزکه أوروپالیلر اقوام

مذکوره‌نك جمله‌سنی حس ایدیلور بر صورتده کریلتمشلر ، مدنیت موجوده‌لرندن تبعید ایلمشلردر .

انکلیزلرك مصره خدمت ایتدکلری افسانه‌سی تکرار ایدلسون ؛ بوبابده تردد ایدنلر مصر حزب الوطنی‌سی رئیس محبمز محمد بك فریدك قونفرانسلرینه وهنوز انتشار ایدن بروکسل قونغره‌سی مقررات مهمه‌سنه مراجعت بیورسونلر . تطویلدن احترازاً ، صددنده چیقمامق ایچون مستعمرات مختلفه‌ده أوروپالیلرك شمدیه قدر یاپدقلری مظالمدن ، اختیار ایتدکاری ماوث ، معیوب ، مدخول پولتیقه‌دن بحث ایتمه‌جکز ، ذاتاً بومطلبه دائر پك چوق شیلر سویلنمش و یازلمشدر .

برملت آنجق کندی کندینه ، کندی وسائطیله وکندی حقوق طبیعیه‌سنه مالك اولدیغی وقت تکامل ایده‌بیلور . واقعا استیلازده اولمش بریرده ایچه صلاح و تجدد آثاری کوریلور : جزائره ، اسکندریه‌یه ، بومبایه ، باتاویه‌یه ، مانیلایه واران برسیاح منتظم جاده‌لر ، ألفتریقلی تراموایلر ، بانقه‌لر ، عالی بنالر کورر ؛ فقط بونلر هپ أوروپالیلرك مالی ، اثریدر . زواللی یرلیلرك املاکی استملاك ، حقوق حریه‌سی ، حقوق ملکیه‌سی ، حقوق سیاسیه‌سی غیر قابل اعاده و استرداد بر صورتده نزع ایدلمشدر .

أوروپالیلر اول باول معارف عمومیه‌یی محو ایدرك انسال آتیه‌نك خروجنه قارشو وضعیتلرینی تأمین ایتمك ایستمشلردر . مدنیلر متدنیلره : « سز کورولتی چیقار-ماز و چیقاره‌ماز اوصاو ، ساکن عمله ، چفتجی ، اوشاق اولیکز ، مأمور اولمغه ، مسالك حرّه اصحابندن بولونمغه اصلا رغبت ایتمه‌یکز . بوکبی شیلره احتیاجکز یوقدر . مأمور ، خواجه، آووقات ، دوقتور ، الخ ... ایستر ایسه‌کز بزسزه بونلردن دیله دیکلکز مقدارینی کوندررز . » دیورلر .

قاپیتالیزم دنیلن حکومت سرمایه‌داران ایسه پارەلرینی تزییددن بشقه هیچ برحس انسانیت ، هیچ برشیمهٔ حقوق-پرستی ایله اتعاب ذهن ایتمدیکندن دولتلری تضییق و بوسایه‌ده اهالیٔ مستعمراتی عادتا حیوان کبی چالشدیروب آنلرك سعی و عملرندن ، خرابی و فلاکتلرندن استفاده ایدییورلر . اهالیٔ مرقومه‌نك بردرجه کوزلرینك آچیلمسنی سرمایه-داران اوراده موجود مؤسساتنك محو و اندراسی مقدمه‌سی دیه تلقی ایلدکلرندن اولانجه قوتلریله زوالی متدنیلرك بر مقدار دها کوزلرینك قاپالی قالمسنه ، بر مدت دها اللرینی قالدیرمغه مجاللری اولمامسنه صرف مجهود ایدییورلر .

ایشته مدنی أوروپالیلر پك کری اولان آوسترالیا

و آمریقا و اوقیانوسیا قبائلنی بتون بتون محو ایتمشلر ؛ آنلردن برآز فرقی اولان اقوام سائره‌یی برکون کاوبده کندیلرینه رقابت ایده‌جك برمرتبه‌یه ایصال ایتمك ایچون بر نوع (قاوروفورمه) ایتمش بولنیورلر .

الحالهذه بشریتك اکثریت عظیمه‌سی، بو مفروض و مکروه حق استعمارك نتیجه‌سنده محکوم تدنی بولنیور؛ حقوق‌طبیعیه ، مدنیه ، ملکیه و سیاسیه‌دن محروم‌اولیور.

عالم مدنیتك ارتکاب ایتدیکی بو مدنیت‌دشمنلکی ، بو وحشت هیئت اجتماعیهٔ حاضره‌نك اك اساسلی ، اك عفو اولونماز بر جنایتیدر . حالبوکه قشر زمینی طانتماز برحاله کتیرن (سه‌ن ـ غوتار)، (مون سه‌نیس) تونللرینی، (سویش) قنالنی آچان ، تلغراف ، تلفون ، تیموریولی خطلریله عالمی باشقه‌برشکله افراغ ایدن،سطح دریایی مهیب دردنوتلر ، معظم ترانس آطلانتیقلر ایله طولدیران ، تله‌سقوپلریله ، میقروسقوپلریله بی انتهالر کشف ایدن ، فن‌حقوقده ، طبده ، کیا و حکمتده ، ادبیات و فنیاتده ، اقتصادیاتده و صنایعده بوقدر ایلری کیدن انکلیزلر ، فرانسزلر، فلمنکلیلر ، بلچیقالیلر ربقهٔ اسارتلرینه کچمش قسم مهم بشریتی تمدین ایده‌مزلرمی ایدی ؟...

کندیلرنده بو خاصه و قابلیت تمدین و تربیه وار ایکن

مدنیـلرك متدنیلری دها زیاده کرولتمك خصـوصندهکی غیرتلرینه نه دینور ؟

یوقاریلرده دیدیکمز کبی بردولتك مستعمره اتخاذینه صـلاحیتی یوقدر . بر مملـکت آنجق اهالیسنه عائددر . مال متقوم دکلدر . آلینوب صاتیلماز ؛ ملیونلرجه اهالی أوروپا تجارینك مال و ملـکی اولهماز .

بوکون حق استعمار قرون سالفهدهکی اسـارت کبی الغا ایدیلور و مستعمرات خلقنه حقلری اعاده قلنورایسه آنلرك تمدنلرینه آرتق هیچ برمانع قالماز . آنلرده البته قاعدهٔ تـکامله منقاد اولهرق یواش یواش نصیبهدار ترقی اولورلر . بناءً علیه بوخصـوصـده حقك ظلمه غلبهسی نتیجهسی اولهرق بتون دنیا تمدنایتمش ، بدویت و وحشت تدریجاً زائل اولمش بولنور .

نتیجهٔ کلام ؛ شمدیکی أوروپا مدنیته برأنکل اولیور وترقیات مدنیهسی واسطهسیله غریبـدرکه عینی مدنیتك تعمم و انتشارینه بر مانعه تشکیل ایدییور .

بر دولـت دورهٔ تـکاملـنده بشـقه دولتـلردن استعانهٔ مدنیهده بولونهبیلور ایسهده هر حالده منحصراً کندی وسائطیله ، کندی تشبثاتیله ایلرولیهبیلیر . مثال : ژاپونیا .

بر دولت مدنیه بر قطعهٔ متدنیه‌یی نه‌قدر اعمار ایدر ایسه ایتسون ، اهالیسی محروم حریت اولور وقوهٔ تشبثیه‌سنك انکشافنه موانع طاری اوله‌جق اولورسه کیروده قالور . مثال : مصر اهالئ اصلیه‌سی .

برمملکتك دائرهٔ مدنیته دخولی ، برمدنی مملکتك اصول وقوانین ، مؤسسات وعاداتی حرفیاً تقلید و اقتباسی ایله اوله‌میه‌جغی امثال تاریخیه‌سیله مثبتدر . حتی برمملکت مدنیه اهالیسندن بعضیسنك مهاجرت ایدوبده ماورای البحاره برقطعه‌یه استیلالری و اوراده برجمعیت جدیده تشکیللری حالنده بیله آنلرك مدنیتی ایله مدنیت سابقه‌لری بینده فرق حاصل اولبور . مدنیت محیطه ، زمانه ، اقلیمه، عرقه کوره تخالف ایدر. آمریقا مدنیتی ایله انکلیز مدنیتی ، فلمنك‌مدنیتی ایله‌ترانسوال و اورانژ مدنیتی ، فرانسز مدنیتی ایله قانادامدنیتی آره‌سنده‌کی‌فرقلر پك ظاهردر .

اوحالده ، برخلقك‌ترقیسی، کندی عادات و اخلاقنك ، مخصوصات‌وقوانیننك‌ده برلکده‌ترقیسنه‌وابسته‌در. حالبوکه عادات و اخلاق ، مخصوصات و قوانین وسائط اجنبیه ایله تکامل ایده‌من . شبهه‌سز معارف اجنبیه‌دن ،

ترقيات غربيه‌دن استفاده و استفاضه ايديلور ؛ فقط ايش اولديغى كبى قوپيه‌دن عبارت دكلدر . بناءً عليه مثلا هند عالمنده برتكامل مطلوب ايسه هند مخصوصاتنك تركى و برلرينه أوروپا اصول و قواعدينك اولديغى كبى قبولى هيچ برنتيجه ويرمز . بونك ايچون مخصوصات هنديه‌نك مظهر تعالى اولمسى لازمدر .

أمپه‌ريالیزم پولتیقه‌سی

— سیاست عالم حقنده مطالعات —

بیوك ـ بریتانیا . ـ آمریقا حکومات متحده‌سی . ـ روسیه . ـ فرانسه . ـ ژاپونیا . ـ آلمانیا و اتفاق مثلث.

کرهٔ ارضك اك مهم اقسامنه متصرف اولان ، اك چوق تبعه‌سی بولنان حکمدار، بوکون ، لاشك ، انکلتره قرالیدر. کونش ، هیچ بر وقت بو پادشاهك اسکالرنده باطماز . نوع بشرك تقریباً بر ثلثی انکلیز اسیریدر . نقد اعتباریله دنیا ، عیارنی ، لوندره‌دن آلیر . لوندره ، تاریخك و حال حاضرده عالمك اك بیوك مرکزیدر. بو شهر بر قطب مدنی کبی بتون دنیایی کندیسنه طوغری جذب ایدییور. بحراً اك قوی‌الشکیمه دولت انکلتره‌در. جغرافیا اعتباریله نفس بریتانیا قولایجه قابل مدافعه کبی کوریلیور. مدنیت و عمران اعتباریله‌ده انکلتره، فرانسه و آلمانیادن آشاغی دکلدر . هله آریستوقراسی نقطهٔ نظرندن انکلتره پك بلند بر موقعده‌در .

« دها بیوك انکلتره » نظریه‌سنك حوّاریسی

چه یمبه رله ین ، لوندره ده ، ١٨٩٥ ده ، کمال غرور و عظمت ایله شو سوزلری سویلشدی :

« بن بوعرقك ، دنیایه حاکم اولان و تاریخك ادراك ایتدیکی حاکم و متفوق بو آنغلو ـ صاقصون عرقنك عظمت و استقبالنه ایمان ایدرم . بو اویله برعرقدرکه غروری ، ثابتقدملکی ، نفسنه اعتمادی ، رأیندهکی قطعیتی هیچ بر اقلیمك تأثیری ایله دکشمز ؛ هیچ بر تبدل آنی اخلال ایده مز . بوملت ، هیچ برمانعه یه تصادف ایتمکسزین ، تاریخ مستقبلك اك حاکم قوتی . مدنیت کائناتك اك اساسلی عنصری اولهجقدر . و ، دنیا قدر بیوك اولان بوایمپراطورلغك استقبالنه معتقدم ؛ اوایمپراطورلغك که هیچ برانکلیز برغرور دره مه سی حس ایتمه دن آندن بحث ایده مز . »

أمپه ریالیستلرك ذهانجه انکلتره نك موقعی آنی جهانکیر اولق مجبوریتنده بولندیرر ؛ او ، انسانیتی سوق و اداره ایدن ملتلرك یارنجیسی اولمليدر ، یاخود ، یالکز مستملکا تندن دکل ، استقلالندن بیله وازکچملیدر .

ایشته Greater Britain نظریه سی بودر .

فقط ظواهره آلدانلمسون . انکلتره مرتبهٔ قصوای کماله کلمش ، بومرتبه یی کچمش ، ایتمکده بولنان بردولت و برملتدر . کچن عصرك اواسطنه قدر بیوك ـ بریتانیا

دنیایی عادتا محلول بولمشدی . اسپانیا ، پورتوغال ، فرانسه بر آز اختیار لمشاردی . فرانسه‌نك فتح ایتدیکی قوجه هندستان عالمی ، قانادا ایمپراطورلغی و حتی فرانسه آطه‌سی قولایجه انکلتره‌نك زیر تصرفنه کچدی . آفریقاده ، کذلك قولایلقله ، بیوك برمستعمرات ایمپراطورلغی تشکیل ایدلدی .

عرابی وقعه‌سی اوزرینه انکلتره‌نك اسکندریه‌یی طوپه طوتماسی و تل‌الکبیر موفقیتی آکا بتون آفریقایی آچدی . لیورپولدن سیاه قطعه‌نك برچوق مظلم نقطه‌لرینی انکلتره‌یه ویردی . بحر محیط معتدل قولایلقله کندی دائرهٔ اتحادینه کیردی . انکلیزلر بومعظم مستملکه ایمپراطورلقلرندن شخصاً دهشتلی استفاده‌لر ایتدیلر . تجارتلرینی تحت انحصاره آلدیلر . فقط کندیلرینك قولایجه ثروته قونملری و مستعمرات خلقنك انتباهی ایشی دکشدیردی .

برچوق پاره‌یه صاحب اولونجه انکلتره تجاری تجارتی بر آز استحقاره باشلادیلر . اسکیدن میدان تجارتده رقیب بوقدی . بالآخره رقیب اولمق اوزره آمریقالیلر و آلمانلر چیقدی . انکلیز امتعه‌سنه فائق برچوق امتعه مختلف پازارلره سوق اولندی . انکلیزلر مصنوعاتنك جنس و نوعنی تبدیل ایتمیه‌جك قدر محافظه‌کارلقده ثبات ـ دهاطوغریسی عناد ایتدیلر . بر راده‌یه کلدیکه انکلتره‌نك رسمی مناقصاتنده

بیله آلمان و آمریقالیلر انکلیزلره غلبه ایدییورلردی . چلیك مملکتی اولان انکلتره یه آمریقادن چلیك کلدی.

قونسولوسلر ، اقطار مختلفه‌دن ، هرهفته انکلتره‌نك سقوط اقتصادیسنی معان راپورلر کوندردیلر . فقط ، هیهات ! انکلیز فابریقه‌طورلری. أقسپورطاتورلری اصلاح امور جسارتنده بولنه‌مدیلر .

اسکیدن ، اداره‌خانه‌سنده ، اون سکز ساعت متادیاً چالیشان، آیاق اوستی، سکز دقیقه‌ده یمکنی یه‌من انکلیز تاجرینك یرینه شمدی اوغلی کچمش بولنیور . بیوك بر ثروته مالك اولان بوکنج باباسی قدر چوق چالشمغه کندیسنی مجبور عد ایتمیور . تجارتخانه‌سنی بر (لیمیتد سوسایتی) حالنه افراغ ایدوب دیرکتورلره تودیع ایتمشدر. کندیسی اوکلنمدن اول یتاغندن قالقماز . یکرمی بش قرانقلقدن آشاغی سیغار ایچمز . الك یوکسك نوعدن بورغونیادن ماعدا شرابه تنزل ایتمز . کونده سکز دفعه تبدیل قیافت ایدر . دلداده‌لرینی پارسدن جلبی معتاد ایدنمشدر . هفته‌ده ایکی اوچ دفعه تجارتخانه‌سنه کیدر ، بر ایکی امضا ویروب قاچار. عیش ونوشه دوام ایدر.

أوروپا عرقلریله مسکون مستملکات اهالیسی بوکون کاملاً مختاریتلرینی أله ایتمشلردر . انکلتره‌نك اورالرده‌کی

حقوقی ، حقوق عالیه‌دن عبـارتدر . ملکی اداره ایدن اهالیسیدر . اهالیٔ محلیه ایسه استقلال داخلیلرینـه بك قیصقانجه نکهباندر. کمرك اعتباریله بیله انکلتره مستملکاتنده مظهر سهولت دکلدر ؛ آنك ایچون مثلا آلمانیـا بعض انکلیز مستعمراتنده انکلتره‌دن زیاده ایش کوریور.

بوسقوطی نظر ابتصاره آلان أمپه‌ریالیستلر تفوقی ادامه ایچون صنعی چاره‌لر آرادیلر . مستملکاتی توحید خولیالرینه طالدیلر . بوندن ترانسوال محاربه‌سی چیقدی . برنتیجه ویرمدی . ذاتاً صنعی و صوری تفوق اولماز ؛ اولورسه‌ده جدی و متادی دکلدر .

انکلتره ، بناءً علیه ، اختیارلیور . کندیسنی ایلك دفعه هندستانه آتان ارادته مالك دکلدر. اسپانیا و فرانسه کبی اسکیمشدر. انکلیز رجالی بوحالی بیلیورلر وسیاستده بك اوقدر تشبثکارلق کوسترمیورلر . بونلرك خط حرکتاری هرزمانه سببیت ویرمامك ، مهما امکن ، احتضاری تمدید ایتمکدر .

مستملکات مأمورلری تبدیل سجیه ایتمشلردر . مستعمراتده اقصای امل مالده خفیف ، باره‌ده آغیر ، سرعت ممکنه ایله لوندره‌یه عودتدر .

انکلتره مستعمراتنی محافظه ایچون ربع عصردن بری

حال حربده‌در ، مصرده، افغانستانده، نیژه‌ر حوالیسنده ، بیرمانیاده ، زولولاندده ، آشانتی مملکتنده ، سودانده ، ترانسوالده محاربه ایدیور. بناءً علیه سارق وغاصب موقعنده اولان بیوك ـ بریتانیا ، دکزلرك اوبر طرفنده‌پك قورقولی بر حیات کچیریور .

ایرلاندایده حالا ممنون ایده‌مامشدر . ایرالاندانك زوالللی اولادی هرسنه ، فوج فوج ، یکی دنیالره کیدوب انکلتره علیهنده یکیکی عناصر ترکیب ایدیورلر. مستعمراته صاحبلر چیقیور : روسك کوزی هنده ، آمریقالینك قاناداده‌در . آفریقاده فاشودا مسئله‌سی چیقمشدر و بویله مسائل اوراده توالی ایده‌بیلیر . اسکیدن ، دیکر دولتلر ، نوعما اویقوده ایدیلر ؛ یالکز جانلی وقانلی بر انکلتره بیدار بولنیوردی . شمدی آلمانیا ، روسیه ، آمریقا ، ژاپونیا اویاندی ؛ حتی ایتالیا بیله بر اثر تیقظ کوستریور بناءً علیه انکلتره‌نك اردو و دونمامی متمادیاً جولانده‌در .

بتون بومهالکدن صرفنظر انکلتره حالا حریصدر. بیدکجه اشتهاسی تزاید ایدیور . کویت طریقیله عراقه ، عدن طریقیله یمنه ، مصر طریقیله مکهٔ مکرمه‌یه ، وه‌ی هه‌ی وه‌ی طریقیله چینه کوز دیکمشدر . حالا انکلتره‌لی

« رومالی » در ، زنـکین اولمش بر رومالی کبی انکلیز تجارتی استحقار ایدیور .

We are not a nation of shopkeepers .

« بز دکانجیلردن مرکب بر ملت دکلز . » بوشیمهٔ جهانکیری یی کوستردر بر انکلیز ضرب مثلیدر . آرتق جون بقاللقدن استکراه ایدیور . بوندن طولایی بر آز سپه کولاتور اولمشدر . هنده ملیونلرجه فقیر آچلقدن اولدیکی حالده جون هند خزینه‌سندن دهشتلی معاشلر آلیور ، پولو ویا تهنیس اوینیور یاخود قپلان آوینه چیقیور .

اخراجات تناقص ، مصارف تزاید ایتمکده‌در . بوندن حاصل اولان بحران او قدر مهمدرکه انکلتره‌نك اوعصر دیده سربستئ تجارت قاعده‌سی أمپه‌ریالیستلرك هدف مؤاخذه‌سی اوله‌رق یرینه محافظه‌کارلق اصولی وضع اولنمق ایسته‌نیور . انکلتره واردات ایله دکل ، سرمایه‌سنی بیه‌رك کچینیور . حقیقتنی بر ایکی سنه اول مهم بر انکلیز مجموعه‌سی میدانه قویمشدر .

ایشته هپ بوسوائقه اتباعاً انکلتره ترانسوال محاربه‌سندن صکره ، پولتیقه‌سنده ، تشبث شخصیدن محروم اولمشدر . دفع بلایای جلب منافعه ترجیح ایدیور . دشمنلرینك عددینی تقلیل ، دوستلرینك مقدارینی تزیید پولتیقه‌سنی طوتمشدر . اون کسور سنه اول موسیو دلقـاسه و لورد لانسداون

Entente Cordiale دنیلن ائتلافی عقد ایتمشلردر که بونك نتیجه‌سی مصرده انکلتره‌نك و فاشده فرانسه‌نك سربستی‌سی اولمشدر . فقط بو ائتلاف بر اتفاق ماهیتندن اوزاقدر . فرانسه‌نك ، قوهٔ بریه‌سی سایه‌سنده ، انکلتره‌یه یاردیمی اولور ، حالبوکه ، بریه‌سی اولمدیغندن ، لدی‌الحاجه بیوك — بریتانیا فرانسه‌یی مدافعه ایچون قره‌یه عسکر سوق ایده‌مز .

انکلتره‌نك ایکی رقیب مهمی واردر : روسیه ، آلمانیا ، فرانسه عصرلردن بری انکلتره‌نك رقیب و مخاصمی ایدی . ایکی دولتده فنا حالده دوشونجه آرتق رقابته میدان قالمدی . و Entente Cordiale امضـالندی . میدانه دیکر ایکی رقیبك موداسی کلدی .

روسیه ، اقصای شرق محاربه‌سندن و آنی تعقیب ایدن اختلال داخلیدن طولایی پك مشغول اولدیغندن انکلتره بونی نعم الوسیله اتخاذ ایله روسیه‌یی فرانسه ایله آره‌سنده جایکیر اولان ائتلافه جلب و جذب پولتیقه‌سنی فوردی . فقط بوندن لوندره قاینه‌سنك مقصدی اساسلی بر ائتلاف دکلدر . لوندره رجال سیاسیه‌سی پك اعلا بیلیرلرکه روسیه حکومتی هنددن ، آسیا سلطنتندن بتون بتون کف ید ایده‌مز . فقط بو پولتیقه ، موقتاً ، طرفین ایچون مناسب اولدی . هند تهلکه‌سنی آنی یه تعلیق ایچون انکلتره روسیه‌یی اولا ایرانده ، ثانیاً ترکیه‌ده سربست

براقدی . اقصای شرقده ذاتاً روس تهلکه‌سی کندیسی ایچون قالامشدی. چونکه، ژاپونیا ، روسیه‌نك اوراده‌کی تفوقنی اردوسی و دونمامیله تارومار ایتمش بولنیوردی . ایشته روسیه پولتیقه‌سنه انکلیزلرك مماشاتی بوسبیه مبنیدر . کذلك آلمان‌قورقوسی انکلتره‌یی متمادیاً روسیه‌یه صیغندیریور. وهر وقعه‌نك حدوثنده روسیه بوندن مادةً استفاده ایدیور .

وقتیله انکلتره ، خصوصیله شرق قریبنده، روسیه‌نك خلافکیری ایدی . بزم بوغازلر آنجق انکلتره سیاستی سایه‌سنده روسیه‌یه قارشی طایانه‌بیلیورلردی . خنکار اسکله‌سی معاهده‌سی بوسبیه مبنی اورته‌دن قالقمشدی. کذلك عینی سبیه مبنی قریم محاربه‌سنه انکلتره اشتراك ایتمشدی . بنه عینی سبیه مستنداً درکه غران دوقك اردوسی ایاستفانوسه‌قدر کلدیکی و استانبولك منارەلری موسقوف عسکرلرینك اشتها و احتراضی جلب ایتدیکی بردقیقه‌ده انکلیز دونمامسی مرمره‌یه داخل اولیور ؛ ایاستفانوس معاهده‌سی برلینده استینافاً فسخ اولنیوردی . فقط بوکون ترکیه‌نك و عالم اسلامك ضررینه اولمق اوزره انکلتره سیاستی اك برنجی خصممز اولان روس سیاستنك ظهیریدر . شبهه‌سز انکلتره

بونی بلکه هندستانی ایله اوده‌یه‌جکدر . فقط بزم ایچون ایش ایشدن کچمش اوله‌جقدر .

انکلتره‌دن هیچ بر خیر ومنفعت بکلنمامليدر . کامل پاشانك سیاستی اللی سنه اولکی اساساته مستنددر . حالبوکه نصف عصردن بری یالکز انکلتره سیاستی دکل انکلتره بیله دکشمشدر . ثابتقدم برشیئ وارسه اوده کامل پاشادر .

بز بو حقائقی مملکتمزده هرکس یالکز انکلیز طرفداری دکل پرستشکاری ایکن اعلان ایتدك.وقایع پك آجی برصورتده بزی تصدیق ایتدی .

خلاصهٔ کلام : ترکیه و عالم اسلام انکلتره ایله ائتلاف ایده‌من . انکلتره بزم فناخواهمزدر . بالایه درج اولنان سور سقاوه‌ن بلونتك مکتوبیده‌بو افکاری تأیید وتوثیق ایدر .

* * *

آمریقاده أوروپایه عجول و چالاك بر رقیب یتیشیور. کمال استحقار ایله بیوك ـ بریتانیا تابعیتی اوزرندن صبیران حکومات متحده بوکون جریان سیاست عالمده‌مهم برموقع طوتیور. کندیسی أوروپا ملتلرندن دها کنج . دهالایق ،

دها متشبث تلقی ایدن آمریقالیلر جهانی کندی اشتهالری ایچون خلق ایدیلن برنسنه عد ایدیورلر .

آمریقاده هرشیء عجله اولمشدر . انکلیزلردن بتون بتون بشقه برغایهٔ أمله صاحب اولان بوآنغلو ـ صاقصونار اسپانیایه آچدقلری محاربه ده آمیرال چه روه رانك زرهلیلرینی، قعر دریایه تنزیل ایتدکدن صوکره قوبا ، پورتوریقو آطه لرینی بحر محیطه کچوب جغرافیا اعتباریله اصلا آمریقایه تعلقی اولمیان هاوای آرشیپه لنی، فیلیپین آطه لرینی ضبط ایتمشلردر . فضله اوله رق و سطی و جنوبی آمریقاده ده میدانی رقیبسز بوله رق نیقاراغوا ، پاناما ، وه نه زوئلاده اجرای نفوذ ایتمشلر ، فرانسزلرك رذالته منجر ایتدکلری ایکی اوقیانوس بینندهکی قنالی بیتیرمك اوزره بولونمشلردر .

« عالم آمریقالیلرکدر . » سوزی روزوه لتك منسوب بولندیغی آمریقا أمپه ریالیستلرینه عائددر .

آمریقالی عسکردن زیاده تاجردر و تجارتیله عالمی فتح سوداسنه دوشمشدر . آمریقاده هرشیء کبی تجارتده بیوك، حتی نسبتسز بیوك طوتلمشدر . آمریقانك نفوسی آلمانیانی چوق کچمشدر . جوالیت، فعالیت، ایش خصوصنده ذکا ، تشبث شخصی، متانت آمریقاده صوك درجه لرینه واصل اولمشدر . هربرده ، هرکسده رنك حیات رونمادر .

عمله هریردن زیاده مستحصلدر . بناءً علیه آمریقالی ، ترقیاتنه مغروراً ، آهنك دولیده ، مقدرات عالمه حاکم اولهبیلمك ایچون بر موقع ایستیور . أوروپاده بولدن قورقیور . محاربه اثناسنده آمریقا دونماسنك أورپایه کچوب اسپانیول لیمانلرینی طوپه طوتهجغی حوادثی شایع اولور اولمازکهنه أوروپا خیلی تلاشه دوشمشدی . کذلك آمریقانك ترکیه امورینه مداخلهسنده ده أوروپا آزاجق دوشونمشدی . هله چناق قلعه جوارینه قدر بر آمریقا قروازوینك جولان اجرا ایتمسی وبحر سفیده بر موقع بحری تدارکی مسئلهسی اسکی دنیاده قیل وقالدر تولیدندن خالی قالمامشدی.

چین اوزرینه سوق اولنان أوروپا اردوسنه آمریقا مفرزهسنك‌ده قبولی اسکی‌دنیانك یکی دنیانك حقنی‌تصدیق ایتمسنه دلالت ایدر .

فقط هرحالده آمریقالینك اقصای املی طوپ و تفنکله‌دکل، امتعه بالیهسیله محاربه‌در . آنك ایچون‌حکومات متحده‌هرکون اخراجاتنی‌تزییده ، معظم Trust لر یاپوب رقابتی‌اورتهدن‌قالدیرمقده ، ساحهٔ اقتصادیانده قطع‌مراحل ایتمکده‌در . کوچك صنایع کیت کیده موقعلرینی بیوك صنایعه ویرمشاردر . بر منطقه داخلنده‌کی فابریقه‌لر

ترك مخاصمه ايدوب سنديقالرتشكيل ايتمشلر وخام اشيايده، مخرجلريده ، بويله‌جه تحت انحصاره آلمشلردر . آمريقا بيتمز توكنمز خزائن ثروته مالكدر . اهاليسنك قابليتى، چالشقانلغى بيوك بر ثروت اولمقدن ماعدا مملكت‌ده‌بك بيوك، بك زنكين و صوك درجه‌ده مستعد اعمار و استعماردر. اودرجه‌ده‌كى و سائط اعمار واستعمار بيله بك آز كليور.

شرق أوروپا كبى بك غلبه‌لقدر . غرب أوروپانك اك ايى مستملكاتى درجه‌سنده بوش وآدمه ، پاره‌يه ، اعماره محتاجدر . كوللر دكزلر قدر بيوك ، نهرلر ايسه بك واسعدر . ثروت معدنيه اعتباريله حكومات متحده يكتادر . بتون دنيانك تيمور دوكمه استحصالاتنك ثلثى آمريقادن كلديكى كبى آمريقا درجه‌سنده هيچ بر مملكت كمور چيقارميور. منسوجات وسائر صنايعده‌اونسبتده‌در. آمريقا اقتصاداً هيچ بريره مربوط دكلدر . انكلتره كبى حاكميت اقتصاديه‌سى ديكر دولتلره تابع بولنميور. كندى‌باشنه الى الابد ياشه‌يه‌بيلير . خارجه محتاج دكلدر ، خارج آكا مفتقردر. تخمينه نظراً حكومات‌متحده‌نك دها استخراج اولنه‌جق يدى‌يوز مليار طون كمورى واردر . بومقدار آلمانيانكككندن بش دفعه زياده‌دروعصرلرجه فابريقه‌لرينه لازم كلن قوتى ويرر . آمريقاده ، هندستانده اولدينى

کبی، قحط تهلکه‌سی ملحوظ اولهماز. محصولات لزومندن بك فضله‌در . جدی تخمیناره نظراً بك آز وقتده آمریقا أوروپایی بغدایه غرق ایده‌جکدر. آمریقا بو اعتبار ایله، اقتصاداً وضعیت تدافعیه‌دن وضعیت تجاوزیه‌یه ، ممالك اجنبیه‌یه استیلا وضعیتنه گچیور .

مکسیقا حکومات متحده‌نك حاکمیت اقتصادیه و تجاریه‌سنه داخل اولمشدر . جنوبی آمریقاده حکومات متحده انکلیز و آلمانیالی رقیبلره کمال موفقیتله اعلان حرب ایتمشدر . برکون کله‌جك بر جدید جداً آمریقا . لیلرك اوله‌جقدر . آفریقا شمندوفر ادواتنی آمریقادن چکیور و بونلرك مصرفنی ایسه أوروپا ویریور. چینده عن قریب آمریقالیلر بر چوق شمندوفرلر یاپه‌جقلردر .

قنادا ، هندستان ، آوسترالیا کبی انکلیز مستعمراتی انکلیز ارباب صنایعندن زیاده آمریقا متعهدلرینه مراجعت ایتمکده‌درلر .

آمریقا اسکیدن تجارت بحریه‌یه‌راغب دکلدی. شمدی برده تجارت بحریه تشکل ایدیور . آمریقالیلر أوروپا ، انکلیز و آلمان سیر سفائن شرکتلرینی ویا بونلرك حصه‌سندلرینی آلده ایدیورلر .

پاناما جمهوریت‌صغیره‌سنه وبناءً علیه اهمیت سیاسیه،

عسکریه و تجاریه‌سی درکار اولان پاناما قانالنه آمریقالیلر بالعفل حاکمدرلر . بوصورتله پك یقین بر زمانده ایکی اوقیانوسی برلشدیره‌جکلر و هورن برونی کچمکه محتاج اولمه‌دن دونمالرینی بر بحر محیطدن دیکرینه ، سرعتله ، نقل ایده‌جکلردر .

بوکیدیشله ، آمریقالیلر برکون اوله‌جق نیو-یورق لوندره‌نك موقعنه کچوب بتون دنیا پازار اقتصادیلرینه حاکم اوله‌جقدر دیورلر . بنه عینی آمریقالیلر ، أوروپا بزم ذخیره‌لرمزه آلشدقدن و آنلره شدتله محتاج اولدقدن صکره ، مقاصدمزی ترویج ایچون اسکی دنیایی آج براقق بزم ایچون ایشدن بیله دکلدر. دیمکه قدر کیدیورلر. فکرمزجه آمریقاطبع و مزاجی‌ده بونی یاپمغه خیلی مساعددر.

هرنوع امپه‌ریالیزم مباحثده آمریقا اونوتلاملیدر . عالم اسلامی الیوم تحت اسارتده بولندیران اقوامك نه کبی خصما و رقباسی اولدیغنی بیلمك بزم بر وظیفه‌مزدر . بلکه اسلامك تکاملیله متوازیاً حصول بولان دیکر تکاملر ائتلاف ایده‌بیلیر و بلکه بوموازی حرکتلراو مولیه‌جق برصورتده استقبالی تقریب ایدر .

* * *

روسیه حکومتی أمپه‌ریالیزمی درجهٔ کمالنه ایصال ایتمشدر . هرهانکی روسك ، هرهانکی موسقوف رجل

حکومتنك قلبنه مراجعت ایدلسه حکومتنك غایهٔ أملی جهانه حاکم اولمقدر ! جوابی آلینه‌جقدر .

روسلر بر توره‌دی ملیتدر . لاتینلر ، بوکسون ، سونمش ، توکنمش ملتلر تشکیل ایتدکاری ، جرمنلر ترقیاتك صوك درجه‌سنه واصل اولدقاری حالده هنوز روسلر اثبات رشد ایدیورلر و قارشیلرنده پارلاق بر استقبال کورییورلر .

بو آسیائی قوم أوروپالیلرك تهقنولوژیسنی و حتی آداب معاشرتنی آلیور. طوغریسنی سویلیه‌لم: روسیه‌نك طالعیده خیلی یاوردر . تاتار خانلرینك ویرکو تحصلدار . لغنی ایفا ایدن موسقوف پرنسلری تاتار و لهستان دول معظمه‌سنی محو و پریشان ایتدکدن صکره ، وقتك اك بیوك دولتلرندن بری اولان اسوچی اوچنجی درجه‌ده بردولت درکه سنه تنزیل وشرقك ملکه‌سی ترکیه‌یی ألنی ، آیاغنی قالدیره‌میه‌جق راده‌ده مقهور ایتمشلردر . ایران بوینی روسك ساطورینه تسلیم ایتمشدر . ترکستان کاملاً عرض انقیاد ایتمش بولنیور. اقصای شرقده شمس شارق حکومتی ظهور ایدوب موقده‌نده، چوشیماده دب شمالی یه حدینی بیلدیرمسه‌ایدی الیوم چینك شمالی روسیه الکاسنه التحاق ایتمش بولنه‌جقدی .

روسیه یاپه‌جغنی بیلیور . کندی نقطهٔ نظرندن ظلمنك ، استبدادینك، صره‌یه قونمش اولان تعصبنك‌ده معناسی‌واردر. روسیه‌نك ستارهٔ قمرقدر وسیع‌اراضیسی، توکنمز منابع ثروتی ، خزائن مدفونه‌سی موجوددر . روسیه خام برمتاعدر . تطبیق اولنان اصول سیاست و حکومتله بو خزائن ایشله‌دیلیور . روسیه آلمانلر و فرانسزلر طرفندن میدانه کتیرلدی ، فقط آرتق بوکون روسیه آنلره تشکرله خدمتلرندن مستغنی اولدیغنی بیلدیریور . فسیح مملکتلر کوندن کونه اعمار ایدیلیور.

اقصای شرق هزیمتندن وآنی تعقیب ایدن اختلالدن صکره روسیه عسکرینی‌ده تنظیم ایدیور .

انکلیز پولتیقه‌سی ، روس تهلکهٔ آتیه‌سنی برآزدها ایلری‌یه تعلیق ایچون ، روسیه‌یه معاشاة ایدیور . بونك روسیه‌یه اصلا برضرری اولهماز. عینی زمانده موسقوف هم قوتنی طوپلار و انکلترەنك عوض اولمق اوزره کوستردیکی پارچه‌لره قونار، هم‌ده آتی حقنده‌کی املرینه اصلا خلل کلمز . بش اون سنه صکره پامیری ، پنجابی کچوپ سندوغانغا حوالیسه یرلشیر .

روسیه‌نك تکاملی محیرالعقولدر . ماضی سرعتله تصفیه ایدیلیور و استقبال ایچون مهم حاضرلقلر یاپیلیور.

بتون بویوك پروغرامك حیز حصوله ایصالی ایچون ده
اك سلسلی چاره اولمق اوزره روسیه سر آمدانی مطلقیت
اداره‌سی بولیورلر . روسیه سیاستنده ، فرانسز اتفاقنه
مربوطدر . بو اتفاق سایه‌سنده أوروپا موازنه‌سنك علیهنه
چویرلمسنه موفق اولمشدر. کذلك بنه بوسایه‌ده فرانسه‌نك
ملیارلری سهولتله روسیه‌یه آقمش ، اعیان و متحیزانی
زنکین ایتمش ، اردولر تنظیم ایدلمش و میدانه روس
صنایعی ده کلمشدر .

روس ملتی ارکانك اتخاذ ایتدکلری تربیتکار خط
حرکت نتیجه‌سی اوله‌رق اویانیور . صحرالر ، حدودسز
سته‌پلر بوکون مزروع تارلالر حالنه کیرمش ، شهرلرك
جورای فابریقه‌لر ایله‌طولمشدر. قزوین دکزندن ترکستانه
قدر اوواسع الکالرده اکیلن پاموق موسقوه وولادیمیرده
طوقنیور . لهستان برصنایع مملکتی اولمشدر . بریانسق،
باقوت ، کرچ برکون قروزو ، بودمینغهام ویاپیتسبورغ
درجه‌سنده صنعت شهرلری اوله‌جقدر .

ارباب اختصاص روسیه طوپراغنده مکنوز کمورك
مقدارینی بیك ملیارطون اولمق اوزره تخمین ایتمکده‌درلر.
کذلك قافقاس پترول منابعی، اورالده‌کی پلاتین معدنلری،

آلتایده‌کی کوش معدنلری، طومسق‌ده‌کی کمور خزینه‌لری، مانچوریاده‌کی آلتون طمارلری پك مهمدر .

روسیه، میدان مدنیته بالنسبه کچ کلدیکندن حرارتلی حرارتلی چالیشیور وجبر مافاته غیرت ایدیور .

اقتصادیات ایله متوازیاً عسکرده تنظیم وتنسیق ایدیلیور . کوناکون ارتکاباتدن ، مغلوبیتلردن قطع نظر مانچوریا محاربه‌سی سوقیاتی روسیه اردوسی ایچون بادیٔ شرفدر . فرانسه و آلمانیا لوازم حربیه دارالصناعه‌لری بلا انقطاع روسیه‌یه اسلحه ومهمات یتشدیریور ؛ برکون کله‌جکدرکه أوروپالیلر روسلری بوقدر ایی تسلیح ایتدکلرندن طولایی نادم اولهجقلردر .

روسیه ، انکلتره کبی ، متنوع قطعاتده ایالات و مستعمراته مالك دکلدر . آلمانیا حدودندن چین دکزینه قدر اراضیسی بربرینه مربوط و متصلدر . مطمح نظری اولان هندستانده کندیسنه ملکاً مربوط برمستعمره تشکیل ایده‌بیلیر. روسیه کیردیکی یرلرده درحال یوللرینی، شمندوفرلرینی یاپیور. ماورای سیبریا خطی نه مهم بر شاه أثردر ! موسقوف اهالیی تمثیل ایدیور ؛ یالکز ترکلر و مسلمانلر بوکا قارشی بر سد آهنین تشکیل ایتمکده‌درلر .

تمثیل روسیه قولونیزاسیوننك غایهٔ أملیدر . اهالی باارادهٔ چاری طوپدن وزورله روس و اورتودوقسلشدیر- یلیور. لسان ، قانون ، مذهب رسماً و جبراً اهالیٔ مغلوبه یه نشر و تعمیم اولنیور. اسلاو موجهسی هرکون قاباریور. هرکون یکی وکوچك طالغهلر بو بیوك طالغه یه قاریشیور . روس آسیائی اولدیغندن کندیسنی اقوام مفتوحه یه قارشی بیانجی کوسترمیور. تمثل خصوصنده روسیهنك یکی مملکتلری برفاریقه کبیدر. یکی بر ایالتده روس اولمیان برکویه تصادف اولنور. آنك جوارنده بردیکر قریه یه روسلق برآز کیرمشدر. اوراده موسقوفجه سویلنور. بر اوچنجیسنده کوستریلان منافع نتیجهسی اهالی برآز روسلاشمشدر . دردنجیسنده ایسه نصفیت روسدر. دها اوتهلرده کاملاً موسقوفلاشان قریهلر و معمورهلره راست کلینیر .

روسلر، ترکلر ، جرمنلر و آنغلوساقصونلر ایچون بر تهلکهٔ عظما تشکیل ایدر. روس ـ انکلیز ائتلاف موقتی بلکه ترکیه یی سوپورمکه کافیدر . فقط آتیده روسیه اولانجه قوتیله هنده یوکلنه جکدر. اقصای شرقده ژاپونیانك طاوعی بلکه روسیهنك اوراده اتساعنه میدان ویرمز . فقط پورتکیز و فرانسزلرك آلمزنده ایکن هند انکلیزلر

ایچون نصل بر ارض موعود ایدی ایسه ، شمدی انکلیزلرك ألنده هندستان روسیه ایچون برفسلطیندر .

أوروپاده اك زنده قوتلر ، لاشك ، جرمنلك و اسلاولق قوتلریدر . بونلرك مصادمه‌سی احتمالی شدتله وارددر . حتی دیه بیلیرم که ضروریدر . خصوصیله بالقانلرده روسیه‌نك بر اثر بدیع موفقیتی اولان متفقینك مظفریتی جرمانیزم ایچون برتهلکهٔ عظمادر . جرمانیزم صرپلرك موفقیتی اوزرینه Drang nach Osten قاعده‌سنی بیله ترکه مجبور اوله‌جق درجه‌ده منکسر اولیور . اسلاولرك تعالیسی وجنوب شبه جزیره‌سنی اسلاولشدیرملری داخلی نقطهٔ نظردن آوستریا ـ مجارستان ایچون برحیات و ممات وآ کا اضافتله آلمانیا ایچون‌ده بر بقا مسئله‌سیدر . واقعا آوستریا بوبازیچه‌ده هرکس کبی آلداندی ، فقط عجبا ویانه حکومتی ـ وآ کا تبعاً برلین قابینه‌سی ـ بوضربه‌یه قاتلانه‌جقلرمی ؛ آنیٔ قریبده اخذ ثاره ، مدافعهٔ نفسه توسل ایتمیه‌جکلرمی ؟ صوك زمانلرده تسلیحاته ویریلن کرمی ذهابمزك یا کاش اولمدیغنی اثبات ایدر .

استقبال ، پان جرمانیزم و پان اسلاویزمك مصادمه‌سندن صکره آ کلاشیله‌جقدر . انکلتره ایسه ازلدن معلومدر . اصل مسئله‌نك مهمی آتیده آلمانیا و روسیه‌نك چارپشمه‌سیدر .

[« شمال خاطره‌لری » نام اثر مزده بو سیاست عریض و عمیق تفصیل ایدلدیکی و روسیه حقنده برطاقم معلومات سیاسیه و اجتماعیه ویرلدیکی کبی « مقدرات تاریخیه » نام جلد مزده‌ده روسیه‌نك ترقیاتنه ، بزم ایچون مدار انتباه اولمق اوزره ، بر اوزون فصل تخصیص اولونمشدر . کذلك « ١٣٢٧ سنه‌سنده سالنیکده منعقد اتحاد و ترقی قونغره‌سنه مخطره » نامیله طبع و نشر ایتدیکم رساله‌ده روسیه‌نك حقمزده‌کی سیاستنه دائر بعض مرتبه تفصیلات اعطا ایدلمشدر . لدی‌الحاجه ، تعمیق ماده ایچون بو اوچ اثر عاجزانه‌مه مراجعت اولنه‌بیلیر .]

*
* *

بیوك برمستملکه ایمپراطورلغنه صاحب اولان فرانسه ، اوروپاده ، هم آلمانیانك جدی تهدیدی آلتنده بولنیور ، هم‌ده آلزاس‌ـلوره‌نی استرداد هوسیله چیر - پینیور . فرانقفورت معاهده‌سندن صکره فرانسه جمهوریتی محافظهٔ موجودیت ویکی برموازنه تأمینی ایچون روسیه ایله اتفاق مثنایی عقد ایتدی . روسیه‌ده ، فرانسه‌ده ، بوندن ، لاشك ، مستفید اولدی . بوکا مقابل تلاشه دوشن پرنس بیزمارق سابق دشمن آوستریا ـ مجارستانی

دائرهٔ اتحادینه آلدی ، ایتالیاده دول معظمه عدادینه کیرمك ایچون بویله براتفاق دولیه داخل اولمغه پك زیاده آرزوکشدی . عاقبت اتفاق مثنا مواجهه‌سنه اتفاق مثلث چیقدی .

فرانسه اردو اعتباریله خیلی ترقیده‌در . فقط بو ترقیات قارشیسنده آلمانیا، نفوسیله،اردوسیله، دونماسیله، کنجلکی ایله شیمهٔ انتظامی ایله ایراث هیبت ایدیور . فرانسه‌نك نفوسی اوتوز طقوز ملیونی پك کچمیور ؛ یالکز پروسیه‌نکی قرقی ، بتون آلمانیانکی آلتمش آتی‌یی تجاوز ایدیور . ایکی دولت و ملت آره‌سنده هرشیئده بونسبتله‌در . یالکز متانت اعتباریله فرانسه سقوط ایدیور . آلمانیانك نفوسی آزبان تزایده‌در و برلین حکومتی مستعمره‌لر پیداسی چاره‌سنه باقیور.حالبوکه فرانسه‌ده نفوس تزاید ایتمیور . آرتق ملت اختیارلمش، چورومشدر . اخلاق عمومیه ، فرانسه‌ده ، تردیده‌در . کذلك تجارت اعتباریله ، خصوصیله تجارت بحریه نقطهٔ نظرندن فرانسه هولناك اوچورومله‌طوغری کیدیور . فرانسه‌یی کچندیرن اسکی فرانسه‌نك مدخراتی و آنك نام و عظمتیدر . فرانسه‌ده حکومت‌صرافلرك ألنده‌در. فرانسه درونندن منفسخ اولمش برمیوه‌یه بکزر . سجیه

يك سقوطده‌در. انحطاط زمانلرنده‌رومانك ابراز ايتديكى علائم زينت وتدنى‌عينيله فرانسه‌ده مشهوددر . فرانسه طوغوره‌ماز برقادين مثابه‌سنده‌در . برجمعيت بشريه‌يى محو ايچون نه‌قدر افكار ومسالك مضره وارسه جمله‌سى فرانسه‌ده يرلشمشدر. خلاصهٔ كلام بوملت ـ تام معناسيله ـ غائغره‌ن اولمشدر . وبلكه بر درجه‌يه قدر تركطبقهٔ عليا سنك بادئ انحطاطى فرانسز اصوللرينك وتربيه‌سنك طرفمزدن مسارعتله قبوللريدر .

فرانسه‌نك أمپه‌ريالیزم اعتباريله برفكرى يوقدر . مستعمرات نه مقصدله محافظه ايديليور ؟ بلكه بونقطه‌يى فرانسزلر بيله بيلمز . . يقين زمانه قدر فرانسز أمپه‌ر ـ يالیزمى بركوچك غايه‌يه مالكدى . فاس . شمدى اوده قسماً تأمين ايدلدى . بناءً عليه اوزاقجه برغايه قالديسه اوده سوريه‌در . خبرمز اولسون !

بالعكس فرانسه هند چينى ايچون تلاشده‌در. سودان فرانسويده داخلى تهلكه‌لره معروضدر . شمالى آفريقاده اسلام تهديدى فرانسه مستعمرات ناظرينك آره‌صره اويقوسنى قاچيرمقده‌در .

آلمانيا ، عهد قريبده، لسبب من الاسباب فرانسه‌نك

اوستنه یوکلنه‌جك اولورسه البته مستعمراتنك بر بیوك قسمنی آله‌جقدر .

فرانسه‌یی بوکون آیاق اوستنده‌طوتابیلن قوا ، ظن قاصرانه‌مجه حالا بین الاهالی رواجدن دوشمیان وطن پرورلك شیمه‌سی ، خارجه کوندریلن نفودك فائضی وبو سایه‌ده استحصال‌اولنان روسیه اتفاقی وانکلتره‌مودتیدر.

فقط زوال و انحطاط بوظریف‌ونکته‌دان‌ملت اینجون مقدردر. ملت‌هم‌اختیارلمش. هم‌ده هرنقطهٔ نظردن قابلیت تولیدیه‌سنه خلل کلمشدر . جداول احصائیه کوندن کونه بو سقوطی قید ایدیور . آتیده ، فرانسه ، هپ سایه‌ده کچینه‌جکدر . اوچنجی ناپولئون زماننده أوروپانك برنجی ملتی اولان فرانسه ظن ایدرم برکون ینه ماضینك برنجی ملتلرندن بری‌اولان اسپانیانك مرحلهٔ توقفنده‌قرارقیله‌جقدر.

درقتورکوستاولوبونك براثرنده‌بر آلمان پروفسورینك فرانسه حقنده بر فقره‌سنی کوردم . اهمیتی اعتباریله عیناً نقل ایدیدرم :

« سزارلری برطرفه براقه‌لم . تاریخ بزه کوستریبورکه برمملکت‌اختلافات داخلیه ایله مختل برحالده بولندیغی‌وقت بویله قیاصره ظهور ایدر. بونلرك اسمی بعضاً سیللا ، بعضاً بوناپارت اولور. نیم سزار حکومتی آلتنده یاشادیغکزدن

طولایی پك اوقدر شكایت ایتمه‌یكز . چونكه سز ، درت نعله كیتدیكجه كز آنارشی حالندن سزی چیقارمق ایچون انحطاط دوره‌لری سزارلرینه قارشی قوشیورسكز . مملكتكز عن قریب اختلالات عسكریه دوره‌سنه داخل اوله‌جقدر . اوزمانلرده بزم كبی هركس طرفندن بیعت اولونمش عالیقدر بر سزاره (آلمانیا امپراطورندن كنایه‌در .) مالك اولمق سزده هروقت اولدیغی كبی فرصت ظهورنده میدانه كلن سزارلره مالك اولمه‌دن خیرلیدر . بناءً علیه ، آرزو بیوررسه‌كز ، سزك (قوت دازور) سیاحتنده نظر دقتكزی جلب ایدن و نفس الامره كمال قطعیتله موافق اولان حادثات اقتصادیه‌دن بحث ایده‌لم .

محاربه‌دن بری آلمان تكاملنی تعقیب ایده‌بیلدم ؛ بوكا یاشم مساعددی . مشاهده ایتدیكجه كز كبی ، ته قنیق تربیه‌نك تعممی ، بونك بعض سجایا ومزایایه التحاقی ، آلمانیا ترقیٔ تجاری وصناعیسنك سببلریدر . وطنداشلرمك بر آز قاباجه اولان ذكالری بوخصوصده بیوك بررول اوینامامشدر . بونلر تنسیقات و اصول (مه‌تود) سایه‌سنده مراملرینه نائل اولمشلردر . بو اوصاف و مناسب برتعلیم و تربیه دائما حیاتده موفقیتی تأمین ایدر . كچن عصرلرك خیالپرور آلمانی بتون بتون زائل اولمشدر . آلمان آرتق فلسفه

مناقشاتیله زمانی غائب ایتمز . فابریقه‌لر ، بانقه‌لر ، لیمانلر ، هرنوع مؤسسه‌لر تشکیل ایدر و سرعتله زنگینلشیر . بن آلمانی ، فقیرجه کچندیکی ، أنی تزییناتدن عد ایتدیکی ، دائما اوچنجی موقعده سیاحت ایتدیکی و کور خانلرده یاشادیغی زمان طانیدم . بوکون ، عینی آلمان زنگیندر و کنیشجه مصرف ایدیور . هرتوره‌دی کبی خودبیندر ؛ بر آز قابادر . سزك ساحل بویکزده‌کی شمندوفر مأمورلری آنلردن بحق شکایت ایدیورلر . اعتراف ایدرم که آلمان توردی وضعیتنده‌در و ایلری بر مدنیتك ایجاباتنه واقف دکلدر .

بونلر حقیقةً نقائصدر . فقط هیچ بروقت آلمانك اهلیتنه خلل ویرمز . شمدی ، آلمان ، أنده‌کی آلات سعی و عملك تفوقی ، ملتنك تشکیلاتی و کندی‌ته‌قنیق تربیه‌سی سایه‌سنده هرنوعیه رقشیرایسه اوراده برنجی اولهجغندن امیندر . سزك مرکز حکومتکزده بیله سزه غیرقابل تحمل بر رقابت قپوسی آچیور ؛ استحصالات کیمویه ، فوطوغراف لوازمی ، آلات قطعیه ، ألقتریق آلاتی ، الی‌اخره ، کبی برچوق صنایعی کندی منفعتنه ید احتکارینه کچیرمشدر . دیکرلریده بونلری تعقیب ایده‌جکدر . محافظه‌کار کمرك تعرفه‌لرندن قورتلق ایچون آلمان سز فرانسزلرك

طوپراغكزه بيله كلوب يرلشيور، فابريقه‌لر آچيور. عهد قريبده كمركلر كز حمايه ايده‌جك برشيء بوله‌ميه‌جقلردر.

(قوت دازور) ده قيد و تثبيت ايتديكمز شيئلرى بشقه يرلرده‌ده كوره‌جك‌سكز . عن‌قريب كاملاً ألمزه كچه‌جك‌اولان بحرسفيدك فرانسه ساحلنى قولونيزه ايتديكمز كبى فاسيده قولونيزه ايده‌جكز. برمملكتك تجارت و صنعتى كيمك ألنده ايسه اورانك حاكم حقيقيسى‌ده اودر. فاس مسئله‌سى ـ كه سزك غزته‌لريكز بوندن هيچ برشيء آكلامديلر ـ نفس‌الامرده‌پك بسيط ايدى . بز ، هيچ برثمره ويرميه‌جك، مصرفى غايت چوق اوله‌جق اولان‌بو قطعه‌نك فتحنه اصلا تشبث ايتميه‌جك ايدك . و كمال صميميتله‌بوايشك شرف و مصرفنى سزه‌ترك ايده‌جكدك باآن شرطكه‌سزك اوپك فنا و كنديلركز ايچون بيله مستعمراتى ياشاتميه‌جق برحاله كتيره‌ن قولونيال اداره‌كز اوراسنى‌ده‌بوزمسون. آلمانلر ايچون اقصاى امل فاسى حسن اداره‌كز ايدى . بز بونقطهٔ نظردن موفقيت كامله‌يه مظهر اولدق . بونك ايچون اصلا حرب‌ايديله‌مزدى. تهديد كافى كلدى . آلمانيانك بوساعتده سزه اعلان حرب ايتمسنه منفعتى مساعد دكلدر. بز انجق صلحيو نكز، بين‌المليو نكز، خلافكيران‌عسا كركز وديكر انواع محقاكز روحلركزى برى برندن آيبردقلرى

و بادیٔ قوتکنز اولان وطن فکرینی قلبلرکنزدن سیلدکلری وقت حرب ایتمکی موضوع بحث ایده‌جکنز . اوزمان بتون مطالبمزی استحصال ایچون پك آز أمك صرف ایده‌جکنز .

بنم مملکتم اصلا حرب ایسته‌مزدی . ذاتاً سزك مؤتلفکنز انکلتره ایله‌ده حرب ایتمه‌نك زمانی کلمه‌مشدی . بز صنعت و تجارت اعتباریله انکلتره‌دن قورقمایز ؛ بالعکس ، بوایکی نقطهٔ نظردن اوبزدن قورقار . آنکله حرب غیر قابل احترازدر . فقط او وقت ایش فاس مسئله‌سنده اولدیغندن زیاده مهم اولمه‌جقدر . هامبورغ غایت کوچلدی . بزه بر بیوك تجاری و عسکری لیمان لازمدر و بزم جوار مزده آلوه‌زسدن تشقه بر لیمان ده یوقدر . بزاوراده تجار تخانه‌لرمزی ، تشبثات بحریه‌مزی ، بانقه‌لرمزی تزیید ایتدك . فقط بوبزه کافی دکلدر . چونکه انکلتره‌یه بوقدر قومشو اولان بو لیمان ده حاکمیت تجاریه حاکمیت عسکریه ایله برابر کیتملیدر . بلچیقالیلر بتون آلمانلرك اشتراك ایتدکلری بواحتراصاته کالیله واقفدرلر و برطاقم جغرافیا آطلاسلری هرکوشه‌یه بوفکری تعمیم ایتمشدر . بلچیقالیلرك اك بنام رجال سیاسیه‌سندن و اعیانندن أدمون پیقارك پارلمنتوده ایرادایتدیکی نطقی اوقودم . بوغایت مشروع و محق برصیحهٔ استمدادددر ،

فقط بیهوده در. ملتلر مقدراتندن فرار ایده مزلر. بلچیقالیلر فلمنکلیلر ایله برلشیرلر ایسه بلکه بوتهلکه‌یی تعویق ایدرلر. آکلامیورلرکه استقباللده، عالمده، کوچك ملتلر ایچون یر قالمیه‌جقدر.

بالطبع بونك حیز حصوله کلماسی ایچون میدانه چیقه‌جق اك بیوك کوجلك انکلتره مخالفتی اوله‌جقدر. ایشته بونك ایچوندرکه حرب برامر ضروریدر. شبهه‌سز سز (فرانسزلر) اوزمان انکلیزلرایله برلشه‌جك سکز. فقط قوتکز بوکو- نکندن دها آز اوله‌جغندن اوبنایه‌جغکز یکانه رول، پك آغیر اولسی لازم کلن، مصارف حربیه‌یی اوده مکدن عبارت بولنه‌جقدر.

بوکون اوزمانه قدرسزی سیاسی ومذهبی غوغالرکز أزه‌جك، یوراجقدر. سز هر خصوصده شدتی ایلری یه سوردیکز، اوقدر ظلمی معتاد ایتدیکزکه حریته لایق اولمدیغکز بتون ملل متحدنه‌جه ثابت اولدی. اجرا ایتد- کلری ظلم واعتساف بتون ظلمه‌نك معاملات شدیده‌سنی کچن لایعد و لاتحصی سند تبعه‌لرکز آنجق حد وعرض مقاصدیله طوپلانیور. عرض واحتراصك لاتین روحلرنده اك صوکه قالان حسیات اولدیغی آکلاشیلیور.

سز بربطاقلق ایچنده برطاقمی بعض اهمیتسز حبه‌لره

قونان ودیکرلری آنلرك اوزرینه هجوم ایدن اوحشیاته بکزرسکزکه اطرافنده‌کی ثروتلری کوره‌مزلر . فرانسزلر اوزون مدت اك بلند موقعده ایکن شمدی سرعتله ، ملتلرك اك آشاغی مرتبه‌سنه اینیورسکز.سز ، کندی آره‌سنده‌صیقشمش،ویرکولرك بارثقلتی آلتنده‌قالمش.اقتصاد ومحرومیت سایه‌سنده ادامهٔ موجودیت ایدر . وکیندکجه چوجق‌یتشدیرمیه‌جك درجه‌ده‌خست کوسترن برکوچك ملت‌اولیورسکز.بوانحطاط مردیوتی کرك چیقمق ایچون اعراض سیاسیه ومذهبیه‌کزدن واز کچملی‌سکز ـ که‌بو فرضیه پك بعیددر ـ وکاملاً اصول تربیه‌کزی تبدیل ایتملی‌سکزکه بوکاده بی فائده‌تشبث ایتدیکز . بوندن‌بشقه‌بر شیمهٔ‌تعاونه‌ده‌محتاج‌سکز که‌اصلا بونی آلده‌ایده‌میه‌جك‌سکز. سز بر آریست و خوش صحبت آدملر ملتی اولهرق قالدیکز ، اسکیدن پك‌زیاده بادیٔ تفوق اولان بومزیتلر عصر حاضرك صفحهٔ علمیه ، صناعیه و اقتصادیه‌سنده آرتق پاره ایتمز . جهان حاضر تهقنیق ایله اداره اولنیور . کرك حرب ، کرك صنعت ، هرنه موضوع بحث اولورسه ، تهقنیق ، اول باول ، قطعیته عرض افتقار ایدرکه بوده آنجق اصولی (مه‌تودیق) ، منادی برسعیه ، سزك مالك اولدیغکز بر ثباته وابسته‌در . عدم قطعیت دائما لاتینلرك اك بیوك قباحتی اولمق اوزره

قاله‌جقدر . شمدی، وقتیله بوقدر منافع‌بخش اولان بعض صنعتلردن بحث ایتمش ایدیوردم‌که آثار اصوللرمز و آلات وادواتمزك ایلکی نتیجه‌سی بزم آللرمزه‌چکدی. برقاچ‌سنه ایچنده سز رقابتدن صرفنظر ایتدیکز . تجارت بحریه ساحه‌سنده‌ده ، عینیله ، یواش یواش چکلدیکز . بورسه جنوللرینی قارشدیریکز ؛ کوره‌جك‌سکزکه سیرسفائن شرکتلرکز پك‌سفیل برموقعده بولندقلری حالده‌بزمکیلر، پك‌زیاده‌ایلریلیورو حصه‌دارلرینه‌کوزل تمتعلر توزیع ایدیورلر.

صلحیون و انسانیون (اومانیته‌ر)ك براهینی سزك نطقلرکزده بوکون اساسلی بر رول اوینیور. حتی بونلر سوسیالیستلرك اك مهم قوتلرینی‌تشکیل ایدیورلر. فقط عالم حاضری اداره ایدن حوائج اقتصادیه‌نك قارشیسنده بونلرك نه اهمیتلری اوله‌بیلر؟ بو نطقلرك ، عینیله ، صوفی ناپولیلیلرك وه‌زوی‌صوصدیرمق ایچون‌ینارطاغه ایتدکلری تحقیرات قدر اهمیتلری اولسه کرکدر . برکانلر کلمه‌لر ایله سوندیرلمز . ملتلری سوق‌ایدن‌غیر متفکر قوتلری آنجق احتیاجات اقتصادیه اداره ایدیور. سز ، لزومی درجه‌ده چوجغه مالك اولدیغکز بر زمانده آلمانیا لزومندن زیاده اولاده صاحب اولیور . بومملکت کندیسنه لازم اولانندن پك زیاده شیئ استحصال ایدیور وبونلری

هرچه‌باد آباد ألدن چیقارمق مجبوریتنده‌در. بروقت صکره بو ، کندیسی ایچون محال اوله‌جقدر . دنیا پك کوچو- لیور و (اقصای) شرق مشتریلری ، ژاپونیا طرفندن فتح ایدلدیکندن ، بزم ایچون غائب اولمشدر . بناءً علیه ابتدا اقتصاداً ، صکره حرباً نظرمزی بزه اك یقین‌اولان قومشولرمزه چویرملیز . بز فضلهٔ محصولات و فضله تولداتمزی‌سزك اوزریکزه آته‌جغزوداخلی اختلافاتکزك و آنارشیکزك وجودکزی‌لایقیله ضعفه کرفتار ایتدیکی وبناءً علیه مدافعهٔ ملیه‌کزی محال حالنه قویدیغی کونه قدر بکلیه‌جکز. او کون پك اوزاق دکلدر . تاریخ قانونلری هپ اسکیلریدر . ضعیفك مقدراتی ، دائما ، غالبك قارشیسنده محو اولمق ویا آ کا خدمت ایتمکدر . ترقی بشقه درلو حصول‌پذیر اولمیور . ایکی بیك سنه اول طوغری اولان اختیار بره‌نوسك مرحمتسز حکمی، « ایواه مغلوبلره ! » سوزی بوکون اسکیسندن دها طوغریدر . »

*
* *

دکزلرك اورته‌سندن ، کچن عصرك نصف اخیرنده ، بریکی أمپه‌ریالیزم چیقمشدر . أوروپالیلر اولجه ژاپونیانك استعدادینی آ کلاسه‌لر و قابلیت تکاملنی تقدیر ایتسه‌لردی ،

شبهه‌سز . آنی ترکیه‌کبی أزرلردی . فقط ، چوق‌شکر ، أوروپا بونی آکلامغه وقت بوله‌مه‌دن شمس‌شارق طلوع ایتدی . دورهٔ کمالنده انکلتره نه ایسه ، شمدی‌ده ژاپونیا اودر . ژاپونیا روسیه و چینه‌قارشی قلیجنی تجربه ایتدی . و انکلتره بیله ، که وحدت و انزوای‌سیاسیسیله مشتهردر ، آنك اتفاقنه راغب اولدی .

ژاپونیا طار وغلبه‌لك بر مملکتدر . کموری پك چوقدر . کمور اعتباریله ژاپونیانك ثروتی ارباب فن درتیوز ملیار طون تخمین ایدییورلر . آلتون ، باقر ، تیمور اوراده پك چوقدر . هله پترول دره‌کبی آقیور . دوکمه پك زیاده‌لشمشدر . اوزاقا مهم برمنسوجات مرکزیدر . بونلرله متوازاً ته‌قنیق ، معارف عمومیه ، دارالفنونلر ژاپونیاده پك ایلریلمشدر . شمندوفر رایلری هرطرفه استیلا ایتمشدر . وقتیله ، ژاپونیاده ، شوغون حضرتلری ، اوقیانوسی کچه‌بیله‌جك کمیلرك انشاسنی منع ایتمشدی . حالبوکه بوکون ژاپونیا سفائن‌تجاریه‌سی فرانسه تجارت بحریه‌سنی پك چوق‌کچیور . اردو درجهٔ کمالده‌در . دونمامده اویله . بعضیلری‌ژاپونیایی انکلتره‌یه‌تشبیه ایدیورلر . بو برآز خطادر . واقعا انکلتره‌نك قوتلی بر دونمامسی وارایسه‌ده ژاپونیا کبی اردوسی یوقدر !

فقط پاره‌جه أوروپا ژاپونیایه جدی بر بویقوت یاپیور. ژاپونیاده أوروپا ، أوروپاده ژاپونیا خصوصی‌پك زیاده‌در. بونکله برابر شمس شارق ینه چاره‌سنی بولوب ترقیاتنه دوام ایده‌جکدر . أوروپانك ، وادیٔ تکامله عصرلردن بری آلدیغی یولی اوتوزسنه‌ده قطع ایدن ژاپونیا البته سرمایه تدارکی چاره‌لرینی‌ده بولور وشمدیکی بحرانلر ، اقتصادی « قراق » لر زائل اولور .

اقصای شرقده ژاپونیا قولایلقله رقیب‌قبول ایده‌مز. اوحوالی کندیسی ایچون برملك مشروع احتراصدر. ذاتاً دیکر دولتلر قولایلقله ، بحرمحیط کبیرده ، ژاپونیانك قارشیسنه‌کله‌مزلر. ایرکیج ژاپون ـ دیکر فصللرده سویله‌یکمز کبی ـ هند چینی‌یه ، چینك محاول قالان مانچوریا ، مونغولیاسنه ، جزائر ماورای هنده ، فیلیپین آطه‌لرینه ، آمور ساحلنده روس ولایت بحریه‌سنه ، بلکه‌ده مه‌لانه‌زیا ، پولینه‌زیا ، میقرونه‌زیا آطه‌لرینه مستولی اولمه‌جقدر . ژاپونیانك حکومات متحدهٔ آمریقا ایله اولان اختلافی غیر قابل حل‌دکلدر .

أوروپا ، آمریقانك برجدید ایچون وضع ایتدیکی مونرو Monroë قاعده‌سی کبی ژاپونیانك‌ده آسیا ایچون بویله برقاعده وضع ایتمسندن وبناءً علیه آسیا امورینه غربك

مداخلاتنی منع ایده‌جکندن احتراز ایدییور . چین ایله اولان منافرت و مناقشات عن‌قریب زائل اولورسه ، قابا تعبیری‌ایله . أوروپا حبی یوتار ! تاریخ . اوزمان . بشقه بر فصل آچار و مدنیت مرکزلرینی تبدیل مجبوریتنده بولنور . چین احوالی عجائب آلود در . بوخصوصده تدقیقاتمز ، مشهوداتمز ، سیاحتلرمز ناتمامدر . بناءً علیه سرد مطالعه‌ده امساك مجبوریتنده‌یز .

* * *

قرق‌سنه‌اول آلمانیاپك آغیر، قابا، غیرقابل تکامل برملت ظن اولنیوردی. بیزمارق بونك عکسنك طوغری اولدیغنی پك اعلا بیلدیکی ایچون ساخته‌کارلغه‌قدر کیدوب فرانسه‌یه اعلان حرب ایتدی . بش ملیار جهاز ایله آلزاس ـ لورەن آلمانیایه کچدی و ورسای شاطوسنده پروسیه قرالی بیوك ویلهلم آلمان ایمپراطوری اعلان ایدلدی . بوکا غبطه ایدن انکلیزلر قرالیچه‌لری ویقتوریانك سرحشمتنه، بیقونسفیلد أیله هند ایمپراطورلغی تاجنی کچیردیلر. روسیه بیله حسدندن پانسلاویزم نظریهٔ سیاسیه‌سنی اورتەیه سوردی . آلمانیا کمرك اتحادی سایه‌سنده Zollverein نائل امل اولمشدی . سرّ موفقیتی یالکز بونده ظن ایدن

و آلمانیانك کنجلکنی، چالشقانلغنی، انکلیزلرك اختیارلغنی، عطالتنی عقلنه کتیرمیان چه‌یمبه‌رله‌ین بتون مستعمراتی بر کمرك اتحادی آلتنه آلمغی قوردی فقط موفق اوله‌مدی. انکلیزلرك World wide interests پولتیقه‌سنه آلمانلر Weltwirtschaft und weltpolitik نظریه‌سیله مقابله ایتدیلر. آلمانلرك بوخصوصده دستور حکمتلری شودر: « اول باول قوت و اقتدارایدنمکه چالیش، آندن صکره ثروت طبیعتیله کله‌جکدر. » بناءً علیه آلمانیا أمپه‌ریالیزمنی ایمپراطور ایکنجی ویلهلم ایجاد ایتمدی. بو، آلمانیا حوائج اقصادیه‌سنك برنتیجهٔ طبیعه‌سیدر.

آلمانیا مخرجه، مستعمره‌یه، طوپراغه شدتله محتاجدر. هرسنه آلمانلر تقریباً برملیون زیاده‌لشیورلر. دهاده تردیلرینه، اختیارلهلرینه وقت واردر. یوقاریده کورلدیکی اوزره هرنوه‌ده‌ایسه آنوه‌رسه قونه‌جقلردر. ذاتاً باچیقا و فلمنك لیمانلری رهن آلمان ایالتلرینك طبیعی لیمانلریدر. هامبورغ پك اوزاقده قالمیور و احتیاجه کافی کلمیور. بوندن طولایدرکه انکلتره یا آلمانیا ایله حرب ایده‌جك، یاخود کوچولدیکی اعترافله آنی شمال دکزنده سربست براقه‌جقدر. او وقت انکلتره پك پست بر موقعه تنزل ایده‌جکدر. حرب حالنده احتمال ظفر آلمانیا ایچون زیاده‌در.

مکرکه اتفاقلر بوندن بالاستفاده حرب عمومیه میدان ویرمسونلر .

آلمانیا بشقه آلمانیا یا پانسلاویزم جریانی أزملی ، یاخود بوجریان آلتنده أزلمیدر. اکر بر محاربهٔ مستقبله ده پانسلاویزم مغلوب اولورسه بالطبع ایالاتی آلمانیایه ، لهستان آوستریایه ، بسارابیا رومانیایه ، فینلاندیا اسوچه ، فلمنك وبلچیقا آلمان اتحادینه کچه بیلر . عکسی تقدیرده آلمانیا موقعنی غائب ایدر، پوزنانیا ألندن کیدر و آوستریاده دولت اولمق اوزره قالماز . بتون اسلاو ایالات بر بیوك « پانسلاو » ایمپراطورلغنك دائرهٔ اتحادینه کیرر . فقط ـ کمال عجز مزله ـ قدرت واقتداری اتفاق مثاث طرفنده کوریبورز .

آلمانیا مهیب برکمیت عسکریه و بحریه در. آوسترپا ـ مجارستان هیچ آشاغی بردولت دکلدر. آوستریایه التحاق ایتمك ، بر اوچنجی نصف حکومت تشکیل ایتمك املی روس تابعیتنده بولونان لهلیلری ویانه قابینه سنه طرفدار ایدر . بویله برحربدن ایتالیاده مستفید اولور . آنك ده فرانسه دن آله جنی واردر : نیس ، صاووا ، قورسیقه . بلکه بویله برحربه اشتراکندن طولایی روما قابینه سی ویانه قابینه سندن دوستانه « تارانتهن » سنجاغنی ده آله بیلر .

(نته کیم وقتیله لومباردو ـ ونه چیایی ده آلمشدی.) کذلك اتفاق مثلث دائرهٔ نفوذنده بولنان رومانیا واسوج دولتلریده بشقه درلو بر اتفاق اینه نائل مرام اولهمازلر. رومانیا ، روس پولتقه سندن دائما ضرر کورمشدر .

غلبه ومغلوبیت احتمالرینه کوره آوستریا یا پك زیاده کوچولوب آلمانیایه بالضروره التحاق ایدر ، یاخود ، بر آزدها بیویه رك لهستانی ، روتهن ایالاتی ، صربستانی یوتار .

ایشته آلمانیانك قارشیسنه بوحیات ومات مسئله لری چیقیور. اکر صلح حاضردها یکرمی سنه دوام ایدرسه روسیه فوق العاده کسب مکنت ایده جکندن بلکه آلمانیاده مجال هجوم قالماز . بناءً علیه آلمانیا مترقب فرصتدر . طوپلری ، تفنکلری ، عسکرلری ، مصرفلری فائض کتیرملیدر . ذاتاً اردو صبرسزلق ایله هپ بوکا حاضرلنیور. فرانسه مستملکاتنه قونمق امل خفیسی ده هرپان جرمانیست وهر آلمان أمپه ریالیستنك قلبنده اویویور . آلمانیا فضلهٔ اهالی ومحصولاتی ایچون بهمه حال طاشمق مجبوریتنده بولنیور .

آلمانیانك وضعیت داخلیه سی روسیه یه مقیس اولهمیه جق درجه ده ایدر. ترقیات وتکاملاتی برطرفه براقهلم، آلمانیا

(پك اهمیتسز فرانسز . له و دائما رقه‌لی) اقلیتلردن صرفنظر برملت واحده‌در. پرشبابدر . تهقنیق سایه‌سنده نائل فیض اولمشدر . بربیوك غایهٔ امل بسلیور . حالبوکه روسیه‌ده اصل بیوك روس یعنی موسقوف اقلیتدر. ملل سائره اکثریت تشکیل ایدیور. اکثریت روس اداره‌سندن بیزار و دلکیر در. پرشباب اولمقله برابر موسقوف ملتی دها پك اوقدر متمدن صایلهماز . غایهٔ املی شدید دکلدر. استبداد اصل روسلردن بر اهمیتلی قسمی‌ده چاریزمه دشمن ایتمشدر .

فقط ، شوراسی معلوم اولمایدرکه ، حرب هرشیدن اول برطاقم مسئله‌سیدر . و شمدی عقله کلیان عناصر و احوال اعلان حرب عقبنده میدانه چیقار . بناءً علیه قطعیت ایله تخمین استقبال خارج از امکاندر . هرحالده محقق اولان برشیٔ وارسه اوده تهلکه‌قارشیسنده انکلتره‌نك اعلان عجزی و میدانده یالکز پان‌جرمانیزم و پانسلاویزم جریانلرینك مثبت و منفی ألقتریق قوتلری کبی بردقیقه کلوب چارپشملری احتمالیدر ! بومصادمه نتیجه‌سنده فلمنك و بلچیقا و فرانسه‌مستعمراتی و بلکه‌ده انکلتره مستملکاتی متصرفینی تبدیل ایده‌بیلیرلر .

استقباله عائد بوکشمکش ، بوهای و هو آره‌سنده اسلامك وضعیتی نه اولهجقدر ؛ اسلام بوندن مستفیدمی

اولهجقدر، متضررمی ؛ مستفید اولهبیلیرمی ، اولهمازمی؛ اسلامیت بوجریانلردن برینه استناد ایدهبیلیرمی، ایدهمزمی؛ بونلردن بری ـ صرف کندی مقصدینی ترویج ایچون ـ اسلامه ظهیر اولمق موقعندهمیدر ، دکلیدر ، بوحادثات وقوعبولنجهیهقدر، یعنی سیاسی أوروپا قیامتی قوپنجهیهقدر، دهابشقه درلو قوایسیاسیه و دولیه ، آکسزین، میدانه کلهبیلمك امکان و احتمالی وارمیدر ؟

That is the question !

اسلام و أوروپاده افکار مفرطه و ملل محکومه

جناب شهاب‌الدین بك برادرمز أدبیاتك مودایه تابع اولدیغندن بحث ایدیورلردی . أدبیات کبی افکارده مودایه باقار . افکاره تبعاً سیاسیات ، اجتماعیات و حتی بردرجه‌یه قدر اقتصادیات مودا کوزتیر . تکامل‌ده بوکا تابعدر . شوراسنی سویله‌دن کچمیه‌لم که کرك البسه‌یه عائد مودالر ، کرك أدبی ، فکری ، سیاسی ، اجتماعی ، اقتصادی مودالر کیندکچه اینجه‌لمکده ، کسب ظرافت ایتمکده‌در . اسکی زمان قیافتاری ، آداب معاشرتی ایله یکی قیافتاری ، یکی آداب جمعیتی برکره مقایسه بیوروکز . آره‌لرنده‌ظرافتك لهنده اولمق‌اوزره برفرق کوریلور . بونك کبی مودا ، تاریخده ، حریتك ، سربستیٔ افکار و اطوارك لهنده‌در . مفرط افکار احرارانه دائما مودا اولیور . عصرمزده محافظه‌کارانه جریانلر یاپمق بالنسبه کوچ ، حریتپرورانه حرکاتدایسه سهلیت ویرمك قولایدر .

مارتن لوتهرك خرستیانلق عالمنده وجوده کتیردیکی « رهفورم » و آندن پك چوق صکره ، ۱۷۸۹ فرانسز

انقلاب عظیمی ایله ایاری افکار، مدنی عالمده، خیلی یول آلمش اولیور. مثلا حکومت مطلقه اصولی، آشاغی یوقاری، هریرده ترك ایدلمشدر. کذلك مجالس تشریعیه ده محافظه کارلر، عمومیتی اعتباریله، سونیور؛ رأس اقتداره دها ایاری فکرلیلر کلیور. سوسیالیزم (اجتماعیون)، قوللهکتیویزم (مشترکیون)، پاسیفیزم (صلحیون)، آنتی میلیتاریزم (مخالفین عسکریون)، آنتی قلهریقالیزم (مخالفین رهابین)، فهمینیزم (نسائیون) طرفدارلری بوکونکی قدر هیچ بروقت کندیلرینی کوسترهمامشاردی. بوافکارده برمقدار افراط اولدیغی غیرقابل انکاردر. ذاتاً عالمه حاکم اولان هرجریان اول باول، افراطلر، تفریطلر ایله باشلامش، بالآخره عظیم طالغه لرك قایالری، طاشلری، چاقیللری یوارلقلشدیردیغی کبی کیت کیده دها معقول، دهاعملی، دهابسیط برشکل آلمشدر. بوجریانلردن هرهانکی برینك منشأنه دقت ایدیلهجك اولورسه بوحقیقت تظاهر ایدر. سوسیالیزم کچن عصرك بدایتلرینه دوغری بویلهمی ایدی؟ قارل مارقسدن اول و آندن صکره مسلك اجتماعیون نهقدر تبدلاته، تحولاته، تعدیلاته، اساس و عقیده، پروغرام اعتباریله نهقدر تصحیحاته معروض اولدی....

بوافکار مفرطه ایله استهزا جائز دکلدر. بونلر عالمی

سوق و اداره ایده‌جك اولان استقبالك بیوك اساسلریدر .

بو سیاسی جریانلرك (فرقه‌لرك دیمیورم) تاریخ نشأتی تکامل و مجادلاتی ، شمدیه‌قدر نه‌یاپدقلری ، حال‌حاضرده نه‌نفوذ اجرا و دیکر جریانلری نه‌مرتبه‌ده مغلوب ایتدکلری و خصوصیله آتیده نه‌شکل آله‌جقلری ، نه‌کبی حزبلر تولد ایده‌جکی ، الحق ، مهم بر زمین مطالعه‌در . عالم ، هروقت عینی اصولله ، فکرلرله اداره ایدلمز و ایدلمامشدر. روح بشرده بطی فقط حقیقی برانقلاب اولیور . مثلا أوروپاده حسیات دینیه کیت‌کیده زوال بولیور ، یرینه حسیات ملیه قائم اولیور . افکارمفرطه‌نك ایلریلمسی ایله بواش‌بواش ملیت فکری‌ده‌زائل اوله‌جق، یرینه ، بلکه حسیات بین‌الملل دیدیکمز حسلرکچه‌جکدر. ناموس‌دیدیکمز شیٔده بوکا شبیه برجریانه متابعت ایدییور . بوجریانلر بعضاً اختلالاته ، محاربات مدنیه‌یه محل ویریور ، بعضاً بواش بواش حصول پذیر اولیور . برمقاله‌مده « سیاست بردرجه‌یه قدر استقبالی کشف دیمك اولدیغندن ، استقبال قوتارینی شمدیدن تدقیق و تفحص ایده‌جك اولورایسه‌ك، بالطبع ، عهد قریبده کیماره استناد لازم کلدیکنی آکلارز. فرانسه‌ده اون اون‌بش‌سنه‌دن بری رادیقال سوسیالیست دنیلن و آچیقدن آچیغه سوسیالیستلکی اظهار ایده‌میوب

مضینك خاطرینه رعایةً بر ایکنجی عنوان ایله‌ده تقلبی اداره مصلحته دها موافق کورن مرائی برفرقه حائز نفوذ اکثریتدر ؛ حتی رئیس جمهور (سابق) موسیو فالیه‌رده مقام اقتداره کاوب (شکلاً) بتون فرقه‌لردن تنزه ایتمه‌دن اون رادیقال سوسیالیست ایدی . آلمانیاده‌ده باش وکیل بارون فون‌به‌تمان ـ هولوغ نه‌دیرسه دیسون ، ده‌موقرات سوسیالیست فرقه‌سی کرك عدد ، کرك اهمیت اعتباریله ائ بیوك پارتیدر .

انکلتره‌ده ، اهالی « پارتیکولاریست » یعنی کندی قوتنه جمعیت وحکومتك‌قوتندن‌زیاده بل‌باغلار اولدیغندن (فردیون) سوسیالیزم بیوك‌ـ بریتانیاده وآنغلوـصاقصوـ نلرایله مسکون بولنان دیکر قطعاتده پك اوقدر ایلریله‌مامشدی . « انکلیزلرك تفوقی نه‌یه مستندردر ؟ » نام شهرتلی اثرك مؤلفی معهود أدمون ده‌مولن بومسئلهٔ معضله‌یی اثرنده‌موضوع بحث ومناظره ایتمش و انکلیزلر، هرشیدن اول پارتیکولاریست اولدقلرندن سوسیالیزمه عرض افتقار ایتمدکلرینی ـ خیلی کورولتو ، باطیردی ایله ـ عالمه اعلان ایتمشدی . وقایع بومؤلفی فجیع بر صورتده تکذیب ایدیور . انکلتره‌ده سوسیالیزم دیو خطوه‌لری ایله ایلریلیور . حالا (اوزمان) دوام

و آلمانیایه‌ده سرایت ایدن سیاه غره‌و (تعطیل اشغال) مدعاسنك مقنع دلیلی ، اك قاطع بر هانیدر کذلك ، بر جدیده ، سوسیالیزم ، شمدیه قدر ، آلمانیاده ، فرانسه‌ده اولدیغی کبی بیوك برصولت کوسترمدیکنه عادتا نادم اولمش کبی محیر العقول برصورتده ایلریلیور .

دنیانك هریرنده ، صنایعی اولیان ترکیه‌ده بیله بو مسلکه سالك کیمسه‌لر واردر . (بیلم نه‌دن ؟ بوخصوصده یونانستان برمستثنا تشکیل ایدیور .) جمله‌سی‌ده استقباله کوه‌نه‌رك ، کمال فعالیت و اطمئنانایله چالیشیور .

ایتالیاده بیله ، بتون اهالی ، بش بچق آلتی آی اول (مقاله ایتالیا محاربه‌سی اثناسنده یازلمشدی) ، طرابلس غرب ایچون ، قانه ، آنه صوصامش مفترس حیوانلر کبی قودوردیغی وقت هر درلو موانعه رغماً ، سوسیالیستلر عمومی تعطیل‌اشغاله قدر جرأت ایتمشلردی . بونلرك بو جرأتی بیله پك معنیداردر ،

. . . . سوسیالیزم میلادك شو یکرمنجی عصرینك نصف اولنده فوق العاده اهمیت کسب ایتدیکندن ، و هرنرده ایسه ، شویله بش اون سنه صکره ، أوروپا وحتی آمریقاده سلطنت ملیه‌یی أله آلمغه قادر یکانه برقوت حالنه کلهجکدر .

بوکون ، بو مکتب اجتماعی سالکانی ، تشکیلات و تنسیقاتلرینی یولنه قویمش ، دهشتلی ، هیبتلی بر قوت تشکیل ایدیورلر . جمله‌سی منتظم سندیقه‌لره ، سندیقه‌لر فه‌ده‌راسیونلره ، فه‌ده‌راسیونلرده برهیئت مرکزیه‌یه مربوط بولنیور . بوتشکیلات اوقدرکسب قوت ایتمشدرکه — ولو بنه سوسیالیستلرك ضررینه اولسون — دنیانك هر طرفنده ، بر دقیقه‌ده ، بر آنده ، عمومی تعطیل اشغال اعلان ایدوب رأس‌کارده بولنان مختلف فرقه‌لری، مختلف حکومتلری آلت اوست ایتمکه مقتدردر .

کیدیش ، بویله برعمومی تعطیل اشغالك پك محتمل و متقرب الحلول اولدیغنی کوستریور . مشهور بر سوسیالیست خطیبك برکتابنده اوقومش ایدم ؛ بر قوشك ، بر جیوجیوك میدانه کلمسی ایچون اول باول یمورطه نك ایچنده بر دورهٔ تکامل کچیرمسی لازمدر . آندن صکره بتون موجودیتنی اثبات ایچون او، برخروجه ، برقیامه محتاجدر . بوده کسب قوت ایدن غاغاسی ، برونی ایله یمورطه‌یی قیروب چیقمسی دیمکدر . سوسیالیستلرده شمدی بردورهٔ تکامل کچیریورلر . تشکیلاتلرینی تنظیم ایدیورلر . برکره بویولده یابیله‌جق برشیٔ قالمینجه آنلرده طبقی یمورطه‌نك ایچنده‌کی رشیم کبی بر اختلال یاپه‌جقلر،

بر آز جبروشدت کوستره‌جکلرونفوذ و اقتداری، دولت و حکومتی أله آله‌جقلردر . » دیمش ایدم.

سوسیالیزم أمپه‌ریالیزمك ، مستعمرات اسولنك . هله ترکیه‌یی، ایرانی و سائر ممالك متدنیه‌یی خراب ایدن ، اسارت اقتصادیه‌یه کرفتار ایدوب اسارت سیاسیه‌یی حاضرله‌یان قاپیتالیزم، حکومت‌سرمایه‌دارانك‌عدو مبینی‌در. عسکرو مستعمرات بودجه‌لری ، هروقت سوسیالیست وکلای ملت‌طرفندن رد ایدلمکده‌در. کذلك دیپلوماسی ، افراط ملیت (یعنی ملیون ، ناسیونالیزم مسلمکی) سوسیالیزمك ضد کاملیدر . عاله حالا فرمان فرما اولان نه‌پوتیزم و اصیللرك نفوذی، بالطبع، اجتماعیون مسلکنك هدف خصومتیدر .

ینه بحث ایتدیکم مقاله‌ده دیمش‌ایدم‌که کرك آلمانیاده، کرك فرانسه‌ده سوسیالیستلر فاس‌مسئله‌سنك دوام ایتدیکی بتون او مشئوم سنه‌لرده دائما حکومته خلافکیر اولدیلر، رأس‌کاره کچن بتون قابینه‌لری، رجالی مؤاخذه و تنقید، تزییف و تقبیح ایتدیلر ، سیاست سرسریانه‌یی ، سرکذشت آرقه‌سنده طولاشمق پولتیقه‌سنی ـ که قرون وسطانك برمیراث مضریدر ـ شدتله رد ایتدیلر .

ایشته سلطنت استقبالك بو ایلری جریانلرك أینه

كچه‌جكنى و استقبال سلطنتك بوفرقه‌لرده منجلى اوله‌جغنى كورييورز . ذاتاً احصائيات جدوللرينه باقيله‌جق اولورسه بوجريانلر نفوذ و قدرتنك ، افراد و اعضاسنك دائما و دائما تزايد ايتـديكنى ، برنسبت هندسيه‌ده ايلريلديكنى كورمكده‌يز. مد حالنده ـ هردرلو موانعه رغماً ، صولرك ايلريلمسى كبى ، شمديكى حالده ، افكار مفرطه‌نك قطعى ، مقنن ، منتظم آديملرله كيتديكى بر امر واقعدر. جذر و مد حالنده طالغه‌لره قارشى كله‌بيله‌جك برقوت موجود اولماديغى كبى افكار جديده‌نك بو خامهٔ استيلاكارانه‌سنك قارشوسنه چيقه‌جق هيچ برقوت، هيچ برفرقه كنديسنى كوسترەميور. صاغ فرقه‌لر، هريرده ، آرتق اختيارلمش،سونمش،توكنمش، عقامته دوچار اولمش بولونيور . مسـلك اسـتبداد نصل موسمنى كچيرمش ، نفوذى ، اقتدارى حريت و مشرو- طيتك ألنه براقمش ايسه ، بوكونده صاغ فرقه‌لرك حكومتى صول فرقه‌لره تسليم ايتديكنى مشاهده ايتمكده‌يز . كذلك بوصول فرقه‌لرك‌ده اعتدال و افراط پرورانى اولديغندن برنجيلرك نفوذى ايكنجيلره تفويض ايتمك اوزره‌بولنديغنى كورييورز .

بن ، عاجزانه ، أوروپانك بوكونكى وضع اجتماعيسنه ، بناءً عليه وضع سياسيسنه خلافكير اولانلر ايله اهل اسلام

بینده طبیعی براشتراك افکار کوریبورم . بوایکی جریان بر برینی طانیملی ، بر برینه استناد ایتملی ، مظاهرت متقابله‌ده بولونملیدر . ذاتاً اسلامیت ایله سوسیالیزم آره‌سنده ردملیت ، اخوت عمومیه‌یی اعلان ، ردربا کبی برچوق مشابه نقطه‌لر واردر . هرایکیسی‌ده أوروپانك بوکونکی اسف اشتمال حالندن بیزار و شاکیدر . اسلامك أوروپاده‌کی خلافکیرلر ایله ائتلافی آنلرك عقیده‌سنه‌یك اوقدرده اشتراکی تضمن ایتمز . نته‌کیم برچوق خصوصاتده ، أوروپاده حریت فکریه‌یه مالك بولنان سوسیالیستلرك قاتولیك فرقه‌لرله عقد اتفاقی و حکومته غلبه ایتدکلری کورولمامش شیئلردن دکلدر . اداره‌لری ، اساسات سیاسیه‌لری بر برینك طبان طبانه ضدی اولان فرانسه پارلمانتهر جمهوریتی ایله روسیه حکومت مستبده‌سی متفقدرلر . اسلام ، خصم مشترکی تنکیل ایچون ، افکار مفرطه جریانلری ایله توحید مساعی ایده‌جك اولورسه سوسیالیست اوله‌میه‌جنی کبی ، سوسیالیزم ده اسلام ایله تشریك اعمال ایدرسه آنك‌ده اهتداسی لازم کلمز .

بوایکی قوت اشتراك ایدرسه ، هرایکیسی‌ده یکی برنفوذ و اهمیت کسب ایدر . أوروپاده‌کی خلافکیرانك ممارسه و مکتسبات علمیه‌سی شرقك عدد نفوسنه انضمام ایدر

ایتمز غرب دهشتلی برمقاومت قارشیسنده بولندیغنه قناعت حاصل ایده‌جکدر .

شمدیدن اسلامك بو افکار ایله ائتلافی استقبال ایچون‌ده برسیغورطه مقاوله‌سی‌ماهیتنده‌در . بوکون کمال نخوت ایله ، فرط غرور و عظمت ایله عالمك سیاستنه یوقاریلردن فرمان فرما اولان کیمسه‌لر و هیئتلر ، باشی تاجلی ذاتلر، آنلرك جوارنده‌کی رجال ، امین اولیکز ، بر ربع عصره قالماز اوکرسیٔ احتشاملرندن ، سریر تکبرلرندن اینه‌رلر ، ۱۰ تموزدن صکره رجال سابقه‌نك قارغه طاومبه ایدلدکلری کبی میدانلرده آشیریلیرلر. ایشته اوزمان اقتدار مقامنه کچه‌جك بشقه فکرلی رجال ایله شمدیدن اوزلاشمه‌مز شیمهٔ بصرت و دوربینی‌یه پك‌ده مغایر دکلدر فکرنده‌یم .

بز ، بوفصلمز ایله سوسیالیزمك له و علیهنده بولو - نیوروز . مقصدمز بودکلدر . هرجریان فکری و اجتماعی کبی‌سوسیالیزمك‌ده مزایا و نقائصی‌واردر. فقط بزبوجهتی براقه‌رق نقصانلریله برابر مسلك اجتماعیونك استقباله آلهجغنی اهمیتدن بحث ایدیورز . مقصدمز تنقیدی دکل ، عملیدر .

شوراسنی‌ده سویلیه‌لم که أمیل فاکه کبی ، دوقتور کوستاو لوبون کبی بر طاقم ارباب مزیت بومسلکی شدتله

تنقید ایدیورلر و بر چوق نواقص و خطایاسنی میدان علانیته قویپورلر . عمومیتی اعتباریله بومؤاخذلرك بلکه حقلری یوق دکلدر . فقط بو متفکرلر ایچه بیلمایدرلرکه دنیاده هیچ برجریان مصون عن المؤاخذه اولهماز . و موداسی کان هرفکر بر انقلابه ، بر اختلاله ، بر تشوشه میدان ویرر . بناءً علیه بزم بو تشوشاته قاتلانمامز لازمدر . تاریخك شاهد اولدیغی اسلامیت و نصرانیت جریانلری بیله اساسلی اغتشاشاته محل ویرمامش می ایدی ؟ اکر دوقتور کوستاو لوبون بورالری ده او مؤاخذ نفوذ نظری ایله موضوع بحث تنقید ایتسه ایدی ، عندمده ، قدری دوپالا اولوردی .

* * *

یوقاریکی فقره ده أوروپا حال حاضر اجتماعیسنی مهما امکن شرح و بیوك بر انقلابك عرفه سنده بولندیغمزی ایما ایتدك . اوت ! قاپیتالیزم حکومت اجتماعیه سی ـ و بناءً علیه سیاسیه سی ـ قرین زوالدر و أوروپانك چهره سنك ده یقینده دکشمسی برامر ضروریدر .

بوکا بعض سوائقك ده انضمام ایتمسی طبیعیدر . أوروپانك بوکونکی حالندن شکایت ایدن یالکز افراط پروران و عمله وسائره دکلدر .

أوروپاده غیرمسلم فقط محکوم و تابع برخیلی ملتلر واردر. آنلرده طبقی سوسیالیستلر کبی دلکیر و خلافکیر درلر. شایان اهمیتدرکه بوملل محکومه و تابعه آرهسنده سوسیالیزم پك زیاده ایلرلیور.

فینلاندیالیلر، روتهنلر، بیاض روسلر، لهلر، خرستیان کرجیلر، روس ارمنیلری، ایرلاندالیلر، کهنلر، شلهزویغ ـ هولشتاینده‌کی دانیمارقه‌لیلر، آلزاس ـ لوره‌نده‌کی فرانسزلر، آوستریاده‌کی ملیتلر و بلکه‌ده مجارلر، قاتالونیالیلر، مالطه‌لیلر، قورسیقه‌لیلر، حتی ایرلاندالیلر حاللرندن مأیوس و أوروپانك جدی بر سقوطنه منتظر ومترقبدرلر.

کذلك عالم اسلام و أوروپا خارجنده أوروپادن شاکی یوزملیونلرجه انسان واردر. چینلیلر. ژاپونلر. فرانسز تابعیتنده بولنان هند چینلیلر یعنی آننام، تونکین، قامبوج اهالیسی، انکلتره تابعیتنده أزیلن محبوسی هندلیلر، فلمنك حاکمیتی آلتنده ایکلیان غیرمسلم مالهزیالیلر، و قس علیه. البواقی، هپ أوروپا علیهدارلری اردوسنی تشکیل ایتمکده‌درلر.

خلاصهٔ کلام: اسلاملر، أوروپاده‌کی خرستیان دلکیرلر، أوروپا خارجنده‌کی غیرمسلم دلکیرلر و أوروپاده‌کی سوسیالیستلر طبیعی و جدی متفقدرلر. بونلر بینده‌کی

روابطك تزييدی، تكثری، مشترك جمعيتلر و مركزلرك تشكيلی ، مشترك بر مطبوعاتك ميدانه كلمسی ، مشترك بر ادبياتك حصولنه چارەلر آرانمسی ، و جملەسنك بردن تصويب ايدەجكلری افكارك خطوط عموميەسنك نشری جداً واجبدر .

جملەيه ، بوبابده مراجعت ايدرز و جملەنك سعادت مشتركەسی حقنده تمنياتده بولونورز .

اساساً موجود اتحاد اسلام

ایلك فصللرمزدن برنده « اتحاد اسلام » ترکیبنك بر آز زائد و اساساً اسلامیت اتحادی متضمن ومؤید اولدیغندن بحث ایتمش ایدك . اوت ! اتحاد اسلام نفس الامرده موجوددر . اسلاولرك طوپلانوبده پانسلاویزمی و یا لاتینلرك بالاجتماع پان لاتینیزمی ، آلمان و آ کا یقین اقوامك بالاتحاد پان جرمانیزمی صنعی بر صورتده تشکیل ایتمارى کبی کرهٔ زمین اوزرنده ساکن اهل اسلامك بالاتفاق بر پان اسلامیزم یاپمهلری زائددر. چونکه اتحاد اسلام واردر ، بالفعل موجوددر .

اخوت اسلامیه هرنوع اخوت ملیه دن صاغلام و اساسلیدر . چونکه ـ کراراً سویلدك ـ اساساً اسلامیت براخوت دیمکدر . قاتولیك مذهبی بی فائده قاتولیکلرك اخوتنه چالشدیغی حالده موفق اولهمامشدر . حالبوکه اسلاملر کندیلرینی بربرلرینه یبانجی تلقی ایتمزلر. قیزلرمزی قومشو غیر مسلملره ویرمهیز ، بالعکس داغستاندن و یا هنددن کلش برینه ویرمکده تردد ایتمهیز. کذلك مسلملر

ملرك غير مسلم قادينلر ايله ازدواجى غريب كورلديكى حالده ملتى ، لسانى مختلف برقادينى تزويج ، بزده و عالم اسلامك هريرنده طبيعى كوريلور . مسلمان ، عالم اسلامك هر كوشه‌سنده كندى أوندەدر . هريرده قرداش ، اهل بيت معاملەسى كورور . جامعلر ، بلا تفريق ملیت ولسان . هر مسلمه ملجأدر . برغريب مسلمان ، بر اسلام شهرنده هيچ بر وقت يبانجى اولەماز .

مسلمانلرك اخلاق و اداب مشتركلرى واردر . مختلف پروتستان ويا قاتوليكلرك ايسه بويله مشترك اخلاقلرى ، ادابى ، عاداتى يوقدر .

هله حس نقطهٔ نظرندن بو اتحاد من كل الوجوه اهميتله تدقيقه سزادر . ايكى درلو مسلمان حسى يوقدر . اوچيوز ملیونى متجاوز مسلمانك قلبنى هپ برنقطه ، برقطب جذب ايدر . بو جاذبەدركه مختلف مسلمانلرى هرشيدن زياده بربرلرينه ياقلاشديرر .

مستبد حكمدارلر و اميرلر ـ يوقاريكى فصلرده سوز و كداز ايله سويلدى ايدك ـ اسلامى تفرقەيه دوشورمشلر ، آنى اساسات جيده‌سندن اوزاقلاشديرمشلردى . احتراصات سياسيه و دعواى تفوق مع‌التأسف دينمزى چيغرندن چيقرمشدى . حالبوكه ، شو صوك عصرلرده ،

بتون مسلمانلرك همان همان أوروپا تابعيت ويا نفوذينه داخل اولماسى بو احتراصاتى اورتەدن قالديرمش و اساس اسلاميتده مندمج اولان افكار اخوّتپرورانەيى احيا و اعلا ايلمشدر . درد كونلرنده دوست دها زياده آرانير.

بناءً عليه ، اليوم بتون اهل اسلام ملول و مأيوس اولديغندن اتحاد واخوّت قابليتلرى دها زياده منجلى اولمشدر . بوكون عالم اسلام نائل صلح و مسالمتدر .

بين الاسلام صلح شو عصرده هر زماندن زياده حكمفرمادر . عالم اسلام شو بولنديغمز عصرده هيچ بر اختلاف داخلى ايله مقاسمەيه اوغرامامشدر .

ايشته بووفاقك محافظەسى و أجنبى أنتريقەلرينك كال نفرتله ردى تحت وجوبەدر . چينده اجنبيلر و خصوصيله ميسيونرلر اهالىيى تفرقەيه دوشورمكه، آنى مليتلره تفريقه ساعى اوليورلر . بز بو جهتى نظر دقته آلەرق تدابير لازمەده بولونملى ، فرنكلرى دشمن تلقى ايدرك شرلرندن اوزاقلشمالىيز .

بزم شوكونلرده پاپەبيلەجكمز شيء اخوت اسلاميەيه كرمى ويرەرك كوزل و مسعود بر استقباله انتظاردر . جملةً بو اميد ايله ياشاملىيز . اخوّت اسلاميەمزى هر فرصتدن بالاستفاده منكشف ايتملىيز . اسلام جملةً عينى

هوایی چالمغه آلشمش برقافلهٔ موسیقی شناساندر. بوندن تنظیم و تنسیق ایچون ایسه لازم اولان یالکز بر «شعف دورکستر» در اوده اخوت واتحاد فکریدر. بوفکرهر کون، هردقیقه تعمم ایتملی، نشرایدلمایدر. مسلمانلر هر شیدن اول کندیلرینك اوچیوز کسور ملیونلق برکتلهٔ علویهٔ بشریه یه مربوط بولندقلرینی، بوعائله معظمه‌نك برماضیسی اولدیغنی کی آندن دها پارلاق بر استقبالی اوله‌جغنی و اولمسی لازم کلدیکنی بیلملیدرلر.

اسلامیت قوای موجودهٔ عالمك اك مهمیدر. اك بیوکیدر. یالکز، شمدیکی حالده، بوقوت اویقوده‌در. فقط اولمش دکلدر. کیتنه خلل کلمشدر. بالعکس کیفیةً بیومشدر. اسلاملر قدر متحد و اساسات وجدانیه‌سندن آیرلماز، آیریله‌ماز هیچ برقوت یوقدر. زمین، اقلیم، زمان، تابعیت، متبوعیت، احوال اقتصادیه، لسان اصلا اسلامی مختل ایده‌مز. بالعکس اسلامك بری برندن اوزاق بولونمسی، اسارت ویا تابعیت نصرانیه‌تحتنده قالمسی آنك شیمهٔ اتحادینی تزیید ایدر. خصوصیله تابعیت اجنبیه، تابعیت طبیعیه‌دن زیاده، اسلامك اتحادینه سبب اولیور.

تابعیت اجنبیه‌ده بیله مسلمانلر خصوصات ذاتیه‌ده

حقوق اسلامیه‌یی محافظه ایتمکده‌درلر. « ستاتو پرسونه‌ل» دنیلان حقوق شخصیه دنیانك هریرنده ، اوراده هر هانکی خرستیان حکمدارك حکمی جاری اولورسه اولسون ، مسلمانلر ایچون بردر . فلمنك تابعیتنده زبون اولان بر زواللی جاوالی ، انکلیز حمایه‌سنده آغلایان بر حیدر-آبادلی ، فرانسز اسارتنده ایکلیان برجزائرلی ، روس اعتسافی آلتنده دتره‌یین بر تاتار هپ عینی قواعدموجبنجه أولنیور ، عائله تشکیل ایدیور ، میراث براقیور . هیچ برخرستیان دولت بوجهته طوقونه‌جق درجه‌ده جرأت کوسترمامشدر .

شوراسنی قارئلرمزه کمال جدیت واهمیت ایله سویلیه‌لم که أوروپا عمومیتی اعتباریله اسلامك قوتنی آکلامقده و بوندن پك زیاده قورقمقده‌در. أوروپالیلر ظلم ایدوب حکومات اسلامیه‌یه اعلان حرب ایدیورلر ، ممالك اسلامیه‌یی الرینه کچیریورلر . فقط دائما اسلامیتی سر-بست براقیورلر . او حریمه کیره‌میورلر. آنی اورته‌دن قالدیرمق تشبثنده بولونمیورلر . نفس اسلامیت حقنده رعایت خائفه‌لری باقیدر . روسیه حکومتی قاتولیکلکه اعلان حرب ایدیور . برطاقم اهالینك روس رسمی

کلیسای خارجنده بولونمسنه جواز ویرمیور . روما کلیسانه تابع روماری ،«اونیات»لری اورتودوقس تلقی ایله انوع مظالم ایقاع ایدیور. فقط هیچ بر وقت مسلمانلر علیهنده بویله برمعامله‌یه جسارت ایده‌میور . اهل صلیب زماننده بری خرستیانلرك اعماق روحنده مسلمان قورقوسی قالمشدر . بر چوق امرای نصرانیه بیلمه‌دن، بوقوقو موجبنجه، اسلام حقنده ایلری کیتمکدن احتراز ایدیورلر . اسلامه تنصر ایتمسی تکلیف اولونمیور . حالبوکه دیکر بعض اقوامك دائرهٔ نصرانیته دخوللری ایچون دعوتلر وقوعبولیور .

افکار اتحادیهٔ اسلامیه ـ سیاسهً ـ کیزلنمیدر ، یوقسه اظهارمی ایدلمیدر ؟ فکرمزجه بونلرك اضماری عبثدر . مع التأسف بك متردی اولان استانبولمزده اجانبدن فورقمق خاصه‌سی واردر . بو زائد ولزومسزدر. هرکسی برنوع مرائیلکه آلشدیره‌جغندن بالکه‌ده‌مضردر. افکار اتحادیه‌یی أوروپا ذاتاً بیلیور . بونلرك کیزلنمسنده فائده یوقدر. بوندن بشقه برطاقم آمال مشروعه وطبیعیه‌لری اولان لهلیلر ، فینلاندیالیلر ، ایرلاندالیلر ، الی آخره ، عجبا فکرلرینی اخفا ایدیورلرمی ؟ رأیمزجه

آچیقدن آچیغه اتحاد اسلام طرفداری اولمق حقمزده حرمت و رعایتده بولونملسنی موجب اولور. مسائل معظمه ده، قضایای ملیه ده مرائیلکه حاجت یوقدر . دیپلوماتلق یالکز خارجیه نظارتلری و سفارتلرده برمزیت عد اولونمایدر؛ آنلرك خارجنده ایسه ایکی یوزلیك هرحاله برفضیحه در.

اسلام و تردیات

اسلام قوهٔ نامیه‌سی منطفی اولمش ، قابلیتی قالمامش ، اسارته آلنمش ، ارادتدن محروم ، هرنقطهٔ نظردن متردی ، موسیو ژول لومه‌ترك زعم ایتدیکی کبی ، چورومش برکیمت یشریه‌می تشکیل ایدیور ؟ عجبا اسلام مأمول اولان اتحادینی حیز حصوله چیقاره‌جق استعدادین محرومیدر ؟

شمدی‌یه قدر نظری و عملی وقوعبولان تفحصاتمزدن استحصال اولنان نتیجه شودر :

عالم اسلامده ، خصوصیله یوکسك طبقه‌لرده ، خیلی تردیات واردر . مثلا بو اعتبار ایله استانبول بیتمشدر . کذلك ایران مراکزنده ، مصرالقاهره‌ده ، هندك طبقات علیاسنده تردیات چوقدر . فقط بومراکزك ، بوجیویقلرك اوچبوزکسور ملیون محمدی‌یه عدداً نسبتلری نه‌در ؟ عجبا متردی عناصر ، صاغلام عناصرك یوزده بری مرتبه‌سنده وارمیدر ؟!..

اوروپا تضییق اهل اسلامی جاهل براقمشدر . برنقطه‌دن بوجهالتك فائده‌سی‌ده اولمشدر . تردی ایده‌بیلمك ایچون

برآز مدنیت ورنیکی لازمدر. حالبوکی بالالتزام مسلمانلرك معارفدن محروم براقلملری برطاقم تردیاته محل ویرمامشدر.

مسلمانك باشی یورغون دکلدر. أکلمامش تارلا کبی مسلمانلر قوهٔ ناملهلرینی تزیید ایتمشلردر. اسلاو عالمی عصرلرجه بویله غیر مزروع اراضی کبی اشتغالات متنوعهدن اوزاق قالدیغندن، بیوك پترودن بری، دورهٔ انتباهنده برچوق ایشلر کورمکه موفق اولمشدر. اسلامده بوحالدهدر. و بلکه بوندن دها ایی بر وضعیتدهدر.

استثنالر حقنده برقید احترازی درمیان ایتدکدن صکره شوراسنی سویلیهلم که اسلامیتك قوانین عمومیه وقواعد کلیهسی تردیاته قارشی بیوك وآهنین بر سد تشکیل ایتمشدر. خصوصیله کئول وعلل زهرویه نصرانیت عالمنی و نصرانیتك افساد و اخلال ایتدیکی آفریقا و آسیانك بعض قطعاتنی تخریب ایتمکده بولندیغی بر زمانده قرآن عظیم الشان اك قوتلی بر سیغورطه کبی ملیونلرجه خلقی فساددن محافظه و وقایه ایتمشدر.

مسکراتك ممنوعیتی و فحشك حرمتی سایهسنده اسلامیت نوع بشره پك بیوك بر ایملك ایتمشدر. شمدیه قدر اثرلرینی اوقودیغم آسیا و آفریقا مسائلنده حائز یدطولی أوروپالی مؤلفلر یك زبان اولهرق

بوجهتاری تسلیم ایتمکده‌درلر . اسلامیت حقنده صوك درجه‌ده بغض و عداوت کوسترن سیاحلر ، محررلر بیله بونقطه موضوع بحث اولور اولماز حقیقتی تصدیق ایتمکده‌درلر .

کئول و علل زهرویه أوروپا و أوروپانفوذی‌جاری اولان یرلرده بنیان رصین بشریتی تهدید ایده‌جك مرتبه تخریبات یاپیور. بونلردن انواع علل و امراض و خصوصیله ورم ظهور ایدییور . اخلاق وسجایا بوزولیور . عائله و جمعیت شیرازه‌لری مختل اولیور . ایشته نصوص قاطعهٔ قرآنیه ، کورولتوسز ، پاطردیسز بومهالك « مدنیه » یه قارشی اعلان حرب وغلبه ایدیور .

فکرمزجه ، هرجهتدن ، اسلاملر صاغلاملقلرینی محافظه ایدییورلر. اسلاملق اصلا متردی دکلدر ، فاساتاسز برألماسه تشبیه اولونه‌بیلیر : برمقتدر الماس‌تراش آکا لازم کلن اشکال هندسیه‌یی ویرر ویرمز ، کوزلری‌قاشدیره‌جق برشدت‌ایله ، انکلیز تاجنه عائد « کوه‌نور » کتلهٔ جوهرینی کبی پارلایه‌جقدر .

مؤسسات مشتركهٔ اسلامیه

مسئلهٔ خلافت

نه یمان مسئله ! نه یمان قوت ! مختلف موضعلرده سویلدیکمزی بوراده بردها تکرار ایده‌لم : عرب حکومت جسمانیه‌سی قرین زوال اولدیغی وقت یاوز سلطان سلیم خلافتی احیا ایتمش ایدی . بناءً علیه عربلر و علی العموم مسلمانلر خاندان عثمانه بوندن طولایی مدیون محمدتدرلر . قوهٔ روحانیه آنجق قوهٔ جسمانیه ایله برابر اولدقجه حائز اهمیتدر . مصرده (کویا) امامت ایدن صوك خلیفه‌نك هیچ برقدرت مادیه‌سی اولمدیغندن ، اوزمان ، خلافتك‌ده براهمیتی یوقدی . وقتا که یاوز سلطان سلیم کبی اولوالعزم ، اتحاد اسلام طرفداری جهانکیر بر پادشاه ید اقتدارینه خلافتی آلدی ، ایشته اوزمان خلافت تعالی ایتدی . رقیب وخلافکیردن مبرا اولان خلافت اسلامیه وعثمانیه سایه‌سنده درکه بوکون عالم اسلام‌ده برغایهٔ اتحاد حاصل اولمشدر .

خلافتك اهمیتی ، نفوذی ، قدرتی بیوکدر . اصل

ایش بو اهمیتی حقیله درك و تقدیر و آندن لایقی وجه‌اوزره استفاده‌در. دنیاده خلافت قدر مطاع برمقام و برمؤسسه یوقدر. اصل عثمانلی دولتنك حدودلری خارجنده خلافتك درجهٔ شان و شوکتی آکلاشیلیر .

خلافت و خلیفه ، برچوق ممالك اسلامیه‌ده ، دییه‌بیلیرم که بتون عالم اسلامده . عادتا فوق‌الطبیعه برقوت تلقی اولونمقده‌در .

ایشته بونك ایچوندرکه اجانب و بالخاصه انکلتره دولتی نفوذ خلافتی اسقاط مسئله‌سنی عنعناتنه ادخال ایتمشدر . برچوق مؤلفین اجنبیه خلافتی نقطهٔ شرعدن مؤاخذه ایتمکله و ذات شاهانه‌یی عادتا برمدعیٔ خلافت منزله‌سنه ایندیرمشلردر . انکلیزلر و فرانسزلر پك اعلا بیلیورلرکه اتحاد اسلامك محل انجلاسی ، الحق ، مقام خلافتدر . آنك ایچون اولانجه بغض و عداوتارینی اورایه توجیه ایدیورلر. بواعتبار ایله اسلامار بیننده برتفرقه‌یه بادی‌اولمق انکلیزلرك اخص آمالیدر . بیچاره‌لر بیلمیورلرکه خلافت‌قوهٔ نامیه‌سنی تاریخدن آلیر و کوکلری بتون افئدهٔ اسلامه‌یاییلمش برشجرهٔ ابدمبشردر. بو، قورومازدر . هرمسلمان ، ایسته‌ر سیبریانك او ایصسز بوز چوللرنده اولسون ، ایسته‌رچاد کولنك او قاینار ساحللرنده بولنسون دائما پیغمبرینی ، خلیفه‌سنك

شکل و شمائلنده تجسد ایتمش کورمك ایسته‌ر . خلیفه ، اعتقاد مسلمین اعتباریله ، اجل اعزه‌در . مقام خلافت، قطب اسلامیتدر . عامهٔ مسلمین هپ اونقطهٔ جاذبه‌دارك اطرافنده دونر .

انکلیزلر اوفکر عملیاری ایله قطعیاً بیلملیدرلرکه دونمالر، اردولر ، ملیونلر ، سیاسی أنتریقه‌لر آنجق مادیات ایله اولان غوغالرده پاره ایدر. حالبوکه مؤسسهٔ خلافت مادیاته تعلق ایتمز . الیوم اسلامیتك انعدامی ممکن ایسه بلکه اوزمان خلافتك‌ده اورته‌دن قالدیرلمسی ممکن اولور. مهیب دردنوطلر حکومت عثمانیه‌یه نهایت ویروب خلافتی الغا بیله ایتسه‌لر، بومقام عظمتنی تزیید ایدر. ایشته اوزمان أوروپاپه‌قارشی مهم برارتجاع باشلار و میدانه کله‌جك اولان خلیفه دنیانك اك ذی‌شوکت خاقانندن دها قدرتلی اولور.

انکلتره ، کمال اهمیتله ، مصرده و مکه‌ده ، کندی نفذینه مدیون محمدت خلیفه‌لریراتمق ایستیور. بویله خلیفه‌لرك نظراسلامده برصفتلری اولوب اولمیه‌جغنی تدقیق ایتمه‌دن تشبثاتده بولونمق انکلیزك تردیاتنه بیوك بردلیل تشکیل ایدر. کذلك ، بتون أمپه‌ریالیزم ایشلرنده انکلتره مقلدلکی ایدن فرانسزلرده کندی حمایه‌لرینه صوقیلان رذیل فاس سلطانلرنك خلافتی بر مسئله یاپمق ایستیورلر . ادریسیلرك

ادعاسی فاس حدودینی کچمس . جزائر و تونس اهالیسی خلافته صوك درجه‌ده صادقدرلر .

ذات حضرت پادشاهینك بقیة السیوف یکرمی یکری ایکی ملیون جسمانی تبعه‌سندن ماعدا اوچیوز کسور ملیون تبعهٔ دینیه‌سی‌ده واردر. رجال عثمانیه ، سفرای اجنبیه‌نك حضور اصالتلرنده رکوع ایتدکلری وقت متبوعلرینك بوصفتلرینی بیلسه‌لر ظن ایدرم که بر آز دها حق وقارلری اولدیغنی آکلارلردی .

اسلام اتحادی ایجاب و تضمن ایدر . اتحادی سالب هرنه‌وارسه محض کفراولدیغنه تردد ایدلمسون . هم بواویله عمیم النتائج برکفردرکه اویله سرخوشلق ایله تفوه اولونمش برکلمه‌دن طولایی استلزام ایدن کبیره‌یه مشابه دکلدر. بناءً علیه مصرده و سائر ممالك عربیه‌ده اجانبك فریفتهٔ نقدی اولانلر ایچه بیلسونلرکه بوتمایللری ایله الك بیوك کفری ارتکاب ایدیورلر. اورالرده‌کی اخوانده ایچه بیلملیدرلرکه بو کیزلی مدعیلر کندیلرینك الك اساسلی دشمنلریدر .

شویقینلرده بعض اجنبی جمعیتلرك افغان امیری حضرتلرینی‌ده برمدعیٔ خلافت اولمق اوزره خاضرلدقلرینی طوییورز . کویا حکومت عثمانیه قرین زوال اولورسه

امرای افغانیه مقام خلافتی قورتاره جقلر ایمش . حبیب الله خان حضرتلری ظن ایتمه یزکه أوروپا أنتریقه سنه قارشی بوقدر غافل بولنسون . مشارالیه بو أنتریقه لری پك ایی کشف ایتدکلرندن هرصورتله أوروپا نفوذینی ابطاله چالیشیورلر.

نتیجهٔ کلام : خلافت عثمانیه اسلاملرك اکثریت قطعیه و قاطعه سی طرفندن مطاعدر . و بتون بنای اتحاد مقام امامتك سایهٔ شوکتنده قوریله جقدر. معارضلر و خصوصیله روافض بیله دشمنلره قارشی متحد بولونمق ایچون بوامامتی قبولك لزومنی آکلامایدرلر و آکلیورلر .

مسئلهٔ خلافتی موضوع بحث ایتدیکمز شوفصلده برآزده کندمزه احالهٔ نظر مؤاخذه مجبوریت الیمسنده یز. هرشیئ کبی بزده خلافت برکمیّت مهمله تلقی اولونیور. مقام مشیخت خلافت اسلامیه نك یکانه « نظارت » ی اولهجغنه بوکون اك خسیس زوایا و تکایا مسائلی ایله ، آرپه لق ایشلریله اوغراشیور . دنیاده نه قدر مسلمان واردر ؛ بونلر کیملردر ؛ احوال حاضره لری نه در ؛ عجبا بوجهتلری بزم پابوجی بیوکلرمز بیلیورلرمی ؛ برطاقم آبوق صابوق ، بی سروبن ، بی معنا ، عقل و حسی مبطل سقولاستیقلر، ایچندن چیقلماز ترهات نقلیه ایله اوغراشه جغمزه برآز دها فائده لی شیلره حصر دقت ایتسه ك اولمازمی؟

حکومتمز ، اداره‌مز ، معارفمز ، مکاتبمز ، عدلیه‌مز کبی مشیختمزده بیقیاوب تکرار یاپیلمغه محتاجدر . ظن ایتم که حقیقةً علما وصفنه لایق ورثهٔ نبوتپناهی حال حاضره قائل اولسونلر ! بز ، انتباهی ، اصلاحات وتنظیماتی ، اسلامیتك اعلاسنی بوورثهٔ حقیقیه‌دن بکارز و آنلرك شوحال عطالت وسفالته قارشی کندیلکلرندن قیامله حیثیت اسلامیه‌یی وقایه ایده‌جکلرندن امین و امیدوارز .

مؤسسات مشتركهٔ اسلاميه

حج مسئله‌سی

اساسات سياسيه‌سنك رصانتی ، اقانيم اجتماعيه‌سنك متانتی اعتباريله دنياده محير العقول برمؤسسه وارسه ، اوده . حقاكه اسلاميتدر . بونی بر مسلمان صفتيله دكل، بر مورخ صفتيله سويليورم حج هيچ بر ديكر دينك، هيچ بر ديكر مؤسسهٔ غير دينيه‌نك شمدی‌يه قدر وضع و تدوين ايده‌مديكی بر اصولدر . بناءً عليه ،فكر مزجه، حجه كيتمك برفرض سياسی و اجتماعيدر . اسلام آنجق اوراده بربرينی كورور . اخوان آنجق كعبهٔ معظمه‌نك جوار قدسيت مدارنده بربرلرينه «راندەوو» ويره‌بيليرلر. معين ، مقنن بركونده بتون دنيا مسلمانلرينك كوندر- دكاری مرخصلرك اجتماعی ، تعارفی ، مسائل معضلهٔ حاضره حقنده تعاطیٔ افكارلری‌نه‌قدر موجب‌فائده‌در!.. ظن ايتمكه اصول حج‌قدر اسلامی بربرينه‌ياقلاشديره‌جق، آندك دها زياده تعارف و بناءً عليه تعاونه خدمت ايده‌بيله‌جك برچاره بولنسون! فريضهٔ حج‌سايه‌سنده‌دركه

مسلمانلر بربرلرینه اجنبی دکلدرلر . خصوصیله کعبهٔ مکرمه‌نك مقنن بر زمانده زیارتی صوك درجه‌ده مهمدر. اك صاغلام حبل اتحاد عرفاتده اوریلور؛ بونك اوجلری چاراقطار جهانده ساکن مختلف مسلمانلرك النده قالیر . مسجد حرام بوحبلك دوکوم محلیدر .

بز اك علوی مقاصدمزی ، اك پاك و نزیه آمالمزی بو فریضهٔ دینیه‌یه فرط اعتنا و اعتبار ایله استحصال ایده‌بیلمك وضعیتنده‌یز . حکومت اسلامیه‌نك اك بیوك پارلمنتوسی جبل عرفاتدر . امید ایده‌لمکه اوراده لبیك‌زن طاعت اولان اخوانه خطیب بوندن بویله یالکز باصمه قالب نطقنی اوقومقله اکتفا ایتمسون و بلیغ و معنیدار برلسان ایله مشترك غایهٔ‌املی اوراده مجتمع بتون مسلمانلرك قلبنه القا ایتسون و تکلیف اتحاده ، هر لساندن « لبیك ! . . . » جوابیله مقابله اولنسون .

سلطنت عثمانیه نقطهٔ نظرندن حجاز، بوغازلردن یوز قات مهمدر . دولت عثمانیه‌نك ایکی پای تختی واردر : قسطنطنیه ، مکهٔ مکرمه . حتی ذات شاهانه طولمه‌باغچه سرایی براقوب مکه‌ده اختیار اقامت و اوراده اجرای سلطنت ایتسه ظن ایدرم‌که قدر و مرتبه‌سی اون قات زیاده‌لشیر .

مع التأسف رجال حاضره مسئلهٔ حجازیه‌نك اهمیتنی تقدیردن پك اوزاق بولونیورلر .

حجاز شایان اهمال دكلدر . كعبهٔ معظمه اوچیوز كسور ملیون تبعه‌یه مالك بر دولتك پای تختی اولمغه لایق برمرتبه‌ده اعمار ایدلمایدر . اك مهم مؤسسات اسلامیه ، اجماع امت دوائری اك اساسلی مطبوعات ، الی‌اخره ، هپ اوراده بولونمایدر .

نشر كلمهٔ اتحاد ایچون بزم اوزون بویلی پروپاغاندا یاپمه‌مزه اصلا حاجت یوقدر . بزم دنیانك درت طرفنه كیتمه‌مزه احتیاج اولمق شویله طورسون ، جهانك هر كوشه‌سندن اخوانمز محضا بوفریضهٔ دینیه‌نك ایفاسی ایچون بزه ، مكهٔ مكرمه‌یه كلیورلر .

حضرت پیغمبر محضا تأیید اتحاد و تشدید اخوت ایچون حجك فرضیتنی اعلا ایتمشدر . بناءً علیه بزم ، بوكون ، اك متحتم وظیفه‌مز بو اساس عالی‌یه رجوع و بو مؤسسه علویه‌یی احیادر . اورادن نشر ایدیلهجك معارف ، حرم شریف جوارندن تعمیم ایدیلهجك افكار ، برآی ایچنده ، دنیانك اك هجری كوشه‌لرنده‌كی اهل اسلامك اذان اطلاعنه واره‌جقدر .

طوغریسی بومهم مؤسسه‌دن استفاده‌یی امهال قدر

بیوك برخطا شمدی یه‌قدر تاریخك قید و تثبیت ایده‌مدیکی اهمالردندر .

اکر حال حاضره رواج ویریلیر و مکهٔ مکرمه‌یه باقلمازسه ظن ایدرم که خلافکیران میدانی سربست بوله‌جقلرندن بالآخره اتحاده مانع و هیچ اولمازسه اکا انکل اولهجق برچوق شیلر یاپه‌بیلیرلر . ذاتاً شمدیدن‌ده حجاز ده بوکبی فیرلداقلر اوینـانیور. اجنبیلر قدر حجی بزدن پك زیاده بیله‌رك لازم کلن تدابیر افسادیه‌ده قصور ایتمیورلر . بیت‌اللهده هردرلو فرنك خفیه‌سی واردر . مکهٔ مکرمه‌ده بعض رجال مع‌التأسف پك چابوق پاره‌یه قاپیلیور . عجبا آنلرك آلده ایده‌بیله جکی پاره‌نك برقاچ مثلنی حکومتمز عاطفهٔ ویرسه دها کارلی چیقمازمی ؟

نتیجهٔ کلام اتحاد اسلام فکری ایله حج توأمدر . بری دیکرینه متوقفدر . بری دیکری سایه‌سنده حصوله پذیر اولیور و اوله‌جقدر . بز اولانجه نظر دقت و اهتمامزی عرفاته حواله ایتملیز. اوله‌مپ، اساطیراولینده بتون عظمت وجبروتی احتوا ایدن نصل برکوه پرشکوه ایدی ایسه شمدیده عرفات بزم ایچون اویله مستجمع المعالی بر جبل پر امید و املدر . قیمتی او جسامتده یکپاره بر پرلانطه‌دن زیاده‌در .

مؤسسات مشتركهٔ اسلاميه

معارف عموميهٔ اسلاميه

فكرك استعلاسى معارفك تعممنه وابسته‌در . بناءً عليه افكار اتحاديه‌نك انتشارى ايچون معارف عموميهٔ اسلاميه‌نك اصلاحى لازمدر . بوكون ، تام معناسيله ، بر معارف عموميهٔ اسلاميه واردر . بو معارف آشاغى يوقارى يكنسقدر . تربيهٔ اسلاميه‌نك اساسى قرائت قرآندر . بواساس محافظه اولدقدن صكره، مختلف يرلرده، اصول تعليم و تربيه بر آز دكيشيور. فقط ، تكرار ايده‌لم، اساس ينه بردر . ايشته بو موجود معارفدن لايقيله استفاده چاره‌لرينى دوشونملى‌يز . يكى ، بسبتون بشقه اصوللرى اقتباس ايله عالم اسلامده برانتباه وجوده كتيرمك پك مشكلدر، عادتا محالدر ؛ حالبوكه مؤسسات موجوده‌يى اصلاح هرحالده دها قولايدر ؛ دها زياده ثمره ويره‌بيلر. بناءً عليه ، أل برلكى ايله ، معارف عموميهٔ اسلاميه‌ده برانقلاب ياپملى‌يز . موجوددن استفاده ايتملى‌يز . عالم اسلامك هر نقطه‌سنده مدارس و آنلرك ادامه‌سى

ایچون اوقاف واردر . بوکون اوقاف اسلامیه مسئله‌سی حسن صورتله حل اولنور ، بر نهج شرعی اوقاف استبدال ایدیلهرك أله کچه‌جك اولان مبالغ معارف اسلامیه یه حصر اولنه‌جق اولورسه ، شوکا قطعیاً امینم ، ربع عصر صکره مسلمانلر یمان بر ملت تشکیل ایده‌بیلیرلر . مشهور دوبلوویچك حسابنجه ـ که بوحساب بعض تدقیقات عاجزانه‌مله‌ده مؤیددر . ـ یالکز ترکیه‌ده‌کی وقف املاکك غله‌سی تقریباً یوز ملیون فرانق طوتیور . بوپاره کافهٔ مسلمانلره عائددر . بونك حسن اداره‌سی ومکاتب ابتدائیهٔ اسلامیه‌یه تخصیصی ایله حیرت بخشای عقول ترقیاته دسترس اولونه‌بیلیر .

بونك کبی عالم اسلامك هرنقطه‌سنده اوقاف ومدارس واردر . برکره مدرسه‌لرك اصلاحنی دوشونکز ! شمدی هیچ برشیئ یاپمیان طلبهٔ علوم یکنسق بر تربیهٔ اسلامیه نك تطبیقی سایه‌سنده اوقور ، یازار ، محاسبه ایدر ، احوال زمانه‌یه مطلع ، کوزی آچیق ، وجودی زنده وتوانا آدملر حالنه کلسین وآنلر بطون آتیه‌یی یتشدیر . سونلر . . . . امینم که یکرمی بش سنه ایچنده ، سویهٔ مادیه ومعنویه اعتباریله ، شرق غربه پك زیاده یاقلاشیر .

برمشترك معارف عمومیهٔ اسلامیه اساساتی وضع ایتملی ،

حال حاضردن استفاده چاره‌لرینی آراشدیرملیز .

مسجد حرام جوارنده‌عالم اسلام‌اك‌بیوك دارالفنونی بنا ایتملیدر .

یکی برمسلمان علم وعرفانی، یکی برمسلمان فلسفه‌سی مشرق بطحادن اسلامیتك طلوعی کبی ، مکهٔ مکرمه‌دن طوغملی و بتون آفاق اسلامیه‌یه منتشر اولمایدر. حجاز اسلامك یالکز مرکز دینیسی دکل ، مرکز علمیسی حالنه‌ده کلیدر . یهودیلر قدس شریفی برمرکز تربیوی حالنه افراغه چالیشیورلر . بونك کبی بزده مکه‌یی علمی، ادبی ، فنی ، تربیوی اك بیوك مرکزمز اولمق اوزره تلقی ایتملیز . اك مهم مطبوعات اسلامیه، جرائد موقوته اوراده چیقملی،اك اساسلی جمعیتلرمز اوراده طوپلانملیدر. قاپیتول روما عالمك ، آقروپول ایسه یونانلیلیغك نقطهٔ اتحادی ایدی . نه‌دن جبل عرفات ، عصرمزده ، اهل اسلامك مقر معنویسی اولمسون ؟

مؤسسات مشتركهٔ اسلامیه

ادبیات اسلامیه و سائره

برمشترك ادبیات اسلامیه و اتحادیه‌یه محتاجز . عینی افکار ، عالم اسلامك هرنقطه‌سنده انتشار ایتملی ، هر مرکزنده مظهر مباحثه و مناقشه اولملیدر. کذلك بویله برادبیات مشترکه سایه‌سنده مغربده اوطوران اهل اسلام مشرقده متمکن ارباب‌دینی طانیملی ، آنلره متفرع اولان مسائل مختلفه‌یی بیلملیدر. بوصورتله هیچ برمسئلهٔ اسلامیه ، اسلامه متعلق هیچ برمبحث عامهٔ مسلمین‌ایچون بیانجی تلقی اولونمامليدر.

اتحاد اسلام فکرلری دها زیاده روحلره نافذاولمق، ثمره ویرمك ، اسلاملرك انتباه و تیقظنه مدار اولهجق معلوماتی نشرایتمك‌ایچون جداً بویله یکی ، صاغلام ، عملی برادبیات وجوده کتیرملیدر . اساسات‌اسلامیه‌یه رجوع، افکاری ایقاظ آنجق بویله چالشمقله اولور . دنیانك هریرنده ، افکار احرارانه ، ادبیات ومطبوعات‌واسطه‌سیله تعمیم ایدلمش ، آندن صکره ساحهٔ سیاسیاتده ثمره‌لر

ویرمشدر. رومان ، تیاترو ، قصّه، تاریخ ، آثار اقتصادیه و اجتماعیه، حتی مناقشه ادبیاتی بو نقطهٔ نظردن پك فائده لیدر. اکر بو رساله بویله بر ادبیاتك ظهورینه بادی اولورسه کندمی بختیار عد ایدرم .

*
* *

کذلك خطبه‌لرك زمین و زمانه موافق بر صورت مستحسنه‌یه افراغی پك زیاده فائده‌بخش اوله‌بیلیر. خطبه‌لر عربجه باشلملی و السنهٔ محلیه اوزرینه دوام ایتملیدر . خطیبلرك ایراد خطبه‌ده سربست براقلملری جائز دکلدر. برمقام عالی ـ که بومقام مشیخت اوله‌بیلیر ـ مسلمانلری ایقاظ ایچون خطبه اصولنی ایجه اصلاح ایتملی و عموم شکلنده خطبه زمینلرینی بتون ممالك اسلامیه‌یه کوندرملیدر. جامعلر بررمرکز دینی اولملغله برابر عامهٔ مسلمینك اجتماعی و سیاسی، تربیوی و معنوی بررده محفللریدر. مساجد ، وضعنده‌کی مقصد عالی‌یه رجوع ایدیلورسه ، تکامل ایچون پك قیمتدار بررمرکز حالنه کیرر . بونجه جامعلردن ، مدرسه‌لردن ، علمادن ، طلبهٔ علومدن ، اوقافدن ، خلاصه و سائط حاضره‌دن حقیله استفاده ایتملی‌یز . ألمزده پك مهم سرمایه‌لرواردر . بز بونلری ، اسکی زمان آدملری کبی

یرك دیبینه کومیورز ، آنلردن نه کندمز استفاده ایدیورز ، نه‌ده بشقه‌لری . نتیجه : جوامع ، مساجد ، زوایا ، تکایا ، مدارس ، علما ، طلبه ، اوقاف برسرمایه‌در ، بونلر اسلامك منفعتنه اولمق اوزره‌بزه نماکتیرملیدر . بونوع ربانك حرمتی یوقدر .

اسلامیت و بغض نصرانی

اسلام خلافکیرلکی عنعنات قدیمهٔ نصرانیه‌دندر . صلاح‌الدین ایوبی عصرندن بری پاپیشقان برعداوت ، عصراً بعد عصر ، اجداد و آبادن احفاد و اولاده انتقال ایتمش و هربطنك تجددنده بو بغض و غیض دها تاریخی، دها اساسی ، دها جدی برماهیت ! کتساب ایتمشدر . دورلر ، قرنلر دکشمش ، أنکیزیسیون ، اوتودافه ، اهل‌صلیب عصرلری کچمش ، اون سکزنجی عصرده حریت فکریه‌یه کرمی ویرلمش ، فرانسز انقلاب کبیری برچوق افکار احرارانه نشر ایتمش ، دینسزلك ، مسلك مادیون ، توله‌رانس، جملةً ایلریلمش فقط بو بغض و عداوته قطعیاً خلل کلمامشدر . بالقان محاربه‌سی ینه رسماً صلیب نامنه اعلان‌اولونمش ، أوروپالیلر ینه بونامه متفقلره لطف و معاونتلرینی دریغ ایتمامشلردر .

اعصارك قلبلره حك ایتدیکی حسلر قولای قولای سیلنمیور . بشر ، مزاج و طبیعتی‌مقتضاسی‌اوله‌رق‌چوق دفعه‌لر فکرلرینی دکشدیریور . حالبوکه حسلرینی فکرلری کبی قولایجه تبدیل ایتمك انسانلرك یداختیار و ارادتنده

دکلدر . برفرد ، فرد اولق اعتباریله ، منطق و حقیقت قوتیله برحسنی دکشدیرمك بیله ایستهسه بوکا پك اوقدر قولایلقله قدرتیاب اولهمیور. هرانسانك ، بوحسابه کوره ، برمنطقی ، برده حسی شخصیتی واردر . صباحدن اقشامه قدر خرستیانلغه مخالفت و اسلامیت موضوع بحث اولدیغی زمان درحال تبدیل لسان ایدن برطاقم حریت فکریه اربابی واردرکه بونلرك حس نقطهٔ نظرندن بر راهبدن پك ده فرقلری یوقدر .

ایشته ، بویله جه ، أوروپا حساً علیهدارمزدر. منفعتنه مغایرده اولسه أوروپالیلرك اکثریتی بزه خلافکیرلك ایدر. غربه ، عالم نصرانیته بوحسیاتك ترکنی تکلیف قابل دکلدر ؛ ثمره ویرمز . چونکه حس فرمان دیکلهمز . طبیعت برسنهده ، بش سنهده ، یوزسنهده تبدل ایدهمز .

بوکون هرنصرانینك شخصیت و موجودیتنده ، اهل صلیبك ، پیهر لهرمیتك، اسپانیاده انواع مظالمله اجتسار ایدن جزوئیتلرك برمقدار روحی اوبویور. بحث ایتدیکمز مخالفت سجیهیه داخل اولمشدر. بناءً علیه أوروپایی یوله کتیرمك ایچون آب رو دوکمك عبثدر . معناسز ، فائدهسز و حتی مضردر . أوروپا آنجق قوت و اتحاد قارشیسنده تسکین احتراص ایدر. سیاسی سوزله احتراصات

لحم خوارانه‌سندن واز كچيرمك ممكنميدر ؟ ايشته رقيب موقعنده بولنان غرب بزه‌قارشى بو وضعيته‌در. برمفترسك نجه‌سنه كرفتار اولمق برضعيف نيازدن زياده نصل‌ألريله، آياقلريله چاپالارسه شرق‌ده غربك ناخن عقورندن اويله قورتولمغه چالشمليدر .

بوبغض صور كونا كون ايله منجلى‌او ليور. سوزده ، محبتده ، آثارقلميه‌ده ، شعرده ، ايشده ، معامله‌ده ، فنده ، منطقده ، حقوقده ، حاصلى فعاليت بشريه‌نك جلوه‌نما اولديغى هرشعبهٔ مساعيده بوبغضى كوره‌بيليرز ، آرامه‌دن بوله‌بيليرز. أوروپانك هرفعلنده بوعداوتك تكاملنى تدقيق ممكندر .

تاريخو حقوق دول سراپا بوعداوتك تكاملنى كوستريور.

كذلك بزم ايله هيچ برعلاقه‌سى اولميان ، اصلا بزدن برمضرت كورميه‌ن بعض كوچك ملتلر آره‌سنده بيله بر روس، برانكليز ، برفرانسز قدر مسلمان دشمنلرى كورييورز. بوحقيقت قارشيسنده [. . . . ملة واحده] ديه‌جكم كليور.

بومسئله فسيح و بى‌نهايت برزمين تتبعدر. مع‌التأسف پسيقولوژى اعتباريله پك مهم اولان بوتدقيقاته كيريشه‌ميه‌جكز . يالكز آشاغيده‌كى فصلده أوروپا و خرستيان حقوق دولنده‌كى موقعمزى موضوع بحث ايتمكله اكتفا ايده‌جكز .

اسلامیت و حقوق دول

بوندن بر مدت اول باصیلان « کندی نقطهٔ نظرمدن حقوق دول » نام جلدمده أوروپا علماسنك اك بنامليرينك اقوال و آثارينه و أوروپا ارباب سياستنك اك مشهورلرينك اجراآت وفعلياتنه استناداً حقوق دولك بر اولیوب ایکی اولدیغنی ، بری کندی بینلرنده رعایت ایدلمسی لازم کلن دساتیردن ، دیکری ده بزلر حقنده تطبیق اولونه بیله جك قواعددن عبارت بولندیغنی عریض و عمیق یازمش ایدم.

حقوق اعتباریله أوروپانك عالم اسلامی نصل تلقی ایتدیکی بر ترکیب ایله افاده اولونه بیلر. حکومت عثمانیه و علی العموم مسلمانلر Hors la loi قانون خارجنده درلر . او بتون مدونات قانونیه ، حقوق موضوعه ، نظامات متنوعه کندیلری ایچوندر . بز مسلمانلر مادام که کندیلرندن دکلز ، مادام که عائلهٔ غربیه ونصرانیه یه منسوب دکلز ، مادام که أوروپا تربیه سی ، اخلاقی ، مدنیتی بزه تشمیل ایدلمامش ، بز غرب آداب معاشرتنی ، عنعنه سنی ، حسیاتنی قبول ایتمامشسز ، أوروپالیلره عائد

اولان و أوروپاليلر طرفندن تدوين ايديلن بو حقوق بزه تطبيق ايديلهمز .

نوع بشر ايچون نوع حيوان نصل منطق حاضر مزله مباح ايسه ، كذلك ، أوروپاليلرجه ده كندى حقوقلرى يالكز كندى آره لرنده مطاع اولديغندن آنك خارجنده قالانلرك نفسى ، عرضى ، مالى ، وطنى مباحدر . بر نوع لقطه در . يوقاريكى فصلده بر مقدار شرح ايتديكمز بغض نصرانى اولانجه شدتيله ساحهٔ حقوقده ، يعنى ساحهٔ سياسياتده كندينى كوستريبور . بزم ايله اولان معاملاتده أوروپا پر آز بشقه لشيور ؛ بتون حقوقى برطرفه براقه جق درجه ده فطرت ابتدائيه يه كيديور ، عادتا بر وحشى ، باربار دركه سنه اينيور .

بو « وحشت مدنيه » تعفنيق دنيلن صنايع عمليه نك ترقياتيله غايت اينجه لمشدر . فنى ، اصولى ، رياضى ، هندسى برصورتده ظلم ايديليور . مقصد ستارهٔ زمين اوزرندن اهل اسلامك ـ ياخود دها طوغريسى نصرانيت خارجنده قالانلرك ـ يا انعدامى ، ياخوددە اسارتيدر . بو خصوصده بتون أوروپا متفقدر و مختلف دولتلر آره سنده كى ائتلاف ضمنى اك مدبدب و مظنون قونغره لرك مقرراتندن دها زياده قوتليدر .

ایشته قاپیتولاسیون دنیلن عهود عتیقه‌نك پسیقوژیق مصدر ومنشأی بودر . أوروپا حقوقی اعلا ایله کافهٔ بشره تشمیل ایده‌جك درجه‌ده تمدن ایده‌مامشدر.

تاریخده امثال عدیده‌سیله کوردك : ترقیات ، ترقیات عسکریه اولمق اوزره باشلیور . اصل جدی ، روحی ، سجیوی تکامل آندن صکره کلیور . أوروپا ایسه هنوز « ترقیات مفترسه » دیورنده‌در . أوروپالی قفاسی دها حضور و راحتی ، اخوت بین المللی، بشرك یك وجود اولدیغنی بناءً علیه قواعد حقوقیه‌نك نفس الامرده عمومیتی وشمولی نقطه‌لرینی پك آ کلایه‌میور . قان ایله ، منافع خسیسه ایله، ظلم ایله، دره‌بکلکی ، تعصب دینی . رهبانیت غصب و مصادره ایله کچن أوروپانك تقریباً بیك سنه‌لك تاریخی أوروپالیی هنوز عادیلکلردن ، عمومی خرسز-لقلردن تنزیه ایده‌میور . حالبوکه اسلام ، هند . ژاپون، چین چوقدن بو « میلیتاریزم » دوره‌سنی کچشدیرمش و وبر دورهٔ صلاحه قدمنهاده اولمشدر .

بلکه‌ده ، غربده‌بویله عقللی مفترسلر ، مدنی باربارلر وار ایکن شرقك استعمال سلاحدن اوصانمسی ، سفك دمادن کف‌ید ایتمسی اك برنجی سبب فلاکتیدر .

خلاصه ، شرق اینجه‌لمش ، تمدن ایتمش ، باربارلغی

چوقدن ازاله ایتمشدر . غرب ایسه هنوز بشرك دورهٔ اولین وحشتنده بولونیور و بو وحشتی تعقیق بر مدنیت سایه‌سنده دها ایجه،دها مکمل و هندسی برصورتده اجرا ایدیور .

ایشته بونقطهٔ نظردن مطالعه یوریدیلهجك اولورسه حقوق دولك، میلیتاریزمك، أوروپاده دولت اصولنك، أمپه‌ریالیزمك ، خصوصیله دیپلوماسینك معنای حقیقیسی؛ کذلك، آسیاده‌کی أوروپا خلافکیرلکی، أوروپا مدنیتندن، احوال وعاداتندن تنفرك حقیقتی قولایلقله آکلاشیلیر.

فرنکلرك حقمزده روا کوردکلری معاملهلر ایله کندیلرینك قدسیتنی اعلان ایتدکلری حقوق دول قواعدی سطحیجه مقایسه ایدیلهجك اولورسه دهشتلی مباینتلر ، تناقضلر میدانه چیقار . بتون بومباینتلرك سببی‌ده ، یوقاریده سویلدیکم وجه اوزره ، أوروپانك حقائق اصلیه‌یی، مدنیت جدیه واساسیه‌یی آکلامامقدهکی عذریدر.

أوروپا حقوق دولنك تصحیحی، یعنی بالجمله دولتلره تشمیلی سوزله ، استدعاایله ممکن اولهماز. آنجق شرقك مادةً اکتساب قوت ایتمسی ، أوروپا آلات حربیه و ادوات عسکریه‌سی ایله تجهیز ایدلمسی سایه‌سنده بوحقوق تعدیل ایدیلهبیلر. نتهکیم ژاپونیانك ترقیات مادیه وتکاملات

عسكريه‌سى ، آز زمان ايچنده أوروپانك «شمس شارق» حكومتنده رفع امتيازاتنه سبب اولمشدى . ظلمه قارشى كله‌بيلمك ايچون قوت لازمدر . أوروپا بزم ألمزى ، آياغمزى اقتصاداً باغلامشدر . كذلك بزم هيچ برنوع حقوقمزى‌ده طانيمبور . مختلف معاهده‌لر وبونلرك كندى لهلرنده قوة تأييديه‌سى اولان اردولر و دونمالرايله بزى عادتا قفس ايچنده بولنديريبور اقناعيات ، ديپلوماتيق نوطه‌لر ، سفرا مكالمه‌لرى ظن ايتمكه بونلرى الغا دكل ، تخفيفنه بيله چاره‌ساز اوله‌بيلسون . امكان وارايسه اداره‌يى وآنك ضمننده اردو و دونمايى تنسيق ايدرايسه‌ك اوزمان كنديلكمزدن ورأساً عهود عتيقه‌يى پيرته‌بيلرز . ياخود بودرجهٔ قوته كلديكمزى آكلارآكلاماز أوروپاليلر كنديلكلرندن قاپيتولاسيونلردن واز كچرلر .

سوز ايله ، معاهده ايله ، اتفاق دولى ايله أوروپانك مسلكى دكشمز . دكشسه بيله بوتبدلك اهميتى ، فائده‌سى دوامى اوله‌ماز . نته‌كيم سكسان دفعه أوروپا بزم حقوق دول احكامندن استفاده‌مزه موافقت ايتمشدى . دولتمزى آهنك دولى اركانندن اولمق اوزره طانيمشدى . ١٨٥٦ پارس معاهده‌سيله أوروپا دول معظمه‌سى عدادينه داخل اولدق . تماميت ملكيه‌مز هر عمليهٔ جراحيه‌نك صوكنده

بردفعه دها تحت ضمان و تکافله آلندی. بونلرك نه فائده‌سی، نه نتیجه‌سی اولمشدر ؟ هیچ ! هیچ ! هیچ !

بی‌طرفلق قواعدی ، عادات دولجه محفوظ اولان حقوق حربیه ، حق‌اتقار جملةً پایمال ایدیلیور. علیهمزده اك غلیظ و شنیع ، اك بدخواهانه و ملعونانه سوزلر ، بی‌پروا ، روسیه خارجیه ناظرینك لسان رسمیسندن علناً صادر اولیور . موجودیتمز علیهنده هرهانکی برلایحه ایلری‌یه سورولسه برایکی آن ترددسز صکره أوروپا آهنك دولیسی آنك اوزرینه ائتلاف ایدییور . حقوق دول ، بیوك برشماتله بیرتلدیکی وقت ، آنك ضامن مشترکی اولان هیچ بردولت ـ نظری بیله اولسون ـ پروتستو ایتمیور.

مسائل معضله‌ده حقوق‌دول قواعدینه مراعات شویله طورسون ، جزئیات اموردہ بیله نزاکت دولیه قواعدی بز موضوع بحث اولور اولماز اونوتیلیور . بوکونه قدر معاملات بین‌الدوله اك آغیر تحقیرلره ، اك قاباحر متسزلکلره کرفتار اولان آنجق و آنجق دولتمز و دول اسلامیه‌در. بزم اعراب حقوقدن محلمز یوقدر . بزلر اصلا اثبات رشد ایده‌میه‌جك اویله نابالغلر تلقی‌ایدیلیورزکه طبیعی وصی و أفندیلرمز اولان أوروپالیلرك حقوقمزه تجاوزی مشروعدر . أوروپا قفاسی ایشته اك زیاده حقوق دولده

کوریلیور. وحشینك سیمای احتراص و افتراسی، بیلنمش دیشلری، ایلری یه فیرلامش دوچشم طمعی‌اك زیاده حقوق دول مجلداتنده ، فره‌دریق دومارتەنس کبیلرك اثرلرنده کوریلیور. بوکتابلره باقه‌رق برماهر رسامك شکل آدمیده مفترس برصیرتلان رسمی یاپمسی پك ممکندر .

کذلك معاملاتده ، خصوصیله حربده ، أوروپا هپ بوقواعدك تطبیقیله کندینی کوسترییور . استیلا ایتدیکی عثمانلی ولایتلرنده یالکز دولتمزه دکل ، ملتمزه‌ده حرب ایدیور، ادارهٔ عثمانیه ایله برابر افراد اسلامیه‌یی‌ده سوپو- رییور ویاسوپورتیور . ستاقو نظریه‌لری ، حربدن اول اراضی استملاکنه مساعده ایدلیه‌جکی حقنده‌کی بیانات ، تمامیٔ ملکینك محافظه‌سی، حکم‌اصوللری ، برلین و پارس ولاهی معاهده‌لری ، و قس‌علیه‌البواقی ، بزیره دوشمز دوشمز آرتق بتون بتون اونوتیلیور. صلیبك کیردیکی یره هلالك بردها کیره‌میه‌جکی کمال طنطنه ایله اعلان اولونیور. بز استدعای حقوق ایدیورز، أوروپا او آهنین یومروغنی طراقه‌لره باشمزه ایندیریور. برکوچك قره‌طاغ عالمه قارشی کلیور ؛ برمعاملهٔ لطیفهٔ توبیخیه ایله اکتفا ایدیلیور .

[یوقاریده ذکری کچن « حقوق دول» کتابمزده ماهیتی اعتباریله حقوق دول و بونك ثنائیتی ، احکم لمن

غلب اصولی ، دولتلرك بر هیئت مشروعه اولوب اولمدقلری ، مختلف أوروپا اصوللری ، مبارزهٔ حیات نظریه‌سی ، اختلاف هلال وصلیب ، بو بابده أوروپا مشاهیرینك اقوالی و آنلره بزم جوابلرمز وسائر مسائل حقنده ایجه تفصیلات ویرلمشدر . بونلر عمومیتی اعتباریله ، صدده تعلق ایدر مسائلدن ایسه‌ده اولجه نشر ایدلدکلرندن بوراده تکرارلرندن صرفنظر ایدلدی . قارئلرمز « کندی نقطهٔ نظرمدن حقوق دول » مزی ، بواعتبار ایله « اتحاد اسلام » مزك اولجه نشر اولونمش نوعما بر ذیل حقوقیسنی تلقی ایتسونلر .]

استطراد

(بوندن اول نشر ایدیلن « مقدرات تاریخیه » نام جلدمزده مندرج « اتحاد اسلام » عنوانلی فصل بورایه‌ده استطراداً نقل ایدلدی .)

اتحاد اسلام نصل تعریف اولونه‌بیلیر ؟ بوندن مقصد، غایت‌نه‌در ؟ اتحاد اسلام قابلیدر، یوقسه ظنون و اوهامك برزادهٔ عمیم‌الدمائیمیدر؟ عجبا بو « فکرخام » ایله اسلامك حضور وراحتی منسلب اوله‌جقمیدر ، یوقسه ، بالعکس، عالم اسلامك بوسایه‌ده ـ تعبیر معذور کورولسون ـ بر « ره‌ستوراسیون » ه نائل اولمسی احتمالی وارمیدر؟ اتحاد اسلام فکر محافظه‌کارینك ، مسلك استبدادك ، مکتب مطلقیتك ، تعصبك برنتیجهٔ طبعیه‌سیمیدر، یوقسه‌بروسیلهٔ تعالی و تکاملمیدر ، برسبب ترقیمیدر ؟

الك زیاده صاحب خلوص وطنداشاره تصادف‌ایتدم‌که أوروپادن انعکاس‌ایدن افکار واهیه و غرضکارانه‌یه اتباعاً اتحاد اسلامی برثمرهٔ تعصب دیه تلقی ایدیورلر .

انسان ،زمین و زماندن ، وقتك‌حقائق‌مصنوعه‌سندن، بعض‌احتراصاتدن ویاتعمم ایتمش و لغرض اشاعه ایدلمش

بعض روایتلردن مجرد ، بونلرك جمله‌سنك فوقنده برموقع بلنده بولونمليدركه اتحاد اسلام جمله‌سنك تضمن ايتديكى فكر رصين ترقى‌يى، مسلك جيد تعالى‌يى درك ايده‌بيلسون!..

حريت فكريه‌نك قديمى برعاشقى ، فلسفهٔ عصريه‌نك برطرفدار مفرطى اولمق اوزره مصرانه ادعا ايدرم‌كه بشرك تكاملنه نه چارلس داروئينك نظريانى ، نه مارتن لوتەرك افكارى ، نەده ٨٩ انقلابنك اساسات موجزه‌سى بونك قدر خدمت ايده‌بيلير. هله فرانسز انقلابنك نشر ايتديكى اساسات، اتحاد اسلام اساساتى قارشيسنده آنجق بر « حقيقت مصنوعه » درکه‌سنده قالير .

اتحاد اسلام اويله بيوك برغايهٔ املدركه‌اون‌سكزنجى، اون‌طقوزنجى ، يكرمنجى اعصار ميلاديه‌نك وجوده‌كتر-دكلرى بنای مهيب مدنيتدن دها بيـوك ، فقط هرحالده دها انسانيتكارانه ، دها اساسلى ، فقط هرحالده دها دواملى برمدنيت ميدانه قويه‌بيلير . شمديكى خرستيان و أوروپا مدنيتى الحكم لمن‌غلب اوزرينه مستند بولنديغندن مدنيت حقيقيه‌نك تعممنه مانعدر . اتحاد اسلامك تضمن ايتديكى مدنيت متكامله‌ايسه‌هرحالده بومدنيت متردیه‌نك فوقنده‌در. كرك عثمانلى ، كرك اندلس دولتلرينك نصارايه ايتدكلرى معاملهٔ رفق و رأفت نظرامعاندن كچيرلسون. انحطاطلرينى

انقراضلرینی بیله موجب اولان بو لطفکارلغی عثمانلی و اندلس مسلمانلری بر وظیفهٔ متحتمه تلقی و تبعهٔ غیرمسلمه لرینی هردرلو حقوق و معافیاته نائل ایتمشلردی، حالبوکه، دیکر طرفده نه کوریيورز ؟ اهل صلیبلر ، اوطودافه لر، أنکیزسیونلر ، بالقان « آرنوو » اهل صلیبلری . . .

*
* *

عثمان غازینك قوردیغی بنیان رصین عثمانی یی محو و مندرس اولمش، انکلتره و روسیه نك و دها سائرلرینك حمایه سنه التجا ایتمش برامارت فرض ایده لم . ایران ذاتاً استقلالنه الوداع کویادر .فاس امیرالمؤمنینی فرانسه جمهوریت فیخیمه سنك تابعیتنه داخل اولمشدر . افغانستان ایسه مرکز عالمدن پك اوزاقدر . ایشته بویله بدبین ، بویله ألمناك برفکر و نظرله استقباله. تکران اوله لم .

اهل اسلام ، خرستیان متبوعلرك ربقهٔ تابعیت و اطاعتنده بین الناس و النسناس برمخلوق کبی تلقی اولونیور. أوروپانك حکومت صرافیه ویاحکومت صرافانی پاره دن، تمتعدن ، استفاده دن بشقه برشیئ دوشونمیور . الك بیوك احتساساتمزی ، الك نجیب افکارمزی پامال خیول ایدیور. مدنیتك الك مترقی شکلنی تمثل وتشخص ایتدیرن فرانسزلر،

انكليزلر بزم عزت نفسمزله ، حق حياتمزله ، حقوق طبيعيه‌مزله استهزا ايديورلر . بونلر ، بزم صفوت اخلاقيه‌مزدن ، صلحپرورئ طبعمزدن ، اسودكئ مزاجمزدن صرافجه ، فاريقه‌طورجه استفاده ايديورلر .

فقط عالم بشقه بر طريق اختيار ايديور . مستعمراتك تأسيس اولنديغى عصرلرده‌كى فكرلر آرتق بو عصرده كهنه‌لشمش بولونيور . ايلرى فكرلر، متكامل و احتياجات عصريه‌يى حقيقةً مدرك فرقه‌لر رأس‌كاره كليور . ظلم اوزرينه مستند جنكيز و تاتار حكومتلرى ، اسكندر سلطنتى ، روما دولتى منقرض اولديغى كبى انكلتره ايمپراطورلغى، فرانسه مستملكات‌حكومتى، فلمنك دولت هنديه‌سى‌ده ، ايركج او دول سابقه عدادينه داخل اوله‌جقدر . دنياده ، ذاتاً ، هيچ بر غير معقول شيئك بقا و ادامه‌سى قابل دكلدر . حقوق طبيعيه حقوق موضوعه‌يه ، حقائق حقيقيه حقائق مصنوعه‌يه هر وقت غلبه ايده‌جكدر . ذاتاً هيچ بر طرز اداره‌نك ، هيچ بر شكل حكومتك الى نهايه باقى قالمسى عصرلردن، قرنلردن برى ، قوتلرينه رغماً ، كورولمش حادثات تاريخيه‌دنميدر ؟

وقایع روزمره‌نك بر آز اوست طرفنه‌چیقه‌لم . آزه‌جق مورخ کوزیله وقوعاتی تنقید و مؤاخذه ایده‌لم . مجلدات تاریخیه‌یی قارشدیره‌لم . کوره‌جکزکه ظلم ایدنلر ، اعتسافی معتاد ایدینلر تاریخده فنا برنام براقمقدن بشقه برشیٔ یاپامشلردر .

اعصار برنهر سریع الجریان کبی آقوب کیدییور ، دهور سیل کبی توالی ایدیور . فقط فکرحریت ، حریت فکریه هردقیقه یکی برغلبه‌یه ، یکی برمظفریته نائل اولیور .

اسلامك بوکونکی اسارتی ، بوکونکی تابعیتی ، افرنج طرفندن آکا ایدیلن اذا وجفا بلکه فنا برشیٔ دکلدر . بوصورتله بین‌الاسلام بروجدان مشترك حاصل اولمشدر . بوکون ، اهل‌اسلام ، عمر بن الخطاب زمانندن زیاده متحددر ، احتیاجی یالکز بر « شه‌فدورکه‌ستر » ه در . میدانه بویله برآمر کلدیکی وقت هندستانده ، جاواده ، ترکیه‌ده ، ایرانده ، مغربده ، آفریقاده‌کی موحدین ، هر طرفده‌کی طریقتلر اربابی اویله آهنکدار برغیرت ارائه ایده‌جکلردرکه بونك قارشیسنده نه أوروپا بانکرلرینك اجتهادی ، نه‌ده قروپك ، قروزونك طوپلری ، آرمسترنغك زرهلیلری بر پاره ایده‌بیلیر . دوقتور کوستاو لوبونك ادعا ایتدیکی کبی تاریخی اداره ایدن حسیاتدر . ذکا ،

مادی قوت ، بوحسیاته غلبه ایده‌مز . ایشته بوحسیاتك اتحادی دنیاده وقوع بولمش و بوله‌جق انقلابلرك اك بیوکی اوله‌جقدر. فکره قارشی غلبه ایدلمز. خصوصیله اوچیوز اللی ملیون اهالینك وجدان مشترکی غیرقابل اقتحام برقوتدر. بآن شرطکه بوقوت کسب انتظام ایتسون . اتحادینی ارائه‌یه صالح اوله‌رق برمرتبهٔ رشده بالغ اولسون ، روم پطریقی یواکیم فرانسزمحررلرندن غاستون ده‌شانی حضور قدسیتنه قبول ایتدیکی وقت عیناً شوسوزلری سویلش ایدی :

« افندیلر ! بن بر راهب فقیردن بشقه برشیٔ دکلم . کرفتار اسارت اولمش برسورینك راعیٔ عاجزیم . هیچ براقتدار مادیه مالك بولونمیورم . موجودیتم خطرناك ، وضعیتم مشکلدر . هردقیقه ، هرثانیه ، عرقه ، دینه ، ملتمه ، اجنبی اولان بر حکومتك احکام قره‌قوشیه‌سنه تابع ، مادامکه سلفلرمك تاریخنی بیلیورسکز ، البته آنلرك سرنوشتلرینه ، اکدارینه ، جان‌چکشمه‌لرینه‌واقفسکز... بونلره رغماً هیچ بروقت آنلر نومید اولمدیلر . بنم کبی آنلرکده مزاره یاقلاشدقلری وقت صوك نصیحتلری شو ایدی : دائما امید ، دائما اهل نصارایی تشجیع . بن‌ده ، بناءً علیه ، استقبالدن امید وارم .

أفندیلر! سزفرانسزسکز. اك زیاده غایهٔ امل بسلیان

برملته منسوب بولونمقله وایه‌دار مفخرت‌سکز . بناءً علیه هرکسدن زیاده سزنی آکلایه‌بیلیرسکز . . . . بن برفکری تمثل ایتدیریورم . ایشته، عجزمادیمدن قطع‌نظر ، بکا فوق العاده قوت ویرن بوفکردر . فکرك بوخاصیتی ، ایرکج امر واقعك وحشتنه قارشی احراز غلبه ایده‌جکدر . قوای معنویه غیرقابل انهزامدر . فکره قارشی کله‌جك هیچ برشیء یوقدر . فکرذی‌حیاتدر ؛ لایموتدر . بزی عصرلردن بری طوتان اورر . الخ . » اسلامك نصارایه ایتدیکی معاملهٔ حقوق پرودانه ایچه تدقیق ایدیلورسه قولایجه آکلاشیلیرکه بوسوزلر حقیقتدن کلیاً بعیددر . اسلام خرستیانلره غایهٔ املرینه اوقدر موافق مساعداتده بولوندیکه بوعاقبت اضمحلالنی بیله موجب اولدی . اصل بوسوزلری ، بلاتعدیل خلیفهٔ مسلمین سلطان محمد خامس فرانسه سفیری موسیو بومپاره ، انکلتره سفیری موسیو لاوذه‌ره ، روسیه سفیری موسیو کیرسه سویلسه ظن ایدرم‌که اصلا خطا ایتمز . نصرانیتك اسلامیته ایتدیکی معامله تاریخ عالمك قید ایتدیکی مظالمك اك دهشتلیسیدر .

*
* *

بتون بومسرودانه‌رغماً انسان خیال پرست اولمامیدر .

حقائق مادیه ، جست وجوی حکمیانده هروقت رهبرمز اولمليدر . اتحاد اسلامدن ، بوکون ، مقصد نه‌در ؟ کرهٔ زمین اوزرنده‌ساکن بتون امت محمدی بر حکومت اسلامیه‌نك بایراغی آلتنده توحیدمی؟ آلمانیا و انکلتره‌نك دونمالری برقدرت خارقه نمایله‌ترك رقابت ایدوب ائتلاف ایتسه‌لر بنه بوکا قدرتیاب اوله‌مازلر. اتحاد اسلام دولت عثمانیه‌نك توسیعی معناسنده آلنماملیدر .

اتحاد اسلام ، الحالة هذه ، حکومت غایه‌سی آرقه‌سنده قوشمیور . مسلمانلر مترقی اولمامقله برابر متردی‌ده دکلدرلر . آنلر ، بو عصر اعتسافده ، عادتا بر اویقویه طالمشلردر . حاکم ومتبوعلر بونوم غلیظدن بالاستفاده اجرای حکم ایدیورلر . حالبوکه اسلامك تیقظی یالکز محتمل دکل ، محققدر . هر اویقونك بر اویانقلغی واردر کتلهٔ موحدین اویانمامق قابل دکلدر . یالکز حسیات اسلامیه‌نك معقول بر صورتده اداره‌سی لازمدرکه اوزرینه چوکن بوعقاب حاکمی دفع ایتسون.

تکرار ایدرز : نه اخلاقاً ، نه سیاستهً اسلام تردی ایتمش دکلدر . بونی حسیاته دکل ، عمیق تدقیقات روحیه‌یه استناداً سویلیورز ؛ آنك ایچون ده استقبالنی

پك پارلاق كوريـورز . تركيه‌ده اولديغى كبى ، واقعا جمعيات متردية اسلاميه‌وارسه‌ده. دنيانك چار اقطارنده‌كى ملل اسـلاميه اصلا مائل انحطاط دكلدر . بونلر هنوز فاساتالرى پاپيلمامش كران بها احجاردر .

بوكون اتحاد اسلامى شويله‌جه تعريف ايده‌بيليرز : دها احرارانه بر استقباله انتظاراً بين‌الاسلام ذاتاً موجود اولان اتحاد آرايى محافظه و تأييد وبر غاية تربيتكارانه‌يه طوغرى توحيد مساعى. بتون تجارب قلبيه‌مزده سويلد- يكمز وجه اوزره ، اسـلام برمذهبدن زياده بر ديانت اجتماعيه، براخوت بين‌الملل ، برملت عموميهٔ معنويه‌در. سـوسياليزم ، افكار مترقيهٔ عصريه، ملـيت خصـوصيه فكرلرينى نصل رد ايديورسه اسلاميت بونلرى دها اون اوچ عصر اول سـلب ايتمش و اورتـه‌يه اتحـاد وجدان اوزرينه برملت عموميه اقامه ايتمش ايدى : لاجنسية فى الاسلام .

سوسياليزم و سائر ايلرى مسالك اجتماعيه و سياسيه بوكون فلسفهٔ مستقبليه‌يى، حقائق آتيه‌يى، جمعيت‌حاضره- مزده تمثل ابتديريور . حالبوكه اسـلاميت ، مسـاوات ورفق اوزرينه، تعالئ حقوق اوزرينه‌مستند بو افكارى بولمدن تام اون درت عصر اول اعلان ايله موقع مخصو-

صنی احراز ایتمش ایدی . بناءً علیه اسلامك حال حاضره‌کی مغلوبیتی ظلمك ، وحشتك ، مدنیت دنیلن طوزلاحقك غلبه‌سندن بشقه برشیء دکلدر . آتیده البته بو کونکی حکومتلر زوال پذیر اوله‌جقدر . البته بوکونکی قراکاق اصوللر ، طار فکرلر ، ظلم اوزرینه مستند دیوانلر زوال بوله‌جقدر . ذاتاً افکار احرارانه‌نك شو صوك زمانلرده تعالیسی بونك براعت استهلالیدر . بناءً علیه هریرده توصیه ایتدیکمز مثللو ایلری أوروپا فکرلریله افکار اسلامیه‌نك اتفاق و اتحادینی عاجزانه توصیه ایدرز . ایشته اتحاد اسلامك مقصدی ، غایتی ، تعریفی بودر . حکومات مستعمره ، شو دقیقه‌ده ، ادامهٔ سلطنت آرزوسنده ایسه‌لر اسلام ایله اتحاد ایتملیدرلر . یوقسه آنلر ایچون چارهٔ نجات ، امکان فلاح یوقدر . بلکه شوکونلرده کرك اسلامك ، کرك ملل تابعهٔ سائره‌نك مکنت معنویه‌لری دره‌دنوطلرك ٣٠٥ لك طوپلرینه قارشی کله‌مز ؛ فقط امین اوله‌لمکه او مهیکل طوپلرك مودا سمی ده‌کچر ؛ فکر ، غایهٔ امل ، البته ، سابق روم پطریقی اوچنجی یوا کیمك بیوردیغی کبی ، امر واقع دنیلن وحشی ستاتوقویه غلبه ایدر .

اتحاد اسلام ١٧ نجی عصرده ژان ژاق روصونك

نشر ایتدیکی افکارله بر مشابهت ارائه ایتمکده‌در . بو فکرلر ، برتخم کبی ، دماغ بشره زرع ایدلدکدن بر مدت صکره نشو و نما بولمش و ١٧٨٩ ده محصول ویرمشدر . عجبا دماغ اسلامه القا ایدیان بو فکرلر نه وقت میوه ویره‌جك ؟

غايهٔ امل

مسلمان رهنهسانسی ـ پروغراملر

کتابمزك نهایتنه کلدك . ظن ایدرزکه بوصحیفهیه قدر تدقیقاتمزی تعقیب تنزلنده بولنان ذوات کرام ، اعماق روحلرنده شمدیه قدر مخفی بولنان برغایهٔ معلای املك اظهارینه غیرت ایتدیکمزی کوردیلر . مسئلهٔ اتحادیهیی هرنقطهٔ نظردن تتبعی تجربه ایتدك . پك اوقدر حسیاته قاپیلمادق. أوروپا سیاستی برفکر مضمره مغلوباولمیهرق توضیح ایتدیکمز کبی اسلامك حال حاضرینی ، ضعیف نقطهلرینی ، کیزلی وبیلنمیان قوتلرینی ، بنه آمال خفیهیه استناد ایتمیهرك شرح ایتمك ایستهدك .

بتون بومسرود اتدن استحصال ایتدیکمز نتیجه شودر: اسلام بر « کنز مخفی » در ؛ عالمی لرزان ایدهجك مرتبه قوتلی بر « دینامو » ، معظم بر « آکومولاتور » در. بوألقتریق خزینهسنده مدخر قوتك استعمالی ایچون بعض تجهیزات ، بعض آلات و ادواته احتیاج واردر . وقتا که بوتفرعات ده أله کچهجکدر ، ایشته اوزمان بومتحد و

ذی انسجام قوت ألفتریق شراره‌لری صاچه‌رق عالمی تنویر ایده‌جکدر. ألفتریق قوتی ، ازلدن بری عالم طبیعتده موجود ایدی. ماده‌نك تکون و اندراسی قابل اولدیغی کبی قوتك‌ده تکون و اندراسی ممکن دکلدر. بناءً علیه بوکون محیر العقول نتیجه‌لر ویرن ألفتریسیته ازلدن بری برخزینهٔ مخفیه کبی سینهٔ طبیعتده آرامساز ایدی . اسلامیت‌ده آکا بکزه‌ر. دهشتلی برقوت شمدی نائمدر . ألفتریق فننده خوارق کوسترن ارباب کشف و ایجاد بو « متانت کهربائیه » دن بالاستفاده فن و صنعت عالمنده بیوك برانقلابه سبب اولدقلری کبی ، عن قریب ، نسل جدید ، برفجر آتیده ، اسلام قوتی دها ایی درك و تقدیر ایده‌جك و آندن استفاده ایچون لازم کلن تلاری ، ماکنه‌لری تهیه تشبثنده بولنه‌جقدر . ظن ایدرم که مارقونی و اسلاف و اخلافنك همتی ایله ألفتریق جریانلرینك سوقی ایچون فن جدید تلدن بیله استغنا حاصل ایتدیکی کبی ، بلکه . سر آمدان اسلام‌ده مادی رشته‌لردن وارسته اولەرق قوهٔ اتحادیه‌یی چار اقطار جهانه نقل ایده‌جکلردر. اسلامیت ذاتاً قلبدن قلبه ، بلاواسطه ، چارهٔ وصال بولامشمیدر ؟ اخوت اسلامیه درجه‌سنده بیوك ، مهم ، طبیعی ، زوال ناپذیر برسیاله وارمیدر ؟

اسلامك تكرار طلوعی أوروپانك افلول حاكميتی زمانله تصادف ايده‌جكدر .

اوروپا ، سينه‌سنده بسلديكی تردی و انحلال تخملری ايله كيتدكجه دوشه‌جكدر . ذاتاً يكی افكار ، يكی نظريات فوق العاده يول آليور . حال حاضرك دها اوزون مدت ادامه‌سی قابل دكلدر . أوروپا طبيعی اساساتاوزرينه استناد ايتميور . بنيان حاضرك تملی يوقدر . كوچك برقطعه اولديغی حالده أوروپا منافرتلر ، ضديتلر، متباين منفعتلر ، عصرديده خصومتلر ، تاريخی رقابتلر ، دينی مفسدتلر ، مذهبی تفرقه‌لر ايله طولودر . هر أوروپالی ، ديكرينه ، قرداشنه قارشی ديش بيليور . بر اوروپا اتحاد ويا اخوتنك ، ياخود بر آز اختصار امل ايله أوروپا حكومات متحده‌سی پروژه‌سنك حيز حصوله چيقمسی پك مستبعد برفكردر، بلكه افكار جديده‌نك ترقيسی ايله بوكا يتيشيله‌بيلير ، فقط اوزمانه قدر غائغره‌ن غربی سوپورمش اولور !

بوعظيم تاريخی جريانلره پك اوقدر قارشی كلنمز . پاپيله‌جق سدلر هيچ بروقت‌دائمی اوله‌ماز ملتلرىسوق و اداره ايدن قوتلرچابوق‌چابوق زائل اوله‌ماز . افراد كبی، دولتلر ده ، قوملر ده ملتلر ده ، حتی جنس وعرقلر ده اختيارلار. نتيكيم صرف اولونان بونجه مساعيدن، ابراز

ایدیلن بو درجه حسن نیتدن قطع نظر فرانسه درت نعله انحطاطه طوغری کیدیور . فرانسز قادینلری کبی فرانسه‌ده طوغورمیور . اوکوزل نطقلر ، پارلاق تشویقلر ، بودجه‌لره قونیلان ملیارلر، آچیلان مؤسسه‌لر هر نصلسه پاره ایتمیور . بر قوجه قارینك عقامت طبیعیه‌یه کرفتار اولمسی کبی ، او ظریف ملتك‌ده ، قابلیت تولیدیه‌سی سونیور .

ایشته عهدقریبده بر رنه‌سانس اوله‌جقدر . قرون وسطی ، أوروپا ده و غربده ، اوزون مدت بشریتی اویوتدینی ، سوندیردیکی ، اویوشدیردینی و آندن‌صکره أوروپا بشریتنك رنه‌سانس (تکرار تولد) دورنده بر دها جانلاندینی ، اورته‌یه عادتا یکی طوغمش ، زنده ، توانا ، پر امل ، پر شطارن ، پرحسن بر بشریت کلدیکی کبی پك یقین بر آتیده بر کوزل ، مکمل ، صاغلام ، پر امید ، کنج بر اسلامیت صحنهٔ عالمده نجیب و علوی بر رول اوینایه‌جقدر .

ایشته ، عزیز قارئلرم ، اسلامك غایهٔ املی بودر ، بو اولملیدر و بو اوله‌جقدر . ایشته بوعصرده « ایمان » بو شکلده تجلی ایتملیدر .

جهانده اك اساسلی حسی وفکری جریانلر برغایهٔ امل

پیشنده قوشمق ایله حصول بولمشدر. یکی ملتلر طوغمه‌دن، یکی حکومتلر تشکل ایتمه‌دن آنلرك غایهٔ املاری طوغمشدر. غایهٔ امل کأن بر جنیندر. وجود استقبالك هیولاسیدر. غایهٔ امل بیویه بیویه اتحاد اسلام اوله‌جقدر. بزم اك بیوك ایمان قوتمز بوغایه‌یه حصر ایدلمیدر. شوراسنی تکرار سویلیه‌لم و شو نقطه‌ده اصرار ایده‌لم که بزصنعی، صناعی برغایه یراتمق ایسته‌میورز. أسپه‌رانتو لسانی کبی یاپمه بر دیل، لوبودینك صحرای کبیر حکومتی کبی مخیل برایمپراطورلق، بعض مفرط فکرلره قاپیلانلرك خیالی فالانسته‌رلری کبی ساخته برهیئت اویدورمق نیتنده دکلز. اتحاد اسلام واردر. اسلامیت اساساً بونی متضمندر. اسلام قوتی یراد لمیه‌جق‌در، یاپیلمیه‌جقدر، موجوددر. هر قاپالی ویا محبوس قوت انکشاف و تظاهر ایتمك احتیاجنی حائزدر. قوای عمومیه الی الابد موقوف طوره‌ماز. بناءً علیه نه اولورسه اولسون، نه درجه‌ده ظلم ایدیلرسه ایدلسون بوانکشافه مانع اولمق ممتنعدر. خلافکیرلرك ائتلافی، اعدائك اتفاقی، بتون رقیبلرك اتحادی اولسه اولسه بحث ایتدیکمز ره‌نه‌سانسی برآز ایلری یه‌تعلیق ایده‌بیلر. ایشته‌بتون دره‌دنوطلر، اردولر، ملیونلر آنجق بونی یاپه‌بیلر.

بزم سعیمز ، غیرتمز ، ورزشمز ایسه منحصراً بر آن اول غایه‌یه یاقلاشمق ایچوندر . مقدر و موعود اتحاددر ، اسلامك بعث بعد الانحطاطیدر . اکر عصر حاضر رجال و ارکانی وظیفه‌لرینی ایفا ایتمك ایستیورلر ایسه مهما امکن حصول مقصدی تسریعه چالشملیدرلر . بوخدمتده موفق اولورلرسه وظیفهٔ تاریخیه‌لرینی یاپمش اولورلر .

یوق منفعته ، یاخود آلدایجی شرفلره مغلوب اوله‌رق رقبا ایله عقد شرکت ظلم ایده‌جك اولانلر وارسه بونلر ، شبهه‌سز ، تاریخ اسلامده و بناءً علیه تاریخ بشریده « فرعون الصغیر » عنوانندن بشقه برشرفه نائل اوله‌مازلر .

انسان ایمانندن اصلا برذره‌سنی فدایه راضی اوله‌مدیغی کبی ، بوغایه‌نك قارشیسنده هیچ برمسلمان ، ولو موقت اولسون ، برمتارکه‌یه راضی اولهاملیدر . هرمسلم ، هرمسلمه زده ، نه‌وضعده بولنورسه بولنسون ، بش‌وقت نمازنده ، غایهٔ املی تکرار ایتملی ، هیچ بردقیقه اتحادی اونوتملیدر . نسل حاضر ، نسل آتی یه کران‌بها بر میراث اتحاد براقملی و بونك فائضیله آندن صکره کله‌جك بطنه دوری لازم کلدیکنی آکا بیلدیرملیدر . بویله‌جه ، حمولهٔ اتحاد ، کیت کیده زیاده‌لشه‌جك ، فوق‌العاده براهمیت اکتساب

ایده‌جکدر. کذلك بونفخهٔ ذی‌روح مادی حیاتده، مجادلهٔ معیشتده، مبارزهٔ عالمده دها قوی، دها جانلی، دها بحرکلی اولهمزه بادی اوله‌جقدر. غایهٔ امل قدر نفسه روح و قوت بخش ایدن، انسانی چالشدیران، یورمایان، فدای جان درجه‌سنده جسارتلر ابراز ایتدیرن هیچ برشیٔ یوقدر. ملتلری یرادان غایهٔ امل اولدیغی کبی آنلری اولدیرن‌ده بوغایه‌یه خلل طاری اولمسیدر. ملت عینیله بر جسددر، آنك ایچندهکی، آکا حاکم اولان روح ایسه، الحق، غایه‌در. غایه‌سز حیات اوله‌ماز. غایه سونر سونمز انسان انتحار ایدر. قدیم رومالیلر شمال وحشیلرینك قید اسارتنه کرفتار اولمدن یك اول تردی ایتمشلر، عالمه حکمران اوله‌رق Pax Romana روما صلحی غایهٔ املنی اونوتمشلردی. آنك ایچون شمالدن کلن هونلر چارچابوق نائل امل اولدیلر. عجبا عینی هونلر بیچون رومانك دور استیلاسنده، خصوصیله عصر تشکلنده، مثلا نوما پومپیلیئوس عصرنده ایتالیا شبه‌جزیره‌سنه آقین ایتمدیلر؟ نه‌دن روسیه، پروسیه، نمسه قرال سویه‌سکی دورنده لهستانی مقاسمه‌یه باشلامدیلر؟ عالمی ضبط ایتمك املیله قانونینك اردولری بیچ قپولرنده هابسبورغلری تهدید ایدرکن نه‌دن أوروپا دولتلری آهنك‌دولی شکلنده باب عالی‌یه

نوطه‌لرینی ویره‌رك ادرنه‌نك تسلیمنی توصیه ایتمدیلر؟

قارشیده‌کی مادی قوت چوق بیله‌اولسه غایه‌نك شدت و عظمتی قارشیسنده برشئ یاپه‌ماز . غایه‌نك انکشافی ، تعممی ، خصوصیله کیزلی کیزلی محرم برلرده فیصله‌اشلمسی براردونك آزباآن تزایدندن ، کسب قوت ایتمسندن هر حالده دها مهمدر .

بوکون مغلوب‌وپریشان،شکسته خاطر و نالان ایسه‌ك ضرر یوقدر . مادةً ضایع ایتدیکمزی ، بالآخره مادیاته منقلب اولمق اوزره معناً تلافی ایتملیز و بوکاده اقتدارمزمساعددر.بالقان فلاکتلری، ایران مقاسمه‌لری، فاسك اندراسی بزی شبه‌سز دلخسته ایدر . فقط بوکا مقابل یاپمقلغمز لازم‌کلن شئ تلافی مافات ایچون حاضرلنمقدر. هزیمتدن ، مغلوبیتدن ، مقهوریتدن ، پریشانیدن بر مظفریت ، برغلبه ، بر تفوق ، بر ثروت کبی استفاده ایدلمليدر . توالی ایدن فلاکتلرمز روح نائمزی اویاندیرملیدر .

اتحاد اسلامك اصغری و اعظمی پروغراملری واردر . اصغریسی اتحاد تربیویدر . بو حاصل اولدقدن صکره ، صره ایله ، دیکر پروغرامله کلیر . بری تطبیق اولونمدن دیکری مناقشه ایدلمامك مناسب اولان بو مختلف پروغرامله‌ردن اوزون اوزادیه بحثه هیچ ده

حاجت یوقدر . اتحاد اسلامك اعظمی پروغرامی اعماق قلبده یازیلیدر . او ، اعانهٔ حروف وکلمات ایله کاغد اوزرینه یازلمق شانندن منزهدر . لسان حاضر آنك افاده‌سنه مساعد دکلدر. آنی هر مسلم و هر مسلمه بیلیر و حرف واحد تلفظ ایتمه‌دن ، بلااختیار ، اوغلنه ویا قیزینه دها ممده ایکن تعلیم ایدر . مسلمان قلبی رحم مادرده تشکل و ترکب ایدرایکن اوغایهٔ امل ، اوماقسیموم پروغرام‌ده برلکده آنك اوزرینه یازیلیر. آتاویزم بونی اقتضا ایدر . پسیقولوژی قوتلری آنجق بویله بطون آتیه‌یه انتقال و کیمسه‌نك نفوذ نظری تعلق ایده‌میه‌جکی روحی « لابیره‌نتلر » ده کسب شدت ونجابت ایدر ، جهانکیر و جهان شمول برماهیت آلیر .

بو پروغرامله‌ردن و غایه‌لردن بش وقت اذان محمدی اوقونورکن بحث ایدلسی روحه برعلویت مخصوصه ویرر و بوصورتله قوای مادیه‌ده زیاده‌لشیر .

ایشته ، ای أوروپانك روح مفترسی ، ای غربك « مدنیت » وحشیانه‌سی! سنك قارشیکه بز شرقلیلر ، دست بدست وداد و وفاق اوله‌رق ، بوسلاحله ، بوطورپیلله چیقیورز . آنی مغلوب ایده‌جك برآلت هنوز سنك دارالصناعه‌لرنده ، لابوراتوارلرنده تجربه ایدلمامشدر.

سکا علمی، فنی، صنایعی، بدایعی حتی دین و ایمانی ویرن شرق البته ، عهد قریبده ، کندی کندیسنه چارهٔ خلاص و استخلاصی ده بولوب ویره جکدر.

البته سنك شمس طالعك برکون غروب ایده جك ، بزم نیر اقبالمز چیقه جقدر. بزم ره نه سانسمزده عالمی تدویر ایچون اتخاذ ایده جکمز اصول لرسنك الحکم لمن غلب منطق سباعیانه کدن بیك قات نزیه و نجیب اوله جقدر . بز قوته مادی . خسیس ، ظالم شدت اساساتنه مستند برمدنیتك پارلامسنه مساعده ایده مه یز ؛ مسلمانلق اعلای کلمهٔ حقدر. بناءً علیه ، استقبال اسلامده عالمه فرمان فرما اوله جق یکانه قوت حق ؛ منحصراً حق ، مستقلاً حق اوله جقدر. اسلامیتك ره نه سانسی غالبك دکل ، صاحب حقك حکمی جاری اوله جق دورهٔ تاریخ دیمکدر .

یکی کوی .— تاریخ تسوید ٦ جمادی الاولی ١٣٣١

— متنك صوکی —

عرض اعتذار

و

استرحام عفو

اتحاد اسلام زمین تحریر اتخاذ ایدیله‌بیله‌جك‌اك مهم و اك بیوك مسئله‌در . شمدی‌یه قدرده بو جان مسئله‌سیله اوغراشان مؤلف‌پك‌یوقدر. بناءً علیه کتابمز توالیسی پك زیاده ملتزم برسلسلهٔ نشریاتك برنجیسنی تشکیل‌ایدر. آنك ایچون نه قدر نقصان ، نه قدر ابتدائی ، نه درجه‌لرده سطحی اولدیغندن بحثه حاجت کوره‌مه‌یز .

اتحاد اسلام مادةً ده پك بیوك برزمیندر. بو برقاچ یوز صحیفه ایچنده (عادتا برنج اوزرینه فاتحه یازلمسی قبیلندن) صیقیشدیریلان مسائل یکرمی ، اوتوز جلدده آنجق شرح اولونه‌بیلیر . بوجهتی نظردقته آلدیغمزدن اثنای تسویده (کوستاولوبون و سور سقاوه‌ن باونتدن آلنان‌فقره‌لرمستثنا اولمق اوزره) هیچ براثر و وثیقه‌یه مراجعت ایتمدك . ارباب اقتدار و حمیتدن یکانه رجا و

استرحامز بو مسائلی تفصیلاً « مونوغرافی » لر میدانه کتیرمك و آچیلان شوچیغیری ، هرنوع موانعه رغماً ، ایلری کتورمکدر . غایهٔ عاجزانهم بو وادیده یازیلهجق اولان آثار متوالیهده اخلافمك اثرمی پك کریده براقماریدر .

ج . ن .

خيال دكل ، حقيقت

(يالكز منطقاريله دكل، حسلريله‌ده حقيقتى كوره‌ن و آ كلايان ايكى برادر اديب برادرم واردركه برى سليمان نظيف ، ديكرى فائق عاليدر . اسلوب زرينك حيران ازليسى اولديغم نظيف بك آتيده‌كى مقالهٔ جوهرينك كتابمه ذيلى آرزو ايتديلر. بونى حقمده عال‌العال برنشانهٔ توجه اولمق اوزره تلقى و شو صحيفه‌لرى قارئين اسلاميه‌نك نظركاه تقديرلرينه عرض ايده‌رم.)

— بلغار قرالنك بيانامه‌سندن صكره —

شكاكى بوسطرلر يالكز تركلر آره‌سنده ويالكز عثمانلى ديارنده دكل ، اذان محمدى ايله هركون بش كره طنيندار استغراق اولان هر بلدهٔ معصومه و هرقريهٔ مظلومه‌ده اوقونسه ! . . .

اون بش كون اول آفريقاده‌كى صوك طوپراغمزه و صوك حاكميتزه وداع ايتدك . قوتك تحكيم عنيفى آلتنده بركره دها أزيلن حقمزك ماتم‌ضياعيله سرشك آلود اولان نظرلرم ، بوكون آسيانك شمالندن آفريقانك جنوبنه قدر، هرير ده و هركوشه‌ده بر شعلهٔ اميد آريبور .

بن او شعله‌یی بولدم . و محاکمات و قناعتمله تثبیت ایتدم . حق مغصوبم البته برکون اولاد و احفادمه فائض مرکبیله اعاده اولنه‌جق. بن بوکا قانع و بونکله تسلیتیابم.

قناعت فکریه‌م هرنه اولورسه اولسون ، بن بوکون دین مبیندن بر صدقهٔ تسلی دیلنیور و آلیورم . اك مضطرب کوکللره اك مأیوس دقیقه‌لرنده دوای سکون احضار ایدن ایمان ، بوکون بنم عرقی ، دینی ، سیاسی ماتملریمی اویوتمقده‌در . بو ماتم برکون بنه او یانه‌جق ؛ فقط نالان اویویوب خندان اویانان اطفال معصومه کبی پرشوق حیات اولدیغی حالده آه ای ایام سیاهك خطرات کریانی ! منوّر کونلرك اذواق مسعدتی سیما کزك التوا آت ماتمدارینه نه وقت ابتسامریز سرور اوله‌جق ! . .

*
* *

اون سکزنجی عصر میلادی امت محمد ایچون برقیامت فلاکت اولدی . جهان اسلامیتك سر حدغربیسنده ـ که اك تهلکه‌لی نقطه‌سی‌در ـ بش یوز سنه‌دن بری قائم طوران عثمانلیلر ، روسلرله نمسه‌لیلرك تجاوزات پیاپیله صارصیلوب طورییوردی . هندستان چورومش ، تارمار اولمشدی. شمالی آفریقا ایچندن کیریلن بر آغاچ کبی ، کندی کندینه

انحلال ایتمکه حاضرلانیوردی . قریم طاقیله روسیه‌یه کیتدی .

یالکز ایرانك اعصاب امیدندن نادر شاه بر آرالق بر جریان حیات کچیرر کبی اولمشدی. فقط بو بر قاصرغه‌نك سیری کبی اولدی . نادرشاه عجمستانك صحنهٔ مقدراتندن چکلدیکی زمان ، او بقعهٔ شعر و خیال پك الیم برصورتده صارصلمش و چوکمشدی . او قدرکه حالا باشنی قالدیره‌میور .

اون سکزنجی عصرك باشلادیغی اون طقوزنجی عصر اتمام ایتمکه چالشدی. بز کرّات ایله دوچار انقسام اولدق. روم ایلی قلبکاهندن اورولیور ، آناطولینك جدار تارماری اولان تفقاس طاغلریله مائلهٔ غربیه‌سی دّب شمالك ـ ایرکج قیریله‌جق ـ پنجه‌سنه دوشیوردی .

جزایرله تونس فرانسه‌یه ، مصرله جزیرة العربك اقسام جنوبیه‌سی انکلتره‌یه ، بحر احمرك ساحل غربیسنده‌کی یرلرمزله طرابلس غرب و بنغازی ـ آه طرابلس غرب و بنغازی ! ـ ایتالیایه کیتدی. یکرمنجی عصرك عشر ثانیسندن ایکی سنه کذران اولدیغی حالده حالمز وموقعمز بودر .

اذان محمدی ایله هرکون بش کره طنیندار استغراق اولان هر بلدهٔ معصومه و قریهٔ مظلومه‌ده بیلنسون که

طقوز یوز سنه اول اعلان ایدلمش اولان اهل صلیب محارباتی حالا دوام ایدییور .

*
* *

فقط بو مصائب ، اعصاب امته ایراث ضعف ایتمسون . عبدالرحمن الغافقی پوانیه‌یی صارصارکن کیمك خاطرینه کلیردی که بر اسپانیا دولتی تکرار دیریله‌جك و کندی دیننی قبول ایتمینلری دیری یری یاقه‌جق ؟

کیمك خاطرینه کلیردی کی عثمانلی اردوسنك مظفریات عدیده‌سیله چکنه‌نن طوپراقلرده بر بلغارستان ، بر صربستان ، بر یونانستان ، بر قره‌طاغ تکرار دولتلر تأسس ایتسون . و بوکون أللرنده اهل صلیبك بایراقلری اولدیغی حالده اردولرینی آل عثمان دولتنك پایتختنه قدر صالدیرمق جرأتنده بولنسون !

اذان محمدی ایله هرکون بش دفعه طنیندار استغراق اولان هر بلده‌نك و هر قریه‌نك خلقی بیلملیدرکه اهل صلیب اردولری ، بیوك أوروپا دولتلرینك مسامحه‌دن زیاده تشویقه بکزه‌ین اهماللری ویا باشقه حاللری اوکنده خلافت محمدیه‌نك مقرّ مبارکنه طوغری ایلریلیور .

*
* *

بونکله برابر بن نومید فردا دکلم . کوکلم ایمان و

امید ایله طولودر . بیلیرم که امید ایدن احراز ایدر . بر انتباه اسلام ایله مصائب کذشته تعمیر ایدیله‌جکدر . بوکا قلوب ضعیفه اصحابی بلکه (خیال) دیرلر. فقط هرحقیقت خیالك مشیمهٔ فیضا فیضندن طوغمشدر . . وقتیله اسیر و وحشتکاه اولان آمریقا ، بو کون حر و متمدن بر قطعه‌در . قطعات سائره‌یه میدان اوقویور. اوزطقوزنجی عصرك مبادیسنده ایتالیا پریشان بر دیار ایدی، یارم عصر کچمه‌دن طوپراقلرندن معظم و منتظم بر دولت فشقیردی. تکرار ایدرم که بز ایسترسه‌ك مصائب کذشته‌یی تعمیر ایده‌بیلیرز . ای مسلمانلر ! . .

*
* *

روسیه‌ده‌کی تاتارلر آراسنده بیوك بر انتباه ملی حصوله کلدی. چارك حکومتی و تحکمی نه قدر بی امان او لورسه اولسون ، بو ترقیاتی توقیف ایده‌میه‌جکدر ، توقیف ایتمك شویله طورسون ، تمدید ایتمکه بیله امکان یاب اوله‌ماز . ترقینك قدرت سریانی ، اك مهلك و مستولی خسته‌لقلرك تاب سرایتندن زیاده‌در . افرادك سعادت حیاتنی تأمین ایدن ترقیات مدنیه فردك حیات‌استبدادینی أزر. بوکا بناءً درکه موسقوفلرك تنویم اسلامه مصروف اوله‌جق مساعیسی یالکز بر غایه تأمین ایده‌بیله‌جکدرکه اوده

(انتباه اسلام) در. بخارانك ، سمرقندك ، كاشغرك عيون نائمه‌سی البته آچيله‌جق و صحرای كبيرله دشت قپچاق دست بدست وفاق اوله‌رق، حضرت محمدك بيك اوچيوز سنه اول اشارت ايتمش اولديغی غايهٔ خياله طوغری يورويه‌جكدر .

(چين) ده اللی مليون اهل اسلام متوطن بولونيور. كچن سنه اوراده جمهوريت اعلان اولندی. يرك دينه كچن چين حكومت سماويه‌سندن زياده ، شكل حاضر اداره‌نك موافق شرع محمدی اولديغنی پكينده‌كی قاضیٔ اكبرلری واسطه‌سيله اعلان ايده‌رك جمهوريتی تصديق ابتديلر. يالكز بر شرط درميان ايديورلر :

(استانبولده‌كی خلافت اسلاميه‌نك خير و منفعتنه خدمت !)

أوروپانك استيلاسی اوكنده بركون بهمه‌حال اويانه‌جق اولان يرلردن چين‌ماچين‌ده بوكون آسيانك ايلری قره‌غولی عثمانليلر اولديغنی ادراك ايتمش . كيم ادعا ايده‌بيلير كه بر كون بر عثمانلی و چين اتفاقی انسانيتك قسم اعظمنی برتعصب خودكامك شرندن وقايه‌يه سعی ايتمسون .

هندستان ايسه ـ كندی كوزلرمله كوردم ـ پك زياده مترقی‌در. مدنيت بشريه‌نك كهوارهٔ اولينی صالالايان

هندك مسلمانلرى ، استقبال اسلامه پك چوق شيلر وعد ايديبور .

آفريقايه كلنجه : ابحار محيطه‌نك قلبكاهنه بر بيچاق كبى صاپلانمش اولان بو قطعه بركون بهمه‌حال بر مسلمان آمريقاسى اوله‌جقدر . بوكا او قدر امينم كه افقلرنده منحصراً لواءالحمد اسلامك تموج ايتديكنى شمديدن كوريبورم . جزر و مد اقوام ايله آفريقا بركره دها چالقاندقدن صوكره نفسنه ارجاع مالكيت ايده‌جكدر .

آفريقا اقوام غير متحدثه‌سنك اديان حاضره‌سنه بر مدنيت ايچون كفايت ويامدنيتك صولت ايجابانى اوكنده مقاومت ايده‌مز . اوراده بوكون ايكى دين ايارليبور : بريسى قتوليك وپروتستان ميسيونرلرينك تابش هدايا سيله خرستيانلق ، ديكرى يالكز الهك شعلهٔ هدايتيله مسلمانلق ! .. ميسيونرلرينك اوقدر مساعىٔ فداكارانه‌لرينه رغماً خرستيانلغك عشرى نسبتنده انتشار ايده‌ميور . اوته‌دن برعائله تنصر ايدرسه بريدن برقبيله مسلمان اولمقده‌در . وسبى ايسه پك بسيطدر :

روح اسلام آفريقانك جسم حيات وتمدننه دها زياده توافق ايديبورده اونك ايچون !

تنصر ايدن آفريقاليلرى أوروپا عاداتى ، خصوصيله

أوروپا مسكراتی بيتيرمكده‌در . اهالئ مسلمه‌سی ايسه اواقاليم محرقه‌ومحترقه‌ده كئولك تخريباتندن آز ده، آبدستلی، نمازلی، سنتلی، صبورومتوكل برمعيشت مسعوده‌امرارايديورلر.

آفريقانك وسطنده وحتی شمالنده توطن ايتمش اولان أوروپاليلر اقليمك ايجابات تردی سازينه مقاومت ايده‌مامكده‌درلر . احوال حاضره اميدلرمزی تغليط ايتمسون ، وآفريقانك حال حاضرده صاحب ويامستوليلری كيملر اولورسه‌اولسون، اوقطعه استقبالده مسلمانلرك آفريقاسيدر.

اذان محمدی ايله هركون بش دفعه طنيندار استغراق اولان هر بلده وهر قريه‌نك سكنهٔ مظلومه‌سنه توصيه ايدرم كه اميدايتسونلر . وبرجهد مديدومطرد له چالشسونلر .

سليمان نظيف

یاوز سلطان سلیم ـ باربارروس خیرالدین ـ نامق کمال ـ عبدالحق حامد

الندہ مشعلۂ معنویۂ توحید
ایدردی شرق ایله غربی ضیاسنه دعوت
عبدالحق حامد
(سلیم اول حقنده)

کتابمزك نهایتنده درت اولوالعزم عثمانلی یی تجیل ایله مکلفز : سلیم اول ، باربارروس خیرالدین ، نامق کمال ، عبدالحق حامد .

اتحاد اسلام تاریخنده بودرت مقدس ناصیه‌نك برر فصللری اوله‌جقدر . ارثه دکل ، استحقاقه استناداً باباسی علیهنه بر مشروع قیام حاضرلیان ، برادرلرینی بربر تاج وتختدن اوزاقلاشدیران سلیم اولك مقصدی اتحاد اسلام ایدی . بناءً علیه مشارالیه اتحاد اسلامك اکبر نجی پادشاهیدر . ایلك عثمانلی خلیفه‌سی سلطان سلیمدر . ابتدا حرمینی تاج عثمانی یه الحاق ایله اسلامیتی قورتاران ینه اودر . نقطهٔ نظرینی غربه دکل ، شرقه توجیه ایله اسماعیل صفوینك احداث ایتدیکی تفرقه‌یی ازاله ایچون ایرانه جنك آچان

یاوز سلطان سلیمدر . کذلك اك مهم خطهٔ اسلامیه اولان مصری ضمیمهٔ ملك عثمانی ایدن ینه او شهنشاه عالی همتدر.

باربارووسك تاریخ اتحاددهاسمی بیوکدر . عالم اسلامده برتك سلطان ، برتك خلیفه بولونمهسی لازم کلدیکنی درك ایله غرب پادشاهلغنه طوعاً عثمانلی قپودان پاشالغنی ترجیح ایدن بو بیوك مدلیلی در .

اتحاد اسلام فکرینی صوك زمانلرده ایاری یه سورن، بومقصدله اك بیوك طرفدار اتحاد سلطان سلیمك ترجمهٔ حالنی یازان ، صلاح الدین ایوبینك ده ترجمهٔ حالنی «اوراق پریشان» نهادخال ایدن نامق کمالدر .

پك اسکیدن بری مسلمانلغه ، اتحاداسلامه برشکل ادبی ویرن ایسه داهیٔ جلیل الشان عبدالحق حامددر . «طارق» ك نهایتنده شاعر مبجلمز عربلره تعلق اولدینی ایچون تیاتروسنه « ملی » دیمیورمی ؟

بودرت صاحب همت قرداشه بزدن توقیرات مالانهایه!

* * *

کمال بك مرحومك قرق سنه اول « عبرت » غزتهسنه یازدیغی برمقالهسنی تبرکاً آتی یه ذیل ایدیورز :

بارقهٔ معرفتکه بریری تنویره باشلار ، فیض انعطافیله فکرلرده پارلاق پارلاق تصورلر ، کوکلرده بیوك بیوك آرزولر پیدا اولق طبیعیدر .

دقت بيورلسونكه ـ بزاوصباح سعادتك دهامبادئ انفلاقنده بولندیغمز حالده هنوز فك مژگانه باشلامش اولان انظارء نه‌قدر عالی ، نه‌قدر مقدس مقصدلره تعلق ایدییور ! اوروپانك کمالات مدنیه ودرجات معرفتی بورالرده بیلنمکه باشلادی . اویله برقوهٔ کلیه‌نك غلبهٔ نفوذینه منفرداً شوملکك قارشو طوره بیلمسنده اولان امکانسزلق پك آز زمان ایچنده آکلاشیلدی . انجمنکاه عالمده اقراندن دون قالمیه‌جق برموقع حیثیت ایستمك ایسه هر کس ایچون طبیعی اولمغله بزده دخی اوخواهش تحریء اسباب آرزولرینی اویاندیردی . ایشته‌اوسائقه ایله تادولتعلیه‌نك ظهورندن برو برطاقم اعاظمك افکارینی اشغال ایدن اتحاد اسلام شیمدی مقاصد عمومیه‌دن اولدیغنی کوریبورز .

بومقصد برکره حاصل اولورسه ایکی‌یوز ملیون قدر نفوس دادرانه و یك وجودانه بربرینك تربیهٔ افکار، ومحافظهٔ منافعنه چالیشه‌جقلرندن آسیا ایچون نه‌رونقلی بر دور سعادت ظهوره کله‌جکی تعریفه محتاج‌دکلدر. بناءً علیه بزده‌بوفکرمقدسك ترویجنی آرزو ایدن اصحاب همیته پیرولکی مدار مفخرت بیلنلردنز . واتحاد اسلام آرزوسنك نشر ومدافعه‌سنده رایت‌کش‌مسابقت اولان بصیرته (یعنی بصیرت غزته‌سنه) منتدارانه عرض تشکرله برابر اوبابده ملاحظات قاصرانه‌مزك بیانینه ابتدار ایدرز. مسائل معلومه‌دندرکه ـ قوتك تزایدی تعاونك تزایدیله حاصل اولور . حتی بالکز جهان انسانیتك‌دکل عوالم مادیاتك بیله رابطهٔ انتظامی اشیا بینده موجود اولان آهنك اتحاددر .

برقوجه فابریقه‌نك اك کوچك برچرخی بوزولسه‌عموم‌ادواتنه خلل کلور . زحلك اك کوچك برشاطری یرندن اویناسه بزم شمسمزك تدویر ایتدیکی عوالم بلکه بتون بتون هرج‌مرج‌اولور. بومقدماتدن اکلاشیلورکه ـ عموم اهل اسلامك وقتیله‌حائز

اولدقلری مرتبهٔ اولای مدنیتی بوکونه قدر ادامه ایده‌مدکلرینه سبب اولان احوالك بری ده آره‌یه‌دوشن تفرقه‌لردر . بو اختلافاتك شرحنه یورك طیانمیه‌جق برداغ درون سیاسیدن بشقه بشریتك مفتقر اولدیغی تربیت ومعرفتجه بولندیغمز حاله دخی پك بیوك تأثیرلری اولمشدر .

واقعا وقتیله مأمونك سرای دولتی دارالمعلمین جهان ایدی. فقط او انجمن معرفتك اطباسی کوه‌بلور کنارندن کلورسه . فقهای محیط غربی ساحلندن ورود ایدردی . هیئت شناسلری جیحون منبعنده پیدا اولورسه متکلملری سند منبعنده وجود بولوردی . یوز ملیونلرله نفوس برلسان سویلر برفکره خدمت ایدردی . بز ایسه حالا طهرانك کشفیات فکریه‌سنی بیله‌میورز. حالا کاشغره بیلدیکمزی دکل آدمزی بیلدیره‌میورز بو حال ایله اسلافك منزلهٔ کالاتنه نه‌طریق ایله واصل اوله‌بیلورز ؟

هله اوروپانك کفتار واطوارجه اختلافیله برابر سعی وترق نقطه‌سنده یکوجود اولان یوز اللی ملیون قدر ارباب همتنه نصل یتیشیرز ؟ معلوم دکلیدرکه قات کثرته هیچ برشیده هیچ بروقتده مساوی کلهمز ؟ بردور ترقیده تقدم ایدن برقوم تأخر ایدنلرك اخوت انسانیه قاعده‌سنجه بیوك برادری دکلیدر ؟ بیوك برادر ایسه کوچك قرداشلرینی بولندیغی سن کاله ایصال ایتمکله مکلف اولمزمی ؟ بزمادامکه الك یقین اولدیغمز ایچون غربك انوارمعارفنی الك اول اقتباس ایلدك ، آسیاده بولنان اخوانمزی بونعمتدن حصه‌یاب ایتمکی هیچ دوشونمزده غمدای روحانیلرینك فقدانی جهتیله بولندقلری وقفهٔ مطلقه‌ده براقورایسه‌ك سن رشدیمزه‌مترتب اولان بربیوك وظیفه‌ده بربیوك قصور ایتمش اولمازمیز ؟ یابو قصور اوزرمزده قالدقجه اسلامیت وانسانیتله افتخاره لسانمز نصل وارر ؟ عثمانلیلرك اخلاق فاضله وسجایای محسنه‌سنی بیلدیکمزدن

هیچ بروقت ظن ایتمیزکه بوتکاسل فقدان خواهشدن نشأت ایتسون. هیچ بر وقت اومیازکه اوخواهشك فعلیاتنه صور اجرانك تعین ایتامسندن بشقه برمعنا بولنسون.

ایشته بومطالعه یه مبنی صور اجرانك اساسنجه خاطره لایح اولان بعض ملاحظاتی افکار عمومیه نك تقدیرینه عرض ایدییورز.

شبهه یوقدرکه بصیرتك ۸ ربیع الاول تاریخلی نسخه سنده کوریلان برلایحه ده برچوق اسباب ودلائلیله اثبات اولندیغی اوزره اکر عربستان ایالتی نظام جدید آلتنه آلنور وآفریقاده بولنان جنود پادشاهینك ادارهٔ عمومیه سی مرکز خلافت سنیه یه جلب اولنورسه، سلطنت سنیه کثرت عسکرده اوروپانك اك بیوك دولتیله یاریشه بیله جك بردرجه یه واصل اولور. واوصورت ایسه شان واقبالمزك تأییدینه وحال واستقبالمزك تأمینه پك بیوك خدمت ایدر.

لکن مقصد اتحاد اسلام اولنجه بالطبع حدود عثمانیه درونه انحصار ایده مز. واوقدر عمومی طوتیله جق برآرزونك بقاورواجی ایسه ظن عاجزامزجه آنجق سیاست مذهب دواعیسندن بتون بتون تجریدیله حاصل اوله بیلور. تاریخ بزه کوستریورکه — بومقصد عالی برزمانلر تیمورکبی، سلیم اول کبی، نادرشاه کبی، طبیعتك اوج درت عصرده آنجق بردانه سنی یتشدیره بیلدیکی خوارق العادات طرفندن فوقنه چیقیله میه جق بر همت موانع براندازانه ایله التزام اولندی.

آره ده سیللرله قانلر دوکلدی. اردولرله جانلر تلف اولدی. بنه نتیجه سنده موفقیت کوریله مدی. چونکه قلیجك کاری ایکی جزئی بربرندن آیرمقدر. آنی برلشدیرمك معرفتك همتنه توقف ایدر.

ایشته بزده مطلوب اعلامزی هیچ براصرینه اطاعت ایتدیرمکده

جبر وقوتدن استعانه‌یه احتیاجی اولمیان اویله بر مطاع جهانبانك سایهٔ حمایه‌سنه ویرر ایسه‌ك اوزمان بقا وترقیسندن امین اولورز.

برکره آسیا خلقنه مقدمات معارف واصول عقاید تعلیم اولنمجه هرکس طبیعتیله اکلارکه ـ شریعت محمدیه هیچ بر وقت ایکی ارشون برطاغ ویا خریطه اوزرنده ایکی قاریش بر چیزیك ایکی طاقم انسانی بربرندن آیرمقله ویاآنلردن برطاقمی مثلا (اولمز) یرینه (نباشد) دیمکله ویا برطاقمی یوسرو یناقلی ، دیکر طاقمی چاتیق قاشلی برنسلدن کلمکله آرالرنده اولان اخوت انسانیه‌واتحاد اسلامیی اونوتملرینه هیچ بروقت جواز ویرلهمز .

فقه کلام، حنفی حنبلی ویا شافعی ومالکی ایله جعفریلروسائر فرق اسلامیه بیننده شق عصایی هیچ بروقت امر وترویج ایلمز. دیمکه اهل اسلام صورت اتحادینی پولتیقه اغراضنده ویامذهب مجادله‌لرنده دکل ، واعظ اوکلرنده، کتاب صحیفه‌لرنده آرامغه محتاجدر . ایشته بواساس اوزرینه احیای اسلام عنوانیله براتفاق تشکل ایلدیکنی وهراستیانك اعضالغنه‌دخول یداختیارنده‌بولندیغنی کال ممنونیتله استخبار ایلدك . وبوکا دائر بصیرتده بعض‌معلومات دخی کوردك مأمول ایدرزکه بو اتفاق شمدی بولندیغی جمعیت حالنده قالمز یقینده عموم ملتدن عبارت اولور .

واسلام برکره شونقطهٔ خیر اوزرینه بوراده‌اجتماع ایتدیکمندن صکره پك چوق زمان سورمز دنیانك هر طرفنده یرلشور .

غیرت ایدهلم . اطرافی کندیمزه کولدیرمیهلم . اجدادیمزی مزارلرنده لرزه‌ناك شرم ایتمیهلم . اخلافمزك تحقیرینندن صاقنهلم.

غیرت ! غیرتکه بویولده صرف اولونه‌جق همتلر یار و آغیار عندنده‌اسلامك انسانیتنه ، عثمانلیلرك حمیتنه ، مقیاس ایدیله‌جکدر .

کمال

داهیٔ جلیل الشان عبدالحق حامدك مخلداتی
آره‌سنده جداً بر موقع ممتاز طوته‌جق اولان
شاعرانه، حکیمانه تقریظه
مبارك منظوملریدر .

اديب الهام نصيب جلال نوری بك افندی‌یه

سرور ایله اوقودم ـ اتحاد اسلامی ـ .
دوشوندیکم کبی بولدم ، نه لازم اعلامی .
مرام او وحدت مشروعه‌نك تأسسی‌در
که شمدی أوروپانك غایهٔ توسوسی‌در .
نه شبهه ؟ اوندن اولور منبعث خصومتلر ! ـ
بیوك ، کوچك بزی تهدید ایدن حکومتلر ،
او اتحادی تصور قیلنجه رعشاندر . ـ

کرچه شمدی او بر قوهٔ پریشاندر ،
یارین فضای شریعتده طوپلانور البت ،
جهان کورور اوزمان برجهان ذی هیبت ! ـ
او آنده خلقمز آکلار . بلا اقلیت .
دیانت اولدیغنی بزجه محض ملیت :
سیاست اولدیغنی ساحهٔ شریعتده :
شریعت اولدیغنی رحلهٔ طبیعتده ؛
ـ صلیبه ایتمك اوزره اعادهٔ آلام ، ـ
خلافت اولدیغنی رأس واحد اسلام !
و بزکه حضرت عیسایی اولدمش بیلرز ،
اونك دخی اوزمان ساحه‌سنده یوکسلیرز :
هلال سمت سمادن ، ایدوبده رفع ظلام ،
ویرنجه ارض چلیپایه مشفقانه سلام ،
او کون عد التمزدن بشر قالور خوشنود ؛

تمرد ایتمسه حیلولتنده غرب عنود ! ـ

بیوك کتابکزی بن همان دکل تبریك ،

دیلردم ایتمك اوتبریکه جمله‌یی تشریك .

نه‌در تعین ایدر چاره ، چارهٔ علت ؛

اولنجه سوزلر کزنقش خاطر ملت .

او هپ نقود حقایقدر ، ادخار ایدرز ؛

خزینه کزله تصدق وافتخار ایدرز .

۲۷ نیسان ۱۹۱۳ عبدالحق حامد

استاد سماپایه‌م !

نعمت ادبکله پرورشیاب اولان عثمانلیلر سنی هیچ اولمازسه شه‌قسپیر ایله هم عیار ، بشرك سویهٔ معنویه و روحیه‌سنی ترفیع ایدن ، اوبرنجی صنف شاعرلردن اولمق اوزره تلقی ایدرلر. فقط ، بوکون ، بنه او شا کر لطف وکرمك اولان عثمانلیلر ـ وبتون مسلمانلر ـ کوره‌جکلر. درکه سن یالکز برشاعر داهی ، برادیب هنرور ، برناثر فیاض دکلسك . سنك معالی‌بی کورمکده ، بتون اساساتی، جید حکمیاتی ، متین سیاستلری تمثل ایدوب اك شاعرانه برلسانله افاده‌ایتمکده هیچ کیمسه‌یه نصیب اولمایان خارقه‌نما بر استعدادك وار. رونتکه‌ن شعاعاتنك مواد صلبه‌یه نفوذ ایله اشیانك اوبرطرفلرینی کورمه‌ده‌کی قابلیتی کبی سنك بصر اذعانك‌ده استقبالی کورمه‌ده اویله ـ و بلکه دها زیاده ـ بر خاصیت اعجازکارانه‌سی وار . سما و فضا کبی زمان ده سنك ایچون منکشف‌در. ذاتاً سنك کبی بشریتك و ابدیتك « مال » مشترکی اولان نیرّات عقولك حال ایله نه علاقه‌لری اوله‌بیلیر ؟ سن ، اسپانیانك فتحی ، فردینا ندونك سلطنتی زمانده یاشایه‌بیله‌جکك کبی ، آتیده‌ده ، کلش و کله‌جك عصرلرده‌ده مشاهداتکه‌دوام ایده‌بیلیرسك. کذلك مسافه‌لرك ده سنك ایچون اهمیتی یوق . علی العاده

اولیایه طی مکان نصیب اولنجه سنك کبی اولیای انسانیته بو میسر اولمازمی ؟

هم‌ده غربه نه انسانیتکارانه ، مستهزیانه باقیورسك ؟ وولتهر بیله بوایجه‌لکك قارشیسنده مسحور اولور.

سن بنم یوزلرجه صحیفه‌ده افاده‌ایده‌مدیکمی اون‌درت بیتده قلب بشره افهام ایدیورسك . عاجزلری تشویق خصوصنده‌کی علوجنابکه نه دیه‌یم ؟ لال‌اولورسه‌م قباحت بنده‌می ؟ یالکز شوراسنی سویلیه‌یم‌که‌سنك کبی ابداله مبشر هیچ بر داهی بنم کبی فانیلری بویله تلطیف ایتامشدر . اقتدارم اولسه‌ایدی حقکی تسلیم ایدردم ؛ اولمدیغی‌ایچون علو جنابکك قارشیسنده زانو بزمین محمدت اولورم .

جلال نوری

تقريض

خرستيان أوروپانك ملل اسلاميه اوزرينه هجوملری، ایرانك مقاسمه‌سنه دائر انكلتره ایله روسیه بیننده حاصل اولان ائتلاف ، فرانسه طرفندن فاسك ، ایتالیا جانبندن طرابلس غربك ضبطی ، نهایت ، بالقان محاربهٔ حاضره‌سی اتحاد اسلام مسئله‌سنی تكرار موقع بحث و مناظره‌یه قویپور .

اویوشوق برحالده طوران بو مسئله أوروپانك تشكیل ایتدیكی اهل صلیب و ممالك اسلامیه‌نك حكومات نصرانیه طرفندن مقاسمه‌سی ایله اویانیور . روم ایلی مسلمانلرینك طوپدن قتل عامی ، جوامع شریفه‌نك كلیسایه تحویللری جبری تنصرلر بو مسئله‌یی بر قات دها قاریشدیرمشدر . بو حركات وحشیانه و بالقان اورتودوقس ملتلری طرفندن مسلمانلرك بر صورت مطرده ده ازاله‌لرینه چالشلمسی و بوكا قارشی أوروپانك سكوتی كرهٔ ارض اوزرنده ساكن بتون اسلاملری توحید ایدن حب و موالاتی توثیق و مناسبات صمیمه‌یی پك چوق تزیید ایتمشدر.

ملل مختلفهٔ اسلامیه بو وحشی و یغماکر سیلابه قارشی کلمك و دها ایی مدافعهٔ نفس ایتمك ایچون دها زیاده یاقلاشمه‌نك بر لزوم عاجل اولدیغنی آکلامشلردر.

بو حسیات أوروپاده و شرقده بر چوق نشریاته سبب اولمشدر . ارباب تحریر و سیاست خرستیان و مسلمان عالمارى بیننده وقوع بوله‌جق بیوك بر مصادمه‌نك نتائج محتمله‌سنی تدقیق ایتمکده‌در . مسلمان مستعمراته مالك اولان دولتلر بونك ایله دها زیاده اوغراشمقده و کندی مسلمان مخالفتی پولتیقه‌لرینك نتائج طبیعیه‌سندن پك زیاده قورقمقده‌درلر .

بر کمیت سیاسیه اولمق اوزره اسلامك استقبالنه تعلق ایدن بو مسئله ایله اسلام ارباب فکر و قلمی‌ده اشتغال ایتمکده‌در . مختلف لسانلرده بر چوق رساله‌لر ، مجموعه مقاله‌لری ، الخ ، انتشار ایتدی . فقط قیمت ، وقوف و اهمیت اعتباریله بونلرك هیچ بری جلال نوری بکك قلمه آلدیغی اثره یاقلاشه‌ماز . امثالسز اولان بو کتاب مسئله‌یی صاحب قرانانه تدقیق ایدییور و بتون صفحه‌لرینی نظر اعتباره آلیور. مؤلف ، خلافت مسئله‌سی ایچون لازم کلن نظر دقتی بحقٍ جلب ایتمشدر . جلال بك انکلتره‌نك میدانه قویدیغی عرب خلافتی پروژه‌سنك نه

قدر واهی اولدیغنی و دها زیاده کسب ثروت ایتمك مقصدیله بو خیال محال ایله اوغراشانلرك نه نوع جنت ایله مجنون اولدقلرینی پك کوزل تعریف ایتدی .

بو کتاب عن قریب اوچ أوروپا لسانه نقل ایدیله‌جکدر . فقط بونك عربجه‌یه ترجمه‌سی دها فائده‌لی دکلیدر؟ بو کوزل لسان، افکار و حسیاتك بین‌المسلمین انتشارینه خدمت و سیاله وظیفه‌سنی ایفا ایدن اسلامیتك لسان بین‌المللی‌در .

مؤلفی مدح ایتمکدن وارسته‌یم . کندیسی ترکجه و فرانسزجه مطبوعاتده موقع طوتان آثار متنوعه‌سیله پك طانشمشدر .

یالکز شونی سویلمکله اکتفا ایده‌یم که بو کتاب اسلامك استقبالی ایله مشغول اولان هرکسك نظر دقتنی استجلابه جداً لایقدر .

مصر حزب‌الوطنیسی رئیسی

محمد فرید

پروفسور دوزینك مترجمی و اتحاد اسلام

هم فکرمز و عزیز دوقتورمز عبدالله جودت بك افندینك بوندن برقاچ سنه اول انتشار ایدن Le Reveil de la Turquie نام اثرده کوردیکمز بر ملاقاتندن آتیده کی فقره یی اهمیتنه بناءً نقل و اقتباس ایدیورز :

« بزه دوقتور عبدالله جودت بك دیدی که اتحاد اسلام اکر أوروپالیلرك زعم وتخمین ایتدکلری شیٔ ایسه بر خیالدن عبارتدر. بنم فکرمجه پان اسلامیزم کلمه سی بین الملل براخوت ادبیه وفکریه دن بشقه برشیٔ دکلدر . بو غایه یه وصول ایچون بزه کسب قوت ایتمش ، یکیلشمش برترکیه لازمدر . اووقت استانبول برمنبع فیض و نور اولهجق و مسلمانلر هیچ بر فکر باطله قاپیلمه دن اورایه کلوب علوم وفنون ومدنیت آله رق کیده جکلردر. »

« محترم دوقتور اصرار ایدرك « فکرباطل » دیورم ؛ دیدی ..بوراده ، سوزینه دوامله ، دیدی که ، مقصدمی شرح ایچون بر کلمه علاوه ایتمکلکم لازمدر . اسبابنی تحری زائد اولان بعض مؤثرات نتیجه سی اولهرق مسلما-

نلرك اكثريتى مسلمان اولميان مدنيته معارض و مخالف كورينيور ، آنى قبول ايتميور و بوندن صوكره‌ده ايتميه‌جكدر . حالبوكه عينى‌اساسات مدنيه‌يى مسلمانلر برزمرهٔ منورهٔ اسلاميه‌نك ألندن اخذ وتلقيده هيچ بر مخالفت ايتميه‌جكلردر .

بو نوع اتحاد اسلام أوروپا طرفندن بر كابوس اولمق اوزره تلقى ايدلماملىدر . بالعكس بو اتحاد آنك ايچون بر منفعت عظيمه‌يى استلزام ايده‌جكدر . »

تجددانك مسلمان ألندن اخذ وتلقيسى غايت قولاى اولاجغنه دائر عبدالله جودت بكك پك درين بر پسيقولوژيه دلالت ايدن صائب مطالعه‌سى جداً جاى نظردر و طوغريدر . أوروپانك بوندن قورقامسى حقنده‌كى فكره كلنجه دوقتورك بو ظرافت مستهزيانه‌سى قارشيسنده بيان تقديردن بشقه برشئ يابه‌مايز .

اتحاد و اسلام

علمای بنامدن مصرلی شیخ عبدالعزیز جاویش افندی حضرتلری طرفندن کتابمز ایچون یازیلان ذیل واقفانه‌در:

ارکان اجتماعیهٔ اسلامیه‌نك الك مهمی توحیددر، توحیدك معناسی : عبادت والوهیتك جناب حقه مختص اولمسیدر . جناب حقدن ماعدا بتون عالم بشری تکالیف عبادت اولسون ، تکالیف معاملات اولسون تکالیف شرعیه‌ده سیاندر .

دین اسلامك اساسی : انسانلر آره‌سنده تکالیفده هیچ برفرق بولنمامقدر ، بوخصوصده بای و کدا ، رجال ونسا ، مساویدر ، نته‌کیم تکالیف عامه‌ده الوان مختلفه صاحبلری آره‌سنده بر فرق یوقدر .

ملوك وامرادن بری عامه‌نك مالنی جبراً آلمش اولسه اومالی ادا اوزرینه لازم اولور و بر کیمسه حقنده ولوکه فقیر اولسون جنایت ارتکاب ایلمش اولسه اوکا مقابل دوچار قصاص اولور .

احکام اسلام حضورنده پادشاهلق ، بکلك مرتبه‌سنك هیچ برفضل ورجحانی یوقدر .

أوروپالیلر مساوات و اخوت خصوصنده بوقدر قان دوکدکلری حالده ینه شرع جلیل احمدینك ١٣٢٩ سنه‌ـ دنبرو تبدل ایتدیکنی بیان ایده‌میورلر. شوراسی شایان تعجبدرکه مسلمانلر برکون اولوب ده قوانین مشروطیته رجوع ایتمك ایسته‌سه‌لر قانون سماوی‌نك ، قانون‌موضوعك بیله بیان ایده‌مدیکی شیئ دین مبین احمدینك بیان ایتدیکندن غافل بولنیورلر؛ دین مبین احمدی امیرایله‌مأمور، حاکم ایله محکوم آره‌سنده مساوات تامه‌یی امر ایتمش‌ایکن مسلمانلر أوروپا قوانین موضوعه‌سندن اقتباس ایدیورلر، بوقوانین موضوعه‌ده ملوك‌مسائل‌جنائیه‌ده حدود تکلیفدن آزاده اولیورلر ، قوانین ملوك ایچون مقدس اولیور ، هر قانونده ملکك مقدس اولمسی حقنده مواد منصوصه وضع اولنیورکه ملك ارتکاب ایتدیکی جنایتدن طولایی دوچار مؤاخذه اولمیور .

دین‌اسلامده ، شرع‌منیفده قوانینك‌ابلغ‌واحکم‌اولانی وارایکن‌مسلمانلر بومثللوقوانینی‌أوروپالیلردن‌اخذایدیورلر.

شبهه یوقکه ملوکك مقدس و دائرهٔ تکلیفدن خارج اولمسی قانون اسلام ایله قابل توفیق دکلدر . بو حال جاهلیتك اعصار بعیده‌ده ملوك وامرایه ایتمش اولدقلری عباداتك آثارندن بشقه برشی دکلدر .

ارکان اجتماعیهٔ اسلامیه‌نك ایکنجیسی بین‌المسلمین اتحادواخوتدر. جناب حق کافهٔ تکالیفده آنلری مساوی قیلدیغی کبی بینلرنده عقد اخوت واتحاد ایلمش و قلبلری تألیف ایتمشدر ، مسلمین دینده اخواندر .

نته‌کیم «انما المؤمنون اخوة ـ سورة الحجرات ـ مؤمنلر قرنداشدرلر، وان هذه امتکم امة واحده ـ سورة الانبیاء و المؤمنین ـ بو امت امت واحده‌در.» نظم جلیللری بو حقیقتی خبر ویرییور .

علیه‌الصلاة‌والسلام افندمز حضرتلری مکهٔ مکرمه‌دن مدینهٔ منوره‌یه هجرت بیوردقلری زمان ، درحال مکه‌لیلر ایله مدینه‌لیلر (مهاجرین ایله انصار) آره‌سنده عقد مؤاخاة ایتمش ایدیلر .

مؤاخاة او درجه شدید ایدیکه بر مدینه‌لی قرنداشی اولان برمکه‌لی ایچون جاریه‌سنی ، حتی ازواجندن برینی ترکه قدر فداکارلقده بولنور ایدی ، نبی اکرم افندمز حضرتلرینك بین‌الاصحاب عقد ایتمش اولدیغی مؤاخات نتیجه‌سی اوله‌رق بر صحابی اقرباسی اولمدیغی حالده مؤاخیسی اولان دیکر برصحابی‌نك میراثنه نائل اولور ایدی .

مؤمنك مؤمنه قارشو اولان وجیبه‌سنی بیلمك ایچون « مثل المؤمنین فی تراحمهم و توادهم و تواصلهم کمثل الجسد

اذا اشتكى عضومنه تداعى له سائر الجسد بالحمى و السهر رواه البخارى » « مؤمنلر يكديكرلرينه مرحمت ايتمه ده يكد - يكرلرينى سومه ده ، يكديكرلرينه ايريشوب قاووشمه ده جسد كبيدر . اعضاء جسددن برنده برخسته لق ظهور ايدرسه اعضاء سائره ده آندن متأثر اولور، اعضاده نوبتلر حاصل اولور، اويقوسزلق باش كوسترر.» - « المؤمن للؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضاً رواه البخارى .» - مؤمن مؤمنه نسبتله بنيان كبيدركه بعضيسى بعضيسنه قوت ويرر.» « لاتباغضوا و لاتحاسدوا و لاتدابروا و كونوا عباداه اخواناً ولايحل لمسلم ان يهجر اخاه فوق ثلاثة ايام اخرجه - البخارى - يكديكريكزه بغض ايتمك ، حسد ايتمك ، يكديكريكزدن ارقه چويرميك (قطع محبت ايتمك) ، اى عباداه ! اخوان اوليك ، برمسلمه اوچ كوندن زياده طارغين طورمق حلال اولماز. » كبى احاديث شريفه كافى كلير .

واعتصموا بحبل اه جميعاً ولاتفرقوا واذكروا نعمة اه عليكم اذ كنتم اعداءً فألف بين قلوبكم فاصبحتم بنعمته اخواناً وكنتم على شفا حفرة من النار فانقذكم منها - سورة آل عمران - «هپكز حبل الهى يه (دين اسلام ، احكام قرآن) أل برلكيله صاريليك ، تفرقه يه دوشميك . جناب

حقك سزه احسان ايتديكى نعم جليله‌يى ياد ايدك ، سز دشمن ايكن جناب ارحم الراحمين محضا رحمت سبحانيه‌سيله قلبلريكزى تأليف ايلدى‌ده قرنداش اولديكز سز آتشه قريب براوچوروم كنارنده ايكن جناب حق سزى آتشه دوشمه‌دن قورتاردى » ، « ولاتنازعوا فتفشلوا و تذهب ريحكم ـ سورة الانفال ـ منازعه ايتمك ، يوخسه ضعيف دوشرسكز سزدن قوت ودولت زائل اولور » كبى آيات جليله تكافل و تضامن مسلمينك واجب اولديغنى بيان ايچون شرفنازل اولمشدر .

مؤمنينى تفرقه و اختلافدن نهى حقنده‌ده « ولاتكونوا كالذين تفرقوا وا اختلفوا من بعدما جاءتهم البينات و اولئك لهم عذاب عظيم ـ سورهٔ آل عمران ـ صاقين اوله‌كه بينات باهره كلدكدن صوكره تفرقه و اختلافه دوچار اولانلر كبى اولميه‌سكز آنلر ايچون عذاب عظيم واردر » ، « وان هذا صراطى مستقيماً فاتبعوه ولاتتبعوا السبل فتفرق بكم عن سبيله ذلكم خيرلكم ان كنتم تعلمون . سورة الانعام ـ ايشته طريق مستقيم ! اكا اتباع ايدك طاغنيق يوللره كيتميك كه سزى طوغرى يولدن آليقور . بيلير ايسه‌كز بويول سزك ايچون خيرلى بر يولدر . » آيات كريمه‌سى شرفوارد اولمشدر .

هيچ شبهه يوقكه تفرقه و اختلاف طوپلو اولانى

طاغیدیر، عزملری ضعیف قیلار ، همتلری ده آلیقور ، دشمن آز اولسه بیله آکا غلبه بولنی حاضرلار . جناب حق ، مؤمنلره طریق حقی ظاهر و تفرقهنك موجب اولدیغی ضعف وخسران منکشف اولدقدن صوکره تفرقه و اختلافك عاقبتندن تحذیر ایدیور .

مؤمنلر امر الهیی تذکر ایتمدکلری ، بشقهلرینه اصابت ایدن مصائبدن عبرت آلمادقلری وقت جناب حق آنلری عذاب عظیم ایله تخویف ایدیور نصل که ازمنهٔ سالفهده بونك امثالی کورلمش ایدی .

رسول افخم ونبی اکرم افندمز حضرتلری اصحاب کزینی تفرقهدن تحذیر ایتمش ، آنلره اختلافی کریه کوسترمش ایدی . نتهکیم یمنه ارسال ایتدیکی معاذبن جبل ایله ابو موسی الاشعری حضراتنه « تطاوعا ولم تختلفا ـ بری بریکزه اطاعت ایدك ، اختلاف ایتمیك » بیورمش ایدی .

تعلیمات قویمهٔ مذکوره سایهسنده اصحاب کرام قلت وفقرلریله برابر جبارینه سطوتله هجوم ایدرلر، بلاد عظیمهیی فتح ایدرلر ، تاج وتختلری ضبط ایدرلر ، مملکتلرك طوپراقلرینی هوایه اوچورورلر ایدی ، اصلا قورقمازلر ، ذرهٔ قدر ضعیف بولنمازلر ایدی .

جناب باریك وعید واندارینك دلیل صدقنی کورمك ایستیان برکره ممالك اسلامیه‌یه باقسون ! کوریرکه قوم کبی قاینایان انسانلر آره‌سنده نقاطع وتدابر (قطع محبت) حاصل اولمشدر ، هیچ بری دیکرینه میل وتوجه کوستر میور ، بری دیکرینه آرقه چویریور .

بونك نتیجه‌سی اولهرق امم سائره ممالك اسلامیه‌یی یغما ایدیورلر ، ممالك اسلامیه آنلرایچون برمتاع مستباح اولیور .

ممالك اسلامیه‌ده بر امت مستقله قالمش ایسه آنك شعاری‌ده ذلت ومسکنتدر .

أکر بز عاقلانه دوشونمش اولسه‌یدق ، کتاب اللهی آرقه‌مزه آتماسه‌یدق ، دشمن بزه نه یاپه‌بیلیر ایدی ؟ چه‌فائده‌که تفرقه و اختلاف بزی احقر امم قیلمشدر .

لاحول ولا قوة الا بالله العلی العظیم

اخوان دینمزك بالقائده مبتلا اولدقلری قتل وتنکیل، سمل وتمثیل (کوزچیقارمق ، بورون وقولاق کسمك) کبی فجایعدن صوکره بشقه بر برهان ودلیله احتیاج وارمی؟

بومظالمدن نه‌قادینلر قورتیلدی ، نه ضعفا قورتیلدی، نه چوجقلر قورتیلدی . مسلمانلری کلیسا قپولرنده خاچلری ایچون قربان ، الهلری ایچون فدا ایتدیلر . حتی

أركان ، قادين ، چوجق ، اختيار بوغازلنان مسلمانلرك عددى پك چوقدر .

بو حال مسلمين ايچون عبرت آلمق ، منع وزجرى قبول ايتمك ، توحيده عودت ايتمك ، تأليف قلوبه دونمك ، كتاب وسنتك تعليملرينى قبول ايتمك ايچون جناب حق طرفندن برعلامت دكلميدر ؟

أوروپا و اتحاد اسلام

علی باش حانبه افندی یالکز تونسك دكل ، بتون عالم اسلامك افتخار ایده‌جکی رجالدندر . فرانسه و أوروپا احوالنی غربك شرقی نصل تلقی ایتدیکینی باش حانبه افندی بلکه هر کسدن ایی بیلیر . آتی‌یه درج ایتدیکمز تقریض لطفکارانه ادعامزده نه فدر حقلی اولدیغمزی اثباته کافیدر.

أوروپا ، مستعمراتده‌کی ایاریله‌سنده . ممالك اسلامیه‌ده ، یکی بر حادثهٔ اجتماعیه مواجهه‌سنده بولندی و بونی « پان اسلامیزم » دیه توسیم ایتدی . بواسمدن ، یکی و مجادله‌کار بر تشبث آکلاشلمقده و پان اسلامیزمك صنعی بر شیٔ اولدیغی استدلال اولونمقده‌در . حالبوکه بو طرز تلقی نفس‌الامره بتون بتون مغایردر . أوروپالیلر ، کرهٔ زمین اوزرنده ساکن بتون مسلمانلری توحیدایدن حس عظیم تعاون واتحادی « پان اسلامیزم » شکلنده تفسیر

ایتمکله تدقیقات و تفحصاتی مناسبتسز و یاکلش بر جهته توجیه ایتدیلر .

اخوت اسلامیه أوروپاده زعم اولندیغی کبی ، علی‌العاده ، فرق سیاسیه طرفندن اجنبی حاولنه قارشی بر عکس‌العمل اولمق اوزره اویدورلمش بردستور دکلدر . خیر ! اخوت اسلامیه ، شریعت احمدیه‌نك مخصوصاتندن اولان برطرزتلقیدر. اتحاد ، اسلامیت قدر اسکی و آنك قدر زنده‌در .

(انما المؤمنون اخوت) . (و الف بین قلوبهم لو انفقت مافی الارض جمیعاً ما الفت بین قلوبهم ولکن الله الف بینهم) .

بو آیات کریمه ودها بر چوقاری و بر طاقم احادیث نبویه بوش دستورلر دکلدر. بونلر دیانت اسلامیه‌نك روح و طبیعتنی کوزلجه تمثیل ایدرلر . فی‌الحقیقه قرآن یالکز تعاون و اتحاد ، بین‌الاسلام محبت و اخوت امر ایتمکله اکتفا ایتمیور . فرقان مبین یالکز بر اخلاق عالیه کتابی دکلدر . بو ، عینی زمانده ، برحقوق مدنیه دستوریدرکه اسلام حیات اجتماعیه‌سنك ایچنده جریان ایده‌جکی چرچیوه‌یی تشکیل ایدر .

أوروپاده ، بعضیاری ، بواتحاد وتعاونی انکار ایده‌

مدکلرندن آنك اقوام اسلامیه‌نك بولندیغی قدمهٔ تکاملك مقتضیاتندن اولدیغنی ادعا ایدرلر و دیرلرکه مسلمانلر هنوز قطعی بر فکر ملیته مالك دکلدرلر . بونلرك شمدیکی وضعیتی قرون متوسطه‌ده کی ملل نصرانیه‌نك حالرینه بکزه‌ر . معلوم اولدیغی اوزره ، او وقتلر ، خرستیانلر هرشیدن اول دیانت عیسویه‌یه مربوط ایدیلر . اوزمان، بر سیاح ، بر پرده ، کندی یوردنده ایدی . بر تکامل ضروری نتیجه‌سی اوله‌رق مسلمانلرده بربرندن آیری و قطعی ملیتلر تشکیل ایتدکلرنده بو اخوت اسلامیه ، یالکز ، آره‌لرنده سونوك بر میلك اثری اولمق اوزره قاله‌جق و بونك حیات عملیه‌ده هیچ بر تأثیری اوله‌میه‌جقدر . بومدعیلر ، کذلك ، علاوةً دیورلرکه ، خلافکیر اجانب اولان بو « اتحادیون » بونی اوقدرایی آکلیورلرکه، بو رابطه‌نك چوزولمسی احتمالاتنه قارشی بر عکس العمل تولیدینه چالیشیورلر یعنی پان اسلامیزمی ایجاد ایدیورلر . بولسانی قوللانانلر مقایسه ایتدکلری بوایکی دینك تکاملات متقدمه‌سنده‌کی اساسارده اهمیتلی فرقلر اولدیغنی نظردن دور طوتیورلر . انجیل منحصراً بر اخلاقیات کتابیدر. قرآن ایسه عینی زمانده بر رهبر وجدان ، برقانون مدنی و سیاسی و اجتماعیدر .

شیوعی ایله دیانت عیسـویه ملل مختلفهنك قواعد اخلاقیهسنی توحید ایتدی فقط داخل اولدیغی مملکتلرك نظامات خصوصیهسنی اصلا دکیشدیرهمدی . بالآخره بو نظامات آنجق جمعیات مختلفهنك تکاملات خصوصیهسی و احتیاجاتی نقطهٔ نظرندن تبدل ایتدی .

حضرت محمدك تدوین ایتدیکی دیانتدهکی اصول ایسه بوندن بتون بتون بشقهدر . اسـلامیت عینی زمانده بر اخلاق عالیه تعلیم و کندینه تابع اولانلرك مناسبات مدنیه و اجتماعیهلرینی تنظیم ایدر . بودیانت هریرده عینی شکلده بر محیط اجتماعی خلق ایدن بر « کل واحد » در . بوندن بویله ، جمعیت اسلامیه ، هرمملکت و قطعهده ، بویلهجه ، قرآن و سـنت طرفندن چیزیلن خطوط دائرهسـنده ایاریلیهجکدر .

احتیاجات محلیهنك اختلافیله الی نهایه تنوع ایدن تفرعاتدن صرفنظر اساسات اصلا تبدل ایتمز وجمعیت حالنده یاشایان مسلمانلر بولندقجه دوام ایدر . بواعتبار ایله دیانت موسویه بزه شایان نظر برمثال ارائه ایتمکدهدر . یهودیلر ، أوروپا ملتلری ایله بر صورت قطعیهده قارشدیلر ؛ عدد لریده پك آزدر ، بر چوق مظالمه ده کرفتار اولدیلر . بونلردن صرفنظر ، یهودیلرك تابع بولندقلری قوانین

اجنبیه ایله برابر ، قوانین موسویه‌ده الآن معمول بهدر.

منشائی دیانت‌اولان قانونلری برطرفه براقه‌لم و اساسی منحصراً قواعد مدنیه‌اولان فرانسه کبی بردولتك مدونات حقوقیه‌سنه باقه‌لم . نه کوره‌جکز ؟ بو عظمتلی مبنای حقوقینك تمامی و دیرکلرینی تشکیل ایدن قواعد کلیه‌نك رومالیلردن وحتی جرمنلردن توارث ایتدیکی تظاهر ایدر. شوراسی بارزدرکه بر جمعیتك تشکلنه بادی اولان قوانین اصلیه او جمعیت ایله برابر دوام ایدر واو پایدار اولدقجه باقی قالیر . مسلمانلره کلنجه : هر نه زمانکه بر مسلمان جمعیتی‌دنیاده قاله‌جقدر ، او ، کندی حقوق موضوعه‌سی اساساتی قرآنك وضع و تدوین ایتدیکی قواعد کلیه‌دن استنباط ایده‌جکدر . تکرار اویانوب مدنیت جدیده‌یی اقتباس و کلیات قوانینی اصلاح ایدن مسلمان مملکتلری بزه ، ذاتاً ، بو منظره‌یی ارائه ایتمیورلرمی ؟ ترك ، مصر و حتی تونس‌حقوق موضوعه‌سی متون‌عتیقه‌نك احیاسندن بشقه برشیٔ دکلدر . بناءً علیه محق برصورتده دیه‌بیلیرزکه مسلمانلر اجتماعی و مدنی نقطهٔ نظردن هر یرده بر برینه بکزه‌یان محیطلر ترکیب ایدرلر . ایشته بین‌المسلمین جاری اولان اخوت فعلیه و هر زمان موجود اولان و بوندن بویله‌ده دوام ایده‌جك اولان حقیقی اتحادك سبب وجود

و قیامی و اك طوغری شرح و تفصیلی بودر . بونك ایچوندرکه شمالی آفریقا مسلمانلرندن بری هندستانه کیده‌جك اولورسه اوراده عقیده‌سنه اشتراك ایدن آدملرله مجتمعاً عبادت ایتك ایچون یالکز جامعلر دکل ، کندی صمیمی اعتیاداتنه ، افکار اجتماعیه‌سنه ، اجدادندن مدور ، مادرزاد و غیر قابل تعریف خاصیتلری ده بوله‌بیلیر . اوراده ، قوانین مللك قاریشقلقلرندن و کوجلکلرندن قطع نظر ، کندینه اویغون کلن جماعت ایچنده أولنه‌بیلیر ، زوجه‌سنی تطلیق ایدر ، میراثه قونار ، اولادی اوزرنده‌کی حق وصایتی استعمال صلاحیتنی حائز اولور ، هبه کبی تصرفاتده بولنور ، الی آخره ، خلاصه ، کندی حیات خصوصیه‌سی ایچنده قیپردانه‌بیلیر . بو آدم ، اورالرده ، هپ کندی یوردنده ، کندی قرداشلری ، خویشانی آره‌سنده‌در . بو اخوت بر چوق عصرلرك محصله‌سی اولوب آنی مسلمانلری توحید ایدن قانون ، تا یوم تدوینده تأیید ایتمشدر . بواخوت غیر قابل انفراسدر چونکه مسلمانلق مسلمانلر ایچون ابدیدر . ایشته بو ملیت حسنك اصلا تبدیل وتغییره موفق اوله‌میه‌جنی بر حسدر .

اسکیدن بری ، اساساً ، کرهٔ زمین اوزرنده ساکن مسلمانلر مختلف قومیتلر تشکیل ایدیورلردی . بواقوامی

چوق وقتلر بربرینه خصم امرا اداره ایتمکده ایدیلر . اسکیدن بری آفریقاده فاسلیلر ، جزائرلیلر ، تونسلیلر ، مصرلیلر ، أوروپا و آسیاده ترکلر ، عربلر ، هندلیلر ، چینلیلر بربرندن آیری ملیتلر بولونمق حیثیتیله کندیلرینه خاص اولان تکامله و الحاآت تاریخیه یه اتباعاً یاشیورلردی. بو حال ، بو ملتلرك مسلمان اولمق اعتباریله او عظیم حس تعاون و اتحادلرینه مانع اولدیمی؟ بو حس اتحاددرکه آنلری هرشیئك فوقنده ، کائناتده امثالی اولمیان معظم بر قوتله ده ـ راسیون اوله رق طوپلیور . اسلام ملتلرینك پك اوزون سورن اویقولرندن اویانمه لرینه و مخمورلقلرینی اوزرلرندن سیلکمه لرینه تصادف ایدن بوکونده بتون مسلمانلر بر برلرینی استجوابی الك برنجی وظیفه اتخاذ ایتمشلردر. بونلر، اتخاذ اولنه ـ جق خط حرکت و یکی فعالیتلری حقنده بربرلریله طانیشیورلر. بومسلمانلر ، ممالك اسلامیه ده ترقی یی ترویج ، خرافاتی امحا ، تنظیمات و اصلاحاتی ترغیب ایدن علمانك سوزلرینه عطف سمع اعتبار ایدیورلر . مصر علماسندن مرحوم شیخ عبدونك تلقینات و تعلیماتنك بتون دنیاده نه قدر بیوك براهمیت آلدیغی معلومدر . غایت کوزل بر آلت تعارف اولان عربجه سایه سنده ، هریرده ، مسلمان ارباب دانشی، ایسته ر هنده ، آفریقاده اولسون ، ممالك اسلامیه نك

هر برنده ، هر نه کتاب ، رساله ، غزته باصیلیرسه جمله سنه واقف اولیورلر .

الیوم مسلمانلرك علاقه‌دار ایدن بتون مسائل مختلفه‌یی تدقیق ضمننده تام و مکمل بر کتاب نشری صورتنده بر تشبث مبرورده بولنان جلال نوری اسلام تیقظ و انتباهنه عظیم بر ویرکو ایله کلیور . اثر ، فکر مزجه ، بوماده‌یه دائر اولان مؤلفاتك برنجیسیدر . بین الملل تحدث ایدن اختلافاته دائر بر طاقم معلومات غایت قطعی و آهنکدار بر اسلوب ایله بو کتابده جمع ایدلمشدر . ملل اسلامیه‌نك احتیاجاتی ، تکامله اولان میللری ، اوروپالیلر ایله وقوعبولان تماس نتیجه‌سی ، اجراسی لابد اولان تبدلات و تجددات هرایکی نقطهٔ نظردن مؤلف طرفندن دوشونلمش و تعقیق تعلیم و تربیه ، أوروپا اصوللرینك تطبیقی ، اجتهاد ، مستعمرات اصوللری و امپه‌ریالیزم کبی قضیه‌لر تدقیق ایدلمشدر . غایت مفید معلوماته و وقوفه استناداً قلمه آلنمش اولان بو کتاب تام وقتده کلیور . بونك بر عربجه‌سی نشر اولنورسه مؤلفنه ـ آچیقجه ـ بیوك بر موفقیت احرازایده‌جکنی سویلکده تردد ایتمه‌یز . وشوکا قانعزکه بوجلد کسب معارفه و مادی وفکری تعالی‌یه ساعی اولان مسلمان قرداشلرمزه‌پك بیوك بر خدمت ایده‌جکدر .

علی باش حانبه

هند مسلمانلری

و

پان اسلامیزم

بو اثر لطیفك مؤلف ذی اقتداری بر هندلی مسلمان نقطهٔ نظرندن پان اسلامیزم دنیلن جریان حقنده بر قاچ صحیفه یازمه‌یه بنی دعوت ایتدی . جلال نوری کبی بر دهای محیط صاحبی اولان بر محرر طرفندن وقوع بولان بو دعوت بنی پك زیاده متأثر ایتدی ، بونی بربیوك شرف تلقی ایله تعاقب ایده‌جك سطرلرده ، اسلامك استقبالنده پك بیوك بر تأثیر و نفوذ اجرا ایده‌جك اولان هند اهل اسلامنك پان اسلامیزمی نصل آکلادقلرینی موضوع مباحثه ایده‌جکم .

لغت و اشتقاق نقطهٔ نظرندن تدقیق ایدیلیرسه « پان اسلامیزم » کلمه‌سنك یکی اولدیغی آکلاشیلیر . بو ، خرستیان دیپلوماسیسی طرفندن احداث ایدلمش برکلمه اولوب حکومات اسلامیه‌یی دهاچابوق دوچار انقراض ایتمك ایچون بر وسیلهٔ سفیله‌در . بوکا ذاهب اولانلرجه پان اسلامیزم

دنیاده ساکن اهل اسلام بیننده غایت بیوك بر اتحاد عقدیله قوهٔ سیاسیه اولمق اوزره خرستیانلغی اورتهدن قالدیرمق دیمکدر . فاسده ، طرابلس غربده ، ایرانده ، ماکدونیاده بو « پان اسلامیزم » ترویج امله پك زیاده خادم بر معاون وظیفه‌سنی کوردی .

بو فکر ، نصرانیتی سوق و اداره ایدناره خدمت ایتمشدر . بویله‌جه ، بونلر ، فریقهٔ فکرلری اولان ارباب تعصبی مفروض بر تهلکه ایله قورقوتمشلر و بوکا چاره‌ساز اوله‌بیلمك ایچون مسلمانلری کرهٔ ارضدن و بولندقلری یرلردن قوغمه‌یی آچیقدن آچیغه آنلرك ذهنلرینه تلقین ایتمشلردر . أوروپا دول معظمه‌سی طرفندن آشاغی‌یوقاری بتون حکومات اسلامیه‌نك انقراضه دوچار ایتدیرلمسی ویا مملکتلرینك الحاقی ، و ترکیا ایله افغانستانك زوالی بقیهٔ ممالکنك ـ که ترازینك کفه‌سنده دتریورلر ـ عرض ایتدیکی حال نظره آلنیرسه آرتق بو نظریه‌نك مؤلفلری آنکله پك زیاده اوغراشمه‌یه بیله مجبور دکلدرلر .

فقط ، بونکله برابر ، کچن بر قاچ سنه‌نك دهشتلی وقایعی کائناتده‌کی بتون جماعات اسلامیه‌نك طرز حیاتنی دکشدیردیکندن أوروپانك نظریات سیاسیهٔ نصرانیه‌سنك تکرار اویانوب کویا أوروپالیلری سوپورمك حقنده‌کی بر

طاقم ترتیبات بولندیغی زمینندهکی اوهامك بر دها انتشار ایدهجکی زماندن پك اوزاق دکلز .

بووقایع، هنده ، بر انفلاق ماهیتنده ، تعاقب ایدرك عظیم بر تأثیر اجرا ایتدی ، بو حادثات نتائجی اولهرق وقوعه کلن حرکاتك ماهیتی پك عمومی و شموللیدر . مبالغهدن قطع نظر دینهبیلیرکه روسلر طرفندن مشهدك طوپه طوتلمسی ، ایتالیانك طرابلسهاینمسی ، و بالقانلرده ، متفقلرك ، ترکیایه مهاجملری ، وبونلرك لوازم ضروریهسی اولان مظالم و اعتسافات هند مسلمانلرینی بسبتون بشقه برملت ظن اولنهجق درجهده دکشدیردی . هندلیلر ایکی سنه اولکی هندلیلر دکلدر .

اتحاد اسلامی أوروپا ماکیاولیزمنك ستر ایتدیکی عقیدهٔ مضرهدن تجرید ایدر ایسهك کورورزکه بو یکی بر قوت دکلدر و عینی اسلامیت قدر اسکیدر . ایلك اتحاد اسلام درسی قرآن طرفندن ، بالذات ، تقریر ایدلمشدر : انمالمؤمنین اخوة . سرور کائنات مسلمانلرك دست بدست وفاق اوللری لزومنی امر ایله اتحاد اسلامی بر صورت علویهده تعریف بیورمشلردر . اسلامیتك تأسیس ایتدیکی اخوت عمومیه اویله عظیم و ذیشمول برقوهٔمعنویهدرکه بونك نظیری یوقدر . پان سلاویزم ، پان جرمانیزم و بوکا

مماثل « ایزم » ایله نهایتلنن مسالك ، عموماً ، عرق و نسل ویا احتراصات ملکیه اساسی اوزرینه بنا ایدلمشدر . اتحاد اسلام ویا اخوت عمومیهٔ اسلامیه ایسه عرق ، رنك و سائر موانعدن بك اوزاق اوله‌رق غیرملکی بر ماهیتی حائزدر و جغرافیا اعتباریله اولان فرقلردن صرف نظر بتون کرهٔ ارض‌اوزرنده ساکن اهل اسلامی ملت‌واحده اولمق اوزره تنظیم ایدر . استانبولده بولندیغم ایکی آی ظرفنده منور کیمسه‌لردن و رأس کارده بولنان رجالدن کوردیکم معاملهٔ وادکارانه بکا بیوك برممنونیت و محظوظیت وبردی وایجه آکلادم‌که آلتی یوز سنه کبی اوزون بر مدت أوروپا حاول و نفوذی آلتنده بولونمقله برابر ، استانبولده ، بو حس مبجل وداد و اتحاده ذره‌جه خلل کلمامشدر . ترکلرده ، ملیت اسلامیه‌یی ، طبقی ، هندلیلر کبی آکلیورلر . هندلیلر ، اول باول ، مسلماندرلر ؛ صوکره هندلیدرلر . هرهانکی طبقه و درجه‌ده اولورسه اولسون بورا اهل اسلامی ایله کوروشدیکمده بکا تأمیناً بیان‌ایتدیلرکه هرشیدن اول مسلماندرلر ؛ صکره عثمانلیدرلر.

ایشته اسلامیتك بو شمول و عمومیتی درکه آنك اك اساسلی قوت و قدرتنی تشکیل ایدر و هند مسلمانلری اتحاد اسلام غایهٔ مبجلهٔ املنك حیز حصوله

چیقمسی ایچون چالیشانلرك ایلك صفارنده بولنیورلر .

خرستیان محررلری بیلملیدرلرکه اتحاد اسلامك اقصای مقاصدی ، خرستیانلغك اسلامه قارشی روا کوردیکی بونجه وحشتلردن ، ظلملردن صرف نظر ، متجاوزانه أعمالر بسلمك دکلدر : بالعکس ، مقصد تجاوزی اولمیوب تدافعیدر و کچن حکومات معظمه‌نك بقیه‌سی اولهرق ألده قالان پارچه‌لرك استقبالده بر دها دوچار تعرض اولمامسنه غیرت ایتمکدر . بورایه قدر حکومت عثمانیه بو وظیفهٔ تدافعیه‌ده یالکز بولندی فقط بو حال بوندن صکره دوام ایتمه‌جکدر . عینی زمانده أوروپا عالم نصرانیتنك اسلامك تمامیتنه قارشی وقوع بولان مهاجماتی و أوروپا دول معظمه‌سنك آچیقدن آچیغه ویا ضمناً ترکیه‌نك بقایای ممالکنه قارشی آلدقاری وضعیت بتون اسلاملرك قلب و روحلرنده غایت درین بر تأثیر اجرا ایتمشدر . بونلر ، بو یأس و ألم نتیجه‌سی اولهرق ، هرکار و حالده ترکیه ایله مدافعهٔ نفس ایتمکه عهدوپیمان ایتدیلر . پیغمبر عالی کردارمز دیمشدرکه : « المؤمن للمؤمن کالبنیان یشد بعضه بعضاً » بوامر نبویه امتثالاً هند مسلمانلری هرنه یاپمق لازم کلیرسه ، أللرندن نه کلمك ممکنسه یاپوب ترکلر ایله چالیشه‌جقلردر . چونکه ترکلرك سیاسهٔ سقوطنی ، هندلیلر ، کندی محو و اندراسلری

اولمق اوزره تلقی ایدرلر . بو ائتلاف خرستیان هیجان پرورلرینی تدهیش ایتمکلیدر . بونك ، برلینهر تاغبلات غزتهسنك ادعاسی کبی ، ژاپونیا ، چین و سیام (سایام) حکومتلری طرفندن عقدی تصور اولنان اتفاقله علاقهسی یوقدر ؛ کذلك بو ، روسیه چاری طرفندن ، استقبال قریبده آسیاده عرق اصفری تباه ایتمك ایچون أوروپالیلرك اجتماعندن مرکب تشکیل اولنهجق بر هیئت معظمهیه‌ده بکزه‌مز . بتون عالم مسلمانلرینك خلافت ایله توحید اعمالنه کلنجه بیلنملیدرکه شمدیلك بوندن مقصد برقوهٔ معنویه تشکیل ایدرك ستاتوقویی محافظه و اهل اسلامك ذهنی و مادی سویهسنك ترفعنه چاره‌ساز اولمقدر . اسلامیت ، حالا ، تکامل سیاست عالمده بر وظیفه ایفاسیله مکلفدر . حل و عقد اربابی آکلادیلرکه بو غایه یه طراقه انداز اولهجق طوپلرله و پارلدایهجق سونکولرله دکل دارالفنونلر و مؤسسات مالیه احداثیله واصل اولنهبیلیر . ایشته ، ان‌شاءالله ، استقبالده ، اتحاد اسلام وظیفهسنه بویله دوام ایله نائل امل اولهجقدر . استانبول ۱۲ مایس ۱۹۱۳

هندستانده ، لاهوردہ «زمیندار»

غزتهسی مدیری

ظفر علی خان

*

* *

عالم اسلامده بيوك بر انتباه حاصل اولديغنه ، آدم يتشديكى حقنده كى فكر مزه اك بيوك دليل ، بالاده نقل ايديلن ظفر على خان حضرتلرينك مقاله سيدر . بويله جدى دوشونور ، ابى كورور مسلمانلرك تكثرى ايله غايهٔ املك سريعاً تعمم ايده جكى بديهيدر . افكار سالمه سندن طولايى ظفر على خانى تبريك و حقمزده من غير لياقةٍ ابراز ايتديكى توجهاته قارشى ده عرض محمدت ايدرز .

ج . ن .

فهرس

	صحیفه
مقدمه	۳
اسلامیت حقنده مطالعات عمومیه	۱٤
ایکی نوع مدنیت : صناعی و حقیقی مدنیت	۲۵
اجتهاد مسائلی	۳۸
حکومت اسلامیه	۵۸
حال‌حاضرده مسلمانلر :	
عربلر	٦۹
ترکلر	۱۰۰
اسلام آره‌سنده تفرقه	۱۱۵
هندلیلر ، چینلیلر ، مالزیالیلر	۱۲۵
استطراد : انکلیز مستعمرات اصولی	۱۵۰
کوچك مسلمان جماعتلری	۱۵٤
شیعیلر ، ایرانیلر و سائره	۱۵۷
مسلمان آنارشیسی	۱٦٦
استطراد : تدنیات دینیه	۱۷٤
أوروپالیلرك استعمار اصوللری :	
دوقتور کوستاو لوبونك فکرلری	۱۸۵

سقاوه‌ن بلونتك مصرليلره مكتوبی	۲۱۱
استطراد : حق استعمار	۲۳۳
أمپه‌ریالیزم پولتیقه‌سی :	
انكلیز ، آمریقا ، روسیه ، فرانسه ، ژاپونیا ،	
آلمانیا ، اتفاق مثلث سیاستاری	۲۴۲
اسلام ، افكار مفرطه و ملل محكومه	۲۸۳
اساساً موجود اتحاد اسلام	۲۹۶
اسلام و تردیات	۳۰۳
مؤسسات مشتركهٔ اسلامیه :	
مسئلهٔ خلافت	۳۰۶
حج مسئله‌سی	۳۱۲
معارف عمومیهٔ اسلامیه	۳۱۶
ادبیات اسلامیه و سائره	۳۱۹
اسلامیت و بغض نصرانی	۳۲۲
اسلامیت و حقوق دول	۳۲۵
استطراد : اتحاد اسلام	۳۳۳
غایهٔ امل :	
مسلمان ره‌نه‌سانسی ـ پروغراملر	۳۴۴
عرض اعتذار و استرحام عفو	۳۵۴
خیال دكل ، حقیقت (سلیمان نظیف بكك)	۳۵۶

ياوز سلطان سليم ، باربا روس، كمال ، عبدالحق حامد	٣٦٤
اتحاد اسلام (نامق كمالك)	٣٦٥
عبدالحق حامدك تقريضى	٣٧٠
جواب	٣٧٣
مصرلى محمد فريد بكك تقريضى	٣٧٥
پروفسور دوزينك مترجمنك فكرى	٣٧٨
اتحاد و اسلام (عبدالعزيز جاويش افنديمك)	٣٨٠
أوروپا و اتحاد اسلام (على باش حانبه افنديمك)	٣٨٨
هند مسلمانلرى و پان اسلاميزم	٣٩٦

استانبول
باب عالی جاده‌سنده

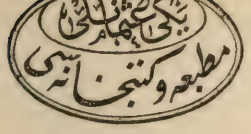

اقدام
مطبعه‌سی صرمسنده

صاحبی : اوغانسی آزناوور

درسعادتده، طبع اولنان ترکجه ، روجه ، ارمنیجه و فرانسزجه یومی و هفته‌لك باالجمله غزته‌لره آبونه قید و ایسته‌نیلن محله منتظاً ارسال ایدر. غزته‌لردن برینك تعطیلی ویاخود صاحب آبونه طرفندن تبدیلی آرزو اولندیغی تقدیرده یرینه دیکر بر غزته ویا کتاب ارسال‌اولنور. § فن طبعك ترقیات‌حاضره‌سنه موافق صورتده هرلساندن اعلانات ، قامبیال ، قارت دو وزیت ، قارت آدرس و سائره ایله مکاتبه و تاجرلره متعلق اوراق طبع ایدیلور . § کتب عتیقه و جدیده کتبخانه‌مزده موجود اولوب سپارش وقوعنده ایسته‌نیلن محله منتظماً ارسال اولنور .

کتبخانه‌مزده بولنان آثاردن بعضیلری

پاره	غروش		محرری
۰۰	۵	کندی نقطهٔ نظرمدن حقوق دول	جلال نوری بك
۰۰	۵	تاریخ تدنیات عثمانیه	
۰۰	۵	شمال خاطره‌لری	
۰۰	۱۰	مقدرات تاریخیه (تکرار طبع اولنمقده‌در)	«
۰۰	۲	بالادن برسس‌عبدالحق‌حامدبکك خط دستیله یازلمش برمنظومه	
۲۰	۲	عبدهٔ ابلیس	عیاندن نوری بك
۰۰	۱	ویقتور هوغونك برمکتوبی	سلیمان نظیف بك
۰۰	۲	مدحت پاشا (منظوم)	فائق عالی بك
۲۰	۲	فانی تسلیلر (مجموعهٔ اشعار)	

٠٠	١	لهجة الحقائق	عالى بك مرحوم
٠٠	٥	طامات (مجموعهٔ اشعار)	جناب شهاب الدين بك
١٠	١	عالى ماجرالر ـ هيبهاه سلطان وزوجى	سامح فتحى بك
٢٠	٢	منهاج حكمت اداره	عبد الغنى سنى بك
٠٠	٥	يمن يولنده (مصور)	
٠٠		تاريخ مدنيت (قرون وسطى)	
٠٠	١٠	« « (« اخيره)	
٠٠	٣	عالم لطيفك موجوديتى	اسماعيل فتحى بك
٠٠	٤	حيات ابدى ياخود فسفهٔ ارواح	
٢٠	١	قلب ملكوت (عبيداه سمرقنديلك)	
٠٠	٢	حكومت بشر ياخود عرفان وكمال	
٠٠	٢	قبلة الانفس و قطب الاقطاف	
		كيم ايمش؟	
٠٠	٥	نظم و اشكال نظم ١ـ٢	طاهر المولوى بك
٢٠	١	تاريخ اسلام صحائفندن	
٠٠	٢	دستاويز فارسى خوانان	
٠٠	٥	تشبث شخصى (مصور ملى و مزاحى رومان) «	
٠٠	١٢	اقوام السير (سيرسنيهٔ جناب رسالتپناهى يه عائد)	يوسف سعاد افندى
٠٠	١	زوجنه خوش كورونمك نه قدر قولاى ايمش؟	ا. آزناوور افندى
٠٠	٥	كندى كندينه فرانسزجه اوكرنمك اصولى	
٢٠	١٢	قافقاس تاريخى (خريطه لى و رسملى)	عزت بك
٠٠	١	أوربقالرم قافقاس تاريخى ذيلى	«
٠٠	٣	سنباستان موسيقى (مجموعهٔ اشعار)	فيلورينه لى ناظم بك
٢٠	٢	مرات قانون اساسى	عمر ضياالدين افندى
٠٠	١	يكى رؤيا تعبيرنامه سى (غايت اسكى بر كتابدن مقتبس)	
٠٠	٤	جفتلك رهبرى ـ تقويم زراعت	مسعود رمزى بك
٠٠	٢	ادباى جديده (مصور)	
٠٠	٢	حريت مارقه لرى (ال ايشلرى ايچون)	
٠٠	٢	مشروطيتده پوليس ١ـ٢	حسن نشأت افندى

اجتهاد

مملکتمز ده حریت فکریه یه خادم یکانه غزته‌در . مقصدی، غایهٔ املی ترکلرك و علی العموم مسلمانلرك مادی و معنوی ، روحی و حسی سویه‌سنی ترفیقدر . انقلاب فکریمزده عبدالله جودت بکك منتظماً نشر ایتمکده‌اولدیغی مجموعه‌نك بر موقع مخصوصی واردر . بو نفیس مجموعه شمدیه قدر غایت مهم مسائل اجتماعیه و سیاسیه‌یی موضوع بحث ایتمشدر . عبدالحق حامد ، سلیمان نظیف ، جناب شهاب‌الدین ، جلال نوری بکلر « اجتهاد » ه قیمتدار مقاله‌لر ویرمشلردر .

تاریخ اسلامیت

پروفسور دوزینك پك مشهور اولان (تاریخ اسلامیت) ی ایکی جلدده دوقتور عبدالله جودت بك طرفندن لسانمزه ترجمه ایدلمشدر . « اتحاد اسلام » جلدی آنجق دوزینك تاریخنی ایجه اوقومق صورتیله آکلاشیلیر .

İleri, Celâl Nuri

جلال نوری

İttihâd-ı İslâm ve Almânyâ

اتحاد اسلام و آلمانیا

کریزکاه . — اثنای سفرده کوردیکم ایکی انموذج . — آلمانیا اسنان عسکریه داخلنده در . — مصر . — قفقاسیه . — ایران . — تاریخده مستعمرات عصری . — مبارزهٔ حیات و حیات ایچون ائتلاف . — آلمانیا وحکومت عثمانیه . — آمریقا . — ژاپونیا . — جنوبی آمریقا . — ایرلاندا . — افغانستانك افتتاحی . — یأجوج مأجوج . — صلح عمومی . — روم ایلی . — قاطبه : سورهٔ جلیلهٔ فتحك شمدی آکلاشیلان معناسی .

استانبول

یکی عثمانلی مطبعه وکتبخانه سی

محرم

۱۳۳۳

اتحاد اسلام و آلمانیا

« اتحاد اسلام » ه ذیل

مقدمه

تاریخ ، دائرهٔ متمادیه‌سنك ایچنده دوندیکجه بعض نقاطه ، مراحله تصادف ایدر ؛ آنـدن صکره ، بر مدت ایچون سیری دکیشیر . عالمده بر تبدل و تجدد حاصل اولور . هیچ بر قوت، هیچ بروقعه بو انقلاباتی منع ایتمك قابلیتنده دکلدر. علی‌الاکثر، بو کبی مراحله وارلدیجه حادثات عظیمه وقوعبولور . مقصدمز فلسفهٔ تاریخ تطبیقاتی یاپمق اولمیغندن بورادہ مدعامزی توضیح ایچون امثـله و ادله ایراد ایده‌جك دکلز . یالکز شـوراسنی سویلك ایستهرزکه محاربهٔ عمومیه‌نك اعلانی وآنـدن تقریباً اوچ آی صکره سلطنت عثمانیه و بناءً علیه ملت اسلامیه‌نك بو جریان عمومیه دخولی تاریخك شاهدی اولدیغی انقلابات عظمادن بریدر. بو رأس تاریخه نصل کلندی ؛ نه کبی مؤثرات و سـوائق ایله عالم اسلام و ظالملری چاریشدیلر ؛ بدایتنده بولندیغمز بو حرکت مهیبه استقبالده نه کبی بر وضعیت جدیده‌یی احداث ایده‌جکدر ؟

بو حادثات نه‌دن کچن سنه اولمدی ؛ ویا کله‌جك سنه‌یه قالمدی ؟ معرکهٔ حیاتده اسلامك طوتدیغی موقع هانکیسیدر ؟ بوجهادده کیملر اسلامك ظهیر و دستکیری ، کیملر خصم و خلافکیریدر ؟ اتفاقلر ، ائتلافلر نصل میدانه کلمشدر ؟ بونلرك ماهیتی نه‌در ؟ نه‌ایچون اوزون برمدت وضع لاقیدیده طوران ، اوچ «پومه‌رن»لی نفرك کمیکنه دکه‌یه‌ن شرق مسئله‌سنه بیکانه قالان آلمانیا . بو کون ، صیقی بر وفاق ایله اهل اسلامك مددرسی اولیور ؟ شبهه‌سز درکه جهان ، الیوم ، بر بیوك بحران کچیرمکده‌در . پك یقین بر استقبالده خریطهٔ عالم کبی شرائط حیاتیهٔ امم‌ده دکیشه‌جکدر . حکومت عثمانیه و سلطنت اسلامیه‌نك بو تقلباتده موقعی نه‌در ؟ ماضیده ایدیلان خطیآت نوع بشری بو کونکی کرداب خطرناکه طوغری سوروکلدی . بوندن بویله نصل بر تیقظ و تبصر کوسترلمیدرکه عینی تهلکه‌لر بر دها سرزدهٔ حدوث اولمسون ؟ ایشته شو استفهام نقاطی بوکون کرهٔ زمین اوزرنده بولونان عامهٔ بشری مشغول ایدیور .

٦ جماذی الاولی ١٣٣١ ده تسویدینی بیتروب درحال نشر ایتدیکم « اتحاد اسلام » ده بر قاچ کون اول کمال دبدبه و طنطنه ایله فاتح جامع شریفی منبرندن لسان رسمیٔ شرعی ایله اعلان ایدیلان وحدت و جامعهٔ اسلامیه قضیهٔ مهمه‌سنی — ظن ایدرم که شکل قطعیٔ حاضرنده و هرکسدن اول — تفصیل ایتمشدم . آلمانیا و انکلتره‌نك ، آلمانیا و روسیه‌نك احتمال تصادمنی ، عالم اسلامك قوهٔ نائمه‌سنی ، جهانك تکاملات و تردیاتنی ، هردولتك أمپه‌رئیالیزم پولتیقه‌سنی ، اهل ایمانك ضعفنی ، خطیآتنی عجزمك مساعد اولدیغی درجه‌ده یازمشدم . روسیه‌نك استقبالنی

مملکت مذکوره یه اولان بر سیاحت تتبعیه‌مك نتیجه‌سنده نشر ایتدیکم «شمال خاطره‌لری» نده . آلمانیانك فیض وفوز حاضرینی «قطب مصاحبه‌لری» نده ، هله روسیه و انکلتره‌نك علیهمزده‌کی بو نتیقه‌سنی ۱۳۲۷ ده سلانیکده طوپلانان اتحاد وترقی قونغره‌سنه ویردیکم مخطرهٔ مطبوعه‌ده تطویله‌متجاسر اولمشدم. غزته‌جیلرمز روسیه‌ایله اتفاق ایلریه سورر وسر آمدلرمزدن بری علی العجله روسیه‌یه بوغازك مدخلنده بر نقطهٔ عسکریه ترکی توصیه‌ٔ بر رساله نشر ایدرکن اووقت مدیریتنده بولندیغمز «ژون‌ترك» ده بر لسان عنیف‌ایله بونك عکسی بر بولتیقه التزامی لازم کلدیکنی یوزلرجه مقاله ایله اعلان ایتمشدك .

زمان بزه حق ویردی . مجلد تاریخ ایستدیکمز بر فصلی احتوا ایتدیکنی بزه بیلدیردی . غایهٔ املمز عرفهٔ حصولنده‌در . ایشته اتحاد اسلامك یکی داخل اولدیغی بو صفحه‌سنده‌کی ماهیتنی، اعداسنك تزلزل شوکتنی، متفقلرینك تعالیٔ نفوذینی کوسترمك ایچون حسیاتدن برخیلی تجرده شو مخطره‌ی یازییورز .

اثنای سفرده کوردیکم «بیوك ـ بریتانیا وایرلاندا ایکی انموذج متحد قراللغنك و دکزلرك

اوبر طرفنده‌کی الکلرك قرالی ، هندستانك ایمپراطوری ، دین و ایمانك حامیسی [*] حشمتلو بشنجی جورج حضرتلرینك «دکزلرك اوبر طرفنده‌کی» مستملکه‌لرندن برنده، لطیف و تاریخی برشهرده، یاپه یالکز طولاشیوردم. بالطبع شهری ، یولاری ، میدانلری بیلمیوردم . اثنای تنزهمده قارشمه مسلح بر نوبتجی چیقدی و عسکری بر طور ایله: — «طور ! » دیدی . توقف ایتدم. چالینان ایصلیق اوزرینه یانمه بر ضابط کلدی . مکرسه بیلمیه‌رك طولاشدیغم بر اردوکاه ایمش . سطحی بر استجوابه دوچار اولدقدن صکره ملازم ، اکر آرزو ایدر ایسه‌م و یانمده فوطوغراف ماکنه‌سی ده یوق ایسه قرارکاهی کزه‌بیله‌جکمی و شوقدر وارکه بکا بر کوچك ضابط ترفیق ایدیله‌جکنی سویلدی . کمال ممنونیتله تکلیفی قبول ایتدم .

بر ایکی ثانیه توقفدن صکره کنج ، یاقیشقلی، سوسی

---

[*] حضرتك لقب رسمیسیدر .

زیاده بر ملازم ثانی عسکرجه بر سلام ویره‌رك رفاقتمه تعیین ایدلدیکنی بیلدیردی . طوپلری ، قوغوشلری ، نشانکاهلری ، بیمکخانه‌یی ، ایچکی ایچیلان « قانتین » ی ، زندانی ، جبخانه آنبارینی ، خلاصه اردوکاهك کزدیر- یله‌یله‌جك بتون اقسامنی کوسترددی . قارشیمزده‌کی نهر مهیبه ناظر تراچه‌ده طوردق . ملازمه اخرت سؤالارینه شبیه بر طاقم شیلر صوردم . صفوتلی بر لسان ایله رهبرم بکا اردودن فنا حالده شکایت ایتدی . کندیسی هیچ بر پرده دیکیش طوتدیره‌مدیغندن بالضروره عسکر اوجاغنه کیرمش . جهانك نه قدر سرسریسی وارسه کوردیکم اردوکاهده بولنیورمش. حسیاته، معنویاته‌کلنجه: اوراسنی صورمایکز . محاربه ، تعلیم ، ادمان و ممارسه ، مانورا ، نوبت ، خدمت اولسه عسکرلك پك ایی ایمش . بناءً علیه قرال حضرتلرینك اردوسی بیکده ، ایچمکده ، چای و ویسکی جنبشلرنده ، اوسولی البسه وسرپوشلری کیبوب کچید رسمی یاپمقده ، قشله داخلنده تشکیلی ایتدکاری قلوبده‌مرعسکردن پك پارلاق ایمش. تعلیمك چوق کلدیکنی احساس ایتدکلرنده ضابطلرهمان برتعبیه موفقیتی کوسترلر و قرارکاهلرینی تعلیم میدانندن اوتل ویا غازینوصالونلرینه

نقل ایدرلرمش . . . پاره‌یی دها بول ویرن ، خدمتی دها آز اولان براردو وارسه بو (مه‌رسه‌نه‌ر) کروهی بهمه‌حال آکا التحاق ایده‌جك . انکلتره‌نك تمامیتی ایسه ذاتاً من الازل تحت تأمینده . کیم جسارت ایدوب « آلبیون » ه طوقونه‌بیلیر ؟ بوراده تفصیلی بی معنی اولان بو کبی سوزلری تام قرق‌بش دقیقه دیکله‌دم . آیریله‌جغمز اثناده کندیسندن زیاده‌سیله استفاده ایتدیکم ملازم افندی‌یه دیدم که : ـ عزیزم! «قانتین»ی مع التأسف قاپالی کوریوم. اکر آچیق اولسه ایدی شرفکزه بر قدح ایچه‌جکدم . اوتله عودتمده بو شرفه رفع تمنیات ایده‌جکم . لطفاً شو پاره‌یی آلیکز. «قانتین» آچیلنجه سزده بنی تخطرله باده. نوش اولیکز .

حمیتلو ملازم افندی الـ تربیه‌لی قهوه غارصونلرینه رشك آور اوله‌جق بر ادا ایله رکوع ایتدی و اوزاتدیغم اون غروشلق سکه‌مز جسامتنده بر نقد پارهٔ سیمینی شکران فراوان ایله آلدی .

* * *

برسفره‌ده بش آلمان ایله یتمش بش دفعه طعام ایتمشدم. رفقادن ایکیسی ظرفادن، اینجه‌فکرلیلردن، ارباب استهزادن ایدیلر.

دیکر ایکیسی ایسه (قاری، قوجه) پروسیالی چفتلك صاحبلری اولدیغندن نکتهدن بك چوق آکلامیورلردی. یاشلری ده کچکین ایدی. بر کیجه، برمعتاد، لطیفه یه باشلادق. استخفاف پرور رفیقلردن بری عسکرلکك فنا بر شیئی، ملیت پرورلکك ده محکوم زوال برسخیفه اولدیغندن ودها بوکبی افراطپرورلکلردن ـ غیرجدی بر صورتده ـ بحث ایتدی. سوزلرك عن قصد سویلندیکنه بش یاشنده کی بر چوجق بیله شبهه ایده مزدی. بونکله برابر اللی یاشنی خیلی کچن پروسیالی پر تهور، پرخشم، آیاغه قالقدی: ـ بویله لطیفه اولماز. کندمی فرانسه ده ظن ایدیورم. بوکبی سفسطه لر انحطاطه دلالت ایدر. یانمزده کنج کیمسه لر اوله بیلیر. بو موضعده بویله شیلر سویلنمز. بو کون بنم نخبهٔ املم پروسیا قرالینك آچه جغی بر محاربه ده اولا الله رضاسی وثانیاً آلمانیایی قورتارمق ایچون شهید کیتمکدر. (ألنده کی باردانمی بر آز قاباجه ماصه نك اوزرینه اوره رق) سنك سویلدکك بو ترهاته بزم آلمانلر اهمیت ویره جك اولورسه «بره سلاو» ه یارین پارسدن بروالی کلیر؛ سن ده بوراده مرفهاً اوطوره جغنه مارسلیاده فرانسز سواری حیوانلرینی نعللارسك. دیدی.

زوالی ارقداشم هر فون [....] نك كوزلرینه قان استیلا ایتدی . اسكملهسنه سینهن حرمی ایسه قوجهسنك هرسوزنی باشنی اكمك صورتیله تصدیق ایدیوردی . بر دقیقهٔ غلیانده پروسیالی :- قاری! بنم یانمده مرفهاً بولونمهدن، یاشامهدن ایسه وطننه بیوك بر خدمت ایدرك پارس میدان محاربهسنده شهید اولمش بر آدمك ماتمی طوتمق سنك ایچون دها شان آور دكلیدر ؟ دیه زوجهسنه ایچندن چیقلماز بر سؤال ایراد ایتدی . قادین بر آن بیله تردد ایتمهدن مرد و متین بر ندا ایله : - یا ! دیدی .

شو ایكی قصهیی محاكمه و مقایسه ایدهجك اولورسهم قارئلرمه قارشی نزاكتسزلك ایتمش اولورم. یالكز شونی سویلیهیمكه نه آلمانیالی محیم مملكتنده، نهده تصادفاً كندیسنی طانیدیغم ملازم ثانی او واسع بریتانیا امپراطورلغنده بر مستثنا تشكیل ایتمز . هر ایكیسیده برر انموذجدر . اكثریتله آلمانلر پروسیالی ارقداشمه ، همان علی العموم انكلیز عسكرلریده اون غروش بخششی اوچ كوچ ، درت تشكرله آلان ملازم افندیلره بكزرلر .

آلمانیا اسنان عسکریه داخلنده در .

ابن خلدوندن بری ائمهٔ تاریخ افراد کبی ملتلرده صباوت، شبابت، شیخوخت و افول دوره‌لری تعیین ایدرلر. بو مطالعه یاکلش دکلدر. واقعا ابن خلدونك بو دوره‌لر ایچون تخیل ایتدیکی سنه‌لر طوغری دکلسه‌ده، هر حالده، امم و اقوام طوغار و ئولور. رومانك، بابلك، نینوانك اوج شوکته چیقدقلری وقت انکلتره آطه‌لری قورد جمهوریتلرینك، فرانسه تروغلو-دیتلرك مالکانه‌سی ایدی. ائرلرمك برنده فرانسه بر معتوه، انکلتره بر اختیار، آلمانیا ایسه بر نوجواندر دیمش و بو ملتك تام اسنان عسکریه داخلنده بولندیغنی توضیح ایتمشدم. بو مطالعه‌یی وقایع تأیید ایتدی. آلمانیا، اسلام ایله برلشه‌رك آنغلو-ساقسونلره، اسلاولره، فرانسزلره قارشی کلیور. مجادلهٔ مهیبه‌سنده موفق بالخیر اولورسه انسانیت بوندن متنفع اوله‌جقمی؟ یوقسه ائتلاف مثلثك

استعلاسی بشرك ترقیسی نقطهٔ نظرندن دها زیاده شایان آرزومیدر ؟ شو ایکنجی شقی کمال اعتماد ایله رد ایدرز . انکلتره و فرانسه ـ که دنیانك مستعمراته صاحب اك بیوك ایکی دولتیدر ـ میدانه کتیردکلری آثار کمالدن صرفنظر وجودلری ایله بشرك سویهٔ مادیه و معنویه‌سنی بك زیاده تنزیل ایتمشلردر . فی‌الواقع پارسده ولوندره‌ده ، برمحفل ادبیه ویاخود کیمیاخانه‌ده رتبهٔ علمی‌اصعاد ایده‌جك بر قاچ فرانسزه ، بر قاچ انکلیزه تصادف اولنور . فرانسزلر بك ظریف ادبیاته، بك زیاده جالب دقت بدیعیاته مالکدرلر. فرانسزجه، یوکون لسانلرك اك اینجه‌سی، اك قطعیسی ، اك کوزلی اولمشدر . انکلتره ـ کندی أوی داخلنده ـ حریتی هربردن زیاده تقریر ایتمشدر . انکلیز ادبیات و صنایعی فرانسه‌نککندن بك کری قالماز . شه‌قسپیر ، میلتن ، نیوتن ، قارلایل ، ستیفنسن انکلیز ؛ قورنه‌ی ، مونته‌سکیئو ، لامارتین ، لاووآزیئه ، پاستور فرانسزدرلر . فقط ، دیوان تاریخ حضورنده محاکمه‌لری اجرا ایدیله‌جك اولورسه عجبا بو ایکی ملت ـ ومتفقلری روسیه ـ دها زیاده خیرمی ، یوقسه شرمی ایشله‌مشلردر؟ انکلتره‌نك ۳۷۵ ، فرانسه‌نك ۵۰ ، روسیه‌نك تقریباً

١٢٥ مليون اسيری واردر . بو يكون سكنهٔ جهانك نصفی درجه‌سنده‌در . ظريف وشعشعه‌دار ماضيلره ، علوی و نجيب غايه‌لره ، هردرلو حقوقه مالك اولان نصف بشری بر كابوس متمادیٔ بيداد آلتنده طوتمق ، انسانيتی أزمك ، قابليتنی سوندورمك ، عزت نفسنی قيرمق ، قوتنی هدر ايتمك كبی ارتكاب اولونان جنايت مدهشه‌نك كناهنی عجبا ميدانه قونان برقاچ اثر صنعت سيله بيليرمی؟ بونده مترددم . روس ، فرانسز ، انكليز شوكتنك ادامه‌سی بشرك اضمحلال متماديسيدر . ظواهره قاپيلميه‌لم : شو اوچ دولتدن ايكيسی بوش غوغالر ايچنده اوقدر هبای قابليت ايتمشلردركه آرتق بونلرك ساحهٔ مدنيتده كوره‌جك ايشلری ، اوينايه‌جق روللری پك قالمامشدر . فرانسه ، قادينلری كبی ، ذريتدن قالمشدر . چوجق يتشديره‌ميور . انكلتره مالنك محافظه‌سندن بشقه بر شيله مشغول دكل . بناءً عليه نجم زمين بونلرك ألنده قاليرسه بشريت حقيقةً تردی ايده‌جك ؛ مبنای حاضر مدنيت چوكه‌جك ؛ نوع انسانيتك قابليتی آزاله‌جقدر .

محاكمه‌مزی اوزاتميه‌لم : عكس حالده ايسه اولا عالم اسلام قيود اسارتنی قيره‌جق ، حريتنی قزانه‌جق ؛ ثانياً

آلمانیا کبی بر عرق شاب بو ظفر سائقه‌سیله یکی مأثر ، یکی بدایع ، یکی خوارق ابراز ایده‌جکدر. یونان دهاسنك طوغمه‌سنی و تولمه‌سنی تدقیق‌ایدن فرانسه‌لی مشهور ادوار کینه E. Quinet شویله دیور : «دهالری، غلبه ومظفریت ایچنده اویانان ملتلر نه بختیاردر ! افکار، اشکال مسعودهٔ صنعت ، آهنك ، کندیلکلرندن ، او ملتلرك ذهننده طوغار . مسعودیت وبر فیض ساکتانه ، هر آدیملرنده آنلری تعقیب ایدر . بو ملتلر ظفر و غلبه الهیلری ، شرقیلری ایله ایلریلرلر. فقط مغلوبیت و مقهوریت ایچنده ذکالری منکشف اولان ملتلر ایسه هرنقطه‌ده بیك مشکلاته تصادف ایدرلر . نه یاپسه‌لر وقوعات و ظهورات ایله دوچار تناقض اولورلر . ای مشتریٔ خلاصکار ! بزه‌ده باربارلره قارشی بر [سالامین] ، بر [پلاته] ، بر [میقال] مظفریت کونی ویر ، بزده آتینیسز ، ممنونیت ومسالمت ایچنده آثار مسعوده و ابدزنده طوغوره‌جغز . »

اوت ! آلمان دهاسی «وایسه‌نبورغ»، «وورت» ، «سه‌دان» کونلرندن صکره درجهٔ کمال انکشافه وارمشدی. بوکونلرك قرق‌بش سنه فاصله‌ایله تکرری هنوز پك کنج اولان بو ملتده بر خواهش تولید ، بر آرزوی ابداع ،

بر قابلیت اعمار تولید ایدر. آلمانیا ، انکلتره وفرانسه‌نك خطیاتنی کورور ، آکلار و دورهٔ مستقبله‌سنده آنلری ارتکاب ایتمز . بر آز آشاغیده تطویل ایده‌جکمز قیود و شروط داخلنده چالیشیر و بوندن دکل یالکز آلمانیا و عالم اسلام ــ بتون بشریت ، حتی روسیه ، فرانسه ، انکلتره بیله ــ مستفیداولور. یکی بر دور تفیض، بر صفحهٔ نوین مدنیت آچیلیر . الحق بشریتك وضع حاضری مستحق هدم و انهدامدر .

تاریخده کوردیکمز اوزره ــ شمدیه قدر ــ بیوك انقلابلر صاحیروزانه اولیور. اك زیاده مسالمتله اجراسی مؤسسلرینك آرزوسنه موافق اولان بودیزم وخرستیانلق بیله قیلیج ایله تقرر ایتدی. اسلامیت ایسه برجهاد دینیدر. آلمانیانك قیلیجندن و تام عسکرلك اوانده بولونمه‌سندن استفاده ایله تاریخی جریانی منطقیسنه ارجاع ایتمیدر .

آلمانیا تاریخك کندیسنه تفویض ایتدیکی بو رولی ایچه مدرك اولورسه آلمان ، نمسه ، مجار ، عثمانلی ، مسلمان اردولرینك فتوحاتی ایله ، عالمك هر درت کوشه‌سنده بر صباح فوز و سلامت افتتاح ایده‌جکدر . بو وقعه ایله دکل یالکز جغرافیاده ، حقوقده ، تجارتده ، اداره‌ده ،

ادبیات و بدیعیاتده بر تجدد باشلایه‌جقدر . ١٩١٤ سنه‌سی هر حالده رنه‌سانس عصرندن ، ١٧٨٩ سنهٔ انقلابیه‌سندن دها مهمدر . یوم تکویندن بر پریٔ زمان « قلیئو » دفترینه بویله عظمتلی بر وقعه قید ایتمه‌مشدر .

خلاصهٔ مقال : رومالیلر هردرلو فیض و رفعتلرینی قارطاجه‌نك یقلمه‌سنده کوردکلری ، و : Delenda Cartago ضربی هرسوزك ، هرایشك صوکنده تکرار ایتدکلری کبی ، شمدی‌ده تقریباً یوز اللی ملیون اسیرجیدن ماعدا ، بتون انسانلر شو « دله‌ندا » امرغائبنك آرقه‌سنه فرانسه ، روسیه ، انکلتره کلمه‌لرینی قوبه‌رق ورد ایتمکده‌درلر .

مصر

عساکر منصورهٔ اسلام صحرای تیهی
کچه‌جك ، حضرت موسی برزخك
جهت شرقیه‌سنده ارض موعودی بولدیغی کبی ، بزده ،
آلمانیاده ، ارض موعودمزی عینی برزخك جانب
غربیسنده کشف ایده‌جکز. سویش‌قنالی موقتاً یقلمالیدر.
فردینان دوله‌سه‌یسك اثر کزینی بر مدت ایچون قاپانیرسه
انکلتره محبوس و موقوف وضعیتنه کیرر . انکلیز
مستعمراتنك شیرازه‌سی سوکولور . بیوك ـ بریتانیانك
قع‌شهرتی قرال جورج حضرتلرینك سرحشمتنده‌طوران
تاجی یره دهویرر . مستملکات ، چوراب سوکوکی کبی
طاغیلیر . قاپ ـ قاهره تصوری ذاتاً طوغمه‌دن ثولدی .
بونك‌کبی برموازنه ایی اوزرنده طوران بتون بریتانیانك
ماورای بحار الکالری یوم تناده مقدمه اولان قورقونج
زلزله‌لر نوعندن بر حرکت ایله کندیلکندن دوکولور .
بلکه بویله بر هنکامه‌ده انکلتره‌نك متفق ژاپونیا آنك
امدادینه قوشار . شو یقینارده [چینغ ـ تاو] ی بیوك
کلفتلردن صکره ضبط ایتمسی کبی . فقط بویله بر کونك
برده فرداسی اولدیغی وحاربهٔ عمومیه‌نك همان بوکونلرده

نهایته ایره‌میه‌جکی اونوتلاملیدر . شوراسی‌ده جای‌نظردر که هند ، آوسترالیا ، آوسترالاسیا ، هند چینی ، آفریقای غربی آنجق قنالك او بر طرفنده بولنـان بر مملکتك مستعمره‌لری اوله‌بیلیر. ژاپونیا هنوز انکلتره‌نك موقعی طوتمجق پایهٔ رشـده وارمامشدر . مستعمرات‌ده برآن تاریخیده تأسیس ایدلمشدر . بوندن بویله بیوك برموفقیتله دین تأسیس اولونه‌میه‌جنی کبی طرز قدیمنده مستعمره‌ده احداث ایدیله‌مز .

قانال طوپراق ایله طولدیریله‌جق اولورسـه آلتنده انکلتره قالمش اولور . بناءً علیه سویش بیوك ـ بریتانیانك مزاریدر .

مصرك استخلاصی، آفریقانك‌ده استخلاصی دیمکدر. هیچ بر قوت ، انکلتره‌نك بو مقهوریتی اوزرنده [قطعهٔ سودا] ده دیکیش طوتدیره‌ماز . مصری قطعیـاً نوبه ، دنجوله ، دارفور ، کوردفان ، سودان بر بر اسـارت زنجیرلرینی قیروب ، آنلری تعمیر ایتدکدن صکره اسکی ظالملرینك بویونلرینه کچیرزلر .

مصر ، سلطنت اسلامیه ـ یعنی عثمانیه‌نك بر ایکنجی نصفی اوله‌رق مختاریت تامه‌یه مظهر اولملی ، محمد خامس قاهره‌یی سـلطنت سنیه‌سـنك ایکنجی پای‌تختی بیلملی ،

آوستریا و مجارستان نصل بر (اثنیت) یاپمشلر ایسه اویله بر هیئت وجوده کتیرلملیدر .

مصرك استقلال داخلیسی و وضعیت خارجیه‌سی شمدیدن نظر تأمله آلنه‌جق ایکی مسئلهٔ معضله‌در . بو خطه ، شرائط خصوصیهٔ حیاتیه‌یه تابعدر . وضعیت جغرافیه‌سی اعتباریله ، دائما ، قوی الشکیمه بر دولته مربوط بولنمق اقتضا ایدر . شرائط مربوطیت غالب و قاهر ، اجنبی وجهانکیر بردولت طرفندن وضع ایدیلیر ایسه مصر أزیلیر. نته‌کیم بیوك - بریتانیانك ربقهٔ قهرنده شمدی ایکلیور. یوق اکر شرائطی «دیقته» ایدن حکومت عثمانیه کبی غیراجنبی و مسلمان بر متبوع ایسه مملکت حریت کامله‌سنه نائل اولور . ترکلر ، هیچ بر وقت ، بتون عمر تاریخلرنده، برایای مسلمینی اجنبی طانیمامشلردر. عثمانلیلر، اصلا، حقوق سیاسیه‌یی تحت تابعیتلرینه آلدقلری اهل اسلامدن أسیرکه‌مه‌یی عقللرینه کتیرمه‌مشلردر . اسلم طرق، مصرك سلطان وعزیزی محمدخان خامس حضرتلری، استقبالده ملتین آره‌سنده هیچ بر شائبهٔ اختلافی موجب اولمامق ایچون ، او ولایتنك اداره‌سنی ابقا و تقویه ، و ممکنسه عاصمهٔ قاهره‌ده سنه‌ده بر قاچ آی کچیرملیدرلر. مصر اردو ، دونما ، امور خارجیه ، حق قضا ، طراز

و حقوق مختلفهٔ سلطنت اعتباریله حکومت عثمانیه‌نك بر جزء متممی قالمق و اولمایدر . اون اوچ کسور ملیون مصرلی ، بش کسور ملیون سودانلی تبعهٔ شاهانه‌دن مهم قول اردولر چیقه‌بیلیر . کذلك اون یدی ملیون عثمانلی لیراسنی کچن مصر بودجه‌سنك اصلاحی ، مرابحه‌جیلر حقوقنك حد مشروعنه ارجاعی ایله خزینهٔ مصریه‌نك ـ اعتیاد سابقی وجه اوزره ـ دونمای همایونه یاردیم ایتمه‌سی و اون سنه‌ده اوچ دره‌دنوط میدانه کتیرمسی قولایلقله قابل اولور . فقط دونمای عثمانینك کسب اهمیت ایتمه‌سنه انتظاراً مصرك بحراً وقایه‌سی لازمه‌دندر . حسیاتدن تجرد ایدرك بیلملی بزکه جهانلرك درت بول آغزنده کائن اولان بو خطه ، هرزمان ، الك قوتلی دونمانك مطمحیدر . مستعمرانك آلدیغی شکل بونی ایجاب ایتدیرر . بونك ایچوندر که آلمانیا حکومتنك دها مثلا اون سنه بزه « کوبن » لر ، « برمسلاو » لرینی ویرمسی اقتضا ایدر . کذلك آلمانیانك ده منفعتی بیوك ـ بریتانیانك کسر اهمیتنده اولدیغندن آنك‌ده بو سیاسته کیرمسی ایجابات حیاتیه‌سندندر .

بوحاربه‌ده انکلتره حکومت غاصبه‌سی بتون عهودی ، فرامینی و قانالك بی‌طرفلغنی تأمین ایدن عقوداتی ییرتدی ،

آتدی . ذاتاً سندات مذکوره‌نك حرب حالنده معتبر اولمسی ایچون برچاره یوقدی . حقوق دول آنجق کتاب صحیفه‌لرنده مندرجدر . قانالك ضبط، و دها طوغریسی استردادنده احکام مذکوره‌نك قطعیاً الغاسی و مذکور جدولك ـ چناق قلعه بوغازی کبی ـ صورت مکمله‌ده تحکیمی لازمدر . کرك آلمانیا ، کرك حکومت عثمانیه آنجق بو صورتله تفوقلرینی ادامه ایده‌بیلیرلر . بو نقطه اوزرینه اولوالالبابك نظر ابتصارلرینی جلب ایدرم . شوراسنی‌ده سویلیه‌لم که سویش فرانسز شرکتی آرتق جدولك اداره‌سندن کف ید ایتملیدر. بو قومپانیا قازانه‌جغنی قازاندی ، قانال و مشتملاتی اولدیغی کبی استملاك ایدلملی ، بدلی جسته‌جسته حصه‌دارلره اوده‌نملیدر . ایشته مصرك حقوق عامه اعتباریله متبوع و متصرف حقیقیسی اولان پادشاهمزه اعاده‌سی، استقلال اداریسنك تأمینی ، قانالك تحکیمی ، سویش شرکتنك الغاسی و آلمانیا ایله صیقی بر اتفاق بحری عقدی موازنهٔ مستقبلهٔ عالمی متین بر اساسه ربط ایدر. بوندن بز و آلمانلر ضررلی چیقمایز. بونی‌ده یاپماز ایسه‌ك اسکی طاس، اسکی حمام انکلتره موقع غالبنده قالیر و بوکونکی متفقلرمز ایله برلکده دها شدتلی بر تهدید آلتنده بولونورز .

قفقاسیا

سورهٔ جلیلهٔ فتحك سر بشارتنه مظهر اولان عساکر اسلامیه قفقاسیه‌نك جنوبنده‌کی ایالاتی استرداد ایده‌جکدر. روسیه‌نك جنوبده و غربده چوکمسی بتون بر عالمك بشارت استخلاصی دیمکدر. موسقوف سلطنتنك قوای اساسیه‌سی منهزم اولدقدن صکره آلمانیا و آوستریانك بو دولتی بر صورت قطعیه‌ده أزمه‌مه‌لری متصور دکلدر. موفقیت نهائیه‌ده بو پروژه‌نك خیر حصوله چیقمه‌سنه مانع اوله‌جق هیچ بر قوت یوقدر. او زمان موازنهٔ دولیه قالمیه‌جقدرکه بوکا قارشی کلسون. قفقاسیه اقوام متنوعهٔ اسلامیه و نصرانیه و براوقرائینالی کوچك روس اقلیتی ایله مسکوندر. قریم نصفاً مسلماندر. باسارابیا اولاحدر. بتون بحرسیاه و آزاق دکزی ساحلنده آلمانلر و بولغارلر ساکندر. اوقرائینا کشور جسیمی اصلا موسقوف اولمیان و آنلره ضدیتله میدانه‌چیقان یکرمی‌بش ملیون خلق ایله مسکوندر. بیاض روسلر، موسقوف دکلدر. لهستان آن استخلاصنه منتظردر. بالطق ایالاتی آلمان، له‌ت وله‌توندر. فینلاندیا ده بر متین اکثریتی ایله بر اسوج اقلیتی اوطورر. ایدل

[وولغا] منبعلرندن اعتباراً شمال ترکاری، متنوع تاتارلر، و تعداد ایله بیتمز موغول و ترك قبائلی ـ که اکثریت قطعیه‌سی مسلماندر ـ روسیه ایمپراطورلغنك او نهایتی کلمز کشورلرنده مقیم درلر. لهستانده و قفقاسیه‌ده دول متفقه‌نك موفقیتی بوعظمتلی ایمپراطورلغك اختلالنه کافیدر. آمال و افکارده ایلری کیدیورز ظن ایدلمسون: عجبا عالمده بو محاربهٔ عمومیه قدر بیوك بر حادثه اولدیمی؟ اوحالده بوقدر بیوك بر وقعه‌نك بك بیوك بر نتیجه‌سی‌ده اولمق لازم کلمزمی؟ . . . علی العاده محاربانك صوکنده بر لهستان تقسیم ایدیلیر، بردولت عثمانیه نصف أوروپا. ئیسندن، آفریقاده کی مستملکاتندن محروم اولور، بر فرانسه هندستان و آمریقا مستعمراتنی کاملاً ترك ایدرسه روسیه‌نك اختلال ایتمسی نه‌دن استبعاد اولنسون؟ اکر آلمانیا و اورتاقلری بویله برتصفیهٔ اموره تشبث ایتمزلرسه موفقیتلری حالنده بوندن بیوك بر خطا ارتکاب ایتملری قابل اولورمی؟

روسیه حکومتی بك جسیم کشورلره مالك و عادتا قرون متوسطه دولتلرینه شبیه اولدیغندن آلمانیا کبی، فرانسه کبی، حتی انکلتره کبی مغلوبیتدن بك متأثر اولماز.

اقصای آسیاده بیدیکی ضربه کندیسنه بیوك بر تأثیر اجرا ایتمه‌مشدر . تاریخك موغول و تاتار حکومانی کبی بو دولت‌ده ، برچوق یرلردن محروم اولدقدن صکره بنه ایچدن ایچه یاپه‌جغنی یاپار ، بنه عائله مسلط اولور . آنك ایچون قره‌دکزك ، قفقاسیه‌نك ، اسلامك و جرمانیانك مدافعه‌سی اعتباریله اهمیتی عظیمدر . اکر ضربه قطعی اولمازسه عهد قریبده روسیه بنه جانلانیر ، بنه اعادهٔ شوکت ایدر . او حالده ، مصرك نصل انکلتره‌نك آمال و احتراصنه قارشی بر (صوپاپ) اولمسی لازم کلیرسه قفقاسیه‌ده دب‌شمالینك قیپردانمامسی ایچون بر قفس‌موقعنه قونمالیدر . آلمانیا ، ترکیه‌یی و دائرهٔ نفوذینه آلمجغی ممالکی یتشدیرمن ایسه بوندن طولایی کوره‌جکی جزایی روسیه‌دن کورور . ذی‌اقتدار بر صاحب سیاستمزدن طویدم :

« دیپلوماتلغی اوج بالایه چیقاردقلری متوفی بارون مارشال فون بیبرشتاین یاکلش بر سیاست تعقیب ایتدی. ایمپراطور و پای‌تخت محافلنجه بك متنفذ اولان مارشال اکر ترکیه‌نك تقویه‌سنه همت ایدوب‌ده منافع اقتصادیه‌یی اهمال ویا فردایه تعویق ایتسه ایدی ، بو کون ، دولتنه

دها عظمتلی بر متفق قزاندیره بیلیردی . روم ایلی ضایع اولماز و طبیعتیله آوستریا ـ مجارستان رنجیده ایدلمزدی . بارون، مثلا، بلاابرام و اختیار تام ایله قاپیتولاسیونلردن و سائر حقوقدن آلمانیایی واز کچیرملی ایدی . بوصورتله ترکیه‌نك حق انقاری بیور و وضعیتی اهمیت کسب ایتمکده تأخر ایتمزدی . حالبوکه بارون مارشال بودقیقهٔ سیاسیه‌یی اهمال ایدرك آلمانیانك ترکیه‌ده ساحهٔ اقتصادیاتده پیدای قدرت ایتمسنی آکا ترجیح ایتدی. امید ایدهلم که استقبالده آلمانیا بویله بر سیاست تعقیب ایتمز . »

ایران

احمد شاهك عهد سلطنتی جار نیقولانك زعم ابتدیکی کبی راجه‌لق ایله کچمیه‌جکدر. بو کنج حکمدار محاربهٔ عمومیه‌ده آلمانیا و حکومت عثمانیه‌نك مظفریتی ایله اکاسرهٔ سلفك الك بختیارلری قدر مسعود اوله‌بیلیر . اذربایجاندن وسائر ولایات فارسیه‌دن روس عسکرلری قوغولدقدن صکره عساکر عثمانیه هر حال وکارده حکومت شاهینك استقراری ایچون عرض معاونت ایدرلر . ترکلر ، ایرانیلره قارشی آغابکلك وظیفه‌سنك ایفاسنده قصور ایتمزلر . شط منصبلرندن ، ایالات جنوبیه‌دن انکلیزلر مندفع اولورلر، وقتیله اتحاده مخالفت ایتمك ایچون صفویلرطرفندن بعث‌بعدالموت‌سرینه مظهر ایدیلن شیعه‌لق ـ که تاریخه عائددر ـ طرفین ائمه و مجتهدینك طبیعتیله کوسترهجکلری بر غیرت نتیجه‌سنده ازاله اولنور . ذاتاً زمین و زمان بوکا درجهٔ کامله‌ده مساعددر . ایشته او وقت محمیهٔ قسطنطینیه‌دن بغداده ، اصفهانه ، کابله، هراته ، دهلی‌یه ، حیدرآباد دکنه سهولتله کیدیلیر و کیدن دائما بر قونفه‌دراسیون التکاسنده طولاشمش اولور .

تعمیق و تدقیق اوزون سوره‌جك اولان بعض تدنیات و تردیات نتیجه‌سنده ایران حکومتی مختل قالمشدی. عسکرسزلك سلطنت فارسیه‌یی برلقمهٔ مشترکه کبی انکلتره وروسیه‌نك دهان احترصنه آتدی. محاربهٔ عمومیه بو حکومت ایچون بر فال خیردر . منتظر و مأمول اولان ظفرك فرداسنده صیق بر اتفاق و حتی اتحاد اداری ایله ترك و عجم دولتلری باغلانه‌جق اولورسه ـ که منافع مشترکهٔ حیاتیه‌لری اقتضاسندندر ـ ترك عسکر و مأمورلرینك دلالت وارشادیله منتظم بر دولت ایرانیه میدانه کلیر . بو اتحاد اداری و عسکری مستقبل بر قونفدراسیونك اساسنی تشکیل ایده‌بیلیر . حکومت عثمانیه ، مصر ، ایران قوی بر پروسیا ، مهم بر باویه‌را ، طرز جدیده بر وورتنبرغ حالنده موازنهٔ شرقیه‌نك سهپای استقراری اولور .

مصر ، قفقاسیا ، ایران

سویش قنالنك عساکر منصوره طرفندن مروری آفریقایی ؛ آرارات طاغندن، چوروك صو و آراسدن کچلمسی ترك اقوامنك ملك مشروعنی، ایراندن روس وانکلیز عساکرینك طردی بتون عالم شرقی آچار. بو تشبث عظیم نتیجه‌سنده استانبول هر اوچ قطعه‌نك نقطهٔ التصاقی ، مرکز قوتی ، مقر مشترکی ، پای‌تخت همایونی اولور .

باشلانیلان بو بیوك ایشك صوکنده یا بو انقلاب جسیم حصول بوله‌جق ، یاخود آیاصوفیه روس کلیساسنه تحول ایده‌جکدر . فقط بو قدر واهی تصورانك تقویمنه ترازوی منطق نا مساعددر .

تاریخده مستعمرات عصری

بیوك فتوحاتك زمانی قرون متقدمه و متوسطه‌ایدی. بیوك دینارك ظهوری بیك کسور سنه اولکی اعصاره عائددر . «أیوبه»لر آرتق یازیله‌ماز اولدی. «شه‌واله‌ری» ـ فارسی‌لك ـ منحصراً بر دورده اوله‌بیلیردی. کذلك بیوك کشفیات جغرافیه آنجق ۱۵۰۰ سنه‌لرینه طوغری وقوعبولدی. هر قرن وبطن، تاریخده بر خصوصیت عرض ایدر . ایشته ۱۸ نجی و ۱۹ نجی عصرلرده مستعمرات عصری ایدی. یکرمنجی قرن میلادینك بدایتلرنده بواصولك برآز طاوسادیغنی کوریورز. فی‌الحقیقه استعمار پولتیقه‌سی کاملاً افلاس ایتمش دکلسه‌ده شدت واهمیتنی غائب‌ایتمش بولنیور. هله أوروپالی عرقلرله مسکون و دکزلرك اوبر طرفنده‌کی اراضینك اداره‌سی همان همان ناقابل بر حاله کلمشدر . بیوك ـ بریتانیا ـ بو حکمته بناءً ـ شمالی آمریقایی ، اسپانیاء وسطی و جنوبی آمریقاده کائن الکالرینی ، پورتوغال ده برهزلیایی غائب ایتدی . بنه عینی سره مبنی ـ قانادا ، جنوبی آمریقا و آوسترالیا ، یکی زه‌لاند مستملکه‌لری مادر وطندن

ادارهٔ آیرلدیلر . داخلاً مستقل جمهوریتلر شکلنه تمثل ایتدیلر . بنه بو مصلحته ابتناءً انکلتره ترانسوا آل و اورانژده چوق یورولدی . بونلره امتثالاً ـ حالا بك کری اولمقله برابر ـ أوروپالی اولیان مستعمرات عناصری ده علائم انتباه کوسترمکه باشلادیلر . بو سیلك قارشیسنه کلنمز . ظلم و بیداد نه قدر آرتیریلهجق اولورسه اولسون انتباه عمومی و کونی طوردیریلهماز . شرائط عالم ، حتی قیود اسارت بیله دکشدی .

اکر آلمانیا حکومتی فردای مظفریتنده کار قدیم استعمار پولتیقهسنه کرمی ویرهجك اولورسه مستقبلده ، انکلتره‌نك وضعیت حاضرهسنه کیرهر . ظن ایتمهیز که دوربینلکده ، هردرلو احتمالاتی درپیش ایتمکده بو قدر آثار رفعت کوسترن آلمانیا بو دقیقهیی نظر دقته آلمش اولمسون. اسلحهٔ حاضرهیی ناکافی کوروب ٤٢ لك طوپ ایجاد ایدن آلمانلر ، البته ، بوندن بویله ماضینك اسلحهٔ سیاستی ایله مجهز اولمازلر وانکشافات اقتصادیهلری ایچون دها یکی تدابیر دوشونورلر . ذاتاً بر قاچ سنهدن بری آلمانلرك کمال بصیرت ایله تعقیب ایتدکلری سیاست بو فکرده اولدقلرینه دلالت ایدیور .

مبارزهٔ حیات
حیات ایچون ائتلاف

بو کونه قدر بك عنیف وجدید برقانون، هردستورك فوقنده بر قاعدهٔ شدیده عالمی اداره ایتدی : الحکم لمن غلب . «کندی نقطهٔ نظرمدن حقوق دول» آدلی کتابمده تفصیل ایتمشدم . انسانلر، فرد اولمق اوزره . بو حیوانی دستوری براقدقلرندن جمعیت تشکیل ایده‌بیلدیلر و بوندن ترقی حاصل اولدی . بو کون ، قوی وضعیف قانونه تابعدر . جمعیت داخلنده احقاق حق ایچون سلاحه مراجعت ایدلز. بونك ایچون ضبان عمومی ومؤسسات متنوعه واردر . فقط حکومات هنوز بویله مؤسساته مظهر دکلدر : افراد مدنیدر، لکن آنلرك هیئت مجموعه‌لری ، بربرلرینه قارشی، او وضعیتده بولونمیورلر . لکن تیقظ عمومی ایله ـ شمدیلك قسماً وبر آتیٔ بعیده کلاً ـ هیاتك‌ده نائل تنسیقات اولهجنی تخمین اولونه‌بیلیر. آلمانیا وعالم اسلام ـ آتیٔ فلاحلرنده ـ حیات ایچون مبارزه ایده‌جکلرینه بربرینك حق مساواتی صیانتله ائتلاف ایده‌بیلیرلر . انسانلرده حیات ایچون ائتلاف نظریه‌سی ـ آنك عکسی اولان مبارزهٔ حیات

دستور حیوانیسنی کشف ایدن ـ چارلس داروئین حقیقی بر داهی یه یاقیشان برنفوذ نظرله توضیح ایتمشدی. آلمانیا وظیفهٔ مدنیه و اقتصادیه‌سنده موفق اولمق . فعالیت صناعیه‌سنه مخرج بولمق ، عقل و نقدینه خریدار تدارك ایتمك ایچون کارقدیم بر أمپه‌ریالیزم اتخاذینه محتاج دکلدر. مستعمراتده ملل متبوعه دائما اسیرجی موقعنده بولنور . متبوع ایله تابع بینده‌کی منافست اصلا أکسیلمز . آلمانیا ، مجاهدهٔ آتیه‌سنده روسیه‌دن ، فرانسه‌دن ، هله انکلتره و فلمنکدن ـ و بلچیقادن ـ بسبتون بشقه بر سیاست ، براصول اتخاذ ایدرسه استقبالده حکمنی اجرایه امکان بولور . عکسی حالده آلمانیا ده عینی کردایده انکلتره‌یه خلف اولور . اوت ! زمان ایله برابر حقوق و اداره اصوللری‌ده دکشملیدر. شوراسی‌ده اونوتلمسون که عینی اصوللری آلمانیا تطبیقه قالقیشه‌جق اولورسه آنك‌قوره‌جغی أمپه‌ریالیزم انکلتره‌نککی قدر بیله سورمز. انکلتره بو سیاستك تعقیبنه مساعد اولمده أمپه‌ریالیزم یاپمش ایدی . آلمانیا ایسه او سیاستی زمان موافقنك افولندن صکره تطبیق ایتمك لازم کلیر . فقط بو واهی مسئله ایله ، بو احتمال محال ایله نه‌دن اوغراشیورز ؟

بر فرانسز ویا روس قوماندانی دوچار هزیمت ایدن بر حرب پلانینك مثلا بر جنرال فون هیندنبورغ طرفندن تعقیب ایدیلهجکی عقله کلدیکی کبی « داؤنین ستریت » ی سیاست عمومه مسنده دوچار خسران ایدن تدابیری « ویلهلم شتراسه » نیچون قوپیه ایتسون ؟

تجددده ایلری یه آتیلانلر دائما موفق اولور. هانکی ملت اسلحه سنی دها زیاده سرعتله دکشدیرسه غالبیت آنك ایچوندر. کذلك هانکی حکومتك رأس کارینه دها ترقی پرور عناصر کلیرسه ، او ، محافظه کارانك حکمران اولدقلری حکومتلره غلبه ایدر . مصلحت . ایجابات و حوائج مستقبلهیی حالاً کشف ایتمکدر. بیوك بر مؤسسه قوریلهجغی وقت ماضی درجه سنده استقباله ده نکران اولمق اقتضا ایدر .

بو سیاستك تطبیقی آلمانیا وحکومت عثمانیه

او حالده آلمانیانك منافع حیاتیه‌سی حکومت عثمانیه‌یی اعلا و ارقاده در . حیات ایچون ائتلاف نظریه‌سی آلمانیا ـ ترکیه اتفاقنده حالاً بر ساحهٔ تطبیق بولدیغی کبی استقبالاً ده بر محنهٔ مساعی بوله‌بیلیر. آلمانیا ایمپراطورلغی حکومت عثمانیه‌نك ملکاً، بحراً ، اقتصاداً ، سیاسةً و خصوصیله اتقاراً بیومه‌سنه نه قدر یاردیم ایدرسه کندیسی‌ده ملکاً، بحراً ، اقتصاداً، سیاسةً و خصوصیله اتقاراً او قدر بیومش اولور . غیر مفروض اولان عکسی نظریه‌یه کلنجه بو بر اختلاف دائمینك آچیلمسی دیمکدر . بو کون آلمانیا نه ایستیور ؟ سربستجه چالشمق ، قازانمق ، کمیلرینی چار اقطار عالمه کوندرمك ، هر نقطه‌ده ترقی ایتمك . . . دکلی ؟ انکلتره ایسه بونی ایسته‌میور. انکلتره قوهٔ فعاله‌سنه کوره‌مدیکندن رقیبلری اورته‌دن قالدیرمق املنده‌در که تجارت کندیسنك دائرهٔ انحصارنده قالسون . آلمانیایه کلنجه او ، بویله بر سیاست مفترسانه‌یه تنزلکار دکلدر. انکلتره چالیشه‌میور، بناءً علیه استقبالندن امین دکلدر . آلمانیا چالیشیور ،

آنك ایچون استقبالنه اعتمادی برکمالدر. آلمانیا، غایه‌سنك حصولی ایچون حریتدن بشقه بر شیٔ ایسته‌مز. حالبوکه سر آزادکیٔ اقتصادی انکلتره‌یی مقهور ایدر.

آلمانیا سربستچه و مشروع بر طرزده اخذ و اعطا ایچون عالم شرق و اسلامك کندیسنه آچیق قالمسنه محتاجدر. اکر آلمانلر شرقی اعلا صورتیله بو نعمته نائل اولمق ایسته‌رلر ایسه بوندن منطقی و معقول بر تدبیر اوله‌ماز. و شرق واسلام بوکا محتاجدر. چونکه وسائط حاضره‌سی انقلابانه ناکافیدر. ائتلاف حیات ایله بو امنیه ساحهٔ حصوله چیقه‌بیلیر. مبارزه اصولی ایله ایشلرك برعکس اولمسی پك قابلدر. دها بر چوق سنه‌لر آلمانیا سعی وعمل اعتباریله متفوق اوله‌جقدر. بو سنین تفوقده ایکی ایش کوره‌بیلیر: اولا ـ کندی بحارتنه کرمی‌ویرمك، ثانیاً ـ عالم شرقی و اسلامی یتشدیرمك.

کوریلیورکه آلمانیانك وضعیتی انکلتره‌نکندن بسبتون بشقه‌در. شوراسی‌ده اونوتلمسون که آلمانیانك شرقی یتشدیرمك خصوصنده‌کی همتی هم تاریخاً کندی شانی اعلا ایدر، هم‌ده بتون آسیا و آفریقانك منتدارلغنی موجب اولور. انسانیت دستورنجه بیلن بیلدیکنی بیلمیانه

اوكرتمليدر. ألندن كلن ايلكى ديكرينه ايتميان عينى دساتيره مخالفت ايتمش اولور. ايمدى، استقبالده بويله جيد بر پولتيقه‌نك تعقيبى كرك آلمانلر و كرك مسلمانلر ايچون تاريخده پارلاق بر فصل آچار.

بو سياست شمدى عالم اسلام خارجنده قالان بتون اقوام آسيائيه‌يى ده جذب ايده‌جك بر ماهيتى حائزدر.

كمال شكران ايله كورييورز كه روسيه، فرانسه و انكلتره‌نك مخالفتنه رغماً بزه آلمانيادن بر هيئت عسكريه اعزامى، برچوق خصوصاتده آلمانلرك مسلمانلره ياردیمى، «كوبن» و «بره‌سلاو» قروو آزورلرينك حكومت سنيه‌يه توديعى هپ بو سياستك برمقدمه‌سيدر. تأسف اولنوركه بو اصولك افتتاحى بر آز كجكدى و روم ايلى ألدن كيتدى. شان وشرف و محاربه ميداننده على العجله عقد ايديلن بوائتلاف واتفاقك آتيده صلح وصلاح ايچون دها متين اساسلره استنادى حيات مشتركه‌نك ايجابات ضروريه‌سندندر. بو سايه‌ده تا هامبورغدن ـ ويا آنوه‌رسدن ـ عمانه قدر اوزانان كشور جسيم بر قرداش يوردى حالنه كلير. وآره‌ده انكلتره ايچون اولديغى كبى بر سويش برزخى ـ

برزخ کلمسی براصطلاح جغرافی اولمق اوزره قوللانمیورز ـ ده اولمدیغندن البته بوسلطنت انکلتره قرالریتکندن دها پایدار اولور .

بوندن بر قاچ سنه صکره بوه‌مندن قالقه‌جق بر قطار بلا مزاحم آسیانك اك قویتو یرلرینه کیده‌بیلملی و اخذ واعطا ایله مشغول اولانلر ـ شمدیکی انکلیز تجاری کبی خائن و خائف دکل ـ عینیله کندی وطنداشلری ایله آلیش ویریش ایدیورمشلرکبی هرشیدن امین اولملیدرلر .

آمریقا

محاربهٔ عمومیه‌نك اعلانندن چوق اول انكلیز و فرانسز دولتلرینك واشینغتون سفارتخانه‌لرنده برندن آلتون، دیكرندن كموش آقار ایكی موصلق آچیلدی . هر غزته‌جی آلینه بر طاس آله‌رق بو باران نقددن استفاده ایتدی . آلمانیا ـ و ترکیه ـ علیهنه اوقدر چوق شیئی یازلدی‌كه هیچ بروقت هیچ بر مطبوعات بو درجه كورولتی یاپامامشدی . وضعیتی اعتباریله ـ وخصوصیله تاریخی نظردقته آلینه‌جق اولورسه ـ آلمانیایه بك مساعد اولمسی لازم كان حكومات متحده انكلتره‌یه دوست اولدی . بر آز صكره بلكه باطلاق ویرمسی محتمل اولان رذائلدن آكلاشیله‌جغی اوزره آنغلو ـ فرانسزلر آمریقالیلری آولادیلر . آلدیغم خصوصی مكتوبلره و خبرلره نظراً اعدامز آمریقا سر آمدانك صفوتندن و اجلافنك‌ده حرص نقدیسندن كمالیله استفاده ایتدیلر . آمریقا ژاپونیا ایله غیر مؤتلف اولمق اعتباریله آنك [كیاؤ ـ جئوو] اوزرینه هجوم ایتمه‌سنه مانع اوله‌بیلیردی . انكلیزستره‌لینغ‌لری وفرانسز فرانقلری بوكا قارشی كلدی . انكلتره‌دن بو قدر

ظلم کورن آمریقالیلر ، محاربهٔ عمومیه کورولتیلرندن بالاستفاده مونرو Monroe قاعده‌سنك کسب ظفر ایتمه‌سنه، آمریقانك آمریقالیلره اعاده‌سنه موفق اوله‌بیلیردی . حکومات متحده‌نك شمالنده ، حالا ، [قانادا] و [ارض جدید] انکلیز تابعیتنده‌در. نیویورقك آچیقلرنده [به‌رمودا] آطه‌سی، [قلوریدا]نك شرقنده [باهاما] سلسلهٔ جزائری، [جامایقا] آطه‌سی ، خصوصیله آمریقاجه صوك درجه‌ده مهم اولان و [پاناما] قانالینك قارشیسنه کان کوچك [آنتیل] لر ، [ترك] ، [قاییق] ، [قائیمان]، **روزکار جزائر مجتمعه‌سی** ، [ویرجین] ، [آنغوئیلا] ، [سن قریستوف] ، [نه‌وه‌س]، [آنتیکوآ] ، [باربود] ، [مونسه رات]، [دومینغو]، **روزکاره معروضه** آطه‌لر، [سنت لوسی] ، [سن وینسنت] ، [غره‌نادا] ، [باربادوس] ، [ترینیتاد] ، [طوباغو] و وسطی آمریقاده کائن بریتانیا [هوندوراس]ی حالا انکلتره مستملکه‌لریدر. محضا فکر عدالت و آمریقا آمریقالیلرکدر قولنه امتثالاً اسپانیایه اعلان حرب و [قوبا] یی ضبط ایتدکدن صکره اهالیسنه بخش ایدن حکومات متحده ، مثلا ، جنوبی آمریقاده‌کی

[كويان] ى ، اقصـاى جنوبده‌كى [فوقه‌ند] آطه‌لرنى جنوبى آمريقا جمهوريتلرينه ويرمكله جميله‌لرك اك كوزلى پارچه‌سى اولوردى . انكليز نقدى آمريقا غزته‌جيلرينى قانديردى، بونلرده سر آمدان اوزرينه عظيم بر تأثير اجرا ايدوب آمريقايى عنعنهٔ تاريخيه‌سندن آيردىلر . آلمانيانك استقباله جنوبى آمريقايى ضبط ايده‌جكى، اوراده وسطه، بالآخره شمالى آمريقايه اسـتيلا ايده‌جكى يولنده صاچه صپان حوادث شايع اولدى. بو ارجوفه‌لرى چيقارانلرك انكليزلرك تام كنديلرى اولديغندن بحثه حاجت يوقدر. زواللى آمريقاليلر! انكليزلر قطعه‌لرينك هرطرفنده بولنيور. كن بونلر مفروض و مخيل دشمندن قورقيورلر . كوكده بيـلديز آرارکن منجم باشى آياغنك اوجنده كى قويويه دوشمش . آمريقاليلر طبيعتك ، تاريخك ، جغرافيـانك كنديلرينه رايكان ايتديكى رولى، او فاضل مسلك بى‌طرفى‌يى محافظه ايده‌جكلرينه انكلتره‌نك ترغيبى ايله ، انكلتره‌دن صكره برنجى صنف اعدامزدن يونانستانه محضا بزى متضرر ايتمك ايچون (آيداهو) و (ميسيسيپى) زرهليلرينى صاتديلر. تركيه‌ده قيامتلر قوپاجغنى ، بتون اجانبك وبالخاصه (؟) آمريقانلرك قتل عام تهديدى آلتنده بولوندينى اقطار عالمه

اعلان ايدلدى. آمريقا كبى متكامل برملته منافع حقيقيه سنك بو درجه‌ده ترك ايدلمسى ياقيشماز . اوت ! مونرو ايله يكزبان اولەرق آمريقانك آمريقاليلرك اولديغنى تسليم ايدرز . آلمانيا ، آمريقاده يالكز سربستئ تجارت پولتيقه‌سنك مصونيتنى ايستەر. بو اولدقدن صكره پوليس وظيفه‌سنك ايفاسى ـ يعنى برجديده مستملكه اتخاذى ـ آلمانيا ايچون زائددر. ذاتاً اوقطعه بشقه برساحهٔ فعاليتدر.

ظن ايدرز كه ايركج حكومات متحدهٔ آمريقا بو تجربه‌سزلكنه نهايت ويره‌جكدر . آمريقا منافعى انكليز احتراصاتى ايله تضاد تشكيل‌ايدر. ذاتاً شو يقينده اوراده ده انتباهه بكزەر بر تيقظك امارانه تصادف ايديورز . آمريقا منفعت حقيقيه‌سنى مدرك اولملى ، آمريقايى منحصراً كندى نفوذينه آلمليدر . يكى دنيادن انكلتره‌نك طردى ، و بو دنيانك اصلا اسكى عالك مقدراتنه قاريشمامه‌سى استقباله‌ده تطبيقه شايان اك متين و جيد دستور سياسيدر.

وول‌ستريتده‌كى بورسه دسائسندن ، شيقاغوده سلخخانه امورندن بر دقيقه باشلرينى قالديرسه‌لر آمريقاليلرك فوز وفلاحى ، خلاص و رهايى آنجق آلمانيا ـ اتحاد اسلام

سیاستنده بوله‌جقلرینه شبهه یوقدر . دها حرب عمومینك مبادیسنده یز. امید ایدهلم که اواسطنده آمریقاده بوسیاستی آکلاسون و موجبنجه عمل ایدوب اواخرنده آمریقانی قورتارسون ، عالمی مجرای طبیعیسنه ارجاع ایتسون .

ژاپونیا

محاربهٔ عمومیه‌نك اوان اعلانده، هر کس، ژاپونیانك ده آلمانیا کبی روسیه علیهنه قیام ایله موسقوفلرك اقصای شرقده‌کی مستملکاتنی ضبط ایده‌جکنی تخمین ایدیوردی . حقیقت بر عکس اوله‌رق تظاهر ایتدی. ژاپونیا، ائتلاف مثلثله متفقاً آلمانیایه قارشی کلدی ، اوقیانوس معتدلده‌کی آلمان آطه‌لرینی ، وشانلی بر مقاومتدن صکره (چینغ ـ تاو) ی آلدی . نیچون بویله اولدی؟ ژاپونیا ـ روسیه مخالفتی ماضیه عائددر. چونکه اسکیدن ، اورالرك اك‌مهم نقطهٔ عسکریه‌سی اولان (پور ـ آرتور) و ملاصق (تالیه‌ن ـ وان)، (دالنی) وخصوصیله (لی ـ یا ـ او ـ طونغ) شبه جزیره‌سی روسیه‌نك ألنده ایدی . بتون (مانچوریا) و تیمور یولی خطی روسیه نفوذنده بولنیوردی . موسقوفلر ژاپونیانك اول و آخر و مطمح نظری اولان (قوره) یعنی Chosen ایمپرا ـ طورلغنه ألرینی اوزاتمشلردی . (ساخالین) آطه‌سنك نصف جنوبیسی ـ که الکانك اك‌مهم قسمیدر ـ روسلرك

ملکی ایدی . [*] شمدی ایسه بو الکلر تماماً ژاپونیایه کچدی . اقصای شرقده روسیه‌نك اهمیتی قالمدی . بو دولتك اوراده کی مستملکات حاضره‌سی آرتق جالب اشتها و احتراص دکلدر . (آمور) ولایتنده آنجق ۲۱۷٬۷۰۰ ، ساحل ولایتنده ۲۸۱٬۱۰۰ که جمعاً یارم میلیون نفوس بولنیور و (ولادی‌ووستوق) لیمانی ده اوزون‌مدت منجمد اولدیغندن اهمیتی یوقدر. یعنی ژاپون‌ـ روس مخالفت و عداوتنك بوندن صکره معناسی اولهماز .

کلهلم دها مهم بر مسئله‌یه : انکلیزلر آمریقالیلرك حسن نظرینی جلب ایتدکلری کبی بو محاربه‌ده ژاپونلرك‌ده توجهنی قازانمشلردر . بیوك ـ بریتانیا طرفندن ژاپونیانك پیش‌اشتهاسنه قونیلان (کیاؤـ چئوو) ایله اوقیانوسده‌کی بعض آطه‌لر سوموریجی (شمس‌شارق) حکومتی ایچون قبل‌الطعام یدنمن چرزلر مقامنه کچدی . فقط ژاپونلر آمریقالیلر درجه‌سنده سیاسةً تجربه‌سز اولمدقلرندن بو کاروزارك برده فرداسی اوله‌بیلیر. اقصای‌شرقده‌خصوصیله

[*] الحالة هذه روسلره عائد شمالی‌ساخالینده یالکز ۱۳،۸۰۰ نفوس واردر. Karafouto اطلاق اولونان و ژاپونلره ویریلن جنوبده‌ایسه ۴۳،۲۷۳ نفوس بولنیور. صیدماهی ستاسیونلری بو قسمده در .

اوقیانوسك اورته‌سنده ژاپونیانك فعالیت اقتصادیه‌سی ایچون بوم‌بوش طوران انكلیز الكالری‌واردر. ژاپونیانك نفوس و نفوذی كوندن كونه آرتیور. آطه‌لری ژاپونلره آرتق ناكافی كلدی. اصل (نیپپون) آطه‌سنده كیلومترو باشنه ۲۰۰ نفوس دوشیور. حساب وسطی‌ایله ژاپونیاده بر كیلومتروده ۱۳۰ كشی ساكندر. مستعمره‌لرده طاردر. و اورالره فضلهٔ نفوس كثرتله كیدەمز. مثلا (فورموز) ویا (تایوان) جزیرهٔ مستعمره‌سنده كیلومترو باشنه ۹۶، (قوانتو) ده ۱۴۴، (قوره) ده ۶۰ رأس واردر. بوكا مقابل تقریباً أوروپا قدر یعنی سكسن میلیون كیلومترو تربیعنده اولان آوسترالیاده‌ایسه هنوز بش‌میلیون فرد یوقدر و اوراده ابكی كیلومترو مربعی اراضی‌یه بر كشی اصابت ایدیور. بو جسیم آطه‌نك باخصه اقسام شمالیه و غربیه‌سی ژاپونیا ایچون بچلمش خفتان، طبیعی و مشروع بر وطن دیكر اوله‌بیلیر. سوزی قیصه كسه‌لم: ژاپونیانك استقباله انكلیز الكالرینه أل اوزاتمامسی قابل دكلدر. سویش قنالنك انسدادندن صكره انكلتره‌نك قولایلقله محافظه ایده‌میه‌جكی شمالی و غربی آوسترالیایی ژاپونیا سهولتله تملك ایدر.

شویله ظن وتخمین ایدیورزکه منافع حیاتیه، وضعیت طبیعیه ، مقتضیات تاریخیه ژاپونیایی‌ده ، عالم اسلام کبی ، آتیده آلمانلر ایله مؤتلف ایده‌بیلیر. ژاپونیا عظیم برخطا ارتکاب ایتدی : کیاؤ ـ چئووه تسلط ایله هم آلمانیا کبی بر کمیت مهمله تشکیل ایتمیان بر دولتی ، هم‌ده چین کبی سیاست آتیه‌نك کندیسنه استناد ایده‌بیله‌جکی شایان نظر بر ایمپراطورلغی دلکیر ایتدی. انکلیز حیله ودسیسه‌سی، انکلیز شناعت و ملعنتی اقصای شرقده‌ده زهرین ازهار نفاق آچدی . انکلتره کندیسنه مخاصم وهیچ اولمازسه خلافکیر اولمسی لازم‌کان ایکی‌دولتی قاندیردی: حکومات متحده ، ژاپونیا . ترکلر بوخصوصده آمریقالیلردن‌ده ، ژاپونلردن‌ده دها متبصر طاورانیلر .

جنوبی آفریقا

ذی فضیلت و ذی‌جلادت بوئەر (طوغریسی بور) قومنی احترام تام ایله سلاملارم. برهیئت رسمیه تشکیل ایتمدکاری حالده ترانسوآل و اورانژلیلر دشمنمز انکلتره علیهنه بر قیام مشروعده بولوندقلرندن طولایی بوکون بزم متفق ومؤتلفمز درلر. (چەمبەرلەین) کبی حکومتنك اعادۀ سطوتی ـ تجارتده، کسب مشروعده‌دکل ـ ازالۀ حریتده، غصبده، سرقتده آرایان بر منافق بشرك فکرینه ـ انکلتره کبی ـ قربان اولان بوئەرلر دقیقۀ سیاسیه‌یی درك ایتمکده بیوك بر اقتدار کوستردیلر. انکلتره پك‌اوزون سورن برمحاربه نتیجه‌سنده و اوچیوز میلیون انکلیز لیراسی کبی عظیم بر فدا کارلقدن صکره بوایکی جمهوریت فاضله‌نك حیاتنه خاتمه چکمشدی. اکرمحاربۀ عمومیه‌حالنده بولونمسه‌ایدك جنوبی آفریقا عصیانی، الحق، بتون کرۀ ارضی اشغال ایده‌بیلیردی. بونکله‌برابر بوئەر اختلالنك اهمیتی یوق دکلدر. دیکر وقایع حدوث ایتمکله حدذاتنده مسئله ماهیتی‌تبدیل ایتمز. الیوم بیوك ـ بریتانیا جنوبی آفریقایه عسکروحتی پاره کوندره‌جك بر حالده بولونمیور. شجیع بوئەرلر

یواش یواش حریت و استقلالارینی استرداد ایده‌جکلر وسائر جنوبی آفریقا حکوماتی و اراضیسی (یعنی «قاپ» مستعمره‌سی، «ناتال» Basoutoland,Bechouanaland و Rhodésia و Souaziland) طبیعتیله بو اتحاده داخل اوله‌جقلردر . جنوبی آفریقا اتحادی ایله (شرقی آفریقا انکلیز اراضیٔ محمیه‌سی) ، (اوغاندا) ، (زنکبار) ، نایاسالاند Nyassaland مهم برکومه تشکیل‌ایدر. بوبحث ایدیلن اراضینك نفوسی ١٦ میلیونی کچر. «قطعهٔ سودا» ایچون نه بیوك ، نه فیاض بر « غایهٔ غرا » ....

ذاتاً شمالده انکلتره‌نك صارصلمه‌سی اك طبیعی بر صورتده آفریقانك بوانقلاب خیری‌خیر حصوله چیقارمسنه بر سبب وافیدر .

ایرلاندا

عصرلر تمادی ایتدکجه بار مصیبتی زیاده‌لشه‌ن بر ایرلاندا قومی واردرکه بیوك ـ بریتانیا وایرلاندا متحد قرالفنك اجزای مرکبه‌سندن ایکن ، هر دقیقه ، هر آن ، استخلاصنه منتظر در . شمدیکی حالده ایرلاندا آطه‌سنده مقیم اهالینك ایکی مثلی ایرلاندالی آمریقایه مهاجر اولمشدر . بیکلرجه ، یوزبیکلرجه ایرلاندالی انکلیز و آنغلیقان اعتسافنك آلتنده موجودیتنی محو ایتمشدر . بیوك ـ بریتانیا آطه‌سنی شدتله صارصه‌جق اولان زلزلهٔ سیاسیه‌نك آنی ایرلاندایه وصل ایدن اورغانلری قیرمه‌سی احتمالی شدتله واردر . بتون مسئله آلمانلرك جزیروی انکلتره‌یه تجاوزلرنده و انکلیز دونماسنك بر مغلوبیتنده در . ایشته او آن نجاتده ایرلاندانك کسب استقلال ایتمسی ایله بیوك ـ بریتانیا سلطنتی بوندن برعصر اولکی اسپانیانك سویهٔ پستنه دوشه‌ر .

افغانستانك افتتاحی

يقين زمانلرده صندلئ امارتنه قاعد اولان ارباب اقتدارك همتندن صرفنظر ، افغانستان ، جغرافيا وضعيتی نتيجه‌سی اولهرق عادتا بر حجز سياسی ومدنيه اوغرامشدی. اقوام اسلاميه‌نك الك آز ترديانه كرفتار اولانی ويا هيچ اولمیانی، الحق ، افغانليلردر . روسيه وانكلتره‌نك هزيمتی بودولتی ايكی « قائن آنا » سندن قورتاريردر. او زمان كرك ايران ـ ممالك عثمانيه ، كرك بلوجستان طريقلريله افغانستان بقيهٔ عالم ايله مناسبتده بولونه‌بيليردر . بو اساسلی حكومت دكزه، مخرجه محتاجدر . بلوجستانك افغانستانه الحاقی ـ دها طوغريسی ايكی خطه‌نك اتحادی و عاصمهٔ كابلدن عمان سواحلنده بر نقطه‌يه بر تيمور يولی تمديدی بو امنيه‌يی ساحهٔ فعلياته ايصال ايدر . ايشته موسقوف و بيوك ـ بريتانيانك كسر ظلمی ، قطع اعتسافی افغان كبی ترقی‌يه لايق بر مملكتی احيا ايده‌بيليردر . و البته مدنيت ده بوندن استفاده ايدر. افغانستانك مثال تكاملی جنوبده بلوجستانه، شماله‌ده روسيه‌نك زبون اذاسی اولان بخارای شريفه ، خيوه‌يه وقطعياً روس اسارتنه كيرن تركستانه مشق اولور.

يأجوج مأجوج

مجلد تاريخ قاريشديريله حق اولورسه ملتلرك صورت ظهور و استعلاسنده كونا كون غرائب نظره چاربار. عقله دكل، خياله كليان ملتلر قوى الاساس دولتلرى مغلوب اتمشلردر. رمنه سانس عصرنده كيمك عقلنه كليردى كه يكى دنيانك شمالنده انكليز مستعمرلرى منتظم بردولت تشكيل ايدوب مادر وطنى مقهور ايده جكلر؟ كيم ظن و تخمين ايدردى كه مهيكل چينك اوجنده اوچ درت آطه ده ساكن طوزلى بالبق بيان دكز آدملرى او ياريم ميليار نفوسى تحت تابعيتنده بولوندير ان سلطنت فغفوريه يى بك سهولتله يينه جك؟ عثمانليلر طونه يى كچوب بتون آلمان و اسلاو اقوامى تدهيش ايتدكلرى عصرده قزان خانلرينك خراجكذارى اولان موسقوه كينيازلرينك عجبا بر كون اولوبده دنيانك اك قوى الشكيمه ايمپراطورلرى عداديله كچه جكى تخمين اولو. نه بيلير مى ايدى ؟ تاريخك مدير وسائقى اولان قوتلر او قدر چاپراشيق، اوقدر معوج ومتنوعدركه بونلرك اولدن كورولهبيلمسى محال درجه سنده مشكلدر. الكبيوك ديپلوماتلر استقبالى بر خطا كوزليكنك آرقه سندن كورمشلردر.

ژاپونیانك دكزلرك ایچندن چیقمسی كبی ، بر عهد اقربده ، و آلمانیا ـ عالم اسلامك انكلتره ـ روسیه وفرانسه‌یه غلبه‌سی ایله ، موازنهٔ عالمك ادامه‌سی ایچون چین جمهوریتی بر شكل متكامل آله بیلیر . حكومت عثمانیه بقا و ترقیسی ایچون اجزای مركبه‌سندن بولندیغی آسیانك بقا و ترقیٔ عمومیسنه مفتقردر . بناءً علیه چینك طوپلانمسی ، أوروپا مستعمرلرینه قارشی موجودیتی محافظه و مدافعه ایده بیله‌جك بر حاله كلمسی منافعمز مقتضیاتندندر . آلمانیا بو سیاسته پی‌رو اوله بیلیر . قیصر ذی‌حشمت ایكنجی و یلهلم حضرتلری بوندن بویله « صاری تهلكه » دن قورقمازلر ایسه حقلری اولور . چینك خصمی كیمدر ؟ شمالاً روسیه ، بحراً وغرباً انكلتره دكلی ؟ ایشته بو ایكی دشمن ، بو دقیقه‌ده آلمانیانك‌ده رقیب وخلافكیریدر . فرانسزلرك بر ضرب مثلی واردر : دوستلرمزك دوستلری دوستلرمزدر . بوكا قیاساً دشمنلرمزك دشمنی دوستمزدر دیمكده تردد ایدیله‌مز . چینلی كندیسنه خیرخواه ورعایتكار بر طور وطرزده مراجعت ایدلدیكی وقت دائما عرض اخلاص ایدر . فكراً ایچه ، خلقاً لین ، تاریخاً اسكی ، مدنیةً غریب لكن اصلا اهماله لایق اولمیان چین‌ملتی ماهیتی ، جبلتی اعتباریله قطعا

مبارز یعنی متجاوز دکلدر . چین حکیمی أوروپالیلرك بربرلری ایله بوغوشمه‌سنی ، بی‌معنا عربده‌سنی ، تجاوزکار-لقلرینی عمیق ومستهزی بر کوزله کورور وتأسف ایدر . ایجه بیلمش اولهلم که چین عمر تاریخی و مدنیسنده ، بو کون أوروپالیلرك هنوز ایریشه‌مدکلری بر مرحلهٔ فضیلته وارمشدر : الحکم لمن غلبدن استکراه ایدر . چین وقتیله، بو کونك أوروپاسی کبی متعدد حکومت وخطه‌لره ، قوم وملتلره منقسمدی . شمدیکی عالم غربده اولدیغی مثللو اورادهده حرب دستور اقالیم و امدی . لکن اعصار ودهورك مروری ایله بو مودا قالقدی . متنوع قبائلدن بردولت متحده، بر امت واحده چیقدی. صلح وصلاح برعنعنهٔ تاریخیه اوله‌جق مرتبه چینلینك روحنه نافذ اولدی. دیمك ایستیورز که چیندن قورقو یوقدر . اکر چین دها بش عصر چالشسه فعالیت مدخره‌سی ایچون زمین انکشافی کندی داخلنده بولور. آندن صکره‌سی ایچونده الله کریم.

ایشته، استقبالده بقا وموازنتمزك وقایه‌سی ایچون محور سیاستی تبدیل ایتمکلکمز لازمدر . چین سونوك، کری، اهماله لایق، قراکاق برالکا اوله‌جغنه لدی‌الحاجه انکلتره وروسیه اوزرینه قابل سوق بر قاچ ملیونلق بر اردویه،

سکز اون دردنوطلق بر دونمایه صاحب بر دولت معظمه اولمليدر. چين جمهوريتی ايله مناسبات سياسيه مزك بولونمامسی جداً جای تأسفدر . بر چوق خصوصاتده منافع عثمانيه بو دولت منافعی ايله متوازی وحتی مشترکدر . هر ايکی حکومتك اعداسی بر ، اوداسی بردر . اوراده ، ذات حضرت خلافتپناهينك الی مليون تبعهٔ دينيه‌سی ساکندر وبونلرك جمهوريت جديده‌ده موقعی اوقدر مهمدرکه چين پايراغنده اهل اسلامه رمز اولمق اوزره يشيل پرباندبولونيور. چين قورقوسی ، آلمانيايه، سائر أوروپاليلردن کلمشدر. هر دقيقه‌کندیلرينی حقوقلرندن محروم ايدن، پك مقدس بيلدکلری مراقده حرمت ايتميان دساس وغاصب فرانسزلر، انکليزلر، هرحالده چينليلرك نفرين و خصومتنی استلزام ايتمشلردر. بر قاچ عصر ظرفنده انکليزلرك چينه يامدقلری قالمامشدر. مختلف ميسيونرلر ، [وسط چيچکی جمهوريتی] نده [*] چينليلرك عزت نفسنه طوقونمق ايچون أللرندن کلنی آردلرينه براقمامشلردر. ايمدی ، بوکون آلمانيا فرانسه‌نك، روسيه‌نك ، انکلتره‌نك ـ که اوچی‌ده چينك ظالملريدر ـ بيقديغنی ياپمق و اردو و دونمانسنی اصلاح ايتمك ، منابع

[*] جمهوريت حاضره‌نك عنوان رسميسيدر .

ثروتی آچق نیت خالصانه سیله چینه دست ودادینی اوزاتیرسه عجبا آسیانك و بتون دنیانك اك عدید ملتی اولان چین بونی حسن تلقی ایتمزمی؟ آلمانیا بسبتون بشقه وانسانیتکار بر مسلك اتخاذیله چینی بویله قازانه‌جق اولورسه حقوق بشریه‌یی، حقوق عامه دساتیرینی صاحبقرانانه بر صورتده اعلا ایتمکله برابر ایکی هندستان جسامتنده ـ طرز نوینده ـ بر مستعمره اتخاذ ایتمش اولور . دها عصرلرجه ، آلمان عقل و نقدی ، آلمان صنایع وتجارتی آسیاده خریدار ومخرج بولور و آسیانك ایشی اولمش اولور ! بو رولی ایفایه انکلتره ، فرانسه ، هله روسیه نا قادر در. بناءً علیه عزم مستقبلنده آلمانیانك مواجهه‌سنه هیچ بر رقیب چیقاماز . ائتلاف مثلث ترکیه‌یی غائب ایتدی . آسیائیلر، مسلمانلر، آفریقاخلقی آرتق بونلردن قورقدی، اورکدی. نه‌قدر نازکانه طاورانسه‌لر، نه آوانسلریاپسه‌لر هندبراهمانی، چین ماندارینی، آفریقامرابطی قاندیرمق انکلیزلر ایچون ممکن اولهماز. فرض محال اولهرق فرانسزلر توبه واستغفار ایدوب ملائکه‌نك خصائلنی اکتساب ایتسه‌لر هیچ بر تونسلی، بر جزائرلی، بر فاسلی آنلرك خلوص وصفوتنه اینانماز .

دشمنلرینك حاضرلدیغی بوموقعدن، بوحالت روحیه‌دن

آلمانیا استفاده ایده‌جك اولورسه ، جداً ، ـ تاریخ نقطهٔ نظرندن سویلیورم ـ هیچ بر ملته نصیب اولمیان برموقع شرفه صعود ایتمش اولور .

تاریخده ادیان ، حکومتلدن دها زیاده ودها اوزون مدت رول اوینامشلردر. اسلامیتك قوتی هر ایکی جامعه‌یی توحید ایتمه‌سنده‌در . اکر آلمانیا حکومتی ـ استعمار واستملاك پولتیقه‌سنك فردای افلاسنده ـ اقتصادی ایشنی کورمکله برابر تمدینکار بر ماهیت آلیرسه بونك ثمره‌سندن بشریت و تاریخ مستفید اولور .

جریان تاریخ ایچنده بشریتك بو تبدیل مزاجی ، مدنیت و تکاملك تعدیل ماهیتی و عالمك بشقه بر عالم اوله‌جغنی ، محاربهٔ عمومیه قیامتندن صکره یکی بر حال و وضعیت میدانه کله‌جکنی آلمانیانك سر آمدلری درك ایده‌جك اولورلرسه ـ که بوکا شبهه ایتمکده حقمز یوقدر ـ عالم اسلام و آلمانیا ایچون نه سعادت ، نه شرف !

صلح عمومی

صلح عمومی و اخوت بشریه فکرلری مع التأسف ، قیلجدن بشقه بر آلت ایله حصول پذیر اوله‌میور. حربی الغا ایچون ـ اغلب احتمال ـ حربه مراجعت ایدلملیدر. بو دقیقه‌یی پك ایی کشف ایتدکلرندن روماليلر صلح عمومی‌یه دکل ، روما صلحنه ـ عالمی رومایه الحاق ایله غایهٔ صلحك حصولپذیر اولمسنه Pax Romana چالشمشلردر . کذلك خاتم الانبیا جناب مصطفی عامهٔ بشری لوای اسلام آلتنه المق صورتیله مسالمت عالمك اساسکیر اولمسنه همت بیورمشدر . صلح ، آنجق و آنجق بر بیوك قوتك استعلاسنه وقوای سائره‌نك ده قطعی هزیمتنه وابسته‌در . دول مجتمعه ویا متحده ، قونفه‌ده‌راسیون ویا فه‌ده‌راسیون طرزنده دولتلرك اجتماعی أوروپاده، برصاحبقرانك خروجنه باقار. آلمانیا اتحادینی، پروسیا ، ایتالیا اتحادینی پیه‌مونته میدانه کتیرمشدی . بوندن صکره أوروپاده آلمانیا ـ آوستریا ـ مجارستان ـ حکومت عثمانیه‌نك ظفر أوزرینه اتحاد وتشریك مقدرات ایتملری دول سائره‌ده مجال تجاوز براقماز . أوروپا ، آسیا و آفریقاده سلطنت عثمانیه‌نك مجدداً اساسکیر شوکت اولمسی

آسیا و آفریقاده ادامهٔ تفوق ایدر. هرایکی قوتك اجتماعی ایسه مهیب برهیئت میدانه کتیررکه آنك دوام وبقاسی صلح آتینك اك اساسلی ضمانی اولور. هر سلطنت ـ قانون تاریخ مقتضاسنجه ـ محکوم زوالدر. فقط بویله بر هیئت مختلف عناصری جمع ایده جکندن آنك زوالی بالنسبه دها اوزون سنه‌لره محتاجدر. بریك تردیات وانحطاطاتی دیکر برلرك تکاملات وترقیاتی ایله قاپانیر. یکی حکومتلر چوق سورمیور. بیك سنه‌دن زیاده معمر اولان دولت زمانمزده نادر در. بونك‌ده سبی منازعه اسنه فوق‌العاده بر اهمیت ویرمکلکمزدر. حالبوکه صلح وصلاح تمادی ایده‌جك اولورسه بو عمر متوسطك دها زیاده اوزایه‌جنی طبیعیدر. مصر سلطنتی، تاریخ قدیمده، یدی بیك سنه سورمشدی. بونك‌ده حکمتی قطر مصری داخلنده چوقجه حرب ایدله‌مسیدر. علی‌العاده حرب وجدال، غوغا و دوئه‌لو ایله، آو ومبارزه ایله مشتغل اولانلر قضایه دها زیاده معروض اولدقلرندن دها چوق ئولورلر. دولتلرده بوکا مقیسدر. او حالده، صلاحك تمادیسی، حکومات واقوامك تزاید عمرینه بادی اولور.

روم ایلی

بوفلسفیات ایچنده شهید روم ایلیمزی
اونوتمیهلم . شهداء قیامتده ، بعث بعدالموت
سرینه مظهر اولهجقلردر . أوروپانك بو قیامتندهٔ ایسه
روم ایلیمزك احیا ایدلمسی محتملاتندندر . اکر آوسترپا
دولت متفقهسی بر صولت قهرمانانه ایله ضایع ایتدیکمز
اراضیی بی کلاً ویا قسماً قورتاره بیلهجك اولورسه آنی
متفق اولان صاحب اصلیسنه اعاده ایتمسی الك بسیط قواعد
حقوق و نزاکتندندر .

روم ایلینك استخلاصی، اوراده فرد آفریده قالمامق
اوزره عناصر غیر مسلمهنك ممالك سائرهیه کوندرلمسی
ودائما صاح ومسالمتی اخلال ایتمکه مساعد اولان بالقانلرك
بویلهجه نائب حضور اولمسی ظن ایدرم که علی العموم
ترکلرك نخبهٔ املیدر . کیم بیلیر ؟ خیالك بیله واره میهجغی
بر طاقم آفاق حقیقتی پیش نظر حیرتمزه آچان تاریخ بلکه
بزهده بویله بر [سورپریز] حاضرلیور . دره لر ایچه
قارشدقدن صکره طورولور . بعضاً ده مجرالرینی دکشدیرر .
ماکرونیسا و علی العموم روم ایلی اویله بر چیقماز یوله
کیرمشدرکه آنجق بویله « أتنوغرافیق » شدید بر انقلاب
آنی قورتاره بیلیر .

قاطبه

شو نقطه‌یه قدر رسالهٔ مخطره‌مزی تعقیب ایدن قارئلر آکلامشلردر که حقائق مثبته‌یی قید و ضبطدن زیاده کهانت فروشلق ایتدك : سرد تمنیانده ، بسط مطالبده بولندق . بو آمال کلاً ـ ویا قسماً ـ حیز حدوثه چیقه‌جقمیدر ؟ أمپه‌ریالیزم عالمك منهدم اوله‌جغنه ایمان و اتحاد اسلامك عهد قریبده شدتله اویانه‌جغنه دائر «اتحاد اسلام» ده ایتدیکمز کهانت فروشلق شمدیلك قسماً تحقق ایتدی ـ استقبالده‌ایسه وقایع ایله کلاً ثابت اوله‌جقدر . ایشته ماضینك بزه ویردیکی بو قوت استقبال حقنده امید بخش اوله‌بیلیر .

اول و آخر سویلدیکمز کبی بو غایهٔ معلایی ساحهٔ حقیقته ایصال ایده‌جك منحصراً عزم واملمز ، جلادتمز و آرزوی بقا و حیاتده کوسترمه‌جکمز شدتدر . ملتلری طوپلر ، دره‌دنوطلر ، قلعه‌لر اعلا ایتمز ، طوپلری ، دره‌د. نوطلری ، قلعه‌لری یرادان ملتلرك قوهٔ ارادیه‌سیدر . سلطنت اسلامیه قورولدیغی وقت کاطمهٔ یثربده هیچ برشیئی یوقدی . یالکز ، قرب سعادت بویده ، لایفنی بر قوهٔ ارادیه ، لایزال بر عزم و جلادت واردی . بو قوانك انکشافی ایله او وضیع مؤحدین اولین سدچیندن غول

مملکتنك وسطنه قدر ربع مسکونك نصفی ضبط ایتدیلر. ایرانك اورتهسندن ویانه سلطنتکاهنه، موسقوف ایچارلرندن آفریقا بادیهلرینه، فاس حدودلرینه قدر اقالیم وبلدانی فتح ایدن قانونی حکومتی عثمان واورخان غازی زمانلرنده بر قبیلهٔ بدویه حالنده ایدی .

کذلك عالمی ضبطایدن روما، رومولوس ورهموس دورنده بر پلاچقهجی مرکزندن عبارتدی . رومایی ، اسلامی ، حکومت عثمانیهیی عالمکیر ایدن ، اعصابنده کی قوت وشدت ، جلادت وارادتدی. شرائط روحیهسنك تفصیلی بوراده زائد اولان بعض حقائق بزه کوستریبور که کرك عالم اسلام، کرك المانیا بویله مهم بر خزینهٔ ارادیهیی حائز درلر . بو خزینه آنجق بر ظفر وغالبیتك فردای مسعودنده آچیلهبیلیر . مظفریت دکل یالکز عسکری ودونمایی، ملتلرك کافهٔ قوا وملکاتنی خارق العاده بر شکل وصورتده تزییدایدر. هر شعبهٔ مساعیده، هرفرد برایایه ، هردائرهٔ اشتغالاتنه تازه برحیات، یکی برزندکی کایر. عسکر توقیر وقار وقوت ایتدیکی کبی ادبیات ده ، صنایع ده ، بدایع ده یکی بر فیض ایله جانلانیر . شاعرده ، رسامده، طبیبده، تاجرده، کاتب محاربهده غالب کلشلرکبی انشاده، ابداعده، تداویده، تجارتده پارلارلر .

یونان دهاسی پون محاربه‌لرندن، اسلام وعرب ذکاسی شرق وغرب موفقیاتندن ، فرانسز قابلیتی اون دردنجی لوئی وبرنجی ناپوله‌ئونك توالی شهرتلرندن، آلمان استعدادی ۷۰-۷۱ کونلرندن صکره آچیلمشدی . کتاب تاریخده چوریلن هربر صحیفه بو مدعایی تأکید ایدر . بزم اوج عصردن برنی توالی ایدن عدم موفقیتمز، هر خطوه‌ده ، هرمرحله‌ده، هردقیقه‌ده برسه‌نده‌لکلکمز استعدادسزلغمزدن، نقصان ذکامزدن، قلت بهره‌مزدن دکل، اصلادکل، سیاسی وعسکری موفقیتسزلکلرمزك توالیسندندر. روما، اوان استعلاسنده ، متین ومرد آثار هنر وجوده کتیردی . مظفریتلری ویا آنلرك خاطره‌سی دوام ایتدکجه یونان ، حالا أوروپاجه مشرق تقلید اتخاذ ایدیلن مأثر دهاسنی طوغوردی . رومانك قوای حیاتیه‌سنه نقیصه کلنجه او شاه اثرلرندن نمونه قالدی . ماکدونیا یونانستانه استیلا ایتدیکی وقت آتنه‌ده نه بربیوك جنرال، نه بیوك برمؤرخ، نه بیوك برادیب قالمشدی. موفقیت آتیه‌مزکابوس انحطاطمزی قالدیرمجقدر. قاهره‌نك استردادی، قافقاسیه‌نك استخلاصی آسیا و آفریقانك افتتاحی ترکی، مسلمانی جهانده رتبهٔ آمریتنه تکرار قاووشدیره‌جقدر. اوکون، شاهنامهٔ مظفر-

یاتمزی یازمق ایچون یکی تفعیلر چیقه‌جق، آسیاب‌سیاستمزی تدویر ایچون یکی علاءالدینلر ظهور ایده‌جك و آنلرك همیاری ارباب اقتدار تاریخده ده، فنده ده، تجارتده ده. زراعت وصنعتده ده خوارق کوسترمه‌جکلردر .

بو سر عظیم ، بو حکمت جلیله سورهٔ فتحك درت اونکی آیت کریمه‌سندن زیاده هیچ بر یرده بو قدر بر وضوح ایله افاده ایدلمه‌مشدر :

« بسم الله الرحمن الرحیم . انا فتحنالك فتحاً مبینا . لیغفرلك الله ما تقدم من ذنبك و ما تأخر ویتم نعمته علیك ویهدیك صراطاً مستقیماً و ینصرك الله نصراً عزیزاً . هو الذی انزل السکینه فی قلوب المؤمنین لیزدادوا ایماناً مع ایمانهم ولله جنود السموات والارض وکان الله علیماً حکیماً . »

(بز سزه بر فتح مبین بخش واحسان ایتدك . تاکه جناب حق سزك ـ یعنی عامهٔ موحدینك ـ ذنوب متقدمه ومتأخره‌سنی، کرك وادیٔ جهاد و سیاستده ، کرك کافهٔ شعباتده وقوع بولان خطیآت وکبائر خصوصیه واجتماعیه‌سنی عفو ایتسون و عالم اسلامی بوندن بویله انواع نعم سیاسیه ، اجتماعیه ، علمیه ، ادبیه ایله بکام بیورسون . وآنی هر خصوصده ، طریق ایمانده ، عالم جسمانیده ،

سیاستده، محاربه میدانده طوغری یوله سوق ایله اعداسنه قارشی بر وضعیت قاهره یه قویسون . و نصرت عزیزه وهدایت صمدانیه سیله بزلری کافهٔ اعدا و خلافکیرانه غالب ومتفوق قیلسون . الله ، قلوب مسلمینه ، افئدهٔ عثمانیانه حضور بخش ایده جکدر . بوصورتله آنلرك ضمیرنده کی ارادت وعزم ، جلادت ومتانت آرتهجقدر . سموات وارضك جنودی ـ یعنی کافهٔ قوا وارادات ـ آنك ملك خاصیدر . طریق مستقیمه ، فتح مبین قریبدن صکره ، دخولزده بتون بو قوا و مزایا بزه منتقل اولهجقدر . حق تعالی علیم و حکیمدر .)

ایشته شو درت آیت کریمه ـ که مأل منیفی تفسیراً ترجمه ایتدك ـ عساکر منصوره مزك موفقیت قریبه سندن دولتمزك استعلای آتیسندن باحث بشائرله طولودر .

آلمانیا، الیوم، اهل اسلامك نصیر وظهیری بولندیغندن شو بشائر منیفه دن مستفیض اولهجقدر. بو غایه یه وصول ایچون یالکز عسکرجه دکل ، فکراً ، حساً ، ایماناً ، مادةً ده « ایلری ! » دیه رك مجاهده یی هر شعبه یه ، هر مشغله یه تشمیل ایتملیز .

یکی کوی ۳ محرم ۱۳۳۳

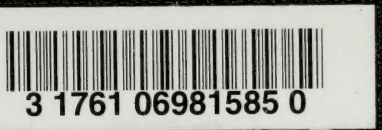
3 1761 06981585 0